

POLIROM
Top 10+

SHAN SA

Împărăteasa



Shan Sa, *Impératrice*

Copyright © Éditions Albin Michel, Paris, 2003

All rights reserved

© 2014 by Editura POLIROM, pentru traducerea
în limba română

Această carte este protejată prin copyright. Reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea prin orice mijloace și sub orice formă, cum ar fi xeroxarea, scanarea, transpunerea în format electronic sau audio, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informațiilor, cu scop comercial sau gratuit, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1,

sector 4, 040031, O.P. 53

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României:

SHAN SA

Împărăteasa / Shan Sa; trad. din lb. franc. de Nicolae
Constantinescu. – Iași: Polirom, 2014

ISBN print: 978-973-46-4900-6

ISBN ePub: 978-973-46-5134-4

ISBN PDF: 978-973-46-5135-1

I. Constantinescu, Nicolae (trad.)

821.581(44)-31=135.1

Printed in ROMANIA

SHAN SA

Împărăteasa

roman

Traducere din limba franceză
de Nicolae Constantinescu

POLIROM
2014

SHAN SA (pe numele său adevărat Yan Ni) s-a născut în 1972, la Beijing, într-o familie de intelectuali. În 1990, după absolvirea liceului, primind o bursă de studii din partea guvernului francez, s-a mutat la Paris. S-a stabilit în Franța împreună cu tatăl ei, profesor la Sorbona, și curând a început să scrie în limba franceză. În 1994, după terminarea studiilor de filosofie, a devenit secretara pictorului Balthus. A publicat până în prezent mai multe volume de poezii, eseuri și romane, dintre care amintim *Porte de la paix céleste* (1997), distins un an mai târziu cu Prix Goncourt du Premier Roman, *Les quatre vies du saule* (1999), *La joueuse de go* (2001; Polirom, 2014), *Les Conspirateurs* (2005), *Alexandre et Alestria* (2006), *La cithare nue* (2010).

UNU

Luni interminabile, univers opac, bubuituri, tornade, seisme. Puține erau momentele de liniște; cu fruntea lipită de genunchi, cu brațele în jurul capului, gândeam, ascultam, năzuiam la neființă. Dar viața era acolo, perlă transparentă, astru care se rotea încet în jurul său. Nu vedeam nimic. Ochii mei fixau cealaltă lume, cealaltă existență care pălea cu fiecare zi. Culoarele ei se stingeau, imaginile deveneau confuze. Îmi rămăseseră încă strigăte de uimire, tânguiri fără vlagă. Rămășița neputincioasă mă apăsa, melancolia mă mistuia. „Cine sunt?“, am întrebat Moartea, ghemuită la picioarele mele. A mormăit, fără să-mi răspundă.

Unde sunt? Auzeam râsete, voci care spuneau: „Cu siguranță că va fi băiat, stăpâne. Mișcă. E bățaios“.

Nu avea importanță ce voi fi. Nemărginirea asta mă obosea deja. Mă osteniseră speranța, așteptarea, faptul că eram centrul lumii.

Freamătul vântului îmi aducea alinare. Ascultam ploaia curgând șiroaie. Sub cerul meu, unde soarele nu răsărea niciodată, auzeam cântecul unei fetițe. Glasul ei blând și nevinovat mă legăna. Era sora mea și mă temeam să nu i se întâmple o mare nenorocire. O mână încerca să mă mângâie. Dar un zid ne despărțea. Mamă, umbră așternută pe paravanul minții mele, știi că sunt un bătrân condamnat să sălășluiesc în închisoarea trupului tău?

Pe fundul lacului, în apele de culoare maronie, mă răsuceam în loc, mă ghemuiam, mă întindeam, făceam piruete. Corpul meu se mărea de la o zi la alta, mă apăsa, mă sugruma. Aș fi vrut să fiu un vârf de ac, un fir de nisip, oglindirea soarelui într-o picătură de apă, în schimb, deveneam un boț de carne care exploda, un munte de cute, de sânge, un monstru marin. Un suflu mă ridica și mă legăna. Mă mâniam. Mă supăram pe mine, pe femeia care era temnicerul meu, pe Moarte, singura mea prietenă.

Mă așteptau. Auzeam murmurându-se că băiatul va fi numit Lumină. Foșnetul pregătirilor mă împiedica să gândesc. Vorbeau de haine, de scuteci, de petreceri, de doici grase, albe, zdravene. Nimeni nu avea voie să-mi rostească numele, ca demonii să nu pună stăpânire pe sufletul meu. Mă așteptau ca să-mi încep existența acolo unde destinele lor se opriseră. Îmi era milă de ființele acelea entuziaste, binevoitoare, nerăbdătoare. Încă nu știau că le voi distruge lumea ca s-o construiesc pe a mea. Nu știau că voi aduce eliberarea prin flăcări, prin gheață.

Într-o noapte, am tresărit. Apele clocoteau. Valuri furioase se loveau de mine. M-am ghemuit și am luptat cu spaima, concentrându-mă asupra respirației, asupra durerii care mă sâcâia. Revărsarea mării m-a aruncat într-un canal îngust. Alunecam printre stânci. Trupul îmi sângera. Pielea mi se sfâșia. Capul făcea implozie. Am strâns din pumni ca să nu urlu.

Cineva m-a tras de picioare și m-a bătut cu palma peste fund. Cu capul în jos, mi-am dat drumul la lacrimi. M-au înfășurat într-o pânză care parcă mă jupuia. Am auzit glasul plin de temeri al unui bărbat:

— Băiat sau fată?

Nimeni n-a răspuns. Bărbatul a pus mâna pe mine și a încercat să rupă pânza.

- A fost întrerupt de tânguirea unei femei:
— Încă o fată, stăpâne.
— Ah! a strigat el, izbucnind în plâns.

Vreo zece femei mă vegheau cum creșteam. Trei doici făceau cu schimbul ca să-mi potolească setea. Pofa mea de mâncare le speria. Râdeam deja. Ochii, perle negre mari, mi se mișcau cu vioiciune. Priveam lumea zi și noapte și nu voiam să dorm. Agitația aceasta o îngrijora pe mama, care a chemat niște călugări exorciști. Dar nimeni nu reușea să alunge demonul din mine.

Temerile lor m-au ostenit în cele din urmă. Sub voalul care mă apăra de țăntari, mă prefăceam că moțai ca să mi se dea pace. O femeie cânta mișcând leagănul, alta agita un evantai ca să alunge puținele insecte zburătoare care pătrunseseră în acel univers parfumat. Cu pleoapele închise, îmi lăsam gândul să se înalțe pe fereastră.

Regatul peste care tatăl meu domnea ca stăpân absolut era împărțit în două. Partea din față era rezervată bărbaților. Intendenți, secretari, contabili, bucătari, paji, valetți, scutieri, gărzi, lachei forfoteau acolo încă din zori. Slujbași și militari primeau ordine și plecau călare. Trupe de soldați se antrenau cât era ziua de lungă într-o curte laterală. Lumea aceasta virilă se oprea în fața portalului purpuriu unde începea gineceul. În spatele zidului înalt de culoarea zăpezii trăiau sute de femei, bătrâne, tinere, fete. Purtau părul prins în coc, cu flori, și inele de jad la cingătorile de mătase. În acel an, al optulea al Virtuții Marțiale¹, moda încuraja nuanțele palide ale primăverii născânde și rochiile aveau galbenul de brândușă, verdele frunzelor de narcisă, rozul blând al cireșelor, roșul carmin al soarelui oglindit de lacuri. Măturătoare, servitoare, croitorese, brodeze, doici,

1. 625 d.Hr. (notele explicative au fost preluate din ediția franceză – n.red.).

bucătăreșe, guvernante, intendente, cameriste, cântărețe, dansatoare, toate pășeau încet și vorbeau cu glas scăzut. Se trezeau în zori și se scaldau la apusul soarelui. Flori în grădina tatălui meu, ele își deschideau petalele ca să slujească frumuseții unei singure persoane.

Mama se îmbrăca sobru. Tușitul ei ușor însemna o comandă, privirea ei, o poruncă. Era de o eleganță înnăscută. Moda trecea, fluturi zburător, mama era o primăvară veșnică. Clanul Yang din regiunea Hong Nong, din care făcea parte, era dintre cele mai nobile treizeci de familii din tot imperiul. Fiică, nepoată, soră de mari-miniștri, verișoară de soții imperiale, rudă apropiată cu împăratul și prințesele, mama purta demnitatea ca pe o bijuterie, o mantie, o aureolă. Făcea danii la mănăstiri și le împărțea mâncare cerșetorilor. Budistă însufletită, respecta regimul vegetarian și n-o interesa tumultul acestei lumi. Copiind sutrele cu un scris îngrijit, visa să ajungă în regatul Bucuriei Infinite al lui Buddha Amida, cel care radia cu mii de raze.

Mama era rece, delicată, alinătoare. Bunătatea ei fermă și de neînving mă ducea cu gândul la discul de jad pe care mi-l agățau deasupra leagănului. Mi-era dor de ea. Așteptarea mă făcea nerăbdătoare. Își făcea apariția din când în când după mai multe zile de absență. Când sosea, trena ei lungă de mătase și șalul interminabil de muselină făceau să tremure ușor perdelele din camera mea. Podeaua, parcă sărutată de pantofii ei ușori, murmură de plăcere. Îi simțeam parfumul înainte de a o vedea. Mirosea a soare, a zăpadă, a vânt de est, a corole încărcate de fericire.

Nu mă lua niciodată în brațe, se mulțumea să mă privească de la distanță. Eu o devoram cu privirea. Buzele ei erau două petale purpurii. Fața, perfectă, fină, era netedă ca oglinda. Ochii, sub sprâncenele rase și recreionate în formă de aripi de greiere, îi trădau decepția. Ar fi dorit un băiat!

Rodierii au explodat de flori și a venit vara. Cele o sută de zile pe care le împlineam au oferit prilejul unei celebrări. Mama a pus să fie deschis pavilionul din mijlocul iazului și și-a adunat prietenele și rudele nobile la un banchet somptuos.

În sala înconjurată de ape scânteietoare, toate invitatele mă țineau în brațe și mă treceau apoi mai departe. Mă mângâiau, mă măguleau. Servitoarele urcau treptele și aduceau cadouri. O doamnă mi-a oferit două brățări din smarald. Era convinsă că ochii mei negri și strălucitori exprimau inteligență. O alta a pus să fie aduse nouă lingouri de aur pe o tavă de argint, spunând că fruntea mea largă prevestea un viitor sub semnul unei căsătorii îmbelșugate și fericite. O alta m-a copleșit cu nouă suluri de brocart. Spunea că nasul meu drept, obrazii bucălați și gura rotundă anunțau o fecunditate de excepție: urma să am mulți băieți.

Mama era mulțumită. A făcut un semn cu capul și, în mijlocul banchetului, a fost întins un covor de mătase; m-au desfășat și m-au așezat în fund. Servitoarele au împrăștiat în jurul meu vreo zece obiecte. Atunci, am lăsat deoparte adunarea aceea de femei palide și pline de podoabe și am apucat o jucărie rece ca gheața, pe care am încercat să o ridic. Imediat, s-au auzit murmure și o femeie a rostit:

— N-a ales nici cutia cu farduri a Frumuseții, nici jadul Nobleței, nici flautul Muzicii, nici cartea Înțelepciunii, nici pana Poeziei, nici abacul Comerțului, nici șiragul de mătânii al Spiritualității. Dragă verișoară, viitorul fiicei tale va fi tare ciudat. Mare păcat că nu-i băiat!

— Adevărat, Alteță, mare păcat, a repetat o alta.

— Ei bine, să nu ne întristăm pentru asta, a intervenit o voce sonoră, plină de mândrie. În vremurile noastre, femeile sunt în stare de nenumărate fapte de vitejie. Pe vremuri, marea prințesă Soare din dinastia Ping a luptat pentru tatăl ei, Augustul Suveran. La funeraliile ei, Maiestatea Sa

a pus să sune trompetele și să răsune tobele, onoruri rezervate doar bărbaților. Fiica ta are fruntea boltită, gata să primească suflul celest, ochii îi sclipesc, oasele feței – ferme, buzele – generoase; a atins sabia tatălui ei. Formidabil! Draga mea, de acum înainte îmbrac-o ca pe un băiat. Dă-i o educație demnă de înclinația ei. Fiicei unui general îi place să comande. O văd conducând o nobilă casă războinică!

Curând am simțit nevoia să merg eu spre lume, în loc s-o primesc stând în leagănul meu. Nu mă puteam ține pe picioare, așa că mă târam. Fiecare pas spre necunoscut cerea să-mi adun puterea tuturor mușchilor. Cu ochii țintă la un obiect, cu urechile ciulite, cu gura deschisă vrând parcă să zbier, ridicam un braț, un picior și despiceam universul.

Un bărbat bărbos se apleca spre mine. Înfășurat într-o mantie de mătase căptușită cu zibelină, părea să vină de departe, de foarte departe. Văzându-l, auzeam galopul cailor, clinchetul armelor, vuietul vântului, gemetele dezlănțuite ale curtezanelor. Mirosul lui animalic mă făcea să mă înfior. Sărutările lui bruște îmi zgâriau obrazul.

O fetiță se uita cu atenție la mine. Mă fascinau tenul ei roz, trăsăturile pure, picioarele zdravene, pupilele negre, rața din lemn pe care o trăgea după ea. După ce m-a privit bine de tot, mi-a întins un deget și i l-am strâns până când ea s-a înroșit și a început să plângă. „Nu-i face rău surorii tale“, îmi spunea doica. Nu știa că mai târziu, ca în acele zile nevinovate, sora cea mare mă va implora să-i fiu călău.

În anul al nouălea al Virtuții Marțiale, împăratul a abdicat în favoarea fiului său. Douăsprezece luni mai târziu, noul suveran l-a chemat pe tata din nobila provincie Yang, unde fusese trimis în misiune, și l-a numit guvernator delegat în provincia Li, unde tocmai fusese înăbușită răzmerița prințului Li Xiao Chang.

Aveam doi ani. Mă împiedicam printre cutii de lemn și rădvane acoperite de draperii unsuroase, fără să am habar de durerea unui tată exilat de la Curte. Caii și boii urcau drumul nesfârșit care se pierdea la orizont. Prin crăpătura portierei, devoram lumea cu ochii. Afară, culorile zdruncinate se răsfrângeau, se desfășurau, se răsuceau. Ne vom revedea, Lungă Pace, orașul meu natal!

Drumul bolovănos mă ținea trează. Am traversat o câmpie întinsă, cu pământ uscat, crăpat sub arșița soarelui. Cete de copii în zdrențe se prosternau la trecerea noastră. Nu-mi venea să cred că pot exista ființe atât de slabe și de murdare. Mama a cerut să li se împartă pesmeți, pâine și terci de orez, pe care îl înghițeau încă fierbinte.

Mă chinuiau de tot felul de întrebări. Ziua întreagă îi iscodeam pe cei mari:

— Ce este foamea? De ce semănăm ogoarele? Ce este grâul? Cum se face pâinea?

După o lună de călătorit, caravana a ajuns la munții învăluiți în ceață. Drumul era tăiat în faleze și, mai jos, fluviul Jia Ling vuia lovindu-se de stânci. Forturi se iveau pe creste, posturi militare ne deschideau barierele. Soldații imperiali, oameni aspri, beau din boluri ciobite și mâncau ciozvârte de vită cu mâna. Seara, în jurul focurilor de tabără, cântau bătând în tobe. Goi până la brâu, dansau și luptau cu săbii din lemn. Răsărea luna. Adormeam ascultând răgetul tigrilor. Se crăpa de ziuă. Păsările se avântau în căutarea soarelui. Legănându-se de pe o liană pe alta, maimuțele fugeau de lumină, scoțând țipete ascuțite. De ce se face cerul roșu? De ce stau pe loc copacii? De ce luntrașii se taie pe față? Însângeați, ridicau ancora și se aruncau în mijlocul valurilor.

Am agățat coliviile păsărilor sub streșini. Măcălendrii, grangurii, canarii începeau să ciripească. Le-am dat drumul rațelor pe iaz, cocorilor cenușii, în iarbă, păunilor, printre tufele de camelii. În

noua noastră casă, mobila a început să prindă rădăcini, perdelele au răsărit ca din pământ, iar câinii și pisicile își disputau teritoriile.

Doica mă îmbrăca în băiat tătar. Cu turban albastru, cizme din piele, tunică de culoarea smaraldului cu mâneci strâmte și manșete brodate cu fir de aur, mă clătinam ca un om beat și răcneam cântece militare.

Patru ani, vârsta de diamant. Liberă. Cu brațele în sus, zburam. Noua grădină era un parc mare, un continent. Venea vara, colinele parcă se prelingeau, cerul se evapora, viața își încetinea ritmul. Mă lăsam pe vine și urmăream, lângă trunchiuri de copaci, șirurile de furnici. Fugeam în pădurea de bambus ca să scap de însoțitoare. Seara, nu voiam să dorm și până în zori puneam întrebări după întrebări:

— De ce broasca are burta așa de mare? De ce fug țânțarii de iarba pe care o ardem în vase? Cu cine se joacă stelele de-a ascunselea? De ce luna e când mare și rotundă, când mică și slabă? De ce au licuricii felinare mici de tot?

Mama era speriată de tot ce-mi trecea prin minte. A chemat un călugăr rătăcitor, faimos pentru modul în care înțelegea și simțea lumea. Acesta a asigurat-o că în trupul meu nu se afla nici un spirit rău, mi-a lăudat inteligența și a spus că aveam vocație spirituală. În al patrulea an al Purei Contemplări, bunica din partea mamei a părăsit lumea asta. Mama m-a întrebat dacă voiam să devin reprezentanta familiei pentru respectarea doliului într-o mănăstire, unde să mă rog pentru mântuirea onorabilei defuncte. Aveam cinci ani. Am acceptat propunerea cu bucurie. Tata era modelul meu absolut. Cuvântul „reprezentant“ îmi umplea inima de mândrie și urma să am, în sfârșit, aceeași importanță ca guvernatorul a șase districte a patruzeci de mii de suflete.

Fluviul curgea la poalele orașului-fortăreață. Valuri puternice împingeau corăbiile cu pânze spre cer. Din port se zăreau Munții Dragonului Negru.

Pe falezele sale abrupte, sute de pavilioane adăposteau intrarea în grote budiste, pline de statui și împodobite cu fresce. După ce am trecut dincolo cu barca, dusă în spate de o servitoare, am urcat treptele abrupte, am traversat puntea din frânghii împletite care se legăna în mijlocul unei văi și am ajuns la mănăstirea Purei Compasiuni, ce părea că atârnă între cer și pământ.

Îmi pierdusem numele de familie, prenumele, de-acum mă numeam Lumina Vacuității. Nu știam cum să-mi deznod centura. Mă trezeam noaptea strigându-mi doicile. Îmi lipseau sânii lor. Pipăiam pe pat, sugream cuvertura. Negăsind nici pielea lor mătăsoasă, nici încrețiturile sfârcurilor, începeam să plâng.

Mama nu venea. Mă abandonase lui Buddha. În fiecare zi pândeam apariția vreunui chip cunoscut la intrarea în mănăstire. Pe drumul care urca ușor, frunze cădeau odată cu asfințitul.

Vestită în toată China de Sud, mănăstirea adăpostea mai bine de o mie de călugărițe. Cea care se numea Inteligența Pură a început să se ocupe de educația mea. La douăzeci de ani, corpul ei numai fibră mirosea a ceai verde, iar capul, ras cu grijă, avea catifelarea unei flori de lotus alb. Mă spăla, îmi freca burta mare și picioarele slabe. Răspundea la întrebările mele și mă iniția în tainele lecturii. M-a învățat cum să mă spăl pe față, cum să mă îmbrac singură, cum să-mi împăturesc cuvertura, să cânt melodii din ținutul ei.

Măturam curtea agitând un târn de bambus mai mare ca mine. Urcam pe altare și ștergeam de praf chipurile lui Buddha și ale regilor divini. Pe marginile unei cascade, îmi spălam hainele bătându-le cu o piatră. Le ajutam pe călugărițele mai în vârstă. Unora, foarte obosite, le aranjam pernele, le căram gălețile, iar altora, deja ramolite, le aminteam ce aveau de făcut. Dimineața, cu un taler de cerșit în mână, le seduceam pe vizitatoarele

bogate și le făceam să-și deschidă punga. Seara, după ce toate luminile se stingeau, la cererea tuturor, dădeam un mare spectacol. Repetam scenele la care asistasem în timpul zilei, le imitam pe orășencele mondene, pe maicile noastre superioare supuse și pe Buddha exasperat. Pe sub cuverturi se auzeau chicoteli și laude. Îmi savuram gloria simulând modestia.

Prietena mea cea mai bună se numea Legea Vacuității. Era o capră albă care mă urma în tot ce făceam. Când rătăceam prin temple, îi povesteam viața prințului Siddharta și minunile Pământului Pur. În adâncul pădurii, cu ajutorul unei crengi, îi dădeam lecții de scris. Când îmi era sete, mă strecuram printre picioarele ei: îmi oferea ugerul plin cu lapte.

O întrebam: „Buddha te-a trimis ca să veghezi asupra mea?“. Vedeam în pupilele aurii ale Legii Vacuității bunătatea care le lipsea oamenilor. Blana ei ondulată era un pergament țesut din cuvinte inefabile. Copitele, bucăți de stânci, călcau în picioare istoria lumii. Într-o zi, am adormit la picioarele statuii unui bodhisattva. Căprița m-a trezit lingându-mă pe față. Noaptea urma să învăluie cerul. Întârziaseam la rugăciunea de seară. Când m-am ridicat, mi s-a părut că zăresc pe boticul ei umbra unui zâmbet.

Lege a Vacuității, ești o incarnare a lui Buddha?
Casa familiei mele a dispărut ca un vis.

Muntele respira. Muntele era trist, muntele era mulțumit. Muntele își arăta coama de zăpadă, veșmintele de brocart, mantia de ceață, somptuoasă și extravagantă. Cerul se deschidea pe verticală când cobora asfințitul ocru, galben, negru. Când seara urca din văi, aștrii își arătau chipul. Mă culcam în iarbă. Roșie, albastră, verde, scânteițoare, stingându-se încet, fiecare stea era o scriere misterioasă și cerul, o carte sacră. Anotimpurile se perindau unul după altul, iar norii treceau și nu se mai întorceau niciodată. De cealaltă parte a văii, pe pereții unei faleze, atârânănd în gol de frânghii, mai mulți meșteri sculptau zi

și noapte. Se pare că Împărăția vărsase o comoară din tezaur pentru înălțarea celei mai mari statui a lui Buddha de pe pământ.

Luna creștea și descreștea. Zilele, puncte, cercuri se transformau în caractere cursive, al căror sens nu se mai distingea. Îmi dădeam seama de timpul trecut privindu-l pe Buddha care se întrupa sub dălțile de fier. Privire tandră, zâmbet misterios, lobi ai urechilor căzuți, muntele îi dezvăluia chipul. Își pierdea rigiditatea și lăsa să-i apară corpul. Veșmântul său cu falduri a început să fluture în vânt. Păsări zburau în jurul genunchilor, scoteau țipete speriate. Gleznele i s-au desprins din stâncă. Unghiile de la picioare s-au rotunjit. Rămăsesem fără grai: divinitatea se ivise din neant!

Într-o dimineață, în sala de primire am întâlnit-o pe mama și pe însoțitoarele ei. Se îngărășase. Avea sânii mari și grei. Obrazul acoperit de fard cu mare grijă, pălăria înaltă și rochia brodată m-au uimit peste poate. Mi-a spus că tata fusese numit guvernator delegat în îndepărtata provincie Jing și m-a întrebat dacă voiam să-l urmez ori să rămân la mănăstire.

Bucuria mi s-a frânt. Mi-a dat de înțeles că dacă plecam n-aveam să mai revăd muntele, iar dacă rămâneam îmi pierdeam familia pentru totdeauna. În aceeași seară, o furtună grozavă a zdruncinat mănăstirea. Tunetul bubuia și pământul se cutremura. Un copac trăsniț s-a prăbușit în fața unui dormitor. Cuprinse de panică, călugărițele au început să se roage. Ghemuită în așternut, cu mâinile la urechi, m-am prăbușit în altă lume. Întunericul mă înghițea, niciodată nu mă simțisem atât de singură. Gândul că voi aluneca printre ani fără s-o revăd pe mama m-a speriat. Am plâns toată noaptea.

Înainte de plecare, Inteligența Pură mi-a dat cutia cu lucrurile încredințate ei la sosirea mea acolo. Am pus în jurul gâtului colierul de perle și de jad, mi-am prins cerceii și mi-am pus trei brățări din aur. Am descoperit cu tristețe că fusta

plisată, cămașa de mătase și maioul purpuriu desenat cu păsări îmi rămăseseră mici. Crescusem.

Cu o mână țineam sfoara legată de gâtul caprei, cu cealaltă o strângeam pe ocrotitoarea mea. Lacrimile îmi curgeau fără oprire; Inteligența Pură își ștergea ochii cu mâneca tunicii. La poarta mănăstirii s-a oprit și mi-a spus:

— În fiecare clipă de durere, Buddha vorbește. Ascultă-i cuvintele. Destinul tău e în altă parte. Uită-mă.

S-a întors și a fugit repede. Veșmântul ei cenușiu a dispărut printre copaci.

La revedere, mănăstire! Timpul te macină și vei deveni țărăină. La revedere, Inteligență Pură! Curând vei muri și ne vom revedea într-o viață viitoare. La revedere, prietene maimuțe, prieteni tigri și urși panda! Veți deveni stârvuri și numai muntele va dăinui.

Muntele veghează zâmbetul enigmatic al lui Buddha.

Nechezat de cai.

Hurducături de rădvane.

Strigăte de vizitii.

Moțaiam, ghemuită în culcușul meu. Pământul, fără sfârșit, se desfășura pe măsură ce înaintam. În vis, rătăceam prin măruntaiele muntelui, cu o făclie în mână. Fresce defilau pe lângă mine. Verzi, mov, galbeni, ocru, indigo, zei, regi divini, bodhi-sattva apăreau și dispăreau. Păsările țipau, sălbăticiunile râdeau, dansatoarele călcau pe nori și răspândeau o ploaie de flori. În adâncul grotei, am zărit statuia unui Buddha culcat, care ocupa întreaga vale. Ținea o mână sub obraz, dar nu dormea. Era o respirație unică, iar corpul lui masiv, o pană, gata să-și ia zborul. Nu mai erau nici un foșnet de vânt, nici un țârâit de insectă, nu mai cădea nici o picătură de apă. Lumea amuțise în fața extazului său. Deodată, Buddha mi-a zâmbit.

M-am trezit tresărind. Nu mai știam unde mă aflam, cum mă chema.

Am pierdut-o pe Legea Vacuității. Capra a dispărut fără urmă. Muntele mi-o luase înapoi. Ajunsesem în el fără aproape nimic și plecam fără să iau nimic cu mine.

Inteligența Pură îmi spusese: „Totul e vis și părere“.

Am părăsit drumul pe uscat. Vântul umfla pânzele și un vas uriaș, aproape cât un oraș, cobora pe Fluviul Lung.

Malurile nu se mai sfârșeau, munții se iveau brusc și se topeau în ceață. Prin fața noastră defilau pescari, colibe cocotate pe piloni, cătune spânzurate pe faleze, orașe-cetăți. Aruncam ancora în porturi unde te învăluia mirosul de pește prăjit. Eram acostați de sute de bărcuțe, cu vânzători de pânză, de mobilă, de haine, de legume, de fetițe. Noaptea, luna se oglindea pe luciul apei în mii și mii de fluturi de argint care-și luau zborul. Din bărcile negre cu felinare roșii în vârful catargelor, acoperite de pânze unse cu ulei, se auzeau tânguirea instrumentelor muzicale, râs de femei, voci grosolane de bărbați beți.

Fluviul se lătea. Mai puțin grăbite să ajungă la mare, valurile deveneau leneșe. Nenumărate vase, mai mari și mai frumoase decât al nostru, pluteau în josul ori în susul apei.

În anotimpul corcodușelor verzi, ploaia nu se mai oprea. În orașul Jing, apa cădea șiroaie de pe acoperișuri, se prelingea pe ziduri, se târa pe cărți și lăsa urme în formă de floare. Servitoarele uscau hainele ude apropiindu-le de foc din scoartă de santal. Studiam lucrările clasice cu o preceptoare. Bucătăreasa mă lua cu bucurie la cumpărături, așezându-mă pe spatele măgarului ei.

Pe străzile înguste pavate cu pietre negre, picioarele servitoarelor încălțate cu saboți de lemn erau roșii. De-a lungul fluviului, părea că orașul întreg

își dăduse întâlnire în piața plutitoare, înghesuia de pălării de ploaie și pelerine țesute din frunze de bambus. Bărcile se ciocneau. Bucătăreasa se târguia aprig. Se prefăcea furioasă și încropea lingușeli. Pescarii, învinși de vorbăria ei meșteșugită, ne aruncau pești care se răsuceau în aer.

Ca să mă consoleze de pierderea căpritei, tata mi-a dăruit un cal și mi-a dat voie să trec pragul curții laterale. Am intrat în zona de instrucție, unde soldații se antrenau pentru luptă. Animalul, înalt cât un munte, avea răsuflarea caldă și nările mari îi fremătau. Pe neașteptate, a strănutat. M-am tras înapoi speriată și am căzut în fund. Atunci, calul a clătinat din cap și a râs, arătându-și dinții galbeni.

I-am pus numele Regele-Tigrilor. Urcată pe el, lumea întregă mi se așternea la picioare. Când gonea ca vântul, corpul parcă mi se desfăcea, gândurile mi se răspândeau în cele patru zări, eram un războinic pe fortăreața lui zburătoare, o zeiță în carul ei înaripat. În sfârșit, veniseră și zilele frumoase, asemenea soarelui de amiază, care cu greu se dădea dus, și primăvara se anunța veșnică. Pe cerul unei copilării lipsite de suferință se perindau câteva tristeți, nori delicați și trecători, care lăseau apoi luminii întinderea nemărginită.

Preceptorii ne învățau – pe mine și pe surorile mele – pictura, caligrafia, muzica și dansul. La doisprezece ani, sora cea mare, Puritate, era frumoasă ca zorii ce se ridică pe Fluviul Lung. Deoarece medicii nu-i îngăduiseră s-o vadă soarele, din cauza pielii foarte delicate, prefera lumina lumânărilor, citea și scria toată ziua. Poemele sale aveau deja ritmul și ecoul unui spirit matur. În timp ce eu mă chinuiam să găsesc cuvinte neobișnuite, ornamente necesare compunerii mele prozaice, din pana ei frazele curgeau bogat și iute.

Sora cea mică îmi semăna întocmai. Copila de șapte ani avea vigoarea jucăușă a unui animal tânăr. Când tata pleca să verifice garnizoanele și

districtele, mama se retrăgea ca să se roage. Noi reușeam să scăpăm de privirea încetoșată a bătrânelor guvernante și ne încumetam să intrăm în zona din față. Acolo, pavilioane impunătoare se înălțau până aproape de cer. Pe zidurile albe fusese caligrafiat cu cerneală neagră regulamentul de comportare a slujbașilor imperiali. Aurul strălucea. Stâlpii susțineau bolți înalte. Tata, care veghea asupra orezării și negoțului, care împărțea dreptatea, era omul cel mai puternic din ținut!

În al optulea an al Contemplării Pure, când am împlinit nouă ani, tata a dat o petrecere. Darurile, colină de comori, se adunau în pavilionul de primire. Tata mi-a oferit o platoșă din piele roșie cu șnururi negre, o pălărie din piele de căprioară, împodobită cu un cap de gâscă și un arc mic. Un general mi-a trimis un șoim tânăr și trei cățeluși. Demnitarii din provincie îmi adresau complimente încântătoare. Mi-am întâmpinat ultimele zile ale nevinovăției roșind, fermecată și prefăcându-mă timidă. Moliciunea mătăsii, tumultul muzicii, râsete, strigăte, nechezat de cai au încununat frumosul joc de artificii care fusese copilăria.

Vremea vârstei naive este o călătorie pe un nor. În timp ce, acolo sus, peisajul celest prin care treci pare nemișcat și veșnic, pe pământ străbați nenumărați munți și nenumărate câmpii.

Mă apropiam deja de capătul călătoriei.

La câteva luni după acea petrecere de care mă simțeam încă îmbătăată, într-o dimineață un rădvan a venit să o ia pe sora cea mare. Înveșmântată ca o zeiță, a ieșit din casă plângând și a dispărut.

Cu un an înainte, fusese logodită cu un băiat din nobilimea ținutului. Îi admirasem zestrea, așezată în cufere lăcuite, care ocupaseră un pavilion întreg. Când am văzut vesela de jad, de aur, de argint, așternuturile de catifea și de satin, rochiile greu de socotit și încălțările brodate, am fost chiar invidioasă. Nu pricepusem ce era căsătoria. Abia după plecarea ei am înțeles că o lume armonioasă, în care fiecare își ocupa locul potrivit,

tocmai se năruise. Mai târziu, însoțită de bărbatul ei, Puritate a revenit în casa părintească. După cum mă temusem, fără breton, cu fața fină, fără pic de păr, cu obrajii fardați și părul prins în coc, nu mai era sora mea! Devenise femeie!

În acel al nouălea an al Contemplării Pure, buruienile creșteau în inima mea și clocoteam de dispreț și de obrăznicie. Citisem *Istoria dinastiei Han* și *Poemele țării Chu*. Studiasem *Virtutea și pietatea femeilor*. Știam să calculez, să caligrafiez, să pictez, să cânt la țiteră și să joc go. Imaginea fetiței educate mă plictisea. Voiam să le semăn tinerelor care, desculțe și cu pantalonii suflecați, aruncau plasele în fluviu dintr-o mișcare bruscă de braț.

În ziua a șasea din luna a cincea, împăratul care renunțase la tron a murit. Mesagerii stăpânirii au răspândit vestea sinistră în cele patru colțuri ale imperiului. Uluit de anunțul doliului, tata s-a prăbușit. Când gărzile s-au repezit să-l ridice, cu ochii dați peste cap, tata s-a zbătut, parcă posedat de un demon. După ce s-a potolit, a fost dus cu grijă în inima reședinței. Dar tata nu s-a mai trezit. Părăsise lumea noastră.

Medicii au venit în mare grabă și n-au știut să dea un nume răului misterios care îl răpusesese. S-a spus că războinicul fusese chemat de împăratul defunct. Trebuia să-l însoțească în înălțarea sa spre regatul ceresc. Curtea imperială a întărit curând această bănuială. Emoționat de o asemenea dovadă de fidelitate față de stăpânul său, împăratul pe tron l-a numit pe tata, deși se sfârșise, ministru al Riturilor.

Rătăceam dintr-o cameră în alta în lumea aceea ireală, fără să mai înțeleg nimic. Trupul fără viață al tatălui meu se odihnea pe un pat de gheață. Cu trăsăturile netede și pleoapele pe jumătate închise, părea adâncit în gânduri. Mama plângea despodobindu-se de giuvaieruri. În spatele ei, răsunau bocetele femeilor și bărbaților. Acoperită cu pânze albe de in și cânepă, casa fusese transformată într-un templu imaculat.

Câteva zile mai târziu, purtați de caii lor vlăguiți, au sosit din capitală doi slujbași. La trecerea lor, servitorii se lăsau în genunchi. Au urcat treptele lăcrimând și s-au aruncat la pământ în fața patului mortuar strigând de durere. Dincolo de o fereastră, trăgeam cu ochiul la cei doi străini cu barbă neagră și mi-am recunoscut frații vitregi, fiii răposatei soții.

Lacrimi, țipete, tânguiri. Au urmat baia, chemarea sufletului, umplerea gurii¹, mica îmbrăcare², marea îmbrăcare³, așezarea în sicriu și ofrandele zilnice. Mă supuneam acelor gesturi ascultătoare, buimacă. Împuternicitul imperial, trimișii marilor demnitari, rudele, mai-marii ținutului s-au perindat prin fața noastră pentru condoleanțe și să ne ofere daruri funerare. Peste acel du-te-vino, vara a aruncat asupra orașului un vâl gros de căldură. Sub veșmintele de doliu, șoldurile și fundul mi s-au acoperit de bube mici. Noaptea, gemeam și nu-mi găseam locul în așternut, scărpinându-mă întruna.

Sicriul a părăsit casa și a fost dus la Templul Fericirii Adorate unde, timp de patruzeci și nouă de zile, călugării aveau să citească texte sfinte și să se roage pentru mântuirea sufletului celui mort. Chipuri necunoscute, oameni cu accente grosolane au năvălit în casă și ne-au ocupat camerele de oaspeți. Mama mi-a spus că erau nepoții tatălui, veniți să ne însoțească spre ținutul său de origine.

Caii de rasă se împuținau. Se spunea că tinerii stăpâni îi vânduseră. Curând, cufere enorme

-
1. Gura celui defunct era umplută cu cereale amestecate cu bucăți de jad sau de scoici, în funcție de rangul social.
 2. După o expunere a veșmintelor, mortul era îmbrăcat, pe rând, cu nouăsprezece costume.
 3. Ceremonie care avea loc a doua zi după mica îmbrăcare. Numărul de veșminte respecta cu strictete ierarhia socială. În cazul de față, trebuie să fi fost vorba de cincizeci de costume.

ieșiră din centrul reședinței și guvernantele, dansatoarele, servitoarele, bucătăresele se făcură nevăzute și ele. Într-o dimineață, văzând boxa goală a Regelui-Tigrilor, am simțit că inima mi se oprește. Am alergat la pavilionul unde mama se ruga. Invo-când numele lui Buddha, am căzut în genunchi. Mi-am frecat ochii înroșiți de atâta tânguire și am vărsat toate lacrimile pe care le mai aveam în mine.

Ea n-a scos o vorbă. Apoi, deodată, pentru prima oară în viața mea, m-a strâns în brațe și a plâns împreună cu mine. Fiii pusese ră mâna pe registrul de socoteli și pe chei; nepoții se declaraseră administratorii bunurilor pe care le aveam și stăpânii sortii noastre.

În tinerețe, tata se căsătorise cu o țărăncă, iar aceasta îi dăruise doi fii. După moartea ei, se supusese ordinului suveranului și se însurase cu mama. Înțelesesem încă din copilărie că tata cre-ase două lumi. Eu și surorile mele eram soare și frumusețe; frații mei, întunecați la față și prost îmbrăcați, erau oglindirea unei vieți anterioare imposibil de șters. Intrați în slujba Imperiului, cei doi veneau rareori acasă. Tata, deși foarte autori-tar cu supușii și foarte aspru cu noi, se înclina în fața aroganței fiilor săi. Începea să le cumpere iubirea coplesindu-i cu daruri. Iar asta isca certuri între părinții mei. Mama se plângea de vorbele lor crude și de privirile lor dușmănoase. Tata le lua apărarea, aducând aminte de timiditatea, de neîn-crederea lor. Mama rostea cuvântul cumplit „ură”. Spunea că n-o vor ierta niciodată că îi luase locul primei soții.

Noaptea, trăsătură cu trăsătură, revedeam ima-ginea tatălui meu: frunte lată, riduri adânci, bărbie pătrată și o frumoasă barbă lungă și albă. Slujbașii îl salutau cu respect, iar oamenii din popor i se prosternau la picioare. Unii după alții, își pledau cauza și cereau dreptate. Tata îi asculta

cu răbdare și răspundea fiecăruia. Vocea îi era domoală, dar fermă, privirea, intimidantă. Silueta lui invadea spațiul, ajungând parcă până la bolta pavilionului susținut de stâlpi enormi. Apoi îl vedeam în haine de casă, cu o tunică de mătase cenușie peste un veșmânt de interior de culoare albă, legat cu o cingătoare mov. Citea sprijinindu-și capul într-o mână, pe care purta un inel cu smarald sculptat în forma unui cap de tigru. Mă striga: „Lumină, vino să citim amândoi“. Ore în șir îmi descria munți și fluvii, îmi desena canalele care fuseseră săpate din ordinul lui ca să lege râurile și să irige ogoarele. Se făcea ziuă, tata pleca, ducând cu sine gloria și măreția. Lumea care mă întâmpina de acum era îngustă, întunecată, fără însemnătate.

Sosise noul guvernator, trebuia să-i lăsăm reședința și să-i urmărim pe frații mei la ducerea sicriului în ținutul natal. Am așteptat iarna ca să pornim la drum. Șirul format din căruțe trase de boi și din rădvane trase de cai s-a pus în mișcare spre meleagurile îndepărtate din nord. Femei, bărbați, copii, îmbrăcați cu tunici de lână, cu legături albe în jurul frunții, au ieșit din orașul Jing plângând.

Părăseam pentru totdeauna orașul meu de piatră și de cai înaripați. Dispăreau pentru totdeauna Fluviul Lung și vuietul valurilor. Părăseam pentru totdeauna rododendronii, cameliile, cormoranii domesticiți, joncile ușoare care-mi păreau că escaladează cer și pământ. Dispăreau pentru totdeauna templele, tămâia, călugărițele cerșetoare, fetele care pescuiau. La revedere, lună, tu, care ai luminat bățăliile din vechime, tu, care ai îndrumat războinicii în nopțile de cavalcade nebune! Tu, care cunoști secretul destinului meu, dăruiește-mi o armă pătrunzătoare, binecuvântează-mă!

DOI

Orizontul se îndepărta. Drumul se despărțea în două și fugea spre soare. Vuietul fluviului Han și țipătul pescărușilor s-au stins. Verdele, albastrul, ocrul, strălucirea orezăriilor au pierit. Dincolo de fluviul Huai, colinele se turteau, copacii își pierduseră frunzele. Râuri și trestii uscate se iveau din pământul negru cu reflexe metalice. Se stârnișe vântul. Vijelii băntuiau ogoarele și făceau să geamă grâul culcat la pământ. Caii, boii, cu capul plecat, luptau cu vântul. Sora cea mică se refugiase în rădvanul meu. Înfășurate în blănuri, încercam zadarnic să ne încălzim. Cât era ziua de lungă ascultam pietrele lovind roțile și urletul vântului de miazănoapte, care îmi spulbera gândurile. Aveam inima uscată, rămăsesem fără lacrimi.

Într-o dimineață, în acel ocean de șuiurat neîntrerupt, am descoperit Fluviul Galben, ce-și întindea undele înghețate până la cer. Nenumăratele caravane ale negustorilor trasaseră deja pe gheață un drum alb. Pe la începutul după-amiezii, s-a stârnit ninsoarea. Fulgii veniți dinspre nord, mai mari decât palma, păreau milioane de păsări care zburătăceau în jurul nostru. Negrul și cenușiul au devenit opacitate și transparentă. Vântul s-a oprit. Eram niște pete întunecate care străbăteau răzlețit acel univers imaculat.

Zece zile mai târziu, pe când soarele palid se pregătea să dispară în spatele munților, sute de bărbați și de femei îmbrăcați în alb au apărut în zăpadă, fluturând stindarde funerare. Frații și verii

mei au coborât de pe cai și au pornit în fugă înaintea lor.

Am simțit cum mi se strânge inima. Se întâmpla lucrul de care mă temeam: descoperirea originii mele.

Un unchi al tatălui, șeful clanului Wu, ne-a condus până la târgușor. În templul strămoșilor, frații mei s-au închinat până la pământ, anunțându-ne întoarcerea. O mătușă bătrână, stăpâna tuturor femeilor, ne-a dus într-o casă luminată de felinare albe. Masa de doliu a fost rece. Undeva se auzea un câine urlând. În toiul nopții, sora cea mică a venit la mine. Tremuram amândouă de frig pe patul tare ca o placă de fier.

A doua zi, în fosta cameră a tatălui meu, am asistat la chemarea sufletului său. Sicriul și ofrandele funerare au fost așezate în spatele unui vâl. Membrii familiei și-au sfâșiat hainele și au căzut cu fruntea la pământ, tânguindu-se. Vrăjitorul mai întâi a dansat, apoi a cântat cu voce puternică, întors spre miazănoapte, unde se află Împărăția Tenebrelor, și fluturând o tunică a tatălui meu:

Suflete, întoarce-te!

Pentru ce ți-ai părăsit trupul?

Singur și întristat, rătăcești în cele patru colțuri ale lumii!

Suflete, nu te duce la răsărit! Acolo, zece sori au secat mările și-au dat foc la ogoare. O să te farmece licărul flăcărilor și-o să te facă cenușă!

Suflete, oprește-te înainte de mlaștina fără fund de la miazăzi! Șerpi veninoși se încolăcesc în mâl și veninul lor a otrăvit ceața. O să se preschimbe în femei frumoase, goale, cu colane de aur. O să-ți ia suflarea cu limba lor și o să-ți bea sângele!

Suflete, nu merge spre apus! Nisipurile deșertului ascund Genunea Lumii. Furtunile stârnesc pietrele și albesc oasele fără carne. Pământul huruie

acolo de la crearea lumii. Vulturi cu trei ochi și măgari surzi și orbi se înfruntă acolo de o veșnicie.

Suflete, nu trece de ghețarii de la miazănoapte. Urși cu nouă capete stau de pază la poarta celestă. Fulgi de zăpadă acoperă scorpionii de jad care pândesc sufletele rătăcitoare. Veninul lor îi împietrește pe cei vii și îi topește pe cei morți!

Suflete, întoarce-te acasă! Aici, familia îți aduce ofrande. Uite aici orez alb, orez brun, mei și sorg! Uite supă de vită, rasol de curcan, carne de broască-țestoasă. Uite aici vin din toate ținuturile, nectar pământesc, dulce fericire! Uite aici un pat moale, perdele din voal, așternuturi de mătase, perne moi, femei frumoase, mai înmiresmate decât orhideele! Suflete, nu ți-e dor de ochi plini de căldură, de buze cărnoase, de mâini mângâietoare? Suflete, ai uitat nopțile de dragoste, plăcerile primăverii?

Suflete, întoarce-te în trupul tău! Începe sărbătoarea și te-așteptăm să plăsmuiești poemul celebrării!

Suflete, iată-te! Uită strigătele spiritelor, lumea fără umbră unde luna palidă nu apune niciodată. Iată-te îmbrăcându-ți iarăși veșmântul!

Vrăjitorul s-a prăbușit la pământ. Ajutorul său i-a luat tunică din mâinile încremenite și a dispărut în spatele perdelei.

Sufletul se întorsese de la miazăzi. După o viață de cuceriri, tatăl meu, care își schimbase destinul părăsind pământul strămoșilor săi, se întorsese în casa natală.

Sfârșitul lui regăsea începutul.

Dregători, slujbași, rude îndepărtate au venit din cele patru colțuri ale ținutului. M-am așezat iar în genunchi, cu capul la podea, în spatele fraților și al mamei, care primeau darurile și condoleanțele.

Nu mai aveam lacrimi, nu mai aveam glas. Îmi ascundeam fața după mâneci și mă ciupeam ca să țip.

De ce tata, acest erou pur ca o ființă din ceruri, perfect precum discul de jad, se născuse într-un târgușor unde cei trei sute de membri ai clanului său locuiau în case sinistre, legate prin cărărui? De ce chipul lui strălucitor se pierdea deja în spatele trăsăturilor grosolane ale rudelor sale? Mă obsedau mersul lor dizgrațios și vocea cu tonalitate aspră. Bărbații aceia aveau ochii lui, urechile lui, mâinile lui, barba lui. Îmi ofereau frânturi de urâtenie din care recompuneam un alt tată.

Mai era acea soție dispărută. Umbra ei bântuia peste tot. Fără să-i spun mamei, m-am dus la cimitir să mă conving că murise cu adevărat. Mormântul se înălța mare cât o casă, într-o pădure de mesteceni atent îngrijită. Pe stela impozantă de piatră, am recunoscut scrisul tatălui meu gravat pentru eternitate. Povestea tristețea nemângâiată de a fi pierdut o femeie fără cusur, care crescuse copiii, respectase strămoșii și veghease la buna înțelegere a membrilor clanului. Am descoperit și două morminte mai modeste, ale altor doi fii, secerati împreună cu mama lor de aceeași epidemie. Pe stelele lor, tata își arătase regretul că nu putuse părăsi capitala ca să participe la funeralii. Răspunderile Ministerului Marilor Lucrări îl reținuseră la Curte, spunea el, dar în fiecare seară inima lui își luase zborul spre ținutul natal.

Satul clanului Wu îmi părea bântuit. Îi vedeam pe cei doi frați morți, doi puștani grași și roșii în obraji, jucându-se în fața ușii mele. Noaptea, o auzeam pe soția dintâi torcând fire de mătase. Tata însuși se întorsese. Nu mai era ministru, guvernator delegat. Nu știa nimic de existența mea. Scuipa pe jos, vorbea tare, mânca lacom. O iubea pe femeia aceea analfabetă, dar supusă și cumpătată. Își privea fiii cu mulțumire. Nutrea mari ambiții pentru ei!

Sicriul tatălui meu a fost dus în templul strămoșilor. După ce au fost lăsate la vedere obiectele funerare și-au fost anunțați donatorii, sicriul a fost ridicat și cortegiul s-a pus în mișcare.

În fruntea lui, bărbați îmbrăcați în alb duceau picturi cu zeii care alungau demonii. O sută de muzicanți făceau să se audă tobe și goarne. O sută de călugări budiști și de preoți taoiști recitau rugăciuni pentru pacea sufletului. Cu părul răvășit și chipuri înroșite, bocitoarele își sfășiau hainele și psalmodiau lamentații. Fără sfârșit, ceata se înșira în câmpie, printre ogoare unde grâul încolțise deja. Copacii își înfiorau voalul verde și soarele de un roșu aprins urca la orizont. Cerul se apleca spre noi. Nu văzusem niciodată ceva mai neted, mai strălucitor ca norii care îl însoțeau pe tata în călătoria sa spre Împărăția Tenebrelor.

Al patrulea fiu al unui modest consilier la prefectura capitalei din Est, Wu Shi Yue, tatăl meu crescuse dincolo de niște ziduri de cărămidă înnegrite de fum și cu ferestre tăiate grosolan. Copilul arătase de timpuriu o înclinație puternică spre cât mai multe cunoștințe. Făcuse o pasiune pentru matematică, geografie și istorie. Eroii din vechime, împărații, întemeietorii de dinastii deveniseră idoli lui. Verii râdeau de el. Îi spuneau Nebunul. La cincisprezece ani, părăsise satul și călătorise în nordul Chinei. Își făcuse prieteni care i-au devenit tovarăși. Deși clanul se împotrivise, intrase în negoțul cu lemne. În vremea aceea, împăratul Yang din dinastia Sui construia palate somptuoase. Nobilii de la Curte îl imitau și imperiul a fost cuprins de nebunia construcțiilor. La treizeci de ani, Wu Shi Yue avea cea mai mare avere din ținut. A fost remarcat de guvernatorul militar al provinciei, Li Yuan, și a devenit consilierul său. În al șaptelea an al Marii Cariere¹, cucerirea Coreei a eșuat. Împăratul Yang și-a continuat lucrările de amploare fără să-i pese de poporul slăbit de recrutări și de biruri. Au izbucnit revolte. Guvernatorii de provincii și-au proclamat independența. Wu Shi Yue a înțeles că dinastia Sui pierduse mandatul Cerului, că lumea aștepta un nou stăpân. Și-a oferit averea

1. 611 d.Hr.

personală și cartea *Strategia* lui Li Yuan și l-a încurajat să se răzvrătească.

În al treisprezecelea an al Marii Cariere, Li Yuan a pornit spre capitală. Wu Shi Yue se îngrijea de proviziile armatelor sale. După ce învingătorul în război a întemeiat dinastia Tang și s-a proclamat împărat, l-a înnobilit pe Wu Shi Yue, dăruindu-i pământuri, palate și sclavi.

Numit ministru al Marilor Lucrări, Wu Shi Yue a pornit reconstruirea imperiului pustiit. A reparat drumurile, a refăcut podurile, a săpat canale, a irigat ogoarele. A încurajat agricultura, meșteșugurile și negoțul. A participat la compunerea *Cărții legislației*. Când soția și doi dintre copiii lui au murit, n-a avut timp să se întoarcă în ținutul natal. Mișcat de devotamentul lui, împăratul a ordonat recăsătorirea lui cu o fată din clanul Yang, vestită pentru virtutea și învățătura ei. Nunta a avut loc cu mare fast. Prințesa Soare-de-Vâsc a condus ceremonia. De origine modestă, Wu Shi Yue își vedea astfel cariera asigurată printr-o alianță cu nobilimea cea mai puternică din Câmpia de Mijloc. Îl aștepta postul de mare-ministru. Ar fi devenit un demnitar important care și-ar fi marcat epoca. Dar viața îi rezervase alte surprize.

Dorea cu ardoare fii din a doua căsătorie, dar i s-au născut trei fete. În anul al nouălea al Virtuții Martiale, pe când Wu Shi Yue era în misiune în provincia Yang, a aflat că la Palat avusese loc o lovitură de stat și că împăratul abdicase în favoarea fiului său. Noul suveran nu avea încredere în generalii fideli împăratului care se retrăsese. L-a numit pe Wu Shi Yue guvernator delegat al provinciei Li și l-a îndepărtat de la Curte. Ani de zile, Wu Shi Yue a suferit din cauza dizgrației. Chinuit de tristețe, sănătatea i s-a șubrezit. A murit de durere când avea cincizeci și cinci de ani, la vechia stingerii din viață a împăratului detronat.

Tata, atât de aproape de împlinire, își ratase destinul.

În sat, praznicul era în toi. Luând casele la rând, case cu ușile și ferestrele deschise, oaspeții ciocneau și mâncau cu lăcomie. Marele doliu ce trebuia respectat de copiii celui răposat le interzicea acestora vinul, carnea și bucatele calde. Înghițind doar supă rece de orez la fiecare masă, devenisem la fel de ușoară ca bănuții pentru mort împrăștiți pe drum. Fugind de zarvă, rătăceam prin coridoarele și galeriile întortocheate.

În spatele unui perete de sticlă, am descoperit o grădină plină de flori. Piciorul-cocoșului împânzise pământul. Perii erau înfloriți. Câteva stânci se ridicau în mijlocul unui iaz micuț. Niște bărbați șezând pe verandă urmăreau cu privirea un maestru al ceaiului care fierbea apă pe foc. Le-am făcut o mică reverență și am dat să fug. O voce m-a strigat:

— Nu-ți fie frică, domniță, apropie-te.

M-am întors și am mers până la trepte, unde m-am înclinat iarăși.

— După hainele de doliu, trebuie să fii fiica regretatului stăpân al ținutului Ying, mi s-a adresat un bărbat cu barbă albă, îmbrăcat cu o tunică de brocart închisă la culoare. Cum te cheamă?

— Lumină.

— Știi cine sunt?

Mi-am ridicat privirea și, după ce m-am uitat atent la cel care-mi vorbise, am răspuns apăsând pe fiecare cuvânt:

— Sunteți guvernatorul delegat al provinciei noastre Bing, marele-general Li, de rangul doi imperial. Aveți un portret în Pavilionul celor Douăzeci și Patru de Veterani ai dinastiei. Poporul chinez vă venerază. Maiestatea Sa suveranul v-a numit conducătorul funeraliilor tatălui meu. Vă mulțumesc pentru prezența domniei voastre. Din cer, părintele meu vă este recunoscător pentru această fericire.

Marele-general a zâmbit.

— Rareori auzi o fetiță vorbind cu atâta îndrăzneală. Urcă treptele, îți ofer o ceașcă de ceai.

Ajungând pe verandă, m-am înclinat adânc înainte de a mă așeza printre adulți.

Marele-general s-a adresat slujbașilor din jurul său:

— Stăpânul ținutului Ying era un om cultivat, destoinic și priceput. În timpul războiului, ne-a administrat finanțele cu o iscusință fără seamăn. Vorbea puțin, își cântărea cuvintele și muncea mult. Părerile sale erau întotdeauna chibzuite. Ce păcat că ne-a părăsit!

Aceste cuvinte au pătruns asemenea unui izvor rece până la inima mea secătuită. M-am înclinat până la pământ ca să-i mulțumesc. Cinstita gazdă m-a întrebat câți ani am, despre durerea mamei, despre ce cărți îmi plac, despre prietenii mei. Când a aflat că știam să călăresc, a zâmbit și mi-a vorbit de bidivii lui persani, despre manevrele și isprăvile lor.

Nu discutasem niciodată mult timp cu un adult. Dar marele-general avea un fel simplu de a vorbi, lipsit de orice prețiozitate. Mă asculta cu răbdare și entuziasm. Punea întrebări directe, dar cu o sinceritate care îmi dădea încredere. Zâmbetul lui mă încuraja. Mă făcea să uit că eram o fetiță și stăteam de vorbă cu el de la egal la egal.

Timpul a trecut repede și generalul trebuia să plece. Înainte de a părăsi grădina, și-a așezat mâna pe umărul meu și mi-a zis:

— Lumină, ești o fetiță excepțională. O să mă ocup de soarta ta!

Autoritatea vocii sale mi-a amintit-o pe cea a tatălui meu. O tristețe dureroasă m-a cuprins. Ochii mi s-au umplut iar de lacrimi.

Salba de luni din jurul împlinirii celor zece ani ai mei a fost un vis lung, în care revenea mereu imaginea unei peșteri săpate în pântecul muntelui. Revedeam întruna camera mortuară plină de statuete din ceramică: gărzi, servitoare, dansatoare, cai, cămile, case, veselă. În jurul sicriului, zăceau peste tot cufere și lăzi cu haine, arme, manuscrise, pânze pictate, făcute suluri, catarama, agrafe și un

inel de smarald cu cap de tigru. Dintr-odată, în timp ce mă afluam în cavou, ușa de piatră se închi-dea. Încercam din răspuțeri să urc panta, dar genunchii nu mă mai ascultau și mă mușca deja suflul de gheață al lumii subterane. Mirosul pământului umed mă sufoca. Am început să urlu: „Mă înghite muntele!”. Dar nimeni nu mă auzea, nimeni nu venea să mă salveze.

Marele-general Li mi-a trimis un mânz persan marcat cu semnul grajdurilor sale. Această onoare a impresionat clanul și fratele cel mare și l-a însușit. Chiar de a doua zi, a devenit calul său de călărie.

La țară, femeile nu aveau școală multă. Pricepute la socotit și la dereticat, câteva cifre și câteva ideograme le erau de ajuns ca să aprecieze uni-versul la măsura minții lor. Întreaga zi, în case, trei generații de femei torceau, țeseau și brodau. Mama nu avusese niciodată legătură cu o astfel de lume. Neștiind nimic despre meseriile manuale, înfricoșată de glumele îndrăznețe, jenată de conversațiile fără perdea și de râsetele în hohote, evita gloata și se refugia în singurătate.

Această comportare îi înfuria pe ceilalți. Femeile îi luau tăcerea drept dispreț. Glumele proaste și insultele rostite în gura mare și aruncate de cealaltă parte a zidului ne loveau în inimă:

— Când iei un cocoș, te faci găină; când iei un câine, te faci cățea. Când ai luat un om de rând, te faci femeie de rând. Nu-i deloc mai răsărită decât noi!

— Se cred prințese. Sunt doar trei guri de hrănit și-atâta tot!

— Niște trândave!

Fără să le asculte, mama își rotea șiragul de mătânii. Nu fusese învățată să se apere. Dar știa să-și ia forța de a rezista din credința budistă. Viața noastră devenea din ce în ce mai grea. Doliul devenea osândă. Clanul ne vânduse majoritatea servitorilor. Frații mei nu ne mai dădeau decât un sfert din venituri. Mâncarea, pe care o primeam

dintr-un cazan de rînd, deseori conținea legume stricate și orez amestecat cu pietricele. Uitau să ne dea rația de apă caldă pentru baie. Ușile de trecere, pe care nu ni le descuriau, ne împiedicau să ne mișcăm. Mama nu lua în seamă nedreptatea acelei lumi. Înflăcărarea religioasă o făcea surdă și oarbă în fața mizeriei.

Dar clanul, nemilos, a mers pînă la capătul persecuției.

La cererea celor doi frați, Sfatul clanului le-a încuviințat hotărârea de a pune la un loc osemintele mamei lor cu cele ale tatălui meu. Auzind vestea, mama și-a pierdut cunoștința. Înhumarea primei soții în cavoul bărbatului ei îi interzicea pe vecie ca ea să-i poată sta alături. Și-a revenit în simțiri o clipă mai târziu și n-am auzit nici un cuvânt, nici un oftat. A fost singura ei cădere.

Mă îngrijorasem zadarnic pentru sănătatea mamei, căci, pe măsură ce viața ni se înrăutățea, ea devenea mai puternică. Sufletul îi ajunsese deja în lumea minunată a lui Buddha. Indiferentă la condițiile oribile din fiecare zi, nu se mai ocupa decât de viața ei viitoare. Trupul îi slăbea, dar chipul începuse să radieze lumină. Uimită și fascinată, mă uitam la cum femeia aceea mică și fragilă domina tumultul destinului prin puterea numită seninătate.

Mă rușinam de mânia mea. Mă rugam împreună cu mama la picioarele statuii lui Amida. Mă străduiam să văd această lume ca pe un teatru de umbre, de iluzii și-mi aminteam uneori de o casă hărăzită luminii, culorilor, imensității. Era de cealaltă parte a eternității. La unsprezece ani, eram deja bătrână. Alunecam în viață ca o piatră care cade pe fundul unui puț. Hotărâsem să accept satul și interioarele lui mîzgălite cu fresce grotești. Hotărâsem să accept vesela desperecheată, lumânările care scoteau fum, ligheanele jengoase, toaletele care miroseau urât, femeile care scuipau la ușa noastră. Fericirea murise odată cu tata. Învățasem să înfrunt nenorocirea cu ochii deschiși.

Rugăciunile nu-mi potoleau deloc ura. Dorința de răzbunare era un venin care-mi pătrundea în măruntaie cu fiecare zi mai mult.

Într-o dimineață, mânia mea a izbucnit.

Oaie, băiatul unui văr, un adolescent voinic, era șeful cetei de tineri care hoinăreau prin sat. Când ne vedeau pe mine și pe sora cea mică, ne imitau glasurile și ne maimuțureau purtarea. În mod normal, provocărilor acestora le răspundeam întorcând capul în altă parte. În ziua aceea, traversam o ulicioară ținând-o pe sora cea mică de mână, când băieții au apărut de după niște copaci. Și au început să strige:

— Îngălatelor! Corciturilor!

Am simțit cum sângele îmi zvâcnea la tâmple. M-am oprit și i-am zis:

— Tatăl și fratele mamei mele au fost mari-ministri. Mama este verișoară cu împăratul. Suntem de viță aleasă, iar voi sunteți țărani, niște coate-goale, niște câini!

Oaie a ripostat:

— Familia dinspre mamă nu contează. Cine te crezi? Ești o țarancă așa ca noi! Țaranco!

Și ceilalți au reluat în cor:

— Țaranco! Țaranco! Broscoiul se crede bou. Se umflă... se umflă... și plesnește!

Din copilărie, identitatea mea o copia pe cea a mamei, care tot timpul evoca puterea clanului Yang din timpul vechilor dinastii. Îmi fusese transmisă astfel mândria lor, iar faptul că ceata aceea de derbedei mă numea țarancă era o insultă pe care n-o puteam suporta.

Am lăsat mâna surorii mele și m-am repezit la Oaie. L-am doborât cu o lovitură de cap. Niciodată un copil din sat nu îndrăznise să-și offenseze șeful, cunoscut pentru forța lui. Uluită, ceata s-a depărtat și m-a lăsat să mă rostogolesc la pământ împreună cu adversarul meu. Acesta, revenindu-și din prima ameteală, îmi căra pumni din greu. În mod

ciudat, nu mă durea, țipam și mă băteam folosindu-mă de unghii. În iarbă, degetele mele au simțit o piatră mare. Am apucat-o și am izbit cu ea în capul lui Oaie.

Acasă, mama m-a spălat, mi-a pansat rănile și nu m-a certat.

Culcată pe pat, am întrebat-o:

— Venerabilă mamă, mai adineaori Oaie a spus că sângele tău n-are nici o importanță. Contează doar originea clanului dinspre tată. Sunt o țarancă, la fel ca toți verii mei?

S-a gândit și mi-a răspuns:

— Odinioară, Împăratul Păcii din vechea dinastie Zhou a avut câțiva fii. Liniile din palma celui de-al doilea fiu formau augustinul caracter „războinic”¹. La împărțirea imperiului, i s-a încredințat ținutul Wu, ai cărui descendenți îi poartă numele. Acum, regatul și palatele au dispărut, războaiele i-au împrăștiat pe vechii locuitori ai văii Fluviului Galben. Un popor nou s-a stabilit pe pământul fertil. Originea ta a devenit un secret pe care cei neștiutori de carte nu-l cunosc. Este adevărat că, în *Cronica identităților*, Wu este înscris ca „nume mic”. Dar nu uita că originea clanului tău ajunge până în timpuri imemorabile. Îl ai ca strămoș pe Împăratul Păcii, cinstit de suveranii din toate dinastiile ce i-au urmat!

Ca să mă pedepsească, Sfatul clanului a ales să fiu închisă. În cimitir, se afla un pavilion dărăpănat, numit „Regretul”. Un paznic bătrân îmi dădea mâncarea printr-o fereastră și am trăit în întuneric împreună cu șobolani, purici și gândaci. Ziua, cu mâinile la ceafă, moșaiam. Tăcerea cimitirului era mai asurzitoare decât vuietul unui fluviu. După ce soarele dispărea de pe cer, vântul prindea a se tângui ca o femeie. Zgomot de pași, trosnituri, respirații neștiute se auzeau în apropierea zidurilor. Cu ochii închiși, vedeam forme colorate, flăcări zburătoare, siluete albe, sfiori roșii.

1. Wu, în caractere chinezești, înseamnă „războinic”.

Deschizând ochii, distingeam în beznă fantomele. Încercau să mă sugrume, să mă atragă în întunericul veșnic, iar eu le alungam afară din camera mea cu o mătură.

După ce am ieșit din pavilion, timp de trei luni am adunat pe ascuns șoricioaică. Când am strâns suficientă, am alergat cu ea la grajd.

Câteva zile mai târziu, calul trimis în dar de marele-general Li Ji a murit. Fratele cel mare s-a mâniat pe rândașul care, de teama pedepsei cu moartea, dăduse bir cu fugiții. Bărbații din clan au regretat mult timp calul. Spuneau oftând: „Era un bidiviu de pomină!“.

Cele cinci nopți petrecute în cimitirul strămoșilor au fost de ajuns ca să-i impresioneze pe copiii din sat. Oaie nu-și ascundea admirația. Acum, ceata lui de derbedei îmi devenise escortă și mă slujea. A sosit și vara celor doisprezece ani ai mei. La miazăzi de Fluviul Lung, timide și discrete, colinele se înconjurau de aburi și de ceață; la miazănoapte de Fluviul Galben, munții își descopereau fără rușine pădurile și piscurile ca niște cărți deschise.

Atinsesem la vârsta la care o puteam sluji pe zeița Mătășii. Dimineața, fără scară și cu picioarele goale, mă urcam în duzi și adunam frunzele cele mai fragede pentru a hrăni viermii de mătase. Acolo sus, simțeam rădăcinile pomilor înfigându-se în întunericul pământului și le vedeam brațele noduroase cuprinzând soarele. Frunzișul lor bogat murmura misterul unei împărății invizibile. Uneori, într-o strălucire puternică, mi se părea că zăresc urma unei tunicii mov, a unei etole verzi. Fetele spuneau că era o însoțitoare a zeiței, care venea să ne controleze.

Pe ogoare, mănunchiuri de grâu, mlădițe de porumb, sorgul, trestia de zahăr se întindeau spre cer. Curând, ne-au încercuit satul. La amiază, când adulții se odihneau cu pălării de paie pe cap,

alergam în acel ocean de valuri verzi și mă jucam de-a războiul cu tinerii din clan.

La asfințit, șezând în fața porții, cu capul sprinjinit în mâini, contempłam norii care căpătau nuanțe scânteietoare și formau chipuri, munți, lacuri pe care alunecau bărci. Uneori, făceau să apară palate cu acoperișul de cristal, împodobite cu coloane de aur și trepte din lapislazuli.

Marele doliu a luat sfârșit. După ceremonia purtării cocului, eram gata să-mi împlinesc destiñul de femeie. Clanul a început tratative cu câteva familii locale. Dar moartea tatălui îmi scăzuse valoarea și zestrea propusă de frații mei era săracă. Puținele familii interesate de o asemenea alianță erau ale unor mici proprietari de pământuri.

Mama respingea pretendenții aceștia nedemni. Nerăbdător să mă căpătuiască, Sfatul clanului a hotărât că se va lipsi de părerea ei. Mama, atât de împăciuitoare altfel, și-a pierdut atunci calmul. A dat ordin să ne fie făcute bagajele și a vrut să ne întoarcem în capitală. Verii ne-au confiscat toate bunurile și tot ce ne-ar fi putut ajuta să plecăm. Am privit înfruntarea aceea cu detașare. La treisprezece ani, îmi pierdusem rotunjimile de copil. Slabă și zveltă, purtam pantaloni ca băieții. Căsătoria nu mă speria. Din ziua în care sora cea mare plecase, înțelesesem că acest surghiun era adevărul de neocolit al femeii. Aș fi luat de bărbat un paria, un pitic, un nebun, un bătrân și aș fi fost bucuroasă să părăsesc satul acela. Încăpățânarea mamei îmi stârnea mila. Bărbații din clan aveau să-și impună autoritatea. Uneori, ostenită de acele certuri ridicole, îmi ziceam că ar fi fost mai simplu să dau foc la hambare într-o noapte cu vânt. Satul ar fi pierit în flăcări și aș fi terminat cu lumea aceea jalnică.

Într-o dimineață ca oricare alta, pe când împărțeam frunze de dud viermilor de mătase, în sat s-a prezentat un mesager militar și a înmănat o scrisoare șefului de clan. În timp ce măturam, bătrânul unchi a desfăcut sulul de hârtie și l-a

citit. Visătoare, rătăceam prin pădure dornică să ascult cântecul păsărilor, când șeful clanului a mers la mama și i-a arătat epistola secretă. Când m-am întors, am găsit satul ciudat de tăcut. Copiii trăgeau cu ochiul la mine în fața porților. În încăperea principală, bărbații se așezaseră la băut. În spatele perdelelor, femeile strânse în jurul mamei îmi zâmbeau.

Unchiul mi-a dat vestea: marele-general Li Ji, guvernator delegat al provinciei noastre, îmi lăudase calitățile la Curtea imperială. Urma să fiu chemată printr-un decret al suveranului în serviciul intern al Cetății Interzise.

Surprins de această onoare nesperată, clanul a hotărât să fim mutate într-o casă mai mare și mai confortabilă, însă tot nu ne-au înapoiat bunurile. Femeile nu ne mai priveau la fel. Zăream în ochii lor revoltă și invidie. Mi-am pierdut libertatea de a alerga pe câmpuri și dreptul de a purta pantaloni. Silită să rămân închisă în odăile mele, am fost supusă unui tratament care să-mi lumineze pielea arsă de soare.

La doi ani după ce vorbiserăm la o ceașcă de ceai, abia mai întrezăream chipul marelui-general. Dar vocea lui încă îmi răsuna în urechi. Acel timbru impresionant, ca o scară magică, îmi invita închipuirea să urce în lumea înălțimilor de neajuns.

Împăratul nu era un muritor de rând! Fiu al Cerului, el deținea mandatul celest ca să cârmuiască oamenii. Protejat de zei, instruit de suflete înțelepte, îndrumat de spirite binevoitoare, era aproape o divinitate. În cetatea imperială, ministrii și generalii, eroii acestei lumi, îl sprijineau; în Cetatea Dinăuntru, cele mai frumoase femei se întreceau să-i satisfacă cele mai mici dorințe. A-l sluji pe împărat însemna a venera Cerul și Pământul, care ne dăruiau pacea și prosperitatea.

Mama era tulburată. Îmi dădea lecții de machiaj și de îmbrăcat. Îmi împuia capul cu rețetele ei cosmetice și medicale. Veghea la pregătirea trusoului și îmi explica de bine, de rău regulile de la Curte. Monologurile ei erau întrerupte de lacrimi și suspine. Călătoria mea în regatul divin avea să fie fără întoarcere, căci renunțam pentru totdeauna la lumea din afară. În gineceul său, suveranul avea nu mai puțin de zece mii de slujitoare. Puține erau cele care cunoșteau favoarea imperială și bucuria fecundității. Prea sălbatică, nu foarte frumoasă, fără sprijinul unui tată puternic, n-aș fi avut nici o șansă să atrag atenția. Acolo voi trăi și voi muri, floare efemeră a unui anotimp scurt, care nu va fi ajuns niciodată la împlinire.

În sfârșit, și-a făcut apariția o suită de servitori imperiali îmbrăcați cu tunici galbene și albe. Căpetenia lor, un bărbat fără barbă și cu glas de femeie, a inspectat casa, a explicat cum se va desfășura ceremonia, a stăruiat asupra ritualurilor și a cerut construirea unor pavilioane pentru primirea ordonanței imperiale. Vara a trecut și roșul dudelor s-a transformat în negru printre frunze. Ziua plecării mele se apropia cu repeziciune. Mama mă sâcâia cu atenționări desperate. Sora cea mică nu se mai dezlipea de mine. Tăcerea ei era mai copleșitoare decât orice cuvânt. Nu știam cum s-o consolez. Nu-i puteam promite nimic. Mă cuprinsese o toropeală; dorința arzătoare de a părăsi satul mă făcuse nepăsătoare la suferința lor.

Războinicii au sosit și mi-au prezentat dota oferită de guvernatorul delegat: valuri de brocart, bijuterii, cărți și evantaie. După plecarea lor, am rătăcit prin sat. În crăpăturile zidurilor cântau greieri. Îmi era milă de casele acelea condamnate să rămână neschimbate. Abia așteptam să plec.

Într-o dimineață, în zori, o trupă de călăreți s-a ivit în zare. Cei trei sute de membri ai clanului i-au primit îngenunchind. Trimisul Palatului a coborât din car, a intrat în curte și a urcat treptele. A desfăcut un sul și a rostit cu glas tare:

— A doua fiică a lui Wu Shi Yue, urmașă a unui clan vrednic de stimă, a studiat riturile încă din copilărie, a dobândit un mers ușor și grațios. Renumele ei s-a răspândit în gineceurile din întreg imperiul. După vechile reguli, Curtea o onorează cu o funcție în oficiul interior, cu titlul de Talentată de rangul cinci imperial. Aceasta este voința suveranului, glorie fără sfârșit, lumină eternă!

Au răsunat urale de recunoștință:

— Zece mii de ani de sănătate pentru împărat!
Zece mii de ani de sănătate pentru împărat! Zece mii și zece milioane de ani de sănătate pentru împărat!

Inima mi-a tresăltat de mândrie. Numită Talentată de rangul cinci, îmi depășeam frații, slujbași de rangul șapte în ierarhia imperială. Data viitoare când ne vom mai vedea, ar trebui să se prosterneze la picioarele mele!

Mama și sora cea mică plâneau. Ca să le alin durerea, am rostit aceste cuvinte care clocoteau în sufletul meu de câteva zile:

— Intrarea mea în Palat e singura noastră șansă. Aveți încredere în destinul meu. Nu plângeți!

Lacrimile sunt armele celor slabi, condoleanțele celor puternici. Sora cea mică a alergat după careta care m-a luat. Copila crescuse. Devenise o adolescentă slabă și palidă. Îmi făcea semn cu amândouă mâinile și curând a devenit o pată întunecată în lumina unei toamne strălucitoare.

Legănată la hurducături, plâneam și eu. Eram supărată pentru răceala, pentru duritatea mea. Sora cea mică mă iubea mai mult decât o iubeam. Eram copacul care acoperise cu coroana lui întreg regatul vieții sale. Era o trecătoare ce se adăposise la umbra mea. Fără mine, se veștejea.

Într-o dimineață, la orizont, Lunga Pace a apărut dintre nori. Luminată de soare, zidurile sale înalte, împodobite cu pavilioane de arme, cu turnuri veghe,

formau o coroană ceastă așezată pe Câmpia de Mijloc.

La porți, se înghesuia mulțimea. Albastrul, roșul, galbenul, verdele pantalonilor și tunicilor se atingeau și vântul răspândea miros de mirodenii, de tămâie, de urină și de fructe. De-a lungul șanțului plin cu apă, sub sălcii plângătoare, caii, boii și cămilele rumegau, fornăiau și moțăiau. În fața corturilor, bărbați cu turbane stăteau pe covoare și, așteptând încuviințarea să intre, mâncau și se târguiau. Careta cu mine și escorta ei au trecut prin această mulțime ce grăia în limbi necunoscute și au intrat într-un tunel lung săpat în zid.

Zgomotul celui mai mare oraș de pe pământ s-a revărsat asupra-mi. Strigătele răsunătoare ale negustorilor ambulanți se amestecau cu tropotul cailor, cu mugetul boilor, cu zarva bazarurilor, cu dangătul clopotelor. Dincolo de perdeaua de la fereastra caretei, totul strălucea. Aveam senzația că totul era agitație și încremenire. Mă uitam fermecată la caii cu harnașamente somptuoase, la călăreții cu pălării extravagante, la călugării pelearini în zdrențe, la prăvăliile negustorilor și la maldărele de mărfuri. Copacii fremătau. Se succedau cartiere înconjurate de ziduri înalte. Am strâns în palmă un săculeț cu o șuviță din părul mamei, împletită cu alta a surorii celei mici. M-am consolată râzând de mătușile și verișoarele care nu plecaseră niciodată din ținutul natal. Mă gândeam la mama, care părăsise totul, la sora cea mică, care se va căsători cu un țăran cu o curte pătrată, cu animale de povară și cu ogoarele lui. Am jurat să le ofer într-o zi o nouă demnitate.

Careta mea înainta deja spre eternitate. Eram singură, goală, mică. Aveam întâlnire cu un om, un zeu și un imperiu.

La capătul aleii Păsării Purpurii, un zid de culoarea cinabrilului devenea hotar, apoi lanț muntos.

După ce am mers pe lângă șanțul cu apă al cetății imperiale, escortele militare s-au oprit în fața porții; doar caretele au pătruns în incintă. La puțin timp, cortegiul s-a oprit și el. Niște femei au ridicat perdelele și în mijlocul pădurii am descoperit o cărare lată, pavată cu cărămizi aurii. Am simțit îndată un parfum suav. Freamătul lumii bărbaților încetase. În jurul meu domnea o tăcere ceremonială, pură. Îmi auzeam inima bătând. Cât de lipsite de eleganță deveniseră aceste bătaii!

Servitoarele m-au salutat respectuos. Aducând vase de spălat din aur și din argint, prosoape țesute cu fir de aur, m-au ajutat să-mi spăl mâinile și fața, apoi să urc într-o litieră. Am străbătut pădurea, am trecut de alte ziduri și de alte porți. Pe măsură ce pătrundeam tot mai adânc pe pământul sacru, distingeam zgomote abia auzite, foșnet de frunze, sunetele unor instrumente cu coarde, susur de izvoare.

În fața unui portal în formă de lună, am fost invitată să cobor și să intru într-un pavilion. Am așteptat așezată în mijlocul unei camere împodobite cu fresce, atentă la ușa deschisă ce dădea spre o curte liniștită, cu pietre pe care se încolăcea o iederă așa cum nu mai văzusem, cu frunze roșii. Legănând alene din șolduri, cu capul plecat, patru fete au străbătut galeria, au urcat treptele și au trecut pragul: aduceau săpun, șervete, pahare, urcioare, vase mai mici. M-au ajutat din nou să-mi spăl mâinile și să-mi clătesc gura. După ce au dispărut în foșnet de mătase, altele patru au apărut. Acestea mi-au așezat dinainte mese joase, cu tacâmuri mici.

Acasă, simțeam o plăcere vie să devorez mâncarea. Sub privirea servitoarelor mele distinse, îmi era teamă să nu fiu luată în râs pentru o astfel de purtare, așa că am înghițit doar câțiva dumicați. Rafinamentul bucătăriei imperiale m-a uimit: legumele aveau textura cărnii, carnea avea gust de vânat, vânatul era în formă de flori.

A fost adus un lighean mare din bronz, nufăr enorm împodobit cu frunze în basorelief. Apa de baie era amestecată cu ulei aromat și scoarță parfumată. Cu gesturi precise și experimentate, două servitoare m-au săpunit, m-au frecat, m-au clătit și m-au șters.

Însoțită de multe tinere în haine bărbătești, mi s-a înfățișat o femeie în vârstă cu tunică de cărturar, pălărie de bărbat, încălțări cu vârf pătrat curbat în sus. M-a luat de încheietură să-mi verifice pulsul, mi-a cercetat părul, ochii, limba, răsuflarea. Cu voce puternică și tăioasă, dicta celor două fete-scribi culoarea, mirosul și forma orificiilor mele. A pus să fiu dezbrăcată și mi-a măsurat mâinile, brațele, umerii, sânii, șoldurile, coapsele, gleznele, picioarele și degetele. „Formă rotundă, pătrată, triunghiulară, osoasă..., descria ea. Roșu, roz, alb...” M-a pus să mă culc pe spate și mi-a cerut să depărtez picioarele. M-am supus nu fără să roșesc. A poruncit să-mi fie notate dimensiunile vulvei și mi-a introdus un instrument rece ca gheața în pântec. „Virgină!”, a conchis ea.

Către seară, m-a vizitat un bărbat cu tunică galbenă și bonetă neagră, însoțit de multe servitoare și de tineri. Avea burtă mare și bărbie dublă. Pe chipul fardat și pudrat, ochii păreau două fante lungi, subliniate de linii negre. M-a salutat cu respect, m-a felicitat și m-a rugat să-l urmez. Pe drum, grupuri de servitori, cu felinare roșii și mov, veneau din sens invers. Cu excepția zgomotului făcut de pași și de veșminte, toți păstrau tăcerea.

Am trecut pe lângă grădini și pavilioane. Deasupra întinericului tot mai mare, cerul avea culoarea sângelui. Mă gândeam la mama, la casa noastră dărăpănată. Acolo, începuse strângerea recoltei. La ora aceea, la poalele chiparosului bătrân, femeile își plimbau copiii, bărbații beau vin de orez și unchiul cel bătrân istorisea povești cu fantome.

Dintr-odată am încremenit de spaimă.

TREI

Cer și pământ, soare și lună, zi și noapte, bărbat și femeie, în acest univers unde yin și yang se resping și se atrag, domnește energia dualității. Inima imperiului, domeniul Stăpânului Absolut, se supune și ea legii cosmice. Cetatea din Afară, hărăzită administrației, era opusă Palatului Dinăuntru, închinat plăcerii. În prima, unde nu-și făcea apariția nici o femeie, Fiul Cerului, șeful slujbașilor și al generalilor, guverna și asigura funcția de mare preot, executând riturile de-a lungul întregului an. Din cel de-al doilea, partea bărbătească fusese alungată, numai suveranul, despovărat de funcția lui sacră, sorbea dulceața suavă a zece mii de frumuseți.

În Cetatea din Afară, soldații din regimentele de gardă, cu tunici de brocart sub platoșe de bronz, cu săbii la centura de piele, cu arcuri de bambus și săgeți cu pene stacojii, stăteau postați sub streșini. Sălile maiestuoase, cu acoperișuri din țigle lăcuite cu turcoaz și verzui, se înșiruiau într-o perspectivă solemnă. Măreția lor exprima armonia celestă, liniile lor pure simbolizau fecunditatea pământescă. În Palatul Dinăuntru, arhitectura era mai puțin convențională. Constructorii cei mai abili își încercaseră fantezia, îndrăzniseră exuberanța. Puterea marțială dispăruse, peste tot domneau grația și nonșalanța. Aici, ochii mei, obișnuiți cu vederea locuințelor rustice, se loveau de dimensiuni nemăsurate. Nasul, care adulme-case mirosurile de la țară, nu știa să recunoască

parfurmurile subtile de fructe exotice, de flori rare. În coliviile lor, adevărate palate de aur, păsările scoteau triluri măiestre. Descopeream beția pielii: mătase, crep, satin, brocart, catifea, muselină, bumbac subțire, porțelan fin, răcoarea farfuriilor de jad, căldura platourilor lăcuite, vibrația cupelor din aur, ploaia de petale.

Cetatea Dinăuntru era împărțită în două curți lungi, ca două brațe ce protejau corpul: în prima, situată la răsărit, se afla palatul unde-și aveau reședința moștenitorul imperial și toți cei care se ocupau de el; în cea de-a doua, situată la apus, se afla așa-numita Curte Laterală, rezervată doamnelor.

Regat într-un imperiu, cutie pictată într-un cufăr de aur, Curtea Laterală era un labirint format din loji în miniatură, despărțite prin ziduri de chirpici, garduri de bambus, pasaje înguste. Pavilioane de serviciu, grădinițe, bolți de glicină, camere nenumărate erau legate prin lungi galerii acoperite. Mii de femei ieșeau, intrau, în foșnet de mâneci însoțit de murmur de evantaie, fără să se expună vreodată soarelui sau ploii. Ierarhia imperială era atent respectată, în ciuda înghesuiei dintr-o lume suprapopulată. Cu cât locul ierarhic era mai jos, camera devenea mai mică, decorul, mai puțin luxos și mobilă, mai modestă. Zona pentru sclave era plină de case dărăpănate, de încăperi lugubre, de paturi reci, iar femeile erau acolo puncte infime dintr-o broderie.

La umbra unor arbori de sute de ani, camera mea, întunecoasă, cu draperii lucitoare, se deschidea spre o verandă. Din patul meu de fildeș, prin perdelele de voal din jur, ridicate de cârlige din aur, puteam să contemp lu cerul cuprins deasupra unei curți mici, pe care o împărțeam cu alte trei Talentate. La asfințit, când soarele zăbovea în spatele zidurilor duble de apărare, vedeam cum vrăbii răzlețe se rotesc pe un fond albastru ca de cerneală.

Pe măsura rangului meu, Curtea mi-a atribuit două servitoare și o intendentă, o femeie rigidă și rece, care știa să-mi dea ordine sub pavăza inferiorității sale. Rubin și Smarald erau gemene. Fete ale unei familii sărace, tatăl le încredințase negustorului Zhang din vestul capitalei, care întreținea un trafic înfloritor, oferind Curții și familiilor de demnitari cele mai frumoase fetițe. Seara, când mi-au desfăcut părul, ele mi-au șoptit secretele Palatului. Astfel, am aflat că servitorii imperiali nu erau bărbați adevărați. Părinții le tăiau partea virilă înainte de a-i vinde la Curte. Am mai aflat și că intendentă, de origine nobilă, fusese soția unui senior care luptase sub stindardul dinastiei Sui. După înfrângere, bărbații din clanul ei au fost executați, iar ea devenise sclavă imperială.

La Palatul Suflului Celest urmam o educație destinată noilor doamne de la Curte. Marea reverență, mica reverență, salutul de recunoștință, salutul de amabilitate, salutul de la egal la egal, mersul grăbit, mersul lent; în Cetatea Dinăuntru nu exista spontaneitate. Purtarea naturală fiind considerată specifică oamenilor din popor și barbarilor, eleganța mișcărilor consta în apoteoza constrângerii. Cum să privești, cum să mănânci, cum să bei, cum să te așezi, cum să te ridici, cum să dormi, cum să vorbești, cum să ascuți, actele cele mai elementare ale vieții erau reglementate cu meticulozitate de coduri estetice și superstițioase.

Gândirea trebuia și ea să se impregneze de rigoare. Respectarea moralei era bunul gust al spiritului, perversiunea, o crimă care putea să ducă la moarte. O sută de interdicții erau caligrafiate pe un paravan cu zece panouri. Studiul Legii interioare era completat cu lectura cărții *Conduita unei doamne de la Curte*, scrisă de Împărăteasa Literelor și Virtuții.

Mă perfecționam în muzică și dans. Indicațiile vestimentare mă învățau să fac deosebirea între cele nouă ierarhii oficiale după variația culorilor și portul unor obiecte. Luna se rotunjea și pierea.

Copacii își pierduseră deja frunzele. Mă întristam că eram încă stângace. Invidiam servitoarele de cea mai joasă condiție care păreau să se miște în jurul meu cu grație și ușurință. În ciuda eforturilor, mușchii îmi rămâneau încordați. Mergeam prea repede. Nu știam să-mi împart greutatea între degete și călcâi. Înclinările mele, prosternările, legănările soldurilor erau lipsite de reținere. Nu reușeam să scap de brutalitatea mea animalică.

Palatul Suflului Celest se însuflețea pe măsură ce soseau noile recrute din serviciul interior. Se dusesse vestea despre Talentata Xu. Fiică a unei familii de cărturari, vorbise de la vârsta de cinci luni. La patru ani, putea deja să comenteze *Convorbirile* lui Confucius și recita poemele adunate în *Antologie*. La opt ani, a început să scrie și a compus acest vers în stilul cântecelor vechiului regat Chu: „Contemplu pădurea adâncă și luxuriantă; mângâi creanga laurului înflorit și întreb muntele care a trăit mii de ani: de ce această singurătate?”.

Și-a făcut apariția în sfârșit într-o dimineață de iarnă. Înfășurată într-o mantie de satin mov căptușită cu blană de vulpe argintie, chipul îi părea minuscul și tenul nespus de palid. Ochii, lungi și bridați până la tâmple, erau două linii timide. Tușea și frumusețea ei suferindă înduioșă cele mai severe profesoare. Încă din prima zi a obținut privilegiul să se retragă când se considera obosită. Zvonurile spuneau că, dintre noi, ea va fi cea care se va bucura de favoarea imperială. Cu un an mai mare ca mine, avea înfățișarea calmă a unui cărturar, farmecul misterios al unei femei promise. Executa mișcările impuse la Curte fără greutate și cu mare exactitate. Fragilitatea ei era un stil care îi făcea eleganța vibrantă. Multe tinere roiau în jurul ei. Curând, avea un grup de admiratoare devotate și un cerc de rivale gata s-o critice. Neștiind cum să mă apropii de ea, stăteam deoparte. Mă prefăceam indiferentă.

Noaptea, viața dinainte continua în vis. Străbăteam culoarele ciudate ale timpului și ajungeam

în copilărie. Pe malul Fluviului Lung: vânt, imensitate, valuri uriașe. Călare pe cal, galopez, zbor, mai sus, mai liberă decât pescărușii. Trezirea era o smulgere brutală. Inima parcă mi se oprea. În buimăceala mea, uitam cine sunt, unde sunt. Apoi, treptat, tristețea devenea intensă, dureroasă. Simțeam cum mă cuprinde frigul din Cetatea Interzisă.

Paginile deja răsfoite din viața mea nu mai puteau fi date înapoi.

De la moartea Împărătesei Literelor și Virtuții, petrecută cu doi ani în urmă, titlul de Stăpână a Lumii rămăsese vacant. În Curtea Laterală se spunea că marele-cancelar Wu Ji, fratele augustei defuncte, ținea guvernarea cu o mână atât de fermă, încât n-ar lăsa niciodată o altă femeie să-i murdărească tronul. Căci suveranul dorise consacra Soției Prețioase, fiică a împăratului Yang din dinastia detronată, deja mamă a doi prinți. Dar miniștrii Curții din Afară refuzau să-i jure fidelitate descendentei clanului dușman. Apoi, favorita Yang a fost aleasă și ridicată la rangul de Soție Grațioasă, după ce adusese pe lume un băiat. Încă o dată, miniștrii i-au reproșat că slujise în gineceul regelui din Qi, ucis în urma unei lovituri de stat. O femeie pătată n-avea să fie niciodată suverana Chinei.

Dar nici cel mai puternic dintre bărbați n-ar fi putut pune stavilă dorinței femeilor obsedate de fecunditate și fascinate de demnități. În Curtea Laterală, cele zece mii de femei erau zece mii de flori care visau cu disperare primăvara. Plantate cu grijă în ghivece sau semănate grosolan pe un teren părăsit, se ofileau chinuite de furia așteptării, în cenușiul unei ierni eterne. O gripă, un frison, o migrenă, o durere de stomac secerau sufletele măcinate de speranță. În Curtea Laterală, nu existau bătrâne cu păr alb. În fiecare zi, femeile moarte erau scoase pe poarta dinspre miazănoapte. Undeva, departe de zidurile de apărare ale capitalei, în cimitirul servitoarelor imperiale, își dormeau somnul

adolescente care nu văzuseră încă nimic din viața aceasta și femei coapte care, din păcate, cunoscuseră prea mult ce însemna melancolia.

În Curtea Laterală, cărările sinuoase, fire de mătase fără capăt, țeseau o pânză de păianjen întinsă, unde pavilioanele noastre semănau cu niște insecte moarte, unde supraviețuitoarele mai credeau într-un miracol. Prințese, nobile, fete simple din popor, toate își pierduseră prenumele și nu puteau fi recunoscute decât după titlurile pe care le primiseră. Eu eram Talentata Wu, o intrusă în țara zeilor, o pietricică pe un platou cu perle fine. Și eu aspiram timid la așternutul imperial, la favoarea Fiului Cerului. În jurul meu, femeile se mișcau într-un dans lent. Felul în care își țineau capul, înfățișarea languroasă erau ale unor șerpi fermecați de un singur bărbat.

Se spunea că suveranului îi plăceau grasele cu bărbie dublă. Eram disperată pentru că eram slabă. Fetele se întreceau în podoabe, în rochii, în extravagante. Cheltuiau banii dați de familia lor făcând comenzi cu frenezie. Bijuteriile mele îmi fuseseră luate ca să finanțeze cariera verilor mei. Frații nu-mi oferiseră nimic. Când mama îmi trimitea câțiva bănuți, știam că iar vânduse în taină una dintre statuetele ei budiste, singurele bunuri care îi rămăseseră. Acele monede scăldate de lacrimile ei mă făceau să plâng. Cum să le cheltuiesc ca să cumpăr un ac de păr?

A sosit iarna și peste Curtea Laterală a căzut prima zăpadă. Țurțurii atârnați la streășină, urmele păsărilor pe pământul acoperit de chiciură mi-au trezit energia adormită. Programul propunea atunci practicarea sportului. Mi-am scos haina, mi-am suflecat mânecile, am încălțat cizmele tătărăști și m-am repezit în zăpadă. Forța și entuziasmul meu l-au uimit pe intendentul profesoarelor. Mi-a propus lecții de tir oferite voluntarelor care îl vor însoți pe suveran la vânătoare.

Toate suferințele îndurate au dispărut când am urcat pe calul marcat cu semnul grajdurilor imperiale. Pe terenul de tir, unde zăpada fusese măturată,

m-am avântat în galop ca o însetată spre un râu imaginar. Vântul îmi biciuia fața și cerul, gândurile. Viteza mă elibera de chinurile mediocre, simțeam cum mândria renaște în mine. Departe de mulțimea femeilor, de fețe fardate, de zâmbete manierate, îmi regăseam singurătatea puternică, elevația spre cer.

Înainte de sfârșitul anului, mi-am primit rochiile potrivite funcției. În absența împărătesei, Soția Prețioasă le-a dus pe doamnele Dinăuntru și pe cele din Afară¹ să se prosterneze în fața Maiestății Sale, ca să-i facă urările tradiționale. Codul Palatului cerea să mergi cu pași mici și cu ochii plecați. Rangul primit îmi dădea dreptul la un loc departe de tron și, executând marea reverență, am întrezărit o pată întunecată cu o figură strivită de o coroană scânteietoare.

La întoarcerea în Curtea Laterală, am auzit că împăratul, dornic să le cunoască pe noile concubine, urma să aleagă o zi ca să ne primească. O astfel de perspectivă a pus pe jar Pavilionul Suflului Celest. Curând, un mare-intendent ne-a transmis convocarea imperială. În ajunul prezentării, n-am putut să dorm. Deși galopasem întreaga după-amiază și trăsesem două tolbe de câte douăsprezece săgeți, nu simțeam nici oboseală, nici calm. De-o mie de ori mi-am cercetat mersul, ținuta și mi-am pregătit răspunsurile pentru cazul în care Maiestatea Sa ar fi binevoit să-mi pună întrebări. De o mie de ori mi-am imaginat bucuria și mândria de a fi fericita aleasă. Mama și-ar fi uitat durerea și mizeria în care trăia. Nimeni n-ar mai fi îndrăznit s-o umilească. Devenită favorită imperială, ridicată la rang superior, aș fi cerut permisiunea să mă viziteze împreună cu sora cea mică. Când aveam să aduc pe lume un prinț, bunica regală avea să primească un palat cu nenumărați servitori. Pe perna pe care o vom împărți, îi voi aminti Fiului

1. Referire la prințesele imperiale, soțiile prinților, soțiile miniștrilor.

Cerului că tata fusese un veteran al dinastiei, tovarăș de lupte al Augustului Suveran decedat. Îl voi îndemna să-i confere un titlu postum de mare-senior de prim rang.

Zadarnic încercam să-mi domolesc tumultul speranței. Cu cât îmi râdeam de acest vis extravagant, cu atât mai mare îmi era dorința să fiu aleasă de bărbatul râvnit de cele zece mii de servitoare ale sale. Nu, nu voiam nici privilegii, nici favoruri, nici glorie. Aurul, perlele, palatele somptuoase îmi erau indiferente. N-am să-i cer nimic suveranului, doar să mă salveze de la înecul încetinit în mlaștina femeilor, de acest destin care mă condamna să mă usuc, să mor în tăcere. Să fie el libertatea mea, să fie astrul luminos care îmi lumina fruntea, să fie ființa absolută spre care să mi se îndrepte energia, ardoarea, devotamentul, tot ce aveam mai frumos și mai pur.

Fiul Cerului era un erou. Timp de treisprezece ani, luptase cu clanurile dușmane. Datorită victoriilor sale strălucite, marele strămoș, împăratul care încetase din viață, putuse să-l detroneze pe suveranul Yang și să inaugureze dinastia noastră Tang. Peste tot în imperiu, poporul cânta peripețiile bătăliilor sale. De curând, în campania împotriva turcilor din răsărit, îl supusese pe șeful rebelilor doar cu un strigăt la luptă. Mi-l imaginam pe Maiestatea Sa înzestrat cu un corp robust, o față pătrată și o frunte lată. Adăugam privirii sale intimidante gesturi impozante, o voce sonoră, o barbă lungă și îngrijită. Nu știam ce trebuia să fac când aveam să ajung în patul imperial. Auzisem că trebuia să te lași dezbrăcată. Voi avea oare forța să-i susțin privirea care-i înfruntase pe tătari? Ce plăcere voi simți când își va așeza pe trupul meu mâna care secerase mii de capete?

Maestrul de ceremonii își făceau auzite glasurile ascuțite. Frumusețile de rangul patru, Talentatele

de rangul cinci, Comorile de rangul șase se așezară în ordinea ierarhică.

Apoi se lăsă tăcerea. Îl așteptam în picioare pe împărat, care urma să revină de la Salutul de dimineață. Razele de lumină se strecurau prin ochiurile de geam ale ferestrelor închise și cădeau pe podeaua acoperită cu dale pătrate, negre și lucitoare, sute de flori veștejite.

La picioarele tronului, pe covorul roșatic cu dragoni țesuți cu fir de aur, pe trepiede de bronz ardea lemn de santal. Dar frigul, ca un vultur puternic, plana între grinzi și coloane, trecea foarte aproape de noi și ne biciuia obrajii cu aripile lui de oțel. Privind în pământ, cu mâinile împreunate acoperite de mâneci, aplecată puțin în față, încremenisem în poziția unei așteptări respectuoase. Timpul picura în ceasul acționat cu apă. Coafura înaltă de un cot și jumătate, încărcată cu cinci arbori¹ de aur și cu bijuterii, începea să mă apese. Părul, împletit cu șuvițe false răsucite în jurul unei structuri din sârmă de bronz, mă durea de la cât de întins era. Mă durea spatele, mă dureau picioarele, mă dureau brațele. Tremuram din tot trupul.

S-a auzit un tumult depărtat. Zgomot de pași, tușit, apoi cineva a pătruns în sală. Maestrul de ceremonii a anunțat:

— Suveranul se pregătește să părăsească Palatul Audienței!

Un val de panică a cuprins grupul de femei, fiecare străduindu-se să rămână nemișcată. Strigăte țâșniră din gâturile sugrumate de emoție. O fată a leșinat. Alta a început să plângă. Amândouă au fost scoase afară de eunuci.

Deodată, muzicanții au făcut să răsune clopoței de bronz și pietrele cântătoare. Porțile laterale au fost trase într-o parte. Doi servitori îmbrăcați în veșminte de brocart pe fond galben au ridicat

1. Podoabele în formă de arbori erau simboluri ale ierarhiei.

perdelele și le-au ținut cu furca din lemn aurit. Un vânt rece ca gheața a pătruns în sală. După mult timp, doi valeți au trecut pragul, cu cădelnițe în care ardea tămâie. S-au așezat la stânga și la dreapta tronului. Și a mai trecut un timp. Apoi au apărut doi eunuci purtând evantaie rotunde cu mânere lungi. Servitorii imperiali au defilat doi câte doi, după care o voce stridentă a rupt tăcerea:

— Augustul Suveran din marea dinastie Tang!

Am simțit că-mi îngheța sângele în vine. Am căzut în genunchi, cu fruntea la pământ. Bătăile de inimă zorite se amestecau cu foșnetul interminabil de satin și de tălpi de mătase care atingeau covorul, torente impetuoase și nesecate. La cererea crainicului, m-am ridicat, apoi am căzut din nou în genunchi pentru marea reverență. Când mi-am revenit din ameteala salutarilor, am zărit cu coada ochiului că fuseseră aprinse toate candelabrele. Nenumărați eunuci înconjurau tronul, unii ținând evantaie cu mâner lung, însemne ale demnității imperiale, alții obiecte obișnuite, prosoape, tipsii cu mâncare, pahare, urcioare, vase.

Intendentul general al Curții Laterale le chema pe doamnele Curții în funcție de ierarhie și vechime. Am simțit valuri de căldură. Transpirasem. Îmi era teamă că o să mi se întindă machiajul, că n-o să-mi aud numele, că o să leșin. Îmi era teamă ca împăratul să nu aleagă o fată aflată înaintea mea, să-mi pierd șansa chiar înainte de a mi-o pune la încercare.

Deodată, am auzit:

— Fiica lui Wu Shi Yue, originară din districtul Wen Shui, din provincia Bing, Talentata Wu.

Capul îmi vuia. Am ieșit din rând cu ochii plecați. M-am îndreptat încet spre tron și coapsele îmi tremurau sub rochie. La distanța impusă de ritual, cu fața la estrada imperială, m-am prosternat de trei ori, până la pământ. Între două mișcări, am zărit pe furis, nu știu cum – căci a te uita la suveran era o crimă care se pedepsea cu moartea –, un bărbat în tunică galben-maronie. Pe cap avea

o bonetă simplă de in alb. Nu i-am putut distinge trăsăturile feței umflata și terne. Am simțit o decepție mai rece decât suflarea viforului.

Una după alta, toate fetele i-au fost prezentate suveranului, care a rămas tăcut până la sfârșit. Timpul acordat fiecăreia dintre noi fiind egal, nici una nu a obținut o aprobare, un zâmbet sau îndemnul de a face un pas înainte și de a-și arăta chipul. La întoarcerea în Curtea Laterală, întreaga zi am avut în fața ochilor sala aceea mare, plină de fresce misterioase. Oare Fiul Cerului se uitase la noi? Nu eram sigură. De altfel, din înaltul tronului, ce-ar fi putut citi pe chipurile femeilor care, sub coafura impunătoare, erau obligate să-și țină capul plecat și privirea în pământ?

Pe cer, luna descreștea din ce în ce mai mult. Curând, avea să piară ca să renască. Am aflat că Talentata Xu va fi primită în patul imperial. O emoție ciudată mi-a paralizat trupul, ca o otravă. Abia dacă am ascultat zvonurile care spuneau că alegerea fusese măsluită. Încă de la intrarea în Palat, Talentata Xu fusese luată sub oblăduirea marelui șamberlan, originar din aceeași provincie. Eunucul care se bucura de totala încredere a împăratului pusese la cale ca toate numele să fie șterse de pe lista celor chemați și să fie dusă la Palatul Roua Prețioasă doar candidata lui.

Noua favorită a părăsit Curtea Laterală, unde condițiile de viață nu se mai potriveau demnității sale, și s-a mutat în Curtea din Mijloc. Ceva în mine murise. Am descoperit texte taoiste care vorbeau despre purificarea spiritului și a trupului, despre oameni deveniți nemuritori, despre unirea cu suflul celest. Am reînceput rugăciunile zilnice către Buddha, întrerupte odată cu sosirea la Palat. Lumea era iluzie, dorința, sursă de suferință. Cum putusem să-i uit învățătura?

La fel ca luna, aveam să renasc din moarte.

Pavilionul Suflului Celest și-a închis porțile și tinerele s-au răspândit, fiecare spre locul ei oficial.

Banchete cu dansuri și concerte, succesiunea celor patru anotimpuri cu schimbări de garderobă, călătorii neîntrerupte între palatele noastre de vară și reședințele de iarnă, evenimente neînsemnate sau grave, modeste sau grandioase umpleau viața de zi cu zi a unei doamne de la Curte.

Create încă din vremea străvechii dinastii Zhou, cele șase ministere și cele douăzeci și patru de departamente ale gineceului imperial își împărțeau organizarea distracțiilor. În pavilioanele-oficii, marile-intendente le conduceau pe nenumăratele femei slujbașe. Toate se străduiau să ne facă viața armonioasă și plăcută. În absența unei împărătese, Soția Prețioasă domnea asupra regatului nostru. Cu un caracter slab și blând, ea prefera să încredințeze conducerea eunucului preferat, intendentul general al palatului ei. Conform regulamentului, cele patru soții de rangul unu trebuiau să vegheze asupra conduitei femeilor. Nici una dintre aceste doamne nu catadicsea să se murdărească făcând treburi pământești. Toate își delegau puterea.

Funcția unei Talentate era să noteze festinurile și repausurile, precum și desfășurarea etapelor creșterii viermilor de mătase. Deși era o muncă neînsemnată, contam pe această ocupație ca să-mi alung plictiseala. Din prima zi, intendentă m-a anunțat că mă va scuti de această grijă și mi-a dat de înțeles că, începând cu rangul cinci, femeile aveau datoria să lenevească.

Grinzi pictate, paravane aurite, pudră parfumată erau nedespărțite, ca iedera și copacii. Viața mohorâtă și încetinită devora tinerețea. Fetele din jurul meu își pierdeau prospețimea și vioiciunea fără să știe când și cum. La Curte erau apreciate cele grase, așa că ele se îndopau cu mâncare. Pielea lor albă și transparentă tremura pe un strat serios de grăsime. Își petreceau zilele coafându-se, machiindu-se. Plimbarea în grădina dinspre miazănoapte devenea un ritual în cursul căruia își comparau frumusețea și schimbau bârfe. Ca să scape de singurătate și de monotonie, unele creșteau

câini și pisici, altele legau prietenii și se numeau „surori“.

În Curtea Laterală, vedeai femei peste tot. Se strecurau în galerii, apăreau și dispăreau în spațele paravanelor, își lăsau siluetele să zăbovească pe pereții acoperiți cu hârtie de orez. Dacă servitoarele adoptau o tăcere respectuoasă, stăpânele simțeau nevoia să sporovăiască pentru a alunga plictisul. O ușă închisă, un oblon tras fiind sinonime cu acte imposibil de mărturisit, camerele trebuiau să rămână deschise vizitelor neprevăzute. În orice moment al zilei își făceau apariția grupuri de doamne de la Curte. Eram nevoită să le ofer ceai și să le ascult flecăreala.

Găseam un refugiu la Institutul Interior de Litere, unde eunuci savanți le dădeau lecții de literatură, filosofie, istorie, geografie, astrologie și matematică puținelor studente voluntare. Cărțile deveneau aripi ce-mi permiteau să zbor departe de palat. Cronicile vechilor dinastii mă smulgeau din neclintirea prezentului. Trăiam în regate dispărute, unde participam la comploturi, galopam pe câmpuri de bătălie și luam parte la ascensiunea sau la prăbușirea eroilor.

În biblioteca la care mă duceam cu stăruință, o întâlneam uneori pe Talentata Xu, care obținuse deja titlul de Concubină Delicată de rangul doi imperial. Acum, eram obligată să-i fac o reverență adâncă, iar ea îmi răspundea cu un salut amabil. Avea trupul mai rotund și privirea mai întunecată. Chipul ei își pierduse nepăsarea poetică. Atunci când zâmbea, pe buze se zărea o vagă melancolie, ce părea să exprime ranchiună și resemnare. Ardeam de dorința să-i pun întrebări, dar nu îndrăzneam. Concubina Delicată nu i-ar fi făcut niciodată confidențe unei Talentate de rang inferior.

Oare nu era fericită de cealaltă parte a zidului?

Dacă în Curtea Laterală mă străduiam să semăn cu o doamnă de interior perfectă, în cartierul de exerciții fizice lăsam deoparte amabilitatea. Călare, cu arcul în mână, uitam lentoarea timpului care

părea să picure și mă lăsam îmbătată viteza galopului și de puterea săgeților care își atingeau ținta.

După antrenament, mai rămâneam o vreme la grajduri. Eunucii rânđași îmi deveniseră prieteni. Le recitam poeme citite în aceeași dimineață, iar ei mă învățau să dresesz mânjii și îmi povesteau evenimentele de la Palat.

Astfel, am aflat că, pe vremea când era doar rege în regatul Qin, suveranul a organizat la poarta dinspre miazănoapte, nu departe de grajduri, o ambuscadă fraților mai mari ca el. Moștenitorul imperial și regele din Qi fuseseră uciși. Împăratul Mare Strămoș fusese forțat să abdice în favoarea lui. Suveranul nostru uzurpase tronul! Eroilor nu le păsa deloc de pietatea filială! Această descoperire m-a tulburat profund.

În ultima ei scrisoare, mama spunea că sora cea mică pierise în urma unei epidemii. Prost îngrijită de cei din clan, fata murise. Mi-am pierdut pofta de mâncare, am urât rochiile, parfumurile și grădinile. Frumusețea palatului era un paravan care ascundea minciuni și cadavre.

Slăbeam, în timp ce în jurul meu fetele își rotunjeau trupurile.

Devenisem subțirică, înaltă, o mulțime de mușchi pe o osatură puternică.

Într-o zi, a apărut. Chipul ei alb ca zăpada era o oglindă al cărei contur perfect fusese netezit de cei mai pricepuți artizani. Gura ei era o cireașă purpurie, gata să cadă de pe creangă. Ochi, lungi frunze de salcie, se adânceau în părul negru de la tâmpile și radiau o lumină nepământească. La vederea ei, am uitat de tristețe, de Curtea Laterală și de trupul putrezit al surorii mele. Am uitat că lumea există, am înțeles ce însemna o prietenie eternă.

— Tu ești fata-care-iubește-caii?

Vocea clară și semețată m-a trezit din buimăceală.

— N-o saluți pe Soția Gratioasă?

Mi-am plecat genunchii și m-am înclinat până la pământ. Când m-am ridicat, s-a uitat drept în ochii mei. Celelalte femei, celelalte pupile erau apă, gheață, foc, stâncă. Numai ea avea ochii plini de ceață și de abur.

— Micuță verișoară, am auzit de tine, mi-a spus ea, apăsând pe fiecare cuvânt.

Buzele ei erau două petale de granat.

— Mă voi ocupa de educația ta, micuță sălbatică.

Un zâmbet misterios i-a apărut în colțul buzelor și m-a părăsit în mijlocul drumului. Urmată de vreo zece servitoare și doamne de companie, s-a pierdut printre copaci.

Seara, i-am revăzut chipul neted, de o puritate aproape copilărească, și veșmintele de mătase și de muselină, suprapuse, în nuanțe delicate. Pe cocul ei în formă de fluture se legănau cele mai frumoase giuvaieruri pe care le văzusem vreodată. Câți ani avea? Nu știam. În Palatul Dinăuntru, femeile își ascundeau cu grijă vârsta. Era în afara timpului.

Ne înrudeam din partea familiei mamei. Dar în Curtea Laterală toată lumea știa că tata fusese un om de rând înnobilat, un negustor de lemne devenit demnitar. Faptul că mă numise verișoară era un semn de considerație sau o ironie? Dar și ea avea o pată întunecată în trecut. Fusese concubina regelui din Qi, cel de-al treilea fiu al Marelui Strămoș, ucis la poarta de nord și decăzut din rangul princiar. Împreună cu celelalte femei aflate în serviciu, intrase în Curtea Laterală ca sclavă. Noul suveran și-o însușise. Ea îi adusese pe lume un băiat și el i-a oferit titlul de soție.

Îmi plăcea să-mi imaginez palatul regelui din Qi încercuit de armata propriului frate. În gineceu, eunucii strigau și se tânguiau, femeile fugeau înnebunite prin camere, doicile îi ascundeau pe fiii regelui. Curând răsunase clinchetul armelor, soldați cu chipuri sălbatice pătrundeau în apartamentele interioare, unde nici un bărbat n-ar fi

îndrăznit să calce. Devastau pavilioanele, sugrumau copiii de sex masculin, jefuiau bogățiile, trăgeau de păr concubinele. În mijlocul acelei furii, îmbrâncită, legată, scuturată de hohote de plâns și de teroare, verișoara mea semăna cu o floare de păr lovită de picături de ploaie, murdărită de noroi. O suferință imensă și o voluptate neștiută au pus stăpânire pe mine. Îi vedeam fața plină de lacrimi. Mi-o imaginam insultată, violată de privilegiile grosolane ale soldaților. O găsiseră frumoasă. O aruncaseră la picioarele șefului lor, fratele și călăul stăpânului ei, viitor suveran al imperiului. El îi cerea să-și dezvelească gâtul alb, pânțele de turturică, îi porunca să danseze, să-și unduiască trupul și să se târască la picioarele lui. O mângâia cu mâinile calde încă de sânge, o inunda cu sămânța lui. Umilită, siluită, ea trebuia să zâmbească, să iubească, să placă.

Trupul parcă îmi luase foc. M-am lăsat cuprinsă de voluptatea victimei. Milimetru cu milimetru, de la degetele picioarelor până în vârful părului, verișoara mă mistuia, mă gâdila, mi se strecura sub piele. O beam ca pe lapte.

Soția Grațioasă locuia de cealaltă parte a zidului, în Curtea din Mijloc, în unul din acele palate înconjurate de ziduri violete, pe care sălciile și chiparoșii de sute de ani le depășeau în înălțime. Trăia într-o grădină unde intrarea unei modeste Talentate era interzisă. Pentru ea, țesătoare fecioare pictau norii colorați ai crepusculului, iar croitoresele palatului croiau rochiile cele mai ușoare. Brodezele, cu ac de diamant și rază de soare în mână, migăleau pentru ea desene încântătoare. Divina soție se scălda în apă parfumată cu miresme extrase din clar de lună și bea suflul stelelor. O zeiță atât de delicată și atât de diafană nu accepta vulgara hrană pământescă. Albinele îi ofereau mierea lor și fructele se stingeau de dorința de a i se topi în gură. Când îi era sete, își umezea

buzele cu roua dimineții, culeasă de pe petalele nuferilor. Când zâmbea, florile păleau de invidie și frunzele cădeau din copaci să-i sărute vârfurile picioarelor.

Îmi spusese că se va ocupa de educația mea. Deși era nobilă și rece, fără motiv, credeam în cuvântul ei. Era darul pe care cerul mi-l trimitea ca să mă consoleze pentru toate suferințele. Privirea ei cețoasă, vocea ei languroasă ar fi putut răcori grătarul arzând al vieții mele. Mă va proteja, va fi pentru mine un paravan de mătase pictat cu peisaje fabuloase, care vor ascunde moartea și mizeria. Mă va învăța să fiu feminină și îi voi oferi orgoliul meu supus!

Nerăbdarea de a o revedea a fost mai puternică decât orice suferință. Eliberată de durerea doliului, am devenit sclava unui alt chin. Nu știam că asta însemna să fii îndrăgostită: încordată ca un arc, cu sufletul mărit, cu dorința întoarsă spre sine, cu stomacul crispat.

Începeam să fiu interesată de gătelile fetelor. Dimineața mă uitam în oglindă cu ochii ei pe fruntea mea, cu glasul ei în ureche. „Mă plăci așa?“, îi murmuram în inima mea. Seara, adormeam în brațele ei, în valurile părului ei.

La Institutul Interior de Litere răsfoiam cărțile ca să-mi dau seama de ce boală sufeream. Vechii filosofi vorbeau doar de virtute, de înțelepciune și de nemurire. Am căutat zadarnic în cronicile anecdote asemănătoare. În marea noastră bibliotecă, literatura oficială dădea pe dinafară de cuvinte uscate, de gânduri severe, de bombăneli moralizatoare. Strămoșii noștri construiseră o civilizație unde afecțiunea, tandrețea erau proscrise. Din fericire, poezii traversau timpul și revărsau în inima mea un izvor limpede. Găseam în odele lor închinat zeitelor munților și spiritelor apelor expresia adorației mele disperate.

Când trăgeam o săgeată, mă gândeam s-o uluiesc cu forța mea. Aș fi vrut să-i ofer toți caii pe care îi dresam. Un decret imperial a ordonat crearea unei

echipe de jucătoare de polo. M-am repezit să mă înscriu, cu gândul că într-o zi, din tribuna ei imperială, ar putea să-mi zâmbească. De acum înainte, singurătatea îmi semăna cu o mantie de catifea în care mă ghemuiam ca să mă consacru mai bine ei. Îi povesteam copilăria, îi puneam o mie de întrebări. Răspunsurile ei imagineare mă făceau să mă simt mai puțin singură, mai puțin tristă. Aveam nevoie s-o văd. Intuiția nu mă înșela. Urma să ne revedem!

Verișoara mea Soția Grațioasă rămânea însă nevăzută ca aerul. Amintirea ei era asemenea unui cântec vechi care mă obseda, ale cărui note se ștergeau puțin câte puțin. Primăvara se apropia de sfârșit. Florile de cireș răspândeau în vânt lacrimi roz și mov. Nu-mi trimisese nici un mesaj. Cu fiecare zi, imaginea ei se stingea încă puțin și chipul ei de zăpadă devenea o umbră vagă, de care mă agățam ca să respir, să trăiesc, să fug de Curtea Laterală și de furnicarul femeilor de-acolo.

Zilele au trecut și făcusem din măruntaiele mele un rezervor profund ce culegea, picătură cu picătură, această nouă suferință. Aveam pielea mai fină, părul mai negru, șoldurile mai rotunde. Sâni mi se umflau sub tunică și mersul meu atrăgea privirile. Eram din ce în ce mai măgulită de femei, dar nici una nu mă făcea să vibrez și le respingeam prietenia cu răceală. Cum să fiu emoționată de niște licurici care zburătăceau, când fusesem promisă ei, steaua nemișcată?

A început vara mohorâtă și cenușie. Greierii cântau prin copaci de-ți spărgeau urechile. Căldura sufocantă stăruia și noaptea. Întorcându-mă de pe o parte pe alta în patul meu din bambus împletit, m-am hotărât s-o uit.

Împăratul pleca să-și petreacă vara la reședința celor Nouă Merite. Toate pavilioanele au început să strângă, să împacheteze. Toată lumea se pregătea să ia cu sine animalele, mobila, cărțile și vesela. Sprijinită de balustrada terasei, mă uitam la intendentă care certa servitoarele. Păsările se

agitau în colivii, eunucii scoteau din camera mea cufere enorme. Tumultul acela părea să se petreacă departe de mine.

Un valet tânăr în straie de brocart galben o urma pe Smarald și urca treptele. S-a apropiat de mine și m-a salutat până la pământ:

— Stăpâna Palatului Aurorei Splendide, Soția Grațioasă Yang, ar dori să vă vadă.

Inima a început să-mi bată cu putere: venea spre mine când nu mă mai gândeam la ea. Verișoara îmi fixa întâlnire a doua zi dimineată în grădina din nord, pe malul Iazului Perlei, ca să hrănim caracii aurii. Am rămas trează toată noaptea, neîncrezătoare în această fericire. Mă înspăimânta gândul că nu voi fi destul de frumoasă, destul de parfumată, destul de inteligentă. În zori, după ce am pus să fiu îmbrăcată și machiată, am așteptat primul clopot al dimineții, care anunța deschiderea Porții Laterale, ca să fug la întâlnire.

Ceața învăluia încă grădina dinspre nord. Soarele își cernea primele raze între cer și pământ, acuarela unde rozul, ocrul, movul și galbenul formau un adevărat vârtej. Iazul ieșea încetișor din întuneric, oglindă de bronz. Un șir lung de pietre mergea în zigzag printre frunzele verzi de lotus. Peștii, zărindu-mi umbra în apă, se adunau în grabă. Nerăbdătorii aceștia trebuiau să învețe să savureze așteptarea.

Soarele alunga ceața, dezvăluind treptat cerul. La picioarele mele, un câmp întins de flori cobora puțin câte puțin până la noul podeț ce înconjura un pavilion cu etaj. Câțiva bujori mai erau deschiși, liliacul înflorea nestăpânit și rodierii erau plini de muguri stacojii. Roua dimineții tremura pe frunze, scânteierile ei sporindu-mi încântarea inimii. Grădinăresele, îmbrăcate în albastru de orhidee și roz-pal, începeau să trebăluiască. Concubinele matinale își făceau apariția și dispăreau în pădurea de sălcii plângătoare. Câțiva eunuci se îndreptau spre iaz. Răspândeau în apă boabe de cereale. Se făcea tot mai cald. Mi-am fluturat

zadarnic evantaiul. Sudoarea îmi acoperise fruntea și rochia mi se udase. Stăteam în picioare și mă uitam în toate părțile, inima tresărindu-mi la fiecare mișcare. M-am gândit să mă întorc și să-mi schimb hainele, dar teama de a rata întâlnirea m-a țintuit locului.

Oare se îmbolnăvisese? În euforia mea, poate că încurcasem ziua. Cine îl trimisese pe acel eunuc? Să fi fost o glumă proastă?

Rubin m-a trezit din toropeală, anunțându-mă că masa de prânz era servită. Seara, am aflat că împăratul luase hotărârea să plece în zori, pe răcoare, împreună cu favoritele sale.

Stelele se legăneau deasupra muntelui. Sub valurile Fluviului Argintiu¹, pavilioanele, pagodele, femeile și copacii se preschimbau în pești. Palatul de Vară era acvariul nostru. Cu tot aerul proaspăt și cu tot parfumul florilor de noapte, nu puteam dormi. Pe munte nu exista nici loc pentru antrenamentul la tir și nici teren de polo. Mușchii mă furnicau. Culcate pe pragul ușii mele, Rubin și Smarald flecăreau. Vocile lor, murmur înăbușit, treceau prin perdeaua de voal și umpleau camera.

În Curtea din Mijloc, sătul de capriciile femeilor, împăratul n-o mai îndrăgea decât pe Concubina Delicată Xu. Soțiile părăsite duceau împotriva ei un război comun. Poeta tocmai pierduse un făt de parte bărbătească de opt luni. Peste tot se șoptea că fusese otrăvită și bănuită era o favorită geloasă. De la întâlnirea noastră ratată, nu mai primisem vești despre Soția Grațioasă. Prinsă în vârtejul intrigilor, când să mai aibă timp să se gândească și la mine?

A trecut și vara. Nu mai credeam în așteptarea mea. Întoarcerea la Lunga Pace s-a făcut în legănatul monoton al caretei. Ardeam de nerăbdare să-mi revăd calul. A doua zi după ce m-am întors,

1. În Occident, Calea Lactee.

un mesager al Soției Grațioase s-a înființat în fața camerei mele. Alteța Sa îmi aștepta vizita; era liberă la sfârșitul fiecărei după-amiezi.

Însoțită de Rubin și de Smarald, m-am dus la ea în aceeași zi. Surprinsă de această grabă, m-a primit în ținută de interior. Mi-a oferit ceai și m-a întrebat despre intrarea mea la Palat. Am îngăimat ceva. Figura ei drăguță, corpul învăluit într-un nor de parfum îmi provocau stinghereală. Sub tunică grenă, purta o rochie de muselină de un galben-crizantemă, care lăsa să i se vadă umerii și pieptul gol. În jurul brațelor avea înfășurat un șal verde-pal, care cădea molatic până la pământ. Fără perucă și fără armătură, își legase părul într-un coc leneș, înfigând în acea colină neagră un fel de sulită cu mânerul dintr-o perlă mare cât un ou de prepeliță.

Văzând-o veselă și plină de însuflețire, mi-am uitat scopul vizitei: s-o avertizez de primejdia ce o pândea. Zvonuri răutăcioase o acuzau că ea folosise otrava. Trebuia să se apere! Privirea vapoasă i se plimba pe trupul meu și ceața melancolică îi ascundea cu greu pupilele negre, care parcă mă pipăiau.

Din senin am auzit-o întrebându-mă:

— Verișoară, ai cumva o soră mai mare aici?

Am scuturat din cap.

— De ce? În Curtea Laterală toate fetele au câte o soră.

Am roșit atât de tare, încât mi-am simțit urechile arzând. Cum să-i spun că voiam să-i fiu fidelă?

— Nu ești frumoasă, a mai zis ea. Dar ai ceva deosebit care atrage privirea. Alura, trupul tău... Ți-a propus cineva să se ocupe de tine?

S-a aplecat spre mine și mi-a murmurat la ureche:

— N-ai fost niciodată sărutată?

Îmi venea să intru în pământ.

— Vino să-ți arăt grădina mea secretă.

S-a ridicat și am urmat-o, cu ochii în jos. Am auzit-o poruncind iute servitoarelor mele:

— Voi puteți să vă întoarceți. Spuneți-i intendentului voastre c-o rețin pe verișoara mea la cină. V-o trimit puțin mai târziu.

Rușinată și jenată, nu eram în stare să rostesc nici un cuvânt.

După ce am trecut printr-un șir de camere și de curți, a deschis o poartă de un roșu-aprins încastrată într-un zid pictat după tehnica părului înflorit. Servitoarele s-au oprit și au închis poarta în urma noastră. Felinare mov luminau o galerie care, pe o parte, avea înșirați rodieri încărcăți de fructe, iar pe partea cealaltă înconjura un iaz acoperit cu flori de lotus.

M-a luat de mână și m-a dus spre un pavilion. Inima îmi bătea cu putere și brațele îmi erau lipsite de forță. Simțeam că acolo avea să se întâmple ceva și că era prea târziu ca să fug.

Ușa s-a deschis și am simțit un parfum mângâietor și misterios. Am descoperit o încăpere hexagonală. Lumina asfințitului se furișa prin pereții de lemn fără ferestre, în care artizanii sculptaseră mii de orificii în formă de floare cu cinci petale.

— Am cerut să fie construit acest pavilion ca să pot privi asfințitul fără ca soarele să mă orbească. E singurul moment al zilei când cerul e oglinda fidelă a vieții. Privește acolo stacojiul, purpuriul, violetul... În seara asta, undeva în imperiul nostru, sângele nevinovaților curge în valuri!

Am făcut ochii mari. În acea izbucnire de roșu și auriu, îi zăream fața, un cerc negru vag care se apropia. M-a cuprins cu brațele. Am fost stupefiată când i-am simțit limba pătrunzându-mi în gură. Mă apăsa cu întreaga greutate a corpului ei și am căzut împreună în mijlocul pernelor. Măinile ei abile mi-au desfăcut cingătoarea, mi-au scos rochia, pantalonii, șosetele de mătase.

— Dezbracă-mă, mi-a zis.

Nu știam că atunci când surorile se culcau împreună trebuiau să se dezbrace în pielea goală. Dar m-am supus fără ezitare. Și-a scos acul de aur cu gămălie de perla și părul lung i s-a revărsat

pe spate. S-a întins pe acest cearceaf de păr lucitor și m-a tras peste ea. Și-a pus mâna între coapsele mele. Abia i-am simțit degetele, anghile agile, că un geamăt involuntar mi-a sfâșiat pieptul.

Am început să plâng de acea fericire pe care n-o meritam, de acea fărâmă de iubire în viața mea atât de singuratică. Suspinele mele au excitat-o pe verișoară. Aluneca pe trupul meu, murmura ordine. Executam ce-mi cerea. Îi repetam gesturile și îi scrutam fața care se exprima prin zâmbet sau cu o încruntare din sprâncene. Tremura, într-o ciudată crispăre. Obrajii i se roșeau și broboane de sudoare îi acopereau fruntea. Soarele s-a retras de pe corpul ei. A zăbovit un moment pe tavan și a fugit prin pereți. În întuneric, nu mai mișca. A rămas mult timp tăcută. Începusem să cred că poate murise, când a folosit un silex ca să aprindă o lumânare. Chipul ei încadrat de părul în dezordine avea paloarea lugubră a unui strigoi.

A spus cu glas mârșit:

— Urâsc noaptea. Întunericul e dușmanul meu. Știu că toate aceste femei, geloase pe frumusețea mea, așteaptă noaptea ca să-mi facă farmece. Le auzi vocile?

Grădina era învăluită în tăcere; am auzit murmurul frunzelor și respirația pământului. Dar ea își astupase urechile cu mâinile ca să fugă de incantația malefică. La lumina lumânării, rozul sânilor ei părea atât de palid, încât corpul îi devenise aproape ireal. Pe față i s-a ivit o expresie de durere, ca și cum un sunet ascuțit i-ar fi sfredelit urechile; a tresărit și s-a retras repede mâinile. Un rânjel de suferință cumplită i-a schimonosit fața și a început să arunce pernele pe care eram culcate în cele patru colțuri ale încăperii. Am observat atunci că, făcută din bronz și mercur, podeaua era o oglindă.

— Depărtează picioarele, a zis ea, apropiind lumânarea. Privește!

A fost prima dată când am văzut-o, fantă păroasă, încrețită, roșie, leziune monstruoasă.

— Uită-te bine! Cu gura asta oribilă cântă ele, blestemă, își scuipă veninul! N-auzi muzica asta oribilă?

Am încercat s-o prind în brațe. M-a palmuit și a început să țipe:

— Pleacă! Pleacă! Mă dezguști! Ești doar o târfă, o spioană a Concubinei Delicate, o otrăvitoare! Pleacă!

— Alteță, vă înșelați, nu vreau să vă fac rău... Vă iubesc..

M-am așezat în genunchi în fața ei, cu fruntea lipită de podea. Asemenea unei furii, m-a scuipat și a început să mă lovească. Ascunzându-mi fața în mâini, plângeam. Apoi s-a prăbușit, epuizată. Demonul a părăsit-o și și-a redobândit luciditatea. S-a târât spre mine și m-a implorat s-o îmbrățișez. Am făcut iar dragoste. Dar nu mai simțeam nimic. Deodată, a început să geamă ca un om aflat pe moarte și m-a copleșit orgasmul ei.

În Curtea Laterală, ochii spionau, urechile pân-deau; curând, mi-au fost adresate zâmbete misterioase, care exprimau ironie și invidie. Am fost cuprinsă de mândrie amestecată cu mâhnire profundă. Ce știau ele despre nebunia unei femei rânite? Când am sărutat-o pe Soția Grațioasă, credeam că va fi un adevărat deliciu, dar nu făceam decât să beau primele înghițituri dintr-o otrăvă cumplită. Am revăzut de mii de ori acel sfârșit de după-amiază, afundându-mă în mijlocul pavilionului incandescent așa cum pescarul își aruncă năvodul în fluviu. Fiecare detaliu mărit, revăzut cu încetinitorul, stârnea alte viziuni care fuseseră neglijate. Plăcere, fior, stinghereală, dezgust, emoțiile cele mai contradictorii mă năpădeau ziua și mă chinuiau noaptea.

Eram hotărâtă să n-o mai revăd, să nu mă mai întorc în acea prăpastie care devora soarele. Dar, stăpânită de demon, femeia aceea citea cu siguranță secretele din inima mea. Zilele treceau și nu

primeam nici o nouă invitație. Absența, această adevărată vrăjitoare, a preschimbat aversiunea în dorință. Viața de zi cu zi, zbârcită și plină de noroi, apărea din nou. În jurul meu, femeile erau răni care umblă. Simțeam nevoia de a iubi cât mai repede, de mă ridica spre cer prin orice obsesie aducătoare de speranță. Soția Grațioasă era această minciună eliberatoare!

Violențele mi se ștergeau din memorie și mă obseda frumusețea ei stupefiantă. Ce supliciu să-i simt pe față sânii și pântecelul moale ca al unui pui de găină și să mă trezesc din acest vis nepu-tincios! Strigătele ei de plăcere, care mă speriaseră, acum îmi lipseau. Noaptea, adulmecam în aer mirosul părului ei. Șuviță cu șuviță, aluneca pe pieptul meu, fără să-l pot prinde. Viața îmi devenise și mai insuportabilă decât înainte de a o cunoaște. Acum, trebuia să-mi asum alegerea. Atâta pagubă dacă aș fi murit din asta!

Într-o după-amiază, înnebunită, am alergat spre palatul ei. M-a primit fără să se mire. După poli-tețurile obișnuite, și-a alungat servitoarele, m-a dus în Pavilionul Crepusculului și m-a trântit jos. A încălecat pe mine. Din nou m-am lăsat bătută. Plăcerea ei devenea mai intensă pe măsură ce mă copleșea de suferință și de umilire. Plângeam. Mă detestam. Eram pornită împotriva mea pentru că iubeam un monstru. Lacrimile mele i-au sporit extazul. După ce m-a copleșit cu injurii, m-a epu-izat, m-a violat, m-a trimis la femei, în Curtea Laterală.

Dar devenisem sclava ei. Soția Grațioasă, care cunoștea forța tăcerii, nu mă chema niciodată. După ce rănilor mi se cicatrizau, mă grăbeam să ajung iar la ea. Uneori, îi găseam palatul gol. Era plecată, slujea patul imperial. Pântecelul mi se crispa, mâinile și picioarele îmi încremeneau. În brațele împăratului, se comporta ca o sclavă supusă! Mă întorceam în lumea mea, distrusă, moartă.

Nu era interesată nici de cărți, nici de cai, nici de băiețelul ei, acel prinț foarte frumos cu privirea

tristă. Îi plăceau bijuteriile, rochiile, căinii mici cu blana buclată. Înainte de dragoste, era fermecătoare, zâmbitoare, blândă. Îmi corecta machiajul, mă îmbrăca, mă făcea să roșesc cu glumele ei fără perdea. Goală, devenea treptat nebună. Mă insulta, mă călca în picioare. Abia după ce-și revărsa asupra mea ura împotriva omenirii reușea să se elibereze și ajungea la voluptatea fericită. Pavilionul Crepusculului era pentru mine o cameră de tortură. Îmi impunea fete necunoscute care nu-mi stârneau dorința. În acea îngrămădire de guri, de sâni, cu oglinda care înmulțea sexele noastre deschise, mă bătea până la sânge. Toate femeile se mângâiau uitându-se la mine. Goale, cu capul între coapse, cu trupul răsucit în fierbințeala soarelui, ele țipau de plăcere, iar eu simțeam doar ură.

Anotimpurile treceau. Țineam durerea închisă în mine. Trupul îmi devenea rigid, aveam senzație de greață, dar continuam să mă prefac cuprinsă de beția simțurilor. Între ea și mine nu mai era nimic de spus. Cuvintele tandre cedaseră locul gemetelor repetate, fascinația – unui erotism uzat. Privirea ei era mai puțin vapoasă, fața, mai aspră. Mi se părea urâtă. Se plictisea de corpul meu rănit. Vizitele mele au devenit mai rare, dar nu știam cum să pun capăt unei iubiri obosite. Îmi era milă de ea. Fără mine, fără mușchii mei solizi, momeală pentru demonul ei, cum ar mai fi juisat? Cum ar fi trăit fără această mare plăcere?

Într-o seară, m-am dus la palatul ei. Paznicele mi-au spus că stăpâna lor era plecată. Când am trecut din nou pe lângă poarta ei, la căderea nopții, am văzut ieșind de acolo o fată. M-am ascuns după un copac. Aceleași servitoare care mă însoțeau până în Curtea Laterală o susțineau acum pe ea, luminându-i drumul cu felinarele. Am recunoscut-o, era Pădurea Comorii, sosită la Curte cu o lună în urmă. Mergea clătinându-se. I-am auzit plânsul încetșor. Profitând de neatenția paznicilor,

m-am strecurat în palat și m-am îndreptat spre Pavilionul Crepusculului.

Prin deschizăturile în formă de romb, am văzut candelabrele luminând încăperea ca în plină zi. Goală și întinsă pe perne, visa cu ochii deschiși, mânca fructe veselă, în timp ce servitoarele îi masau picioarele. Am forțat ușa, le-am îmbrâncit pe fetele cuprinse de panică și m-am urcat călare pe ea. Am strâns-o de gât cu toată forța. S-a zăbătut. S-a învînețit la față și și-a dat ochii peste cap. Zadarnic s-au aruncat femeile asupra mea, i-am dat drumul când am crezut-o moartă.

În noaptea aceea, am visat țeasta albită a unui cal. Găurile ei negre, asemenea sexului avid al femeilor, mă fixau. M-am trezit țipând. Patul era plin de sânge. Tocmai aveam prima menstruație.

Soția Grațioasă presimțise la mine această murdărie. Ea se delectase cu inocența mea și eu devenisem o depravată. A doua zi, intendentă a organizat o ceremonie cu ocazia trecerii mele la fecunditate. A ars bucata pătată din cearceaf și mi-a dat să beau cenușa amestecată cu vin cald. Doamnele din Curtea Laterală mi-au oferit daruri și mi-au adresat complimente. După ce și-a revenit, dar stând încă în pat, verișoara mea mi-a trimis o cutie emailată cu un colier de perle și acest poem:

*Alb și puritate,
Iubirea mea să înflorească
Valea ta purpurie.*

I-am trimis înapoi colierul și i-am scris:

*Comoara oceanului
Trebuie să-i întoarcă nopții
Valuri furioase.*

Nu m-am mai dus la ea.

Soția Grațioasă îmi transmisese gustul ei rafinat pentru rochii și privirea experimentată în privința

femeilor. La acea Curte plină de frumuseți extraordinare, m-am hotărât să-mi îngrijesc înfățișarea. Pielea aurită de soare, silueta subțire cu mușchi de bronz sfida fețele palide, corpurile umflate. Pașii mei energici își râdeau de mersul bolnăvicios al celorlalte. Abundenței de bijuterii, de muselină, de încălțări bridate cu vârf curbat îi răspundeam cu tunici din stofe grele, croite pe corp, cu încheieturile mâinilor de arcaș lipsite de bijuterii. Pentru celelalte femei, îmbrăcarea constituia o exhibiție ingenioasă, o lipsă de pudoare ce seducea. Pentru mine, rochiile erau platoșa pe care mi-o puneam ca să plec la războiul meu cu viața.

Primeam complimente pentru eleganța, pentru tenul, pentru trăsăturile mele. Mă consolam cu fete oarecare și toate, contrar Soției Grațioase, îmi ofereau puțină plăcere. Amintirile Pavilionului Crepusculului îmi ardeau măruntaiele. Am știut să-mi mânuiesc farmecul ca o armă, am învățat să mă joc cu inimile, să-mi stăpânesc dorința.

Ningea. Zilele fără soare erau scurte. În noaptea petrecerii de Anul Nou, mi-am văzut verișoara dansând pe o estradă, între focuri de artificii pe care acrobații le purtau pe creștet. Silueta ei se mișca printre jerbe de scânteii, pasăre ce plutea în colivia ei împodobită cu pietre prețioase.

PATRU

Într-o după-amiază de primăvară, rândașii mi-au încredințat un mânz turcesc. Cum am urcat în șa, s-a dezlănțuit în manejul exterior, nechezând. Zadarnic s-a zbuciumat în toate direcțiile, am rămas lipită de spatele lui. Când, epuizat, și-a încetinit mișcările, l-am făcut să-mi înțeleagă ordinele lovindu-l cu biciușca.

Nu știam că tumultul atrăsese mulți spectatori. Când am descălecat, un eunuc a venit în fugă la mine și mi-a spus că prințesa Soarelui din Jin și regele din Jin voiau să-mi adreseze complimentele lor.

Dincolo de gard, am descoperit o copilă în haine de băiat și un rege tânăr care purta tunică de brocart verde, brodată cu lei de aur, peste o altă tunică galben-deschis. Ochii prințesei străluceau, abia dacă își ascundea admirația. Regele a primit salutul meu roșind. Avea ochi frumoși, alungiți, și era timid ca o fetiță.

Prințesa, veselă și febrilă, a revărsat un potop de cuvinte. M-a întrebat care era secretul curajului meu. Apoi a vrut să-mi știe numele, vârsta și funcția. Regele asculta. Când a aflat că eram originară din Bing, a rupt tăcerea spunându-mi că suveranul îl numise mare-guvernator al acestei provincii glorioase. Pe un ton solemn, mi-a mărturisit:

— Când slăvitul meu bunic, Marele Strămoș, era doar guvernator militar, și-a încurajat copiii să practice artele marțiale. De aceea, când s-a

ridicat împotriva Curții corupte a lui Sui, onorabilul meu tată suveran, unchii mei și mătușa mea, prințesa Soarelui din Ping, au ridicat săbiile și au călărit în fruntea armatelor. La rândul meu, eu, coborâtor din războinici neînfricați, mă pregătesc pentru cucerirea lumii. Când voi fi mai mare, îi voi supune pe barbarii din regatele întunecate și voi impune măreția Chinei peste tot pământul!

Ambiția tânărului rege contrasta cu trupul lui plăpând și cu bretonul de copil. Dar i-am privit chipul visător cu invidie. Și eu aș fi preferat să mor pe un câmp de bătălie decât să mă ofilesc încet-încet în Curtea Laterală.

— Putem să-ți spunem Lumină? m-a întrebat prințesa. Tata îmi zice Tăuraș, iar fratelui meu, Micul Fazan.

Apoi a întors capul spre rege:

— Poate Lumină să ne spună așa? Vrei?

— Îți îngădui, Talentato. Dar nu spune nimă-nui. E secretul nostru.

Gineceul adusese pe lume pentru împărat paisprezece băieți și douăzeci și una de fete, dintre care două muriseră de mici. Conform obiceiului Curții, care se temea de претендентii la tron, prinții părăseau Palatul Dinăuntru imediat ce primeau un însemn regal și plecau să trăiască la reședința lor oficială din cartierul nobil Lunga Pace. Dar Micul Fazan și Tăuraș o aveau drept mamă pe Împărăteasa Literelor și Virtuții. Dispariția ei timpurie îi lipsise de singura protecție care exista în Cetatea Interzisă. Uniți prin durere, deveniseră de nedespărțit. Din milă pentru starea lor, printr-un edict special, împăratul îi acordase tânărului rege dreptul de a-și prelunge șederea în Palatul Dinăuntru.

Nu știam care dintre ei îl trăsese pe celălalt spre mine. N-aș putea explica nașterea acestei prietenii, care va deveni mai târziu un pact de viață și de moarte. Prințesa avea nouă ani, prințul, unsprezece, iar eu, paisprezece. Fascinați de forța mea, mă considerau un idol, o protectoare. Îmi era milă de suferința lor, care mi-o amintea pe a

mea. Sora cea mică îmi lipsea. I-am oferit prințesei timpul și răbdarea mea ca să suplinesc această absență.

Micul Fazan era la fel de pasionat ca mine de cai și de tragerea cu arcul. Trasam împreună, pe hărți geografice, viitoarele sale expediții. Trăiam prin el visul meu de a fi un bărbat liber și puternic. Treptat, băiatul plâpând și mândru mi-a mărturisit spaima și singurătatea lui. Frații săi mai mari părăsiseră Cetatea Interzisă. Instalat în palatul dinspre est, fratele cel mare, fiu al aceleiași mame, juca rolul unui Fiu Suprem autoritar. Nu suporta prezența fraților mai mici. În gineceu, favoritele încercau să-l îndepărteze de suveran, care, prea ocupat cu treburile statului, nu-i adresa o vorbă cu lunile. Șters și timid, Micul Fazan se mulțumea să trăiască într-o lume imaginară, în care mă asocia de acum marilor sale cuceriri de peste mări.

Pubertatea este o frumusețe trecătoare. La paisprezece ani, Micul Fazan și-a ridicat bretonul și și-a prins părul în coc. După ceremonia purtării bonetei, miniștrii i-au atras atenția regelui că nu mai putea lăsa un bărbat în gineceu. Micul Fazan ne-a părăsit și s-a instalat în reședința sa regală. După câteva luni, în straie de slujbaș imperial, s-a prezentat la Curtea din Afară, unde urma să participe de-atunci înainte la viața politică. Preaînalta Prințesă¹ a Păcii Împărtășite i-a aranjat logodna cu una dintre nepoatele sale prin alianță, domnișoară de neam nobil din clanul Wang, originară din Bing, al cărei bunic fusese mare-ministru în timpul dinastiei Wei de la Apus și al cărei unchi tocmai se căsătorise cu o prințesă de comitat².

După plecarea fratelui preaiubit, Tăuraș și-a pierdut sufletul. Adolescența se stinge și mă chinuia cu întrebarea: „De ce viața oamenilor e o

1. O mătușă a împăratului din partea tatălui.

2. Fiica prinților și prințeselor imperiale primește titlul de prințesă de comitat.

veșnică despărțire?”. În ziua în care regele s-a căsătorit, s-a închis în camera ei și n-a mai vorbit cu nimeni. Preaplinul de melancolie i-a șubrezit sănătatea. Pe la începutul iernii, a fost cuprinsă de o febră puternică. După trei zile, s-a ridicat la cer.

L-am revăzut pe rege la ceremonia de așezare în sicriu. Crescuse. Sub tunica de in alb plângea de durere un bărbat. S-a ivit la celălalt capăt al drumului pe când încercam să fug de el. Vocea îi căpătase timbrul grav al unui adult.

— Am ucis-o, a zis el tremurând. Am ucis-o!

Amândoi eram vinovați de a fi fost iubiți. Am uitat de protocol și am plâns împreună cu el, lacrimi oferite vântului.

Zăpada celor optsprezece ani ai mei cădea și acoperea pământul.

Dincolo de Poarta de Nord, se întindeau spre apus pădurile pline de vânat și râurile bogate în pește ale parcului imperial¹.

Toamna, când frunzele arse de soare căpătau nuanțe de ocru, cornurile și tobele făceau să se cutremure pământul, stârnind lătratul câinilor și mârâitul leoparzilor domesticiți. Răsuna zgomot puternic de copite. Călăreții purtători de stindarde se deplasau ca norii furioși. Flamurile se dădeau în lături. Sub umbrela lui de soare din satin galben, împăratul, călare pe calul preferat, făcea să vibreze coarda arcului său cizelat din aur. În galop, corpul lui masiv își pierdea greutatea și ajungea mult mai ușor. Suplu și vioi, Stăpânul Lumii redevenea eroul invincibil care supusese imperiul cu armele.

Petrecerile aveau loc pe malul râului. Mistreți și cerbi întregi erau puși în frigare și se făceau pariuri pe generalii turci care luptau între ei cu

1. Parcul imperial avea un perimetru de șaiszeci de kilometri.

torsul uns cu grăsime de animal. Regii și miniștrii dansau după moda tătărească și împăratul binevoia să bată ritmul într-o tamburină.

În ziua aceea, beat și fericit, Maiestatea Sa a cerut să fie adus în fața cortului său calul numit Leul-Înaripat, darul unui rege din Occident. S-au perindat să-l potolească generali și căpitani, toți dornici să bea din cupa pe care suveranul o promisese celui care va îmblânzi monstrul uriaș cu coamă aurie. Tobele bubuiau. Furios, Leul-Înaripat necheza, se ridica în două picioare, se cabra, se avânta în galop, se oprea în plină cursă ca să-și arunce călărețul din șa.

Se auzeau strigăte de uimire și de dezamăgire. Înfierbântat de acest joc plin de cruzime, împăratul a dat ordin să i se suflece mânecile și s-a pregătit să înfrunte și el animalul furibund. Miniștrii s-au aruncat în genunchi.

— Maiestatea Voastră trebuie să aibă grijă de trupul ei divin.

— Nu se poate ca suveranul să-și pună viața în pericol.

— Înțelepții ar condamna această imprudență.

— Maiestate, nu vă uitați responsabilitățile de stat!

Încurcat, împăratul a bătut cu piciorul în pământ și s-a uitat în jur.

— Atunci, nimeni nu-i în stare să îmblânzească calul ăsta?

La aceste vorbe, am ieșit în față și m-am prosternat până la pământ.

— Servitoarea voastră cere îngăduința de a-și încerca norocul!

Suveranul s-a uitat pentru prima dată la mine. Uimit și amuzat, m-a întrebat:

— Generalii n-au putut să stăpânească monstrul. Fată, nu-ți este teamă că vei muri sub copitele armăsarului meu focos?

Am răspuns cu un calm care m-a surprins și pe mine:

— Maiestate, ființele violente trebuie împlânzite prin violență. Îmi permit să cer trei lucruri: un bici, un ciocan și un pumnal. Mai întâi, îi voi da o lecție cu biciul. Dacă nu mă ascultă, îl voi lovi în cap cu ciocanul. Dacă tot nu-mi dă ascultare, îi voi tăia gâtul.

Împăratul a izbucnit în răs. Mi-a lăudat temperamentul și i-a spus Fiului Suprem că era o excelentă metaforă a strategiei pe care el o aplica poporului tătar. Chiar de a doua zi, m-a chemat în serviciul interior al palatului său. Îmbrăcată în haine de bărbat, cu tăblița și călimara la centură, cu pensula în coc, m-am alăturat suitei secretarilor.

Palatul Roua Prețioasă își etala straturile de stânjenei și orhidee. Tavane înalte ca bolta cerească, perdele de perle, paravane caligrafiate, galerii sinuoase formau labirintul intrigilor. Porțile sale nenumărate se deschideau spre o porțiune de cer, un acoperiș înclinat, o fereastră în formă de lună, un pământ cultivat cu glicine, un iaz de culoarea smaraldului pe care dansau cocori albi. Toate aceste artificii dădeau fiecărui invitat iluzia că doar el se bucura de favoarea Fiului Cerului.

De la postul meu, în spatele paravanelor de pânză și al ușilor culisante, vedeam defilând concubinele geloase și prinții în căutare de recunoaștere. Călugării taoiști și medicii se certau în privința leacului care face viața fără sfârșit. Când miniștri și generali apăreau și dispăreau la intrarea pasajelor secrete, știam că, undeva în imperiu, aveau să cadă capete de rebeli.

Poeta Xu se apăra cu stângăcie împotriva rivalelor sale aliate. După avort, Concubina Delicată dispăruse din anturajul împăratului ca să ducă o viață tristă și singuratică. Soția Grațioasă continua să lupte curajos pentru a păstra favorurile suveranului. Acum, eram cu un lat de palmă mai înaltă decât femeia care mă făcuse să descopăr

plăcerile și aversiunea dragostei. O priveam netulburată în timp ce ea încerca să mă seducă. Ochii ei își pierduseră ceața lunguroasă. Chipul, cu o nuanță plumburie, vădea dezvățurile repetate. Vorbele ei dulci erau șuierături ridicole. Mă miram că fusesem înnebunită după acel monstru.

Dar învățasem să mă joc cu femeile. Ca să n-o am dușmancă, o linguseam cu tot felul de minciuni. Promisiunile mele îi țineau dorința în lesă și eu nu-i cedam. Prima dragoste este un drum fără întoarcere.

Îl întâlneam uneori pe Micul Fazan, care venea să mă salute. Reușea să scape de cortegiul de eunuci care îl însoțea și mă trăgea după o coloană sau după un copac. Îmi strecura cadouri cumpărate de pe la târgurile populare: un pieptăn de lemn, o păpușă din pământ ars, un căluț de turtă dulce. Aceste bibelouri atât de modeste aveau o valoare inestimabilă în Cetatea Dinăuntru. În schimbul darurilor, voia să ascult povestea amorurilor sale cu tinere amante și să-i dau sfaturi. Mă uitam cu strângere de inimă la cum creștea regele meu. Nu mai era adolescentul înfrigurat care visa bătălii mărețe împotriva barbarilor. Viața lui de adult era o succesiune de cuceriri feminine a căror glorie dispărea a doua zi după victorie. În căutarea femeii ideale, permanent nemulțumit, se oferea cu furie suferinței inutile, fericirii efemere.

Prizonier și el al trândăviei imperiale, putea să găsească un drog mai bun decât dragostea?

Într-o după-amiază, Micul Fazan s-a ivit la intrarea manejului unde dresam un cal. Și-a chemat bidiviul pe care călărea de obicei și a pornit spre mine în galop.

Mi-a strigat de departe:

— Ai aflat că regele din Qi, fiul soției Yin, s-a revoltat împotriva tatălui suveran? L-a ucis pe guvernatorul delegat din provincia sa și s-a proclamat împărat. Tatăl suveran e furios. Miniștrii

au aprobat curmarea imediată a revoltei. Armatele a nouă comitate au pornit spre cetățile rebele!

Când s-a apropiat, am văzut că avea lacrimi pe obraji.

— În dimineața asta, la audiență, fratele meu cel mare, Fiul Suprem, și al doilea frate al meu, regele din Wei, s-au acuzat unul pe altul de alianță cu revoltatul. Am crezut că se vor bate în fața suveranului. Lumină, frații mei și-au pierdut mințile!

În Cetatea Imperială, rivalitatea dintre Fiul Suprem și regele din Wei, al doilea pretendent la tron, amândoi prinți din pântecul Împărătesei Literelor și Virtuții, existase încă din copilărie. Pe măsură ce îmbătrânea, Împăratul își pierdea răbdarea cu fiul cel mare, care prefera destrăbălarea în loc să studieze, și își îndrepta afecțiunea spre fiul mai mic, care știa să se arate serios și inteligent. Văzându-și titlul amenințat, moștenitorul devenise și mai morocănos și răzbunător. La un pas de a-și atinge scopul, regele din Wei era din ce în ce mai nervos și tern. Ura lor mocnea la Curte și se formaseră clanuri de susținători. Cele două tabere se calomniau în fața suveranului care, tulburat, nu reușea să se hotărască. Moștenitorul dorea moartea fratelui său mai mic ca să fie sigur de situație; regele din Wei își blestema fratele mai mare, care ocupa un loc pe care nu-l merita. Fiecare îi reproșa în sinea lui suveranului că-l apără pe adversarul său și amândoi erau în stare să pună mâna pe tron printr-o lovitură de stat. Era blestemul dinastiei noastre ca prinții să devină fratri-cizi și uzurpatori!

Micul Fazan mi-a curmat șirul gândurilor:

— După audiență, carul moștenitorului s-a apropiat de al meu la cotitura unei străzi. Voia să-l vorbesc de rău pe dușmanul lui în fața tatălui. Mai târziu, m-a vizitat la palat regele din Wei. „Neutralitatea este o lașitate care va atrage pedeapsa cu moartea“, mi-a zis el. Ce să fac? Cum să iau o hotărâre? Amândoi sunt vinovați de tulburarea

stârnită la Palat. Unul dintre ei este complicele rebelilor și ne-a trădat. Lumină, nu vreau să mă amestec în nici un complot! Mi-e frică!

Am vrut să-l liniștesc.

— Unchiul tău, marele-cancelar Wu Ji, fratele onorabilei împărătese defuncte, este omul de taină al împăratului. Pe vremuri, a fost de partea Maiestății Sale cu ocazia înfruntărilor cu frații săi; astăzi, este omul care pricepe cel mai bine tragedia situației. Suveranul e prea afectat ca să acționeze, dar știu că i-a cerut seniorului Wu Ji să facă o anchetă discretă. Adevărul va ieși la iveală curând. Frații tăi încearcă să te înspăimânte. Dar mor de frică! Nu-ți face griji, nimeni nu va avea timp să-ți facă rău.

În Palatul Roua Prețioasă, atmosfera s-a înrăutățit. Morocănos și taciturn, împăratul interzicea intrarea favoritelor și ordona să fie bătuti servitorii pentru cea mai mică neglijență. Noaptea, cerea să-i fie adusă o mică sclavă măturătoare descoperită de el într-o zi, ceea ce stârnise o grozavă indignare în rândul doamnelor de la Curte.

Provincia rebelă a fost înfrântă de armata imperială. Pus în lanțuri, regele din Qi a fost adus în capitală. Un edict al suveranului i-a ridicat funcția, titlul și noblețea. Decăzut și devenit om de rând, a primit în închisoare ordinul să se sinucidă.

Ancheta făcută de Wu Ji a dus la descoperirea unei conspirații împotriva suveranului, condusă de moștenitor și susținută de membri ai familiei imperiale și de înalți demnitari. În închisoare, Fiul Suprem și-a mărturisit crima. Și-a pierdut titlul și dreptul de a purta însemnele rezervate nobilimii. Băiatului său celui mare i s-a retras titlul de Nepot Imperial. Amândoi aveau să fie exilați. Principalii lor complici, regele din Han, fratele suveranului, prințul consort Du He, al cărui tată fusese unul dintre cei douăzeci și patru de veterani fondatori ai dinastiei, fiul Înaltei Prințese a Imensității Zhao Jie, ministrul Lucrărilor Interne, marele învingător al războiului din Coreea, Ho Jiun Ji, au fost aruncați

în închisoare, unde urmau să-și aștepte execuția până la toamnă¹. Cu excepția prințeselor imperiale, celelalte femei din familie au devenit sclave în Curtea Laterală. Descendența lor de parte bărbătească a obținut clemență din partea împăratului, care nu voia alte capete retezate. Toți au fost biciuiți în public și exilați la sud de Muntele Extrem.

În timpul manejului, Micul Fazan îmi incredința suferințele lui. Mâhnit de acea serie de condamnări, părea și mai dezarmat. O dată, a izbucnit în hohote de plâns.

— În fiecare zi, la audiență, se fac arestări. Ofițerii din gardă le smulg complotiștilor boneta și tăblița de fildeș, apoi le iau rangul de slujbași. În clipele acelea, inima îmi bate atât de tare, încât simt că sunt gata să leșin. Lumină, toți acești oameni care i-au jurat credință suveranului cum au putut să-și încalce jurământul? Unchii și mătușile mele au crescut alături de tata. De ce vor acum să-l asasineze? Dacă doar fratele meu cel mare s-ar fi revoltat, aș mai fi înțeles. Dar de ce mulțimea asta de trădători, ceata asta de revoltați? S-a spus întotdeauna că tata domnește cu bună-tate și dreptate și că e unul dintre cei mai buni suverani pe care i-a avut imperiul. De ce vor slujitorii lui să-l răstoarne de pe tron?

— Alteță, în Palatul Roua Prețioasă, din frânturi de conversații pe care suveranul le are cu confidenții săi, am aflat că cei mai mulți oameni sunt însetați de putere și de bogății, că orice promisiune îi poate face să-și schimbe părerea. Oamenii aceștia ambițioși își confundă interesul cu viitorul imperiului și nu fac deosebire între un suveran bun și un împărat rău...

Explicația mea nu era de ajuns ca să-l liniștească pe Micul Fazan. A insistat:

— Am mai auzit că jumătate din oamenii aceia sunt condamnați fără dovezi. Sunt vinovați pur și

1. În timpul împăraților din dinastia Tang, execuțiile aveau loc o dată pe an, pe la jumătatea toamnei.

simplicu pentru că erau prietenii conjuraților. De ce a devenit tata atât de crud?

— Alteță, promite-mi că nu vei mai rosti asemenea cuvinte de față cu altcineva și că-ți vei ascunde gândul față de frații tăi. Compătimirea ți-ar putea fi denunțată. Ai fi bănuț și tu că ești aliat cu complotiștii.

— Ah, Lumină, regret mai mult ca niciodată dispariția Împărătesei-Mamă. Ea ar fi știut să îmblânzească cruzimea împăratului și să vindece nebunia ucigașă a unchiului meu!

— Alteță, șterge-ți lacrimile! Tu, care visai să fii biruitor, nu te lăsa învins de milă. Suveranul trebuie să-și apere coroana, căci a construit un imperiu puternic și a adus fericire poporului. Măine, eliberat de aceste griji, va trudi din nou pentru înflorirea dinastiei. Pe lângă lucrarea aceasta măreață, de care se bucură milioane de oameni, cei o sută de inși care pier decapitați nu contează!

Micul Fazan a oftat și a zis:

— Acum, când fratele meu, regele din Wei, și-a înlăturat adversarul, titlul de moștenitor îi revine în mod natural. E o fire bănuitoare și răzbunătoare. Venirea lui la putere va însemna începutul sfârșitului. Își va ucide toți frații ca să fie mai sigur de coroană.

— Împăratul n-a rostit încă numele succesurului. Această întârziere dovedește că șovăie, că se gândește la altcineva.

— Cine-ar putea fi? Regele din Wu, fiul Soției Prețioase?

Am izbucnit indignată:

— Tu, Alteță! Unchiul tău, Wu Ji, șeful marilor-miniștri, păzitorul fidel al memoriei Împărătesei Literelor și Virtuții, nu va lăsa niciodată un copil al unei concubine imperiale să urce pe tron. Ai inima curată și generozitatea ta nu cunoaște margini. Vei fi un suveran drept și bun, vei aduce pace și prosperitate imperiului.

A scuturat din cap, speriat.

— Lumină, ai niște idei atât de nebunești! Regele din Wu recită poeme de la patru ani. Este copilul-minune, preferatul tatălui meu. Eu sunt doar un prinț obișnuit. Nu-mi doresc domnia. Puterea îi fascinează pe frații mei, dar pe mine mă dezgustă. Prefer campaniile primejdioase ale unui comandant de armată, departe de comploturile de la Curte. O să discut cu unchiul meu, care cunoaște intențiile tatălui suveran. O să-i cedez locul regelui din Wu.

— După mamă, în venele regelui din Wu curge sângele împăratului Yang din dinastia răsturnată de la putere. Nu va fi niciodată suveranul dinastiei noastre. Dacă îi vei vorbi acum lui Wu Ji, șeful marilor-miniștri, va crede că în realitate uneltești ca să obții titlul. E prea devreme ca să ghicești viitorul și prea târziu ca să acționezi. Lasă viața să hotărască pentru tine!

Câteva zile mai târziu, destinul Micului Fazan s-a împlinit într-un mod extraordinar. Din închiisoare, prințul destituit i-a scris tatălui său:

„...Servitorul nostru fusese deja hărăzit moștenitor. Ce-aș fi putut cere mai mult? Calomniat și persecutat de regele din Wei, le-am cerut părerea sfetnicilor, ca să-mi găsesc liniștea. Oamenii aceia intriganți m-au împins atunci pe calea crimei... Dacă Maiestatea Voastră îl numește astăzi pe regele din Wei succesor, va împlini dorința unui om viclean care își va vedea năzuințele înfăptuite...”

După citirea acestei scrisori, împăratul a recunoscut că numirea regelui din Wei ar fi încurajat toți prinții să râvnească titlul de moștenitor și că imperiul n-ar mai fi avut liniște. Marele-ministru Wu Ji i l-a sugerat atunci suveranului pe regele din Jin, cel de-al nouălea fiu imperial, dar al treilea din descendența împărătesei defuncte. Micul Fazan, până atunci uitat, a devenit candidatul ideal pe care Curtea, înclinându-se în fața puterii lui Wu Ji, l-a susținut în unanimitate.

Regelui din Wei i s-a retras titlul și a fost exilat în comitatul Dong Lai. Proclamat moștenitor,

Micul Fazan a refuzat. Dar refuzul făcea parte din ritualul numirii imperiale, nimeni nu și-a dat seama că intenția lui era reală. Când a vrut să-și ofere titlul regelui din Wu, miniștrii au făcut elogiul modestiei sale. În această confuzie, Micul Fazan a primit sigiliul de Fiu Suprem.

Suveranul a cerut să fie notată în *Cartea imperială* această sentință: „Când moștenitorul se depărtează de datoria sa și când un rege uneltește să-l piardă, amândoi sunt deposedați de rangul lor“.

După ce noul moștenitor s-a mutat în palatul dinspre răsărit, una dintre concubine i-a adus pe lume un prinț. La șaisprezece ani, Micul Fazan era copleșit de tot ce și-ar fi putut dori.

L-am felicitat, iar el mi-a răspuns cu un surâs melancolic:

— N-am vrut nici copilul, nici titlul. Ambele evenimente m-au surprins. Dimineața mă uit în oglindă și nu înțeleg de ce am deja un urmaș. La Curte, după audiență, demnitarii și miniștrii roiesc în jurul meu. Unii îmi cer părerea, alții îmi dau sfaturi. Altădată, marii-miniștri treceau prin fața mea de parcă nu m-ar fi văzut. Acum, se apleacă până la pământ și mă invită la ospetele lor. Chiar și tatăl suveran s-a schimbat. Ieri era distant față de mine și mă trata ca pe un puști, astăzi se poartă cu grijă și căldură, așa cum făcea cu regele din Wei înainte de a fi decăzut din drepturi. Lumină, nu mă mai recunosc. Am impresia că m-am strecurat în trupul cuiva necunoscut.

— Alteță, lumea nu s-a schimbat. Tu ai făcut pași înainte. Nu mai ești un copil hărăzit viselor zadarnice. Ai devenit bărbat, om al destinului! Suveranul ți-a oferit sigiliul viitorului. Cu mâinile tale, cu gândurile tale, vei comanda lumea, o vei preschimba. Vei putea alunga minciunile și îndrepta greșelile, făcând să domnească bunătatea și compătimirea!

— Lumină, vorbele tale mă liniștesc și-mi dau curaj. Dar când sunt departe de tine, iarăși nu

mai am încredere în mine. Toate responsabilitățile astea mă depășesc. Nu sunt îndeajuns de instruit, nu mă pricep deloc la politică. Existența a trei consilii, a șase ministere, a douăzeci și patru de departamente îmi dă dureri de cap. Dintre unchii și frații mei, mătușile și surorile mele, care se grăbesc să-mi arate credință, nu știu care îmi sunt dușmani. Nu cred că sunt destul de pătrunzător ca să recunosc trădători și mincinoși care sunt de două, de trei sau patru ori mai în vârstă decât mine. Oamenii sunt ființe care mă sperie. Nu voi fi niciodată pregătit să domnesc.

L-am consolată:

— Încrederea este o ucenicie lungă. La fel ca forța fizică, ea se dobândește odată cu experiența și practica. Ești înzestrat cu modestie și luciditate, calități esențiale pentru a deveni un bun suveran. Nu te teme, Alteță, împăratul veghează asupra educației tale. Marele general Li Ji, tutorele tău, e un războinic drept și devotat. Vei fi un mare suveran dacă nu dai înapoi în fața greutăților.

Moștenitorul a oftat. Apoi, după un lung moment de tăcere, mi-a spus:

— Lumină, îmi pasă prea puțin de toate astea. Aș fi cel mai mulțumit om dacă te-aș putea avea lângă mine.

S-a uitat adânc în ochii mei. I-am răspuns uimită:

— Alteță, sunt deja lângă tine!

— Lumină, chiar atât de oarbă ești?

Și a plecat în fugă.

Am fost cuprinsă de o tristețe vagă amestecată cu mânie. Mi-am amintit prima noastră întâlnire. Băiatul era mai scund decât mine. Acum, mă întrecea și purta o umbră de mustață. Eram chiar atât de oarbă? Micul Fazan devenise adult. Nu mai era un puștan care căuta înțelepciunea și consolarea unei surori. Nutrea față de mine sentimentele unui bărbat. Mă vedea femeie!

Moștenitorul găsea mii de pretexte ca să se prezinte la Palatul Roua Prețioasă. Talentată de

rangul cinci, chiar dacă nu fusesem niciodată onorată de suveran, trupul și sufletul meu lui îi aparțineau. Micul Fazan îmi cerea un sentiment incestuos, pe care nu i l-aș fi putut acorda. Cum îndrăznea să mă confunde cu acele biete femei pe care le sedusesese și apoi le părăsise? Cum își putea permite să mă considere un obiect de aventură și de distracție? Voiam să fim legați de o prietenie veșnică, și el îmi propunea o iubire efemeră, care ar fi dispărut cu timpul!

A reușit să se țină după mine până la toaletă. A blocat ușa în urma lui și m-a întrebat:

— Lumină, de ce te ascunzi de mine? De ce nu mai vrei să-mi vorbești? Dacă am fost necuviincios, te rog să mă ierți!

Mi-am ferit privirea de a lui și i-am spus:

— Altădată, Alteța Voastră era copil, astăzi, a devenit adult și moștenitorul imperiului. Cei din vechime spun că o femeie și un bărbat trebuie să păstreze o distanță respectuoasă. Nu mai vreau să vă vorbesc deschis. Lăsați-mă să plec.

— Talentată, acum nu mă mai tutuiești! De ce vorbele acestea reci și neplăcute? Eu mă gândesc la tine în fiecare zi. Uite, m-am dus la piață să cumpăr pastă de gutuie, care îți place ție. Nu știi oare că, de la moartea surorii mele, ești persoana cea mai apropiată de mine? Lumină, fii bună, zâmbește-mi. Spune-mi că nu ești supărată.

Auzindu-l vorbind astfel, mi-am zis că poate i-am înțeles greșit intențiile. Mi-am reproșat că eram bănuitoare și am mâncat desertul pe care mi-l dăruise.

Nimic nu mai era ca înainte.

Discuțiile mele cu Micul Fazan își pierduseră spontaneitatea. Devenit Fiu Suprem, era mai atent la haine și la machiaj. Pe tunicile sale, adevărate draperii somptuoase, scânteiau perle și pietre prețioase. Chipul lui, ușor pudrat, părea mai pur și mai delicat. Parfumul lui îmi făcea inima să bată

mai repede și uitam deseori ce voiam să-i spun. Simțeam o bucurie nouă în adâncul sufletului. Pentru prima dată în Cetatea Interzisă, cineva se interesa de viața și de moartea mea. Micul Fazan spunea că, fără mine, n-ar putea să-și învingă teama și lașitatea; nu știa că, fără el, aș fi fost o nefericită printre cele zece mii de femei care îmbătrâneau în fiecare zi în Cetatea Dinăuntru.

În anul al optsprezecelea al Purei Contemplări, în peninsula, regatul Coreei¹ a invadat regatul Sinra. Chemat în ajutor de regele din Sinra, împăratul a luat hotărârea să plece în campanie împotriva dușmanilor noștri dintotdeauna, coreenii. În cea de-a paisprezecea zi a lunii a zecea, regimentele de paradă, gărzile imperiale, guvernul și gineceul l-au însoțit pe suveran spre capitala din est, Luo Yang, unde se aștepta reunirea unei armate de o sută de mii de războinici.

Caii galopau. Prin perdelele caretei mele, deslușeam la orizont mișcări de trupe care se deplasau într-un nor de praf. Seara, bivuacurile imperiale se întindeau pe întreaga câmpie. Mulțimea focurilor transformase pământul într-un ocean de lumini.

Într-o noapte, pe când mă despleteam în fața oglinzii, cineva a ridicat perdeaua cortului fără să fie anunțat. L-am recunoscut pe moștenitor, înfășurat într-o haină groasă de blană. La apariția lui, Rubin și Smarald s-au prosternat și s-au retras. Am înțeles prea târziu că erau complicele acestei îndrăzneli. Moștenitorul se așezase deja pe o pernă în spatele meu. Agitat și nervos, mi-a povestit cum pășise peste servitorii beți și se strecurase printre gărzi.

L-am rugat să plece. Dar mi-a răspuns:

— Pentru că de la plecarea noastră din capitală nu pot să-mi părăsesc escorta în timpul zilei, nu

1. Coreea actuală ocupă teritoriul a trei foste regate: Coreea, Sinra și Paikcei. Regatul coreean avea ca locuitori tătari mongoli și tobha, care învinseseră deja armatele împăratului Yang din dinastia Sui.

ne-am mai văzut de o jumătate de lună. În seara asta, am hotărât să risc. Mă aflu aici ca să-ți spun un lucru important.

Privirea lui mă urmărea în oglindă. M-am ridicat, mi-am pus haina și m-am îndreptat spre ușă. M-a prins de tunică.

— Suntem singuri. Oamenii mei păzesc intrarea. Nimeni nu știe că mă aflu aici. Ascultă-mă și apoi voi pleca.

— Atunci, vă rog, depărtați-vă de mine. Stați jos.

Micul Fazan s-a așezat cuminte într-un colț. Am făcut și eu la fel, în celălalt capăt al încăperii. Stătea cu mâinile pe genunchi și nu vorbea. Mă uitam la o lumânare care își picura lacrimile tăcută. Deodată, el a ridicat capul.

— Lumină, voi avea al doilea copil.

Când să-l felicite, mi-a spus:

— Aceste femei nu contează. O singură ființă îmi bântuie zilele și nopțile...

A continuat cu glas scăzut:

— ...E diferită de toate doamnele de la Curte, plecticoase, meticuloase, interesate. Spontană ca un cal, e curată ca un fluviu, liberă ca aerul. O venerez și mă tem de ea. Sufăr la gândul că nu mă pot uni cu ea...

S-a întrerupt. În penumbră, ochii lui erau două flăcări tremurătoare. Afară sufla vântul rece dinspre nord. Omul de veghe a bătut gongul. Era târziu. Deodată, a început să bâiguie:

— Lumină, vreau să te fac să cunoști adevărata plăcere... Știi că o să-ți placă această voluptate... Vei vedea, voi fi foarte blând. Și, încet, vei deveni femeie. Vei fi cea mai frumoasă din imperiu!

Mi-au dat lacrimile, dar glasul meu era plin de duritate:

— Întoarceți-vă la escortă, Alteță. Ceea ce faceți încalcă buna-cuviință.

S-a uitat o clipă la mine, s-a ridicat și a plecat.

Luo Yang, capitala din est. De-a lungul aleilor, turturii atârneau de acoperișuri și copacii se acoperiseră cu muguri de promoroacă. Înghețat, fluviul Luo era un oftat lung care urca spre cerul ostent. În Cetatea Interzisă, doar prunii de iarnă sfidau chiciura, răspândindu-și parfumul subtil. În pavilioane, cu mâinile în manșoane, cu picioarele pe cazane de bronz, aflam veștile din lumea exterioară de la eunuci. Regimentele, venite din cele patru părți ale imperiului, își așezaseră tabăra în fața orașului. Garnizoanele lor transformaseră câmpia într-un ocean de flamuri și de cai. Însoțit de moștenitor, împăratul urca pe culmea porții dinspre sud și comanda antrenamentele soldaților.

Întoarcerea călugărului pelerin Xuan Zang, la început de ianuarie, a întârziat plecarea armatelor noastre. După ce străbătuse zeci de mii de li¹ și după șaptesprezece ani de rătăcire prin regatele din vest, se întorcea la capitala din răsărit încărcat cu manuscrise sacre adunate din țara lui Buddha. Împăratul l-a primit în audiență, l-a copleșit cu daruri și l-a numit la conducerea Templului Fericirii fără Sfârșit. Invitat de Soția Prețioasă în Cetatea Dinăuntru, Xuan Zang a urcat pe o estradă de lotus. A ținut o predică despre mesajul lui Buddha viitor, Maitreya, care promisese să se reîncarneze pe pământ ca să conducă milioane de credincioși către pacea veșnică.

Dar împăratul și generalii preferau cucerirea lumii de aici. Purtând o platoșă din aur cu șnururi purpurii, suveranul a părăsit Luo Yang prin poarta dinspre sud. Cei trei mii de muzicanți au cântat melodia *Plecarea glorioasă*. Lăncile, securile, tridentele străluceau. Carele și caii au stârnit praful care, zile în șir, s-a rotit neîncetat în aer.

În absența suveranului, prințul moștenitor asigură regența din palatul său dinspre est, iar intrarea în gineceul nostru le era interzisă bărbaților. Veștile despre război străbăteau paravanele până

1. Un li are aproximativ 500 de metri.

la noi. Escadroanele noastre urcaseră pe țărm și ajunseseră în Coreea. Cetatea Peisha fusese cucerită și opt mii de coreeni căzuseră prizonieri. Trupele binefăcătorului meu, marele-general Li Ji, au trecut fluviul Liao și au asediat un port. Armata comandată de suveran întâmpinase mai multă rezistență. Coreenii, războinici duri și arcași îndemânatici, își apărau teritoriul cu putere izvorâtă din disperare.

Nici strigătele războinicilor și nici mirosul sângelui nu reușeau să treacă de zidurile înalte ale Cetății Interzise. La Luo Yang venise din nou primăvara. Doamnele de la Curte se duceau, grupuri-grupuri, la picnic pe malul fluviului. Perii își răsfirau petalele, iar bujorii nepăsători murmurau în adierea vântului. În lipsa împăratului, geloziile și intrigile încetaseră. Dar favoritele începeau să se sature de acel calm. Îi simțeam lipsa Micului Fazan. Despărțirea îl făcea prezent la tot pasul. Femeile nu-mi mai satisfăceau dorința sufletului. Hărțuită de insistența lor, eram și mai obsedată de absența acestui frate.

În cea de-a noua lună, în palatul din Luo Yang crizantemele se întreceau în frumusețe și cutezanță. În nordul imperiului, venise deja iarna. Ninsoarea cădea fără oprire. Frigul se abătuse asupra regimentelor noastre, încă în haine de vară, și împăratul a fost obligat să ridice asediul și să poruncească retragerea armatei. Traversarea mlaștinilor a epuizat oamenii și caii. Escortat de o cavalerie ușoară, prințul moștenitor a mers înaintea suveranului. A întâmpinat pe drum un om bolnav și un cuceritor înfrânt.

Curtea s-a întors la Lunga Pace în cea de-a treia lună din anul următor. Venise iar primăvara, dar împăratul nu mai cobora din pat. La fiecare două zile, prințul moștenitor primea salutul de dimineață în palatul dinspre răsărit. În restul timpului, își îndeplinea îndatoririle filiale la căpătâiul părintelui său. La Palatul Roua Prețioasă, aproape că nu ne mai despărțeam. Reîntâlnirea nu stârnise

bucuria pe care mi-o imaginasem. Când era departe, trăiam cu imaginea lui în gând. Lângă el, îmi pierdeam speranța că voi putea trece vreodată bariera nevăzută care despărțea un prinț moștenitor de o Talentată. Apăsată de nenumărate sentimente amestecate, preferam să tac și să sufăr.

Într-o noapte, suveranul s-a trezit cu o jumătate de corp paralizată. A devenit și mai arțăgos și bănuitor. Din palatul său, își închipuia comploturi în Cetatea din Afară, unde absența lui prelungită stârnea, zicea el, ambiții uzurpatoare. I-a cerut lui Wu Ji să cerceteze situația și persecuțiile au reînceput. Curând, mulți căpitani imperiali și slujbași ai statului au pierit decapitați.

De teamă ca nu cumva Fiul Suprem, în palatul dinspre răsărit, să uneltească împotriva lui, împăratul i-a poruncit Micului Fazan să se mute în Palatul Roua Prețioasă și să doarmă de acum înainte alături de camera sa de culcare. Ca să-l consoleze pe prințul ținut departe de concubine, în fiecare noapte îi trimitea cele mai frumoase fecioare din gineceu. Seara, înainte de închiderea porților, vedeam cu disperare femeile intrând în pavilionul Micului Fazan, iluminat cu felinare și făclii. Mă întorceam în Curtea Laterală pe cărări întunecoase, unde copacii foșneau și păreau că se tânguie. Fără să știu de ce, lacrimi mi se rostogoleau pe obraji.

Eram distrusă.

Într-o după-amiază, în timp ce așteptam trezirea suveranului în camera sa, Micul Fazan s-a ivit dintr-odată și m-a tras cu forța în spatele unui paravan. M-a cuprins în brațe. Spre deosebire de brațele suple și moi ale femeilor, ale lui erau puternice și musculoase. M-a strâns la pieptul lui plat ca o piatră și i-am auzit bătăile iuți ale inimii. Și-a așezat capul pe umărul meu și și-a lipit obrazul de obrazul meu. Barba puțin crescută mi-a gădilat pielea și l-am auzit murmurând:

— Pe tine te vreau. Cu tine fac dragoste în fiecare seară.

Micul Fazan m-a deflorat în timpul unei călătorii spre palatul de vară. Cu toate precauțiile noastre, această legătură nu le-a scăpat celor care trăgeau cu ochiul de după perdele și cu urechea pe la uși. Dar, acum, împăratul nu-și mai părăsea deloc patul și prințul regent era atotputernic. În loc să mă denunțe, eunucii și servitoarele mă măguleau ca să-i fie pe plac viitorului suveran. N-am știut niciodată dacă împăratul a auzit ceva. Probabil că acelui bărbat cu multe femei, care, pe vremuri, răpise soții de la tatăl și frații lui, nu-i mai păsa de dragostea unui fiu cu o Talentată anonimă. Curtea imperială era o lume de constrângeri și de contradicții. Era ușor să mori din cauza unei greșeli. Era ușor să încalci un tabu.

În timp ce împăratul plănuia să invadeze din nou Coreea, viața i se scurgea din trup. Burta umflată cât un munte îl făcea să urle de durere. Dar acest războinic îndrăzneț a înfruntat suferința dictându-i prințului moștenitor o carte intitulată *Arta de a fi suveran*. Pe scările unde așteptam ordine, i-am auzit răsunând vocea lugubră și hotărâtă. Amintiri de război și tactici politice se amestecau cu reflecții morale și filosofice. Frazele întrerupte de horcăit penibil, tăcerile eroice, oftaturile ce parcă veneau de dincolo de mormânt mă făceau să tresar de admirație și de tristețe.

În Curtea Laterală se șoptea în taină că astrologii prevăzuseră schimbarea de domnie în acel al douăzeci și treilea an al Purei Contemplări. Favoritele și-au scos bijuteriile, și-au smuls perlele de la tunici. Își încredințau giuvaierurile eunucilor, care plăteau rugăciuni de vindecare miraculoasă în toate cele patru colțuri ale imperiului.

Se vorbea mult despre viitor. Dar putea exista un viitor pentru concubinele unui suveran dispărut? Dacă mamele regilor se puteau duce la copiii lor, aflați în posturi în provinciile-regate, femeile obișnuite trebuiau să aleagă între a rămâne în

palatul funerar al augustului defunct, a deveni călugărițe sau a muri în singurătate în Curtea Laterală.

Prințul moștenitor jura că-mi va oferi o a doua viață. Îmi vorbea de un palat somptuos și de un rang înalt. Nu credeam în acea promisiune naivă. Când suveranul va fi naufragiat pe fluviul vieții, comorile, hainele, caii, râsul femeilor sale, toate aceste frumuseți s-ar fi scufundat cu el în întuneric și uitare. Ar fi avut Micul Fazan destulă forță ca să mă salveze de la înecul vechii lumi?

Crezând că mai avea de trăit, împăratul continua să călătorească. Fugea de căldura verii în munții Zhong Nan și de înghețul iernii, la izvoarele calde. Caravanele imperiale legăneau trupurile și stârneau simțurile. Noaptea, deghizat în eunuc, moștenitorul tronului se strecura în cortul meu. Mângâierile lui erau blânde. Îi era teamă să nu-mi facă rău. Dar puține au fost momentele în care m-am lăsat cuprinsă de beția simțurilor. Împietrită de o teamă fără nume, plângeam în tăcere și simulam plăcerea. După plecarea lui, cu ochii larg deschiși, mă chinuiam ore în șir. Mă învinovățeam că nu simțisem plăcere. Îmi era teamă să nu rămân grea. Eram îngrozită că doream în sinea mea moartea suveranului. Visam la eliberare știind totuși că voi fi întotdeauna sclavă în Cetatea Interzisă. Îmi reproșam că-mi folosisem corpul în mod interesat: mă culcam cu prințul moștenitor ca să-mi asigur viitorul. Dar putea exista o legitimitate viitoare grație incestului? Când Micul Fazan mă strângea în brațe, uram dorința lui egoistă, care îl făcea surd la suferințele mele. Dar când era departe de mine îl iertam și îl iubeam din toate puterile. Era singura mea speranță.

Vestea că împăratul era în agonie s-a răspândit în întreaga Chină. Poporul a fost cuprins de o mare spaimă. Inflația începuse deja din cauza achizițiilor nesăbuite și a negustorilor, care se porniseră să stocheze cerealele, sarea și sulurile de brocart. La vest și la nord, spionii noștri ne anunțau

mişcări ale călăreților tătari. Imperiul își aștepta cutremurul, iar dușmanii noștri, ceasul victoriei. În mijlocul acelei agitații, îmi priveam încruntată metamorfoza. Îmi creșteau sânii. Obrajii erau mai plini, gura, ca un fruct. Trupul n-avea habar de suferința sufletului. Devenisem frumoasă când frumusețea nu mai avea nici un folos.

În cea de-a douăzeci și șasea zi a lunii a cincea, în cel de-al douăzeci și treilea an al Purei Contemplări, în palatul de vară din munții Zhong Nan, împăratul poporului galben cu păr negru și-a terminat mandatul pe pământ și a urcat la cer, unde avea să sălășluiască printre zei. Soarele s-a ascuns în nori. Pământul s-a cufundat în întuneric. Timp de douăzeci și șapte de zile, în Cetatea Interzisă au răsunit plânsete și rugăciuni; ceremonia chemării sufletului, a băii, a îmbrăcatului, a punerii în sicriu și a închiderii acestuia s-au desfășurat cu un fast nemaivăzut.

În prima zi din luna a șasea, în palatul dinspre răsărit, la douăzeci și doi de ani, prințul moștenitor i-a urmat la tron împăratului defunct îmbrăcând mantia imperială, pe care erau pictate cele douăsprezece simboluri sacre, și purtând coroana cu douăsprezece rânduri de mărgelile de jad. Muzica oficerii trecea dincolo de zidurile purpurii și plutea pe galeriile pustii ale Curții Dinăuntru. Clopote de bronz și pietre cântătoare au sunat dangătul funebru al soțiilor și concubinelor fostului suveran. Plânsete înăbușite și rugăciuni pioase se auzeau din camere lugubre, unde totul fusese acoperit cu pânză albă.

Aflată la căpătâiul ei, încercam s-o conving pe Concubina Delicată Xu să nu se lase pradă morții. Sub cuvertura de in, nu cântărea mai mult decât o pană. O tuse violentă o scutura și scuipa sânge. Mi-a întins mâna ei rece și osoasă. Am vorbit despre primii noștri ani trăiți în Curtea Laterală, despre Institutul de Litere, despre suveranul defunct. Am implorat-o să primească un medic. Zâmbea și nu-mi răspundea. Am citit în ochii ei hotărârea de a-și urma stăpânul în lumea cealaltă.

A murit câteva zile mai târziu. Acest nou deces a îngropat pe vecie intrigile dintre Soția Prețioasă, Soția Grațioasă și toate favoritele imperiale. Rivalitățile și alianțele, ura și afinitățile se potoliseră cu desăvârșire. Existența lor fusese o tragedie zadarnică, așa cum zadarnic fusese talentul unei poete extraordinare.

În Cetatea Interzisă, toate femeile, frumoase, urâte, inteligente, proaste, rafinate sau vulgare sunt doar praf parfumat, spulberat fără deosebire de vârtejul istoriei.

Suveranul defunct a primit de la suveranul moștenitor titlul postum de Împărat Strămoș Etern. Omul care cucerise cel mai mare imperiu de sub cer pierduse ultima bătălie. Toți eroii sunt condamnați la înfrângere. După ei vor veni alții, amăgiți de iluzia că nu vor fi niciodată învinși.

Cu lacrimi în ochi, concubinele imperiale își făceau bagajele. După înmormântarea suveranului, trebuiau să cedeze palatele amantelor noii domnii. Soția Prețioasă și Soția Grațioasă și-au urmat copiii-regi și s-au exilat în provincii îndepărtate. Alte favorite au luat hotărârea să se călugărească. Chinuită de tristețe și de nesiguranță, am încercat zadarnic să vorbesc cu Micul Fazan. Devenise atotputernicul împărat al Chinei. Prietenia lui era de acum înainte o favoare pentru care luptau bărbați și femei. Îi scrisesem, dar nu-mi răspunsese. Prima sa soție avea să fie consacrată curând împărăteasă. Amantele sale părăseau palatul dinspre răsărit și se instalau în Curtea din Mijloc, aducând cu sine alte intrigă sentimentale. N-aș fi avut nici un loc în această turmă de femei mai tinere și mai frumoase. De ce să rămân în Curtea Laterală și să aștept chemarea improbabilă a unui bărbat înconjurat de zece mii de frumuseți?

Într-o seară, mi-a apărut în vis călugărul pelerin Xuan Zang, șezând în mijlocul unei flori de lotus. Pe fața lui oacheșă, ochii aveau incandescența

soarelui. Când m-am trezit, am înțeles că Buddha îmi vorbise prin acea imagine. Fusesem novice la mănăstire la vârsta de șapte ani. Nu mă speriau nici disciplina, nici abstenența. Un călugăr prezicător îi dezvăluise mamei mele vocația mea spirituală. Trebuia să mă întorc la mănăstire.

La data fixată de astrologi, împăratul a organizat o mare paradă și a părăsit Cetatea Interzisă. Mai bine de o sută de mii de persoane îl urmau spre Muntele celor Nouă Castele, unde tocmai fusese terminat mormântul imperial. În spatele dricului tras de o mie de soldați, Micul Fazan și soțiile sale, miniștrii și prinții, prințesele și concubinele augustului defunct formau un fluviu de tunici albe.

Într-o noapte, m-am trezit simțind mișcare în fața cortului meu. Două siluete au intrat și au așezat înăuntru două felinare, iar o a treia și-a făcut apariția fără să se anunțe. M-am ridicat în grabă și m-am prosternat în fața împăratului.

— Lumină, a zis el, îmi pare rău pentru tăcerea mea. Unchiul Wu Ji îmi impune o viață imposibilă! Între organizarea funeraliilor, numirea noului guvern și tratatele de pace cu triburile turce, n-am avut o clipă de răgaz.

Simțeam un nod în gât.

— Mi-ai lipsit, a continuat el. Când mi-era mai greu, m-am gândit deseori că, dacă ai fi fost lângă mine, m-ai fi sfătuit și consolat. Lumină, am venit să-ți spun că nu te-am uitat. Te implor să ai răbdare. Încă o lună-două și nu ne vom mai despărți niciodată.

Ochii mi s-au umplut de lacrimi.

— Prea târziu, Maiestate. După funeralii, trebuie să intru într-o mănăstire.

Zâmbetul i-a dispărut de pe buze. Înmărmurit, nu-și găsea cuvintele.

— Maiestate, ați semnat. Am primit edictul și darurile voastre acum trei zile.

— Crezi că citesc tot ce semnez? Cum să-mi închipui că numele tău era pe lista fostelor concubine? De ce te porți așa? Eu voiam să fim uniți până la prăbușirea cerului și tu mă părăsești deja!

Plângeam.

— Maiestate, slujitoarea voastră a aparținut fostului împărat. Intrarea mea în palatul vostru va isca un scandal ce va distruge reputația Maiestății Voastre: se va descoperi imediat că legătura noastră a început pe când fostul împărat era încă în viață, Maiestatea Voastră va fi acuzat că a abuzat de încrederea tatălui și că a simulat pietatea filială. Ați preluat conducerea imperiului. Cei care nutresc gânduri de uzurpare a tronului se vor folosi de calomnie ca să vă slăbească poziția. Dacă Maiestatea Sa este hotărâtă să aducă prosperitatea imperiului, să mă uitate!

— Lumină, pentru ce mi te-ai dăruit? De ce m-ai lăsat să cred că avem o șansă să fim împreună și pentru totdeauna? Nu-mi pasă de coroană. N-am vrut niciodată să fiu împărat. Dacă te faci călugăriță, voi abdica, îmi voi rade capul și voi deveni călugăr în mănăstirea vecină.

M-a strâns în brațe, gata să mă sufoc.

— Lumină, te rog, nu mă părăsi. Sunt împărat. Fac ce vreau. Îi voi executa pe toți cei care vor fi împotriva noastră. Îți ordon să te supui stăpânului tău, suveranului tău: rămâi, Lumină, rămâi lângă mine!

Vorbele Micului Fazan îmi zdrobeau inima. Am izbucnit:

— Maiestate, lăsați-mă să plec! Părăsirea vieții laice este o moarte care șterge orice necurăție a vieții trecute. Acolo voi ține cele douăzeci și șapte de luni ale doliului. Mă voi ruga zi și noapte pentru mântuirea sufletului suveranului defunct. După acest răstimp, mă veți putea chema înapoi la Palat. Ieșirea din templu e o renaștere și nimeni nu-mi va putea contesta legitimitatea. Maiestate, e singura noastră șansă!

Împăratul a plâns. Dar știa că, dacă mă hotărâsem, nimic nu mă putea convinge să renunț. A oftat și s-a culcat lângă mine. Cu capul pe pieptul lui, i-am ascultat inima. Să duc cu mine acele bătăi până la capătul lumii!

N-am putut închide ochii toată noaptea. Hotărârea luată îmi sfâșia sufletul. Timpul trecea cu repeziciune; curând aveau să apară zorii, iar noaptea aceea să devină o amintire. În lumea asta trecătoare, cine mi-ar fi putut promite o reîntâlnire fericită?

Mi-am împărțit bijuteriile, rochiile, șalurile și blănurile. Le-am oferit eunucilor bibelourile și mobila. Am ars toate scrisorile de dragoste, caligrafiile melancolice și batistele încă parfumate de lacrimile iubitelor mele.

La Mănăstirea Renașterii, mi-am tăiat părul, fluviu negru care s-a revărsat pe pământ. M-au ras în cap, mi-au luat ultima lenjerie de corp din mătase și m-au îmbrăcat într-o tunică din lână neagră. În baie, m-am frecat bine ca să fac să dispară orice mireasmă a vieții mele trecute, arome amețitoare de santal, de mosc, de stânjenel. Renunțasem la tot, părăsisem totul. Eram pregătită să suport nimicirea pentru a renaște.

Stareța ne-a ținut o predică noilor călugărițe imediat după sosire:

— Copile, femeile depind de tată și de norocul lui schimbător. Adulte, se leagă de un soț nestatornic. Când părăsite, când adulate, roase de gelozie, bolnave de bănuieli, femeile mor de durere, se sting la nașterea copiilor sau sunt secerate de boală. Bărbatul este dușmanul femeii! Tații fac un târg la căsătoria noastră, soții mint și ne exploatează, copiii trădează și ne asasinează! Doamne nobile, de la oraș, țărănci, toate seamănă cu animalele de povară care trag căruța unei existențe zadarnice. Să nu credeți că deznodământul acestei existenței vă va scuti în viața viitoare. Fără rugăciune, fără ajutorul lui Buddha, viețile viitoare vor fi o veșnică repetare... Sunt întrebată deseori cum ar putea să-și dobândească libertatea o femeie. Răspund că libertatea femeii începe atunci când înțelege cuvântul „independentă”: când refuză

moliciunea mătășii, plăcerea bucatelor, jugul dragostei, robia fecundității, când renunță la distracții, la dorințe, la iluzii! Uitați sânii care alăptează necazurile, uitați pântecul care naște crimele, refuzați mângâierile, izvorul tuturor durerilor. Rupeți orice legătură cu căminul vostru, cu bărbații, cu plăcerea: acesta este primul pas spre eliberare!

Am aflat mai târziu că starea fusese o favorită a împăratului Yang din dinastia răsturnată de la putere și că toate călugărițele din mănăstire îi slujiseră pe împărați defuncți. Ca să șteargă mai bine amintirea Curții și pentru a se căi de păcatul vanității, comunitatea aplica regulile cele mai stricte. Pensiile imperiale care soseau în fiecare lună ne permiteau să supraviețuim în sărăcie. Nu aveam voie să primim vizite din partea rudelor sau să trimitem scrisori. Nu aveam voie să vorbim între noi, să ne adunăm în afara orelor de rugăciune. Ceasurile de predică și de confesiune se înlănțuiau neîntrerupt. Maicile superioare, bătrâne și stafidite, se înverșunau să stârpească tinerețea din trupurile noastre, ca pe-o cangrenă.

Vântul stârnea un foșnet ușor, cântec de doliu. Ziduri înalte, albe ca niște fâșii de giulgiu, înconjurau templul cu acoperișuri impozante și curbate în sus. Buruienile năpădiseră cărările, unde erau lăsate să pască oile și caprele. Nu existau oglinzi, nici așternuturi cusute cu fir de aur. Nu existau nici farduri, nici parfumuri, nici veselie. Nu vedeai nicăieri păsări în colivii, nici carași aurii în boluri, nici covoare moi, dale aurite, bazine de marmură sau stâlpi din lemn parfumat. Nu vedeai nici roșu, nici roz, nici violet, nici galben. Tenul călugărițelor era plumburiu, neagră, funinginea lumânărilor, cenușii, veșmintele de bumbac, albastru, cerul și verde, pădurea de pin din jurul nostru.

Dormeam pe o scândură de lemn. Nu mai primeam carne și vin, dispăruseră toate: beție veselă, poezii improvizate sub clar de lună, instrumente muzicale, gustări pe malul apei, cocori care să-și ia zborul, siluete negre pe cerul de catifea. Fără

o îndeletnicire plăcută, noaptea e aspră ca o răzătoare. Tăcerea ei lugubră mă îndemna la o meditație plină de suferință.

Prima iarnă a fost grea. Îmi era frig. Rubin și Smarald, care mă urmaseră și deveniseră călugărițe, aveau mâinile crăpate pentru că-mi spălau hainele cu apă rece ca gheața. Furam din uleiul pentru candelă, cu care le ungeam mâinile. Rugăciunea de dimineață se ținea în toiul nopții. Recitarea sutrelor, psalmodiere înăbușită, continua în pofida acceselor de tuse. La Palat, în timpul zilei erau servite cinci mese; la mănăstire, călugărițele aveau voie să ia doar masa de dimineață și pe cea de prânz. Foamea îmi bântuia după-amiezile. Simțeam lipsa cailor. Fără cărți, nu mai puteam evada.

Mă numeam Limpezime Perfectă. Chipul meu din viața dinainte mi se ștergea din memorie. În lipsa oglinzilor, călugărițele îmi reflectau imaginea: sprâncene stufoase, piele uscată și schelet descarnat.

În timpul celei de-a doua ierni, a izbucnit o epidemie și o febră puternică m-a doborât. Zile în șir, mănăstirea mi-a părut o cetate mortuară în care se plimbau fantome. Îl strigam pe Micul Fazan. Îl imploram să mă scoată din împărăția morților. Strângând în brațe o concubină frumoasă, el îmi răspundea: „Lumină, m-ai părăsit. Ai vrut neapărat să te exilezi. Nu te supăra dacă te-am uitat“.

Când mi-am dobândit luciditatea, băteau clopotele și în urechi îmi suna slujba funebră. Deoarece mănăstirea interzicea leacurile și trata bolnavii cu rugăciuni, epidemia secerase viața a vreo douăzeci dintre noi. Oare urma să apară și numele meu înscris pe lista morții? Simțeam până în adâncul ființei durerea mamei care nu mai primea vești despre mine. Dacă muream, femeia aceea pioasă, care avusese parte de toate nenorocirile, ar fi putut rezista oare suferinței trecându-și printre degete șiragul de mătânii?

Buddha a făcut o minune cu mine. Am supraviețuit iernii bând ceai. Când mi-am revenit complet, venise primăvara. Soarele care mă orbea nu

mai era soarele de ieri și nici eu nu mai eram aceeași. Ceva arsese în mine. Dorința pierise. Emoțiile sexuale dispăruseră așa cum gheața din fluviu se topește la dezgheț. Nu-mi mai era foame și nu mai speram nimic. Sutrelle mi se păreau pe înțeles. Am început să studiez sanscrita și mă pregăteam de un mare pelerinaj în închipuire spre ținutul de origine al lui Buddha.

O mare ceremonie de ofrande pentru sufletul împăratului defunct a pus capăt doliului. Rubin și Smarald au început să aștepte la poartă mesaje de la Palat. Zilele treceau, lunile se scurgeau, nerăbdarea lor se vlăguia, speranțele li se destrămau. Micul Fazan, Stăpânul Lumii, mă uitase. Nu mai eram tristă. Rubin și Smarald plângeau pe ascuns. Îmi părea rău numai că le luasem cu mine în acel mormânt unde erau îngropate de vii.

Împlinisem douăzeci și opt de ani, vârsta la care o femeie trebuie să nu-și mai facă iluzii.

CINCI

Rubin alerga atât de iute spre mine, încât s-a împiedicat. Dar s-a ridicat pe dată și a strigat:

— Mesagerul de la Curte a plecat adineaori! Împăratul dorește să vină la mănăstire ca să ardă tămâie, să aducă ofrande pentru sufletul suveranului răposat și să împartă daruri fostelor concubine imperiale. Stăpână, nu v-a uitat!

Mănăstirea a fost cuprinsă de o agitație nebună. Sălile de rugăciune răsunau de zvonuri. Călugărițele, altădată foarte abile în arta intrigilor amoroase, ghiciseră că Fiul Cerului făcea o vizită unei femei. Stărnit și onorat, consiliul mănăstirii a fost obligat să refacă templele și dormitoarele, apoi să ridice un pavilion destinat Augustului Repaus. În jurul zonelor unde se făceau lucrări au fost ridicate palisade, ca să ne ferească de privirile muncitorilor. Dar zgomotul ciocanelor a pus capăt tăcerii meditației. Mă simțeam vinovată de toată acea dezordine care domnea în mănăstire. Dar mai ales mă tulbura gândul că voi revedea un chip șters din memoria mea.

După trecerea unei delegații de eunuci, care au inspectat locul și au stabilit regulile de protocol, în cea de-a douăzecea zi a primei luni, din zori, regimentele imperiale au încercuit pădurea și noi am îngenuncheat în fața porții mănăstirii. Am așteptat un lung moment și, deodată, la orizont s-au ivit panourile aurite pe care era caligrafiat „Trecerea interzisă”. Vântul nu mai bătea, păsările amuțiseră. Doi câte doi, o procesiune interminabilă

de eunuci și gărzi imperiale a defilat ore în șir înaintea ca împăratul să treacă la rândul lui Pragul Purității.

După o despărțire de trei ani, Micul Fazan era de nerecunoscut. Barba îi dădea o înfățișare autoritară și pășea cu chibzuință. La prosternarea călugărițelor, a rămas încremenit în jilțul său înalt – icoană sacră, zeu inaccesibil. După ceremonie, a urmat împărțirea darurilor. Una după alta, călugărițele au primit din mâna suveranului o tunică și un șirag de mătânii din lemn de santal. Straie cenușii, capete rase, chipuri fără fard se succedau într-o tăcere solemnă. Micul Fazan n-a putut să mă recunoască. Lumină era moartă în corpul Limpezimii Perfecte!

Împăratul s-a retras pentru o gustare ușoară și am alergat în chilia mea ca să plâng. Cineva a bătut la ușă. O călugăriță de rang înalt mi-a adus vestea convocării imperiale: Maiestatea Sa voia să stea de vorbă cu mine despre pietate.

Eunucii m-au dus într-un pavilion și au închis ușa în urma mea. Micul Fazan luase loc în mijlocul sălii. Când m-a văzut, a părut uimit. Mi-am dat seama brusc cât de mult suferisem. Mi-am plecat picioarele și am căzut în genunchi. S-a grăbit spre mine și m-a luat în brațe.

— Lumină, mi-ai lipsit!

Vocea lui era mai gravă. Măinile care mă strângeau erau ale unui străin. Când m-a tras spre el, trup țeapăn, m-am dat înapoi. Surprins, m-a întrebat:

— Nu-ți pare bine că mă revezi? Ești supărată? Știi bine că ieșirile mele din palat au devenit evenimente care cer o pregătire protocolară și participarea a mii de servitori. Mi-a trebuit mult timp să găsesc un pretext ca să-i înșel pe împărăteasă și pe unchiul Wu Ji, care se opun tuturor hotărârilor mele.

A încercat să-mi mângâie fața, dar am lăsat capul în jos. M-a tras spre patul imperial, pregătit deja pentru odihna lui. Am izbucnit în lacrimi, abătută.

— Ce ai, Lumină? Nu mă mai iubești?

Amuțisem de disperare.

— Lumină, acești trei ani au fost pentru mine un lung coșmar!

Împăratul m-a răsturnat pe jos. M-am zbatut în tăcere. Mi-a rupt rochia cu mâini înfrigurate. Murmurând rugăminți confuze, m-a strivit sub corpul lui. Gesturile îi erau mai experimentate și mângâierile, mai brutale. Pe vremuri, stăpânit de emoție, juisa repede; acum, știa să-și prelungească plăcerea. După trei ani de abțință, când m-a pătruns, m-a durut. Îmi curgeau lacrimile și Micul Fazan era din ce în ce mai înflăcărat. În sfârșit, s-a prăbușit cu un oftat prelung.

În timpul dejunului, fericit și destins, mi-a dat vești despre mânjii mei, care crescuseră, mi-a vorbit despre construcțiile întreprinse de el, mi-a înșirat artiștii și poeții descoperiți. Soarele de iarnă intra prin fereastră și își juca razele pe mese, între bucate. Am recunoscut roșeața de pe obrajii Micului Fazan când juisase. Încetișor, o lume dispărută a apărut din nou și m-a învăluit în indescritibila ei melancolie.

Un eunuc a bătut ușor la ușă și l-a anunțat pe suveran că era timpul să se schimbe. Bucuria i-a dispărut de pe față. A tăcut încrunțat. Încă nu vorbisem despre viitorul meu. Avea să plece, ieșind pentru totdeauna din viața mea?

Eunucii insistau. Cu un gest obosit, a golit ultima ceașcă de ceai.

— Lumină, știi că am fost foarte nefericit? Anul trecut, sora mea, Înalta Prințesă Soare din Gao, și soțul ei, fiul lui Fang Xuan Ling, ministrul confident al fostului împărat, au complotat împotriva mea. Au reușit să obțină sprijinul mătușilor mele, Marea Înaltă Prințesă Soare din Dan, Marea Înaltă Prințesă din Ba Ling, și al unchiului rege din Jing. Însăși familia mea a vrut să mă răstoarne de la domnie ca să-mi așeze pe tron pe fratele, regele din Wu. A trebuit să-l las pe unchiul Wu Ji să le organizeze procesul și să semnez condamnarea

lor la moarte. Pe tronul imperial, sunt omul singur care stă în vârful muntelui, cu vulturi înfometate de putere în jur. Lumină, am obosit deja de domnie. Dimineața, mă străduiesc să fiu la înălțimea tatălui meu, dar miniștrii nu-mi prea ascultă ordinele și se supun doar unchiului Wu Ji. Seara, în Palatul Dinăuntru, nu-mi găsesc somnul. Mă bântuie obsesiile ce i-au chinuit pe toți împărații de dinaintea mea. În întuneric, pândesc picătura de otravă, pasul asasinilor, zgomotul unei revolte.

S-a întrerupt ca să-și șteargă lacrimile. În fața aceluia bărbat care spunea tot ce avea pe suflet, am uitat de propriile suferințe. I-am întins brațele și a plâns pe umărul meu. Apoi l-am ajutat să se schimbe și să-și pudreze fața. Dinaintea oglinzii, mi-a mărturisit:

— Ca să te aduc înapoi la palat, împărăteasa trebuie să dea un edict și să-și pună sigiliul. Geloasă și capricioasă, femeia asta e încurajată de unchiul ei, pe care l-am numit mare-ministru într-un elan de generozitate și care încearcă să mi se opună în toate. De lehamite, deseori am cedat în fața dorințelor lui nechibzuite. Dar de data asta sunt hotărât să lupt. Într-adins, mi-am lăsat sămânța în trupul tău. Ea este gajul iubirii mele. Moștenitorul care va crește în pântecul tău îmi va da curajul să înfrunt imposibilul...

În oglindă, mi s-a părut că zăream pe buzele lui un zâmbet răutăcios. Micul Fazan îmi întinsese o cursă. Însărcinată, nu mai puteam rămâne în mănăstire și aș fi fost obligată să mă întorc la palat. După plecarea sa, m-am prăbușit la picioarele lui Buddha. Să-mi spună ce cale era de urmat!

Curând, s-a produs o minune. După numai cinci zile, împărăteasa m-a rechemat la Curte, numindu-mă în serviciul ei. O caretă însoțită de eunuci și soldați a venit după mine la mănăstire. Le-am părăsit fără regrete pe călugărițe, cu trupurile lor slabe și ura lor tăcută față de bărbați. Buddha vorbise. Destinul meu se împlinea în altă parte.

În Curtea Laterală, lumea se schimbase. Femeile purtau cocuri în formă de păsări cu aripile desfăcute, de dragoni încolăciți ori cai în galop. Își înfigeau în păr flori proaspete, jerbe lungi de perle. Pe obrajii fardați, își lipeau albine din mătase galbenă. O cingătoare din satin strânsă sub piept făcea să iasă în afară sânii acoperiți de o tunică de crep cu mâneci lungi; purtau rochii care lăsau umerii goi și cădeau peste fuste largi, plisate.

În fața peisajului etern al Curții din Mijloc, am simțit o strângere de inimă. Palatul, lacurile și grădinile aveau aceeași nuanță, aceeași strălucire, aceeași respirație. Armonia lor statornică avea să continue până la sfârșitul lumii sacre. Dar pe fețele servitorilor apăruseră riduri. Morții aveau să lipsească de-a pururi. Supraviețuitorii urcaseră sau coborâseră în rang. Unele cartiere deveniseră foarte animate, în timp ce peste altele se așternuse praful uitării.

Curtoazia mă obliga să mă prezint imediat după sosire în fața stăpânei palatului și să-i mulțumesc că semnase edictul reînțoarcerii mele. Ca să nu-i stârnesc gelozia, am ales o tunică de brocart galben, o pereche de pantaloni stacojii și mi-am pus un turban mov ca să-mi ascund capul ras.

Am crezut că avea să-mi spună imediat, cu dispreț, să plec, dar m-a primit cu căldură. În perioada când îl slujisem pe fostul împărat, o văzusem de departe și probabil că ea nu mă remarcase. Șezând pe un podium, în fața unui paravan pictat cu praf de aur, caligrafiat de un mare maestru, cu mâinile pe genunchi și un bujor roz prins în cocul înalt de doi coți, stătea neclintită într-o postură maiestuoasă. Trăsăturile feței, regulate și pure, erau fin cizelate, semn că făcea parte dintre cei în care se amestecase cel mai nobil sânge al imperiului. Probabil că avea douăzeci de ani, dar arăta de cincisprezece. Chipul nu trăda nimic. Doar ochii ei imenși, care mă examinau din cap

până-n picioare, îi arătau neliniștea. La stânga sa, la baza treptelor, stătea o femeie de aproape patruzeci de ani. După asemănare, am ghicit că era Doamna Mamă.

M-am prosternat la picioarele împărătesei, apoi i-am salutat adânc mama. Mi-am exprimat recunoștința vie și suverana m-a întrebat despre cum mă instalasem, după care a tăcut. Avea voce de fetiță. Bănuiam că era timidă și rezervată. La femeile nobile, tăcerea era un fel de eleganță. Mă pregăteam să-i cer permisiunea să mă retrag, dar Doamna Mamă și-a făcut auzit glasul arogant:

— Talentato, când suveranul s-a întors din pelerinajul făcut la Mănăstirea Renașterii, împărăteasa a aflat de păcatul comis acolo. Pentru că inima ei nu cunoaște gelozia și ca o femeie exemplară, a considerat fericirea stăpânului nostru ca pe a sa și i-a propus să te recheme la palat, ca să prevină scandalul ce ar fi dăunat augustului său renume. Aici, se știe că ai fost în slujba fostului împărat. Ca să obțină întoarcerea ta, stăpâna palatului a încălcat codurile ancestrale și fapta aceasta i-a atras mustrarea Curții din Afară. Acum sper că-ți recunoști rătăcirea și că această generozitate fără limite va fi recompensată prin devotamentul tău.

Mi-am atins de câteva ori fruntea de podea și am spus:

— Maiestate, servitoarea voastră nu va uita niciodată binefacerea făcută.

Doamna Mamă și-a ațintit asupra mea privirea dușmănoasă și a continuat:

— Talentato, cunoști deja legile Cetății Dinăuntru și nu ți le mai amintesc. Împărăteasa recompensează meritele și pedepsește crimele. Dacă mai oferă uneori o șansă femeilor care au greșit, pretinde, în schimbul acestei îndurări, supunere deplină. Ca să nu mai comiți altă greșală care să te coste viața, Maiestatea Sa mi-a cerut să-ți atrag atenția asupra unei persoane deosebit de perfide și de periculoase. Doamna Xiao s-a născut

într-o familie decăzută din rang. Copilă, a cunoscut sărăcia și a bătut străzile capitalei din est. Din milă, am ales-o să facă parte din suita Maiestății Sale pe când era fetiță. Am avut grijă de ea, iar această creatură cu purtări rele învățate din mocirla societății din Luo Yang s-a transformat în doar câțiva ani. Când Maiestatea Sa s-a căsătorit cu suveranul, a luat-o la Lunga Pace. Fără știrea stăpânei sale, Xiao l-a sedus pe prinț și a uneltit ca să fie ridicată la demnitatea de Soție Minunată. Acest rang i-a sporit ambiția nemăsurată, pofta nestăvilă. Sub influența farmecului ei malefic, împăratul își uită îndatoririle și-și pierde judecata. Împărăteasa te-a adus înapoi la palat pentru că vrea să alungi răul din suveran și să-l ajuti să revină la calea cea bună.

Vorbele Doamnei Mamă lămureau enigma dispoziției grabnice. Geloasă pe favorurile de care se bucura Soția Minunată, împărăteasa voia să mă folosească pentru a deturna pasiunea suveranului. Întorcându-mă în Curtea Laterală, am întâlnit în drumul meu o femeie de o frumusețe uluitoare. Soția Minunată Xiao s-a prefăcut mirată și mi s-a prezentat. Purta o rochie de crep și o tunică de muselină, iar în partea de sus a sânului drept avea o aluniță, viespe pofticioasă!

I-am adresat o reverență adâncă.

Mi-a răspuns la salut și mi-a spus cu glas amabil și prevenitor:

— Așadar, tu ești Talentata celor două domnii! Am auzit c-ai împlinit deja douăzeci și opt de ani, dar pari să ai cu zece mai puțin. E adevărat că, la mănăstire, călugărițele cunosc rețete magice pentru dobândirea tinereții veșnice? Se pare că prietenii voștri călugării au aflat secretul extazului și că sunt mai virili decât bărbații obișnuiți. Să vii să-mi povestești despre toate lucrurile astea când împărăteasa te va lăsa liberă. Te invit la masă pe vasul meu. De altfel, cred că ți-a vorbit despre mine, biata de ea! Îmi închipui că iar a scrâșnit din dinți și a vărsat lacrimi! Cu-atât mai

bine dacă gelozia ei bolnavă o face să-și piardă mințile! Femeia asta stearpă le urăște pe toate cele în stare să nască prunci. Nimeni n-o împiedică să zămislească, dar perfidia o usucă!

S-a apropiat și mi-a șuierat la ureche:

— Știi că împărăteasa te-a adus înapoi la palat ca să-mi fure suveranul. Află c-a împins în brațele lui mai multe alte nefericite. Din păcate pentru ea, astăzi, în Cetatea Dinăuntru, eu comand inima Maiestății Sale. Toate femeile care au vrut să-mi fure acest privilegiu au sfârșit rău. Unele mor fulgerate de mânia Cerului, altele sunt trimise în Palatul Rece. Cunoști locul ăla ca de gheață, unde femeile putrezesc în temnițe umede și în propriul rahat? Mă apucă râsul când mă gândesc la toate frumusețile alea ajunse pe o grămadă de bălegar! Luna trecută, împăratul mi-a permis să trimit acolo o scorpie care a vrut să mă otrăvească. Știi ce-a pățit? Am pus să i se taie brațele și picioarele și am aruncat-o într-un butoi mare cu vin. A murit beată!

A izbucnit în râs și s-a îndepărtat.

În universul închis al gineceului, în pofida grădinilor și parcurilor care se întindeau cât vedeai cu ochii, în pofida zidurilor de netrecut care despărteau pavilioanele și palatele, încurcate erau ițele destinului! De ce femeile se iubesc la nebunie, de ce femeile se urăsc cu furie, de ce dușmancele neîmpăcate sunt legate deopotrivă prin groază și fascinație? De ce furia devine obsesie, beție, rațiune de a trăi?

Pentru că propriul demon e reflectat de celălalt.

Căsătorită la paisprezece ani, până la douăzeci și doi de ani împărăteasa nu rămăsese grea, în timp ce, în palatul celălalt, concubinele și sclavele aduceau pe lume, una după alta, copiii imperiali. Pântecul neroditor era o crimă majoră față de strămoși și orice bărbat care avea o soție sterilă era îndemnat s-o repudieze. Multe suverane își

pierduseră titlul din cauza acestui păcat și împărăteasa Wang era conștientă de pericolul ce o amenința.

Ca toate femeile nobile care crescuseră izolate în apartamentele gineceului, aprecia blândețea și rafinamentul unui trai lipsit de greutate. Elanul vieții o înspăimânta. Copularea o plictisea. În prima zi a căsătoriei, primise absentă asaltul împăratului. Dar ca să zămislească un fiu, era nevoită să suporte violul. În fiecare zi, din zori, se pregătea cu febrilitate ca să pară frumoasă. Doamna Mamă o forța să bea ceaiuri medicinale pentru fertilitate și să-și injecteze un lichid cald între coapse. Soarele scăpăta și împăratul tot nu apărea. Așezată în mijlocul salonului, cu mâinile pe genunchi, inima ei îl blestema. Pată neagră pe podeaua acoperită cu covoare de lână de culoarea cinabrulei, jura că nu va mai trăi o astfel de umilință după ce va aduce pe lume un fiu. Noaptea învăluia palatul și sclavele aprindeau lumânările și felinarele. Fața i se lumina la cel mai mic foșnet. Se ridica și dădea fuga la ușă. Femeile trimise de ea să spioneze se întorceau una după alta: Maiestatea Sa a terminat cina! A dat ordin să i se pregătească litiera. Maiestatea Sa se pregătește să părăsească palatul! Se îndreaptă spre Soția Minunată!

Împărăteasa se prăbușea. Răsunau țipetele ei ascuțite: „Stingeți lumina! Stingeți lumina!”. Refuzând orice ajutor, petrecea noaptea acolo unde căzuse pe podea. Se făcea ziuă. Servitoarele deschideau obloanele. Speranța și decepția reveneau odată cu soarele care, veșnic, se rotea pe cer.

Rivala ei, Soția Minunată, avusese de trei ori pântecul rotunjit și fiul ei primise coroana regatului-provincie Yong, unde se afla capitala Lunga Pace, rezervată de obicei întâiului fiu al stăpânei palatului. De fiecare dată când suverana auzea acel nume blestemat, tresărea și izbucnea în lacrimi: voia s-o gonească pe târfa aceea din Cetatea Interzisă; o acuza de practicare a magiei negre, care o făcuse sterilă; demonul întrupat în ființa acelei femei voia să-i fure tronul și să distrugă imperiul!

La douăzeci și trei de ani, inima Soției Minunate trecuse prin multe. Teama o rodea mai tare pe măsură ce se bucura de toate favorurile. Ajunsă în culmea frumuseții, era obsedată de gândul că va îmbătrâni și va fi părăsită. Miniștrii erau indignați de existența ei. Femeile din gineceu o urau. Singurătatea ei disperată, senzualitatea violentă, lupta furioasă pentru supraviețuire exercitau o putere ciudată asupra împăratului, sătul să iubească femei fără caracter. În fața împărătesei, era obligat să respecte gesturile rituale și să-și supravegheze limbajul. Trebuia să se culce cu Stăpâna Lumii: era o îndatorire sacră, o tentativă de zămislire, o corvadă care îi îngheța pântecul. În palatul favoritei, se lipsea de atitudini solemne, de conveniențe. Plăcerea nu urmărea decât să fie satisfăcută.

În pofida jurămintelor repetate făcute Soției Minunate, împăratul nu putea să-i rămână fidel. Ceda tuturor tentațiilor și aventurile lui o tulburau peste măsură. În serile când el dispărea în celelalte pavilioane, se vedea din nou orfană înfometată, rătăcind desculță pe străzile din Luo Yang. Gândul că-și putea pierde salvatorul, barca ei pe oceanul vieții necruțătoare, o înnebunea de groază.

Era sfidată fără încetare de femei mai frumoase și mai tinere. În fiecare lună, când sângele îi curgea dintre picioare, trebuia să se resemneze să trăiască, impură, nopți învăluite în tăcere.

Tot timpul trebuia să gândească, să calculeze, să mintă, să zâmbească atunci când ar fi vrut să plângă. Adversarele erau la fel de șirete și de îndârjite ca ea. Înfrunța din ce în ce mai multe rivale. Nu mai avea forță. Împărăteasa și Doamna Mamă îi declaraseră război. Pândeau venirea ceasului de lehamite a suveranului ca s-o arunce în Palatul Rece. Căuta alinare în beția drogurilor, dar trezirea era și mai dureroasă. Într-o dimineață, și-a zis că titlul de împărăteasă era leacul pentru toate durerile ei, că de acum înainte va lupta ca să obțină pentru propriul fiu titlul de prinț moștenitor. Că pentru asta își va folosi limba ascuțită și

imaginația febrilă. Și străduindu-se noapte de noapte, a reușit să stârnească dezgustul suveranului față de soția lui sacră.

Duelul dintre cele două rivale răspândea teroarea în Cetatea Dinăuntru. Ambele tabere concentraseră în această bătălie energia unor femei aflate la un pas de nebunie. În palatele lor, erau descoperite deseori vinuri otrăvite, haine date cu licori în stare să ucidă, evantaie presărate cu prafuri aducătoare de moarte. Servitoarele din suită mureau în chip misterios în locul stăpânelor, dar cercetările făcute nu ajungeau mai departe de eunucii-valeți. Câteva servitoare erau pedepsite pentru că trădaseră. După ce erau bătute până mureau, erau puse în saci și aruncate în fluviul imperial, care trecea dincolo de zidurile groase și curgea spre lumea din afară. Împăratului începuse să-i fie frică. Fără să poată desface ghemul intrigilor și să-și impună autoritatea, urmărit de crize de lacrimi și de amenințări cu sinuciderea, voia să evadeze, dar nu știa pe ce drum.

Încă o dată, conta pe mine să-i fiu sfătuitoare, adăpost și alinare.

Pierdusem din naivitate și câștigasem în forță. Toată agitația zadarnică a femeilor nu mai putea să mă afecteze. Priveam efervescenta gineceului cu mare detașare. Cetatea Interzisă îmi îngropase tinerețea. La mănăstire, murisem și înviasem. Prietenele, dușmancele, stăpânele nu mai existau. Supraviețuitoare a unei lumi dispărute, continuam, anotimp după anotimp, să trăiesc pentru un singur om.

Dar, de data aceasta, Palatul Dinăuntru nu mai primea o adolescentă provincială înspăimântată de voluptatea și de corupția din el. Gineceul avea să se supună voinței și experienței mele. Din primele zile, am știut să câștig loialitatea servitorilor sătui de o împărăteasă despotică și de o favorită răzbuunătoare. Indicațiile mele erau respectate și executate. Doamnele de la Curte fugeau de conflictul

celor două stăpâne și găseau alături de mine liniște și înțelepciune. Disprețul meu față de decolteu le-a surprins, apoi și-au zis că pudoarea era și mai senzuală și Curtea a început să-mi imite ținuta de călugăriță războinică. Zadarnic încercau fetele să-și strângă talia groasă cu cingători late din piele cizelată ca să arate suple. Nu erau subțirele ca mine, nu aveau mușchii mei și nici talia mea zveltă. Nu știau că haina era armura mea.

Îmi era rușine de purtarea femeilor și mă dezgusta agresivitatea lor. Îmi vedeam de treburile zilnice ale palatului ca să uit de mocirla lui. Curtea din Mijloc îmi aprecia competența și împărăteasa îmi încredința din ce în ce mai multe responsabilități. Micul Fazan mă căuta peste tot și îmi cerea sfatul.

Noaptea, în pofida rugămintelor, refuzam să-l întâlnesc în palatul lui. Atunci i-a trecut prin minte să mă cheme la cabinetul său ca să-mi dicteze scrisori. Punea să fie închisă intrarea pavilionului și mă întâmpina la ieșirea din pasajul secret. Zâmbind, își smulgea tunica, își desfăcea pantalonii de mătase și își dezgolea trupul viguros. Inima începea să-mi bată cu putere. Mă lăsam sărutată, apoi culcată pe covor. Mușchii noștri se atingeau ușor. Sudoarea mea se contopea cu sudoarea lui. Când Micul Fazan mă pătrundea, mă miram că nu simțeam nici o durere, ci plăcere. Căldura ce-mi învăluia pânțele se răspândea repede în tot corpul. Cu ochii deschiși, vedeam chipul Micului Fazan topindu-se în frescele tavanului. Zăream zeii dansând pe nori și revărsând peste noi mii și mii de petale. Eram ridicată deasupra femeilor înlănțuite care se zbăteau încă. În sfârșit, scăpam de povara vieții, de anotimpurile ei efemere, de lașitatea ei care asasinează.

După ce făceam dragoste, cu capul pe genunchii mei, Micul Fazan începea să-și murmure supărările. La urcarea pe tron, lipsit de experiență, îl lăsase pe unchiul Wu Ji să se ocupe de toate treburile importante. De atunci, acest mare-cancelar

căpătase obiceiul să conducă imperiul și nu-i mai păsa de păreriile lui. Având o teamă inexplicabilă de acest unchi atotputernic, Micul Fazan suferea că trădase voința tatălui său și devenise un suveran-marionetă. Îl încurajam să-și impună treptat autoritatea în fața guvernului. Pentru ca puterea să nu cadă iar în mâinile unui senior ambițios, mi-am propus să citesc pentru el rapoartele politice și să-l ajut să-și pregătească audiențele.

Îl slujisem mult timp pe Strămoșul Etern ca secretar și-mi aminteam încă vorbele sale. Când Micul Fazan îmi etala cererile miniștrilor, limbajul folosit de ei îmi era bine cunoscut și găseam ușor răspunsuri. Curând, Micul Fazan mi-a povestit că, neștiind cine era autorul acelor propuneri, Consiliul Marilor-Miniștri îl elogiase și că, pentru prima dată, Wu Ji se înclinase în fața hotărârilor sale. Reacția Curții din Afară îmi sporea încrederea și ședințele de lucru din cabinetul Micului Fazan se repetau în fiecare zi. După clipe de extaz vesel, suveranul era cuprins de somn, în timp ce eu citeam rapoartele de stat și-mi compuneam comentariile. Frază cu frază, îmi reveneau în minte învățăturile Strămoșului Etern pe patul de agonie. Dictându-și cartea *Arta de a fi suveran* pentru Micul Fazan, m-a asociat viitoarei lui domnii.

La douăzeci și nouă de ani, pentru prima dată, zăream o rază de lumină: viața mea căpăta un sens. Cu cincisprezece ani în urmă, Micul Fazan, încă rege al provinciei Jing, venise spre mine văzându-mă îmblânzind un cal.

Pentru el, voi îmblânzi un imperiu.

Într-o dimineață, cuprinsă de greață și de amețeală, ghemuită, n-am putut să mă mai ridic din pat. De cealaltă parte a perdelei, medicul imperial mi-a luat pulsul și m-a felicitat. Purtam în pânțele un descendent imperial! Vestea m-a buimăcit. Nebun de bucurie, Micul Fazan mi-a trimis bijuterii, suluri de mătase, mâncăruri servite la masa lui. Încântarea

lui m-a mirat și mai mult. Luasem hotărârea să nu fiu rivala împărătesei Wang și a Soției Minunate Xiao. Nu voiam să lupt cu nici o femeie din gineceu pentru favorurile unui bărbat. Jurasem să mă eliberez de servitutea feminină și embrionul imperial mă făcea sclavă. În trupul meu nu respira un copil obișnuit. Poate că purtam în mine un rege, un pretendent la tron.

Sânii mi se măreau. Pielea îmi devenea translucidă. Talia mi se triplase. Am fost nevoită să renunț la centura de piele și să înfășor în jurul soldurilor o panglică lungă. Medicii nu-mi dădeau voie să călăresc. Îmi pierdeam mersul vior și mă deplasam acum cu pași mici. Văzându-l pe împărat lipindu-și obrazul de burta mea, ridicătură de slănină, cu greu îmi ascundeam amărăciunea. Nu voi mai fi niciodată mama lui, sora lui mai mare. La nașterea copilului, voi deveni o concubină dependentă de pasiunea lui capricioasă.

Fusesem subțirică, ușoară și puternică. Devenisem greoaie, nervoasă și vulnerabilă. Îmi era teamă să nu mă împiedic. Mă trezeam în miez de noapte din vise cu asasini trimiși de împărăteasă și de Soția Minunată. De teamă să nu fiu otrăvită, așa cum fusese Concubina Delicată Xu, care pierduse copilul în luna a opta, nu mai mâncam decât bucatele pregătite de Rubin și de Smarald pe o sobă așezată în camera mea.

În anul acela, ura dintre împărăteasă și Soția Minunată a atins apogeul. După ce l-a presat cu înverșunare pe suveran, favorita i-a smuls promisiunea că-l va numi pe fiul ei moștenitor. Dar, în Curtea din Afară, marii-miniștri s-au opus la unison acestei numiri periculoase care ar fi dus obligatoriu la repudierea împărătesei Wang. Ei au sfătuit-o pe suverană să-l adopte pe prințul Fidelitate, născut de o sclavă, apoi l-au forțat pe Stăpânul Lumii să-l recunoască Fiu Suprem.

Tumultul care agita Cetatea Interzisă îmi oferea o liniște nesperată. Toți uitaseră de mine. Rubin și Smarald m-au ascuns într-unul dintre acele

nenumărate pavilioane modeste din Curtea Laterală. Moașa a cerut să fie atârnată în partea de sus a patului o panglică lată și m-a sfătuit să trag de ea din toate puterile când durerile deveneau foarte puternice. În vizuina mea întunecoasă, cu obloanele și ușile închise, am pierdut noțiunea timpului. Contractiile deveneau din ce în ce mai puternice. Sudoarea mi se făcea una cu lacrimile. Printre țipete, auzeam femei plângând și o voce zicând că am șoldurile prea înguste. Nu, nu vreau să mor! Sunt mai puternică decât suferința. Împing, mă sfâșii, mă opintesc ca să scot acea viață la lumină!

Mă trezește plânsul sonor al unui nou-născut.

— Stăpână, mare fericire! Un prinț!

Când mama mă adusese pe lume, știuse oare că va avea un rege printre urmașii ei? Smarald mi-a arătat boțul de carne învelit în scutece. În venele lui curgea sângele divin al Fiilor Cerului. Era un miracol care îmi depășea judecata.

Se va numi Splendoare. Splendoare, ca prenumele legendarului Laozi, întemeietorul taoismului, strămoșul glorios al dinastiei Tang.

După ce zilele impure au trecut, Micul Fazan a venit degrabă la pavilionul meu. Când s-a apropiat, mi-am dat seama că nașterea era un seism din care femeia ieșea transformată. Am știut din ochii lui că radiam de fericire. Îmi auzeam vocea răsunând, era mai blândă, mai liniștitoare. Sensibilitatea mea era mai fină. Citeam gândurile suveranului cum aș fi citit într-o carte deschisă. Știam să fac să-i vibreze inima și să-i dictez voința mea cu un zâmbet.

Împăratul mi-a dăruit Palatul Norilor Rătăcitori. Prin edictul său, mi-a fost dat sigiliul de Concubină Curtenitoare de rangul doi, cea mai înaltă demnitate a gineceului rămasă vacantă. Oferindu-i imediat fiului meu regatul Dai, Micul Fazan mă făcea să fiu venerată de lumea întreagă ca mamă a unui rege.

Nașterea fiului meu Splendoare a reprezentat propria renaștere. O rază de lumină, o omidă sub un crâmpei de frunză, scânteierea soarelui pe oglinda lacului, zborul unei păsări mă făceau să tresar de bucurie. O perdea cenușie fusese ridicată, existența unei lumi a desfătărilor se dovedea posibilă în Cetatea Interzisă.

În sfârșit, visul meu cel mai drag se împlinea. Un regiment imperial a pornit în galop spre provincia Bing. Mama a urcat în rădvanul pe care i l-am trimis și a părăsit satul Wu cu mare pompă. A primit din partea suveranului o reședință mare, înzestrată cu mulți servitori în cartierul nobil din Lunga Pace. Sora cea mare, văduvă de patru ani, i s-a alăturat mamei în capitală. Amândouă au primit încuviințarea să intre în gineceu. Lacrimile au vindecat durerea despărțirii noastre. Rana a dispărut din inimă. Gloria și reușita mea erau acum și ale lor. Datorită mie, aveau să fie fericite.

Împăratul nu mai venea în patul împărătesei. Împăratul o neglija pe Soția Minunată. Împăratul își petrecea toate nopțile la Palatul Norilor Rătăcitori, unde familia mea devenise și a lui. N-o băgam în seamă pe împărăteasa Wang, care striga că era un adevărat scandal, și nici pe Doamna Mamă, care mă acuza că trădasem bunătatea stăpânei mele. Nu-mi mai interziceam să fiu fericită și nu-mi ascundeam mândria că eram mamă.

De când fiul ei fusese îndepărtat de la succesiunea tronului, Soția Minunată se închidea în palatul ei și se droga. Când, împins de mine, împăratul s-a hotărât să intre cu forța, n-a mai recunoscut-o pe favorită, devenită slabă ca un schelet. Cu lacrimi în ochi, Soția Minunată și-a strigat decepțiile și a revărsat asupra mea o ploaie de injurii. Își flutura mâna acuzatoare, osoasă, ca o gheară de pui. Un val de cuvinte fără sens însoțea horcăielile ca de animal ieșite din pieptul ei slab. S-a aruncat asupra suveranului și l-a implorat s-o iubească.

Micul Fazan s-a întors la Norii Rătăcitori plângând. Își reproșa că o distrusese pe femeia aceea

cândva atât de frumoasă. L-am alinat și i-am dat o veste bună: sămânța lui mă fecundase din nou.

În înalta societate din Lunga Pace, numele meu era pe toate buzele. Demnitarii care tocmai aflaseră de existența mea nu înțelegeau acest miracol: împărăteasa era în dizgrație, gloria Soției Minunate apusese. În doi ani, le alungasem pe cele două femei din inima împăratului.

Obârșia și trecutul meu îi intrigau. Născută dintr-un tată de origine modestă, Talentată la Curtea fostului împărat, călugăriță în Mănăstirea Renașterii, viața mea fusese o aventură care ar fi putut inspira legende populare. Când se apropiau de treizeci de ani, doamnele de la Curte se dovedeau frumuseți cu care aproape nu mai aveai ce face, și eu eram iubită de un suveran mai mic decât mine cu trei ani! Gurile rele spuneau că aveam o vigoare sexuală magică și o inteligență ambițioasă nemăsurată. Împărăteasa și Soția Minunată se înverșunau să mă zugrăvească în cele mai negre culori, ca pe o diavoliță. Mă calomniau pe rând în fața suveranului. În timp ce una mă acuza că-i turnasem otravă în pahar, cealaltă spunea că un călugăr îmi fusese amant și că el era tatăl lui Splendoare. Apoi, văzând că suveranul nu le dădea crezare, din dușmance de moarte au devenit prietene nedespărțite. Împărăteasa lăuda blândețea Soției Minunate și aceasta recunoștea generozitatea fostei sale stăpâne.

În fața acestor atacuri năvalnice, am fost nevoită să-mi organizez apărarea. Grea în cinci luni, m-am văzut obligată să întrerup orice relație sexuală. De teamă ca nu cumva Micul Fazan să reînceapă să frecventeze pavilioanele, unde până la urmă ar fi putut pleca urechea la bârfe, i-am oferit trupul surorii celei mari.

Zvonurile defăimării nu aveau să mai ajungă la suveran, pe care o nouă pasiune trupească l-ar fi făcut surd și orb. Puritate mi-a luat locul în patul imperial și a luptat cu mult curaj pentru fericirea noastră comună. Prezența ei alături de

Micul Fazan mi-a îngăduit să mă consacru viitoarei nașteri. Poate că șoldurile mele înguste aveau să-mi aducă sfârșitul. Moartă, aș fi fost eliberată de infamia Cetății Interzise! Vie, aș fi renăscut mai puternică!

O prințesă a venit pe lume într-o dimineată de primăvară. I-am oferit fiicei mele cel mai frumos leagăn din lume și doicile cele mai rotunjoare. Plânsul ei mă făcea rând pe rând să zâmbesc și să suspin. Avea să fie veselă și fragilă ca tatăl ei, înflăcărată și încăpățânată ca mama ei. Va avea impetuozitatea Strămoșului Etern, blândețea și bunătatea mamei mele. Voi face din ea o poetă erudită, o călăreață fără pereche. Se va bucura de toată fericirea interzisă unei femei și de toate zilele liniștite care mie îmi lipsiseră!

Doamnele de la Curte au defilat prin palatul meu ca să mă felicite. Cadourile demnitarilor umpleau sălile. Le-am primit pe împărăteasă și pe Soția Minunată, care au catadicsit să vină până la mine ținându-se de mână. Deși Rubin și Smarald mi-au șoptit că purtarea lor era prefăcută, le-am mulțumit cu căldură. Aveam de gând să mă împac cu ele.

Împăratul mi-a acceptat sugestia și i-a acordat o audiență particulară marelui-general Li Ji care, în urmă cu șaisprezece ani, mă recomandase la Curte. Războinicul fusese numit membru eminent al Consiliului Marilor-Miniștri. Nu se schimbase la chip și barba argintie îi era la fel de minunată. După privirea lui stingherită, am știut că nimic din mine nu-i mai amintea de fetița copleșită de doliul după tatăl preaiubit. Devenisem o femeie ce îi inspira farmec și autoritate. La șaisprezece ani de la întâlnirea noastră, conversația se schimbase, dar timpul nu rupsese legătura dintre noi. Dat la o parte de Wu Ji, care îi disprețuia originea modestă, era gata să-mi ofere credința sa și să apere autoritatea suveranului.

Slăbeam și îmi redobândeam suplețea. Nașterea fusese o probă inițiativă după care puterea îmi

sporise. Împăratul avea încredere oarbă în mine. Șefii eunucilor, marii-intendenți ai celor șase ministere interioare, femeile care conduceau cele douăzeci și patru de departamente primeau ordine doar de la mine. Nu mai eram o anonimă printre zece mii de frumuseți, ci adevărata stăpână a Palatului Dinăuntru.

Acum, acționam în așa fel încât să preiau puterea supremă confiscată de miniștri. Lucram zi și noapte să rezolv problemele urgente, s-o iau înainte hotărârilor lui Wu Ji emise de cancelaria sa. Prinsă cu munca, uitasem să mă feresc de ura celorlalți, încă vie.

Într-o după-amiază, în timp ce mă plimbam cu Micul Fazan călare prin parcul imperial, i-am văzut apărând pe Rubin, Smarald și câțiva eunuci. S-au aruncat în genunchi și și-au lovit pieptul tânguindu-se. Strigau:

— Sclavii voștri merită de o mie de ori moartea! Copila imperială a murit!

Am simțit că ameteșc, că mă sufoc.

— Dar dimineață era veselă!

Rubin și-a lovit fruntea de pământ atât de tare, încât și-a spart capul. Cu sângele șiroindu-i pe față, a povestit plângând:

— Maiestate, Alteță, după-amiază devreme, împărăteasa a venit să vadă fetița. A luat-o în brațe și s-a jucat cu ea. Adineaori, doica a băgat de seamă că, în leagăn, copila se învinețise. Nu mai respira!

M-am clătinat, gata să leșin. Urechile îmi vuiiau și l-am auzit ca prin vis pe Micul Fazan zicând printre hohote de plâns: „Împărăteasa a îndrăznit să-mi otrăvească fiica!“.

Cortegiul s-a întors în Cetatea Dinăuntru. M-am lăsat dusă, țepănă, mută, moartă. Nu știu cum am putut să cobor de pe cal și să urc în litieră. Copacii, pavilioanele, zidurile, nenumărate chipuri veneau spre mine și mă adânceau în durere. La poarta palatului meu, guvernantele, servitoarele și valeții erau în genunchi. Cele două litiere traversau mulțimea ce semăna deja cu un cimitir negru.

Smarald i-a adus bebelușul împăratului, care l-a acoperit cu lacrimi amare. Am refuzat să mă ating de trupul acela rece.

Timp de șapte zile, ghemuită în camera mea cu obloanele trase, nu am deschis ochii. Timp de șapte zile, am vomat tot ce mâncam, căci bucatele păreau să aibă gust de otravă. Auzeam țipătul unui copilaș și eram cuprinsă de tulburare. Am chemat-o pe Rubin și i-am zis: „De ce prințesa plânge tot timpul? Trebuie să schimbăm doica!“.

Văzându-mi purtarea ciudată, Smarald și Rubin au fost convinse că cineva îmi făcuse farmece. Au propus să fie chemat în taină un exorcist, dar mama a respins practica aceasta interzisă la Palat și a cerut să fie adusă în camera mea o statuie a lui Buddha. Rugăciunea ei, psalmodiere monotonă, îmi umplea inima cernită de durere. Lipsit de hrană, corpul meu devenea din ce în ce mai ușor și, într-o zi, și-a luat zborul. Am alunecat într-o noapte adâncă, fără lună, fără stele. Zadarnic am căutat o lumină; apoi am înțeles că devenisem surdă și oarbă. Murisem! Eram moartă? Nu, trebuia să trăiesc și să mă răzbun. Încă nu eram învinsă! Atunci, pe cer au apărut chipul tatălui meu și al Strămoșului Etern. Trăsăturile lor se confundau și formau o lună splendidă, care a început să vorbească:

— Lumină, Soția Minunată și împărăteasa au fost denunțate. Au adus vrăjitori în gineceu și au vrut să te facă să mori. Am pus să fie arse obiectele farmecelor și cele două nebune au fost aruncate în închisoare. Acum, răul tău a trecut, poți dormi liniștită.

Am deschis ochii și l-am recunoscut pe Micul Fazan. Întins pe pat lângă mine, își sprijinea capul pe un braț și mă privea cu dragoste. Mi-am întors privirea de partea cealaltă. Mama dispăruse. În mijlocul camerei, în lumina a sute de lumânări, strălucea statuia din aur a lui Buddha.

Împăratul m-a luat în brațe și m-a întrebat dacă voiam să mănânc o supă. Atunci, mi-am

amintit că fiica mea murise. Pentru prima dată de la dispariția ei, ochii mi s-au umplut de lacrimi.

O servitoare a adus o tavă. Micul Fazan mi-a șters ochii cu batista lui. A luat bolul și mi-a dat să mănânc cu lingura.

— Lumină, când te-am cunoscut, nu erai cu mult mai înaltă decât mine și călăreai la galop un cal splendid. În ziua aceea, când ai venit să mă saluți, am avut impresia că intrai cu totul în trupul meu și mi-am zis: „Aș vrea să mă căsătoresc cu o femeie ca ea“.

După o tăcere lungă, a oftat și a urmat:

— ...Apoi am devenit bărbat. Femeile mi-au dezvăluit misterul lor. Vrând să explorez universul pasiunii, jocul simțurilor, dulcea tragedie, am fost prada tuturor seducțiilor. Fetele se băteau ca să-mi placă, dar, în schimb, trebuia să le satisfac exigențele sexuale, capriciile sentimentale. Aș fi vrut să cunosc acel fior, acea sfâșiere care se numește dragoste, dar am cunoscut doar împerecheri interesate: una voia să-i numesc o rudă în guvern, alta cerea o podoabă de aur, alta dorea să-i măresc palatul sau să poarte rochii noi. Așa că descuiam Tezaurul, furam bani de-acolo. Am învățat să mint ca să consolez, să promit ca să mă eschivez. Foleseam când complimentele, când jurămintele, pentru că sunt laș. Îmbuibat de tandrețe, m-a cuprins dezgustul, dar teama de singurătate era atât de mare! Când te-ai întors de la mănăstire, te-am găsit transformată. Deveniseși mai puternică, mai hotărâtă. Lângă tine, mă simțeam liber, destins, descătușat. Eram nespus de fericit că puteam conta din nou pe forța ta! Totuși, chiar și în acele momente de fericire, încă nu știam ce-i dragostea. Tu erai doar un suflu sănătos, o dependență binefăcătoare, o obișnuință care îmi ușura viața... Ieri, când am venit să te văd, erai palidă. Părul te învăluia ca un giulgiu negru. Am crezut că muri-seși și am țipat de disperare. Mi-am dat seama atunci că numai tu exiști, că în această lume doar noi doi existăm și că restul e format din umbre,

idei, vise smintite. O căldură m-a cuprins cu totul. Împins de un elan extraordinar, am înțeles că eram în stare să-mi dau viața pentru tine. Temerile, tulburările care mă obsedau din copilărie dispăruseră brusc. Lumină, în sfârșit am cunoscut dragostea! Lumină, vreau să-ți dovedesc că te iubesc, vreau să te apăr de ponegriri, de otravă, de magia neagră. Ți voi oferi onorurile pe care le meriți. Lumea se va prosterna la picioarele femeii care m-a făcut să cunosc dragostea. Împărăteasa va fi repudiată. Tu îi vei lua locul. Vom domni împreună pe pământ o mie de ani, zece mii de ani, până la prăbușirea cerului.

Mi-au dat lacrimile. Oare meritam cinstea aceea? Suveranul m-a ales dintre miile de femei din gineceul lui. Îmi oferea titlul suprem, garanția iubirii absolute. Eu ce puteam să-i dăruiesc în schimb? Eram deja sclava lui, îi dăruisem trupul și sufletul meu. Fusese singurul bărbat din viața mea. Asemenea unui câine devotat stăpânului, unui bebeluș agățat de sânul care îl alăptează, l-am iubit din tot sufletul, cu sinceritate. Micul Fazan e destinul meu și eu sunt lumina lui. M-a eliberat din închisoarea femeilor condamnate la moarte lentă; eu l-am eliberat de răceala Cetății Interzise. Suntem doi copii legați prin milă și revoltă.

Un împărat și concubina lui au dreptul oare să cunoască dragostea, această nepăsare, această ușurățate, această cutezanță?

Am rămas din nou însărcinată, iar acesta a fost semnul trimis de zei pentru întărirea legitimității mele. Repudierea unei împărătese, pe care lumea o venera ca stăpână, era o problemă de stat și legea ancestrală cerea acordul demnitarilor din Consiliul Marilor-Miniștri. Înfruntarea acelor persoane puternice avea să fie fi aprigă și periculoasă, dar eram hotărâtă să rup această ultimă barieră, ca să câștig libertatea și să mă alătur Micului Fazan în cel mai înalt punct al lumii.

Urmându-mi sfatul, suveranul l-a îndepărtat mai întâi pe unchiul împărătesei Wang, luându-i titlul de mare-ministru.

Numele meu de familie, Wu, era un „nume mic“, iar originea mea modestă constituia un handicap în Cetatea Interzisă, unde bărbații și femeile erau care mai de care de neam nobil. Am hotărât să scot în față gloria tatălui meu ca să-mi sporesc prestigiul. Astfel, în cursul unei călătorii în provincia Bing, împăratul a condus o ceremonie de comemorare a veteranilor dinastiei. Dintre cele treisprezece personalități decedate care au fost omagiate de suveran, tata a primit titlul postum de mare-gubernator de rangul întâi imperial al provinciei Bing.

Împărăteasa Chinei trebuia să fie o stăpână perfectă a palatului și un model de virtute pentru toate chinezoaicele. Am scris o carte intitulată *Mustrea celor din Cetatea Dinăuntru*, în care denunțam luxul și lenea doamnelor de la Curte și făceam elogiu muncii și al cumpătării.

Nașterea unui al doilea prinț mi-a oferit un motiv să înaintez în ierarhia imperială. Cum cele patru sigilii ale soțiilor de prim rang erau deja distribuite, am propus crearea unui al cincilea, cu numele de Soție Luminoasă. În cursul audienței în care suveranul a pomenit de acest proiect, Wu Ji, deja foarte îngrijorat de ascensiunea mea, a declarat că era un lucru scandalos. Susținătorii lui au fost de aceeași părere, spunând că instituțiile ancestrale nu se puteau modifica, orice schimbare înjosind Cetatea Dinăuntru și destabilizând imperiul. Indignarea lor a ajuns la urechile mele. L-am sfătuit pe Micul Fazan să ne menajăm puterile și să renunțăm la ideea aceea. Wu Ji a vrut-o: de la Concubină Curtenitoare, voi deveni direct împărăteasă.

În anul al șaselea al Măreției Eterne, la Curte domnea tensiunea. Hotărârea suveranului de a o repudia pe împărăteasa Wang în favoarea mea era cunoscută de toți slujbașii. În Consiliul Marilor-Miniștri, cu excepția marelui-general Li Ji, ceilalți

membri îl susțineau pe Wu Ji, nemulțumit de un nepot care nu-i mai asculta îndrumările. Vrând să ajungem la o înțelegere, l-am îndemnat pe Micul Fazan să-i facă o vizită unchiului său și am consimțit să ne prezentăm la poarta lui cu zece care pline de suluri de brocart și veselă de aur. În timpul ospățului, suveranul a promis distincții onorifice celor trei fii ai lui Wu Ji și a deschis cu timiditate subiectul sensibil. Fără să ridice măcar o clipă ochii spre mine, marele-cancelar mi-a spulberat iluziile. A spus cu severitate că încălcarea voinței tatălui este un păcat. Era cu neputință să fie repudiată împărăteasa aleasă de un suveran defunct.

Micul Fazan nu era deloc un orator abil. Recunoștința lui față de Wu Ji, care contribuise la numirea sa ca prinț moștenitor, îl împiedica să ridice tonul și să-și contrazică unchiul charismatic. La întoarcerea în gineceu, a plâns de disperare în brațele mele. Umilința la care fusesem supusă mă ardea. Am înțeles că, în calitatea sa de cancelar numit de fostul suveran, Wu Ji o apăra pe împărăteasa sterilă ca să-și păstreze mai bine puterea de regent. Repudierea suveranei nu era doar o simplă încălcare a voinței Strămoșului Etern, ci și o răsturnare a vechii ordini, în urma căreia Micul Fazan ar fi preluat comanda imperiului.

Rățiunea politică a luat-o înaintea dragostei. Ca sentimentele să triumfe, trebuia să fac abstracție de trăirile mele și să imaginez strategii ca într-o bătălie adevărată.

Curtea suferea de mult timp din cauza caracterului intolerant al lui Wu Ji. Mulți slujbași de talent își vedeau carierele blocate ca urmare a divergenței de opinii și a originii lor modeste. Încrederea de care se bucurase marele-cancelar în fața fostului împărat și a moștenitorului îl făcuse îngâmfat și crud. Pentru că pusese la cale mai multe ucideri sângeroase, devenise un om temut și detestat. Dușmanii înverșunați ai lui Wu Ji au intuit foarte repede în neînțelegerea dintre suveran și

ministru prilejul unei revanșe. Slujbașii de origine modestă de la baza ierarhiei vedeau în mine speranța propriei reușite.

Primul, un slujitor obscur, Li Yi Fu, a îndrăznit să rupă tăcerea pe care Wu Ji o impunea Curții și a cerut în public repudierea împărătesei pe motiv de sterilitate. După audiență, eu și împăratul l-am primit la palat. Curajul i-a fost recompensat cu un bol de perle rare. Curând, a primit postul de vicecancelar. De atunci înainte, în fiecare zi unul sau doi slujbași hotărau să-i urmeze exemplul și-și strigau exasperarea în fața guvernului. Văzând că părerile înclinau în favoarea mea, l-am îndemnat pe Micul Fazan să-și impună hotărârea Consiliului Marilor-Miniștri.

În ziua aceea, după salutul de dimineață, suveranul i-a convocat în cabinetul său din Palatul Dinăuntru. Ascunsă în spatele unui paravan din mătase, l-am auzit pe Micul Fazan bâiguind cuvintele pe care i le dictasem:

— Cea mai mare crimă a unei soții este să nu zămislească. Împărăteasa nu are copii, Concubina Curtenitoare are doi fii. Aș vrea să o numesc împărăteasă. Ce ziceți?

A răsunat atunci vocea lui Chu Sui Liang, susținător al lui Wu Ji:

— Împărăteasa provine dintr-o familie ilustră. În domnia trecută, l-a slujit pe fostul împărat fără vreo abatere. Înainte de a părăsi lumea, Maiestatea Sa a luat mâna servitorului vostru și i-a zis: „Ți-i încredințez pe fiul și pe nora mea“. Și astăzi vocea aceea îmi răsună în urechi. Împărăteasa e încă tânără. Într-o zi, ar putea să aducă pe lume un copil. Crima pe care i-o reproșați nu se sprijină pe nimic. Servitorul vostru nu îndrăznește să vi se supună și să trădeze voința Strămoșului Etern.

Enervat, suveranul a ridicat tonul:

— Împărăteasa a comis crime îngrozitoare. Poporul chinez nu poate venera o femeie care a încălcat îndatoririle morale și s-a pervertit. Concubina Curtenitoare strălucește prin virtute și va fi un model desăvârșit pentru femeile chineze.

Chu Sui Liang a răspuns:

— Acuzațiile aduse împărătesei nu au în sprin nici o dovadă. Unii medici cred că sufocarea prințesei imperiale a fost provocată de gazul de cărbune din camera sa prea încălzită. Alții spun că ar fi fost otrăvită tocmai pentru ca moartea ei să fie pusă pe seama suveranei, care a avut ghinionul să treacă pe-acolo. În ce privește crima de practicare a magiei negre, tare mi-e teamă că s-a pus la cale un complot împotriva împărătesei și că suveranul ar putea cădea încă o dată în capcană. Inima femeilor ambițioase e greu de cunoscut. Dacă Maiestatea Voastră vrea neapărat să numească o nouă suverană, vă implor să alegeți pe cineva din familiile nobile ale imperiului. De ce această doamnă Wu? Concubina Curtenitoare l-a slujit pe fostul împărat, acest lucru e cunoscut de toată lumea și Maiestatea Voastră nu-l poate tăgădui. După zece mii de ani ai domniei voastre, ce se va istorisi despre această poveste incestuoasă? Maiestatea Voastră mergeți pe drumul luminii, de ce să vă acoperiți de noroi? Decăderea va lovi în ziua în care Concubina Curtenitoare va urca pe tron. Opunându-se dorinței voastre, servitorul nostru merită zece mii de pedepse, dar mai degrabă aș alege moartea decât să uit misiunea încredințată de fostul împărat!

Din spusele lui Chu Sui Liang reieșea că mi-aș fi ucis fiica pentru a obține demnitatea de împărăteasă. Nemaiputând să păstrez tăcerea, m-am mâniat.

— Să fie dată morții fiara aceasta obraznică ce îndrăznește să rostească astfel de defăimări în fața suveranului!

Vocea rece ca gheața a lui Wu Ji a replicat:

— Sui Liang a primit de la fostul împărat acest edict: „Toate păcatele îi vor fi iertate“. Nimeni nu-l poate atinge.

Deodată, Chu Sui Liang s-a repezit la picioarele estradei unde ședea Micul Fazan și s-a lovit cu fruntea de o treaptă. Sângele i se prelingea pe față. A strigat:

— Maiestate, dacă nu mă ascultați, servitorul vostru preferă să moară!

Atunci a izbucnit furia împăratului:

— Afară! Să fie izgonit nerușinatul acesta din palatul meu! Afară, toată lumea afară, să fiu lăsat în pace!

Dar marii-miniștri hotărâseră să meargă până la capăt. În aceeași seară, Han Yuan i-a trimis suveranului acest mesaj: „...Servitorul vostru a auzit că, dacă regele își numește regina, o face pentru că ei reprezintă Cerul și Pământul. Virtuțile lor ce se completează, precum cele ale Soarelui și Lunii, trebuie să lumineze cele patru mări; dar, dacă Soarele și Luna au renumele pătat, întunericul domnește peste lume. Cum e soțul, și soția – chiar și omul din popor știe să-și aleagă pe cel asemenea lui. Poate Fiul Cerului să lucreze împotriva naturii sale? O împărăteasă este mama a zece mii de regate, ea transmite binele sau răul. Tocmai de aceea Împăratul Galben a fost asasinat de Mo Mu cel nesuferit la chip și regele din Yin a pierit din cauza preafrumoasei doamne Da Ji. Tocmai de aceea dinastia Zhou a fost distrusă de domnișoara Bao Si, frumusețea aceea fermecătoare. Sper că Maiestatea Voastră va ști să aleagă, ca să nu ajungă batjocura timpurilor veșnice...”

Lai Ji a scris: „Servitorul vostru a citit că împăratul își numea împărăteasa ca să onoreze templul strămoșilor, să vegheze asupra lumii de sub cer, să reprezinte forța pământescă și să fie model prințeselor imperiale. Tocmai de aceea este aleasă dintr-o familie ilustră. Liniștită, virtuoasă, supusă și dezinteresată, trebuie să stârnească admirația celor patru mări și să mulțumească voința zeilor. Tocmai în acest scop Împăratul Literelor a întemeiat dinastia Zhou, dar bicisnica Bao Si l-a nimicit cu zâmbetul ei; Împăratul Pietății din dinastia Han s-a căsătorit cu o sclavă, zvelta dansatoare Rândunica, n-a avut urmași și imperiul s-a năruit. Vedeți, așadar, tragedia celor două dinastii și gândiți-vă bine la a noastră!”

Desigur, în spatele tuturor acelor calomnii se afla Wu Ji. Pătați de sângele dușmanilor lor politici, cum oare își permiteau, el și susținătorii lui, să-mi calce numele în picioare? Eu nici nu otrăvisem, nici nu blestemasem și nici nu pusesem la cale asasinat! Îmi știau chipul, vedeau bine că nu eram deloc o frumusețe fatală. Oare nu-și dădeau seama că ceva mult mai profund decât voluptatea mă lega de Micul Fazan și că eram hotărâți să ne unim pentru vecie? Cum îndrăzneau să spună că zăcea în mine o forță a răului pentru că eram de condiție modestă? Făcându-mă o conspiratoare în stare să distrugă tronul dinastiei, oamenii aceia își dădeau pe față spaima: cu ajutorul meu, suveranul ar fi preluat puterea pe care ei o acaparaseră de prea mult timp. Eu, concubina prizonieră în Cetatea Imperială, aveam curajul să mă măsoar cu toți bărbații!

Portretul nedrept făcut de miniștri m-a rănit, dar afrontul mi-a dat puteri. Am adoptat ferocitatea de care mă învinovăteau: am făcut în așa fel încât Chu Sui Liang să fie destituit din funcție pentru crimă de lezmaiestate și să fie izgonit din capitală. Marele general Li Ji mi-a asigurat sprijinul armatei. Neputincios, Wu Ji își vedea dușmanii acceptând toate ordinele împăratului și slujbași de origine modestă urcând la rang de miniștri. Deși aflată în gineceu, am primit încuviințarea Micului Fazan să port corespondență cu susținătorii noștri din Cetatea din Afară. Astfel, la cererea mea, marele-general Li Ji a declarat că guvernul nu trebuia să se amestece în treburile particulare ale suveranului, iar atunci ministrul Riturilor a întărit: „Un țăran care, după o recoltă bogată, devine cu stare dorește să-și ia o femeie mai frumoasă. Un prinț care urcă pe tronul imperial nu trebuie să-și ia o soție cu mai multe calități? Fiul Cerului este stăpânul celor patru mări. De ce să n-aibă dreptul să-și numească împărăteasa? Asta nu privește pe nimeni. Să îi dăm pace!“.

La Marele Secretariat a fost depusă și transmisă împăratului o petiție: o sută de slujbași solicitau repudierea împărătesei. Imediat, Consiliul Marilor-Miniștri a fost constrâns să accepte acest edict imperial:

„Împărăteasa Wang și Soția Minunată Xiao, deoarece au comis o crimă, sunt destituite din funcțiile lor și decăzute la rangul de om de rând. Mamele și frații lor vor fi exilați la sud de Muntele Extrem“.

Șase zile mai târziu, conform ritualului, Curtea a cerut o nouă împărăteasă. Împăratul a cerut să fie publicat edictul scris de mine însămi:

„Doamna Wu, care se trage dintr-o familie veche și glorioasă, a fost aleasă de Curtea Dinăuntru, care îi apreciază inteligența și virtutea. Prezența ei a luminat grădina de orhidee și a revărsat blândețea și bunătatea asupra femeilor din gineceu. Pe vremuri, îmi împlineam îndatorirea filială față de Împăratul Tată, care îmi acorda privilegiul de a nu-l mai părăsi. Văzând că-l îngrijeam uitând de somn și fără să fiu deloc tulburat de frumusețile din jurul meu, împăratul a hotărât să-mi răsplătească efortul oferindu-mi-o pe doamna Wu, așa cum împăratul Veste-Bună, din dinastia Han, i-a oferit-o pe concubina Zheng Jiun moștenitorului său. Conform dorinței fostului suveran, hotărâsc să o numesc împărăteasă...”

În prima zi din luna a unsprezecea a celui de-al șaselea an al Măreției Eterne, cu podoabe de jad la cingătoarea de piele prinsă cu agrafă de aur, cu o tunică largă, indigo, pe care erau pictați fazanii venerați, simbol al puterii și fertilității, am primit din mâna marelui-general, numit trimis imperial, sigiliul și lama de aur de împărăteasă. Ca să fac din această numire o sărbătoare a victoriei, nu m-am mulțumit ca ritualul primirii felicitărilor să aibă loc, după cum prescria protocolul, în intimitatea gineceului. La inițiativa mea, împăratul a convocat regii și prinții, miniștrii și generalii, guvernatorii și ambasadorii străini, o adunare

de zece mii de supuși în fața porții Palatului Dinăuntru.

Doisprezece copaci de aur incrustați cu perle și diamante, douăsprezece tulpini de flori cizelate, doi phoenicși cu aripile desfăcute îmi împodobeau părul aranjat în formă de cocă, la care trudiseră ore în șir coafezele imperiale și care era înalt de doi coți. Capul îmi apăsa umerii ca un palat, ca un munte, ca un astru. Urcând treptele spre culmea Porții Loialității Senine, vedeam cum cerul se apropie, albastru și imaculat. Muzica celor trei mii de instrumentiști, uralele demnitarilor sosiți din cele patru colțuri ale imperiului slăbeau pe măsură ce mă înălțam. Deodată, am intrat în tăcerea nemărginirii. Acolo sus, vântul nu se mai auzea, veșnicia își deschidea aripile ca o pasăre uriașă. Soarele trimitea o căldură intensă, o lumină trufașă. Alături de Micul Fazan, vedeam pământul întinzându-se ca un tablou, câmpiile, fluviile, munții, milioanele de suflete ale Chinei care se prosternau la picioarele mele și îmi cereau cu umilință ocrotirea.

Aveam treizeci de ani și-mi începeam cea de-a doua existență. Nu mă temeam, nu eram neliniștită. Din vârful Porții Loialității Senine, un nou drum mi se deschidea și mă invita să urc la o înălțime necunoscută de oameni. Voi plămădi cu Micul Fazan cea mai mare dinastie din toate timpurile, vom zămisli cea mai frumoasă civilizație.

În ziua aceea, am știut că alte greutăți ne vor întâmpina, că singurătatea îmi va fi mereu tovarășă, că viața aceasta va fi o înșiruire de morți și de renașteri, că bucuria intensă va naște suferință și disperare. Eu, copila neastâmpărată și obișnuită, adolescenta nu prea frumoasă, femeia de condiție modestă care fusese de două ori călugăriță, mă dovedeam a fi o Fiică a Cerului.

Odată cu Anul Nou, astrele și-au reluat mersul. Fie ca vechile coșmaruri să dispară pentru totdeauna! Fie ca imperiul să cunoască pacea și

prosperitatea! Convinsă că toate cuvintele au o magie a lor, o magie a binecuvântării, l-am sfătuit pe Micul Fazan să inaugureze era Prosperității Strălucite.

Plantele au încolțit în pământ. Fluviile s-au trezit la chemarea primăverii. Copacii s-au acoperit de voaluri verzi. La presiunea miniștrilor, lui Fidelitate i s-a retras titlul de moștenitor și Splendoare a fost numit Fiu Suprem. Le-am eliberat pe deținutele din Palatul Rece și le-am închis acolo pe împărăteasă și pe Soția Minunată, decăzute din rangurile lor.

Avusesem dreptate să mă tem de inima capricioasă a soțului meu. Oamenii mei puseseră mâna pe un poem pe care Soția Minunată i-l scrisese folosindu-și sângele drept cerneală și o bucată din rochie drept hârtie.

M-am dus la suveran.

— Am auzit că le vizitezi pe cele două deținute în celula lor. Înduioșat de lacrimi și minciuni, le-ai promis iertarea. Ai uitat de comploturile lor care tulburau liniștea palatului? Vrei să renunț la sigiliul meu imperial și să le fiu din nou prizonieră? Pui imperiul în pericol!

Micul Fazan nu avusese de-a face niciodată cu mânia mea și a rămas înmărmurit, ca un copil în fața furiei mamei sale.

Disprețuisem întotdeauna scenele de gelozie. Dar, ridicând tonul, făcând pe soția jignită și pe cotoroanța, mi-am dat seama că această practică, folosită de milioane de femei încă din negura timpurilor, se dovedea mai sigură decât vorbele de bun-simț. Încremenit de strigătele și de ochii mei care aruncau fulgere, ca să-și justifice slăbiciunea, Micul Fazan mi-a spus că cele două femei îi făcuseră vrăji. M-am prefăcut a-l crede:

— Creaturile alea, acum simple femei, se pricep amândouă la magia neagră. Nu-i de mirare că, din fundul temniței, ți-au făcut farmece. Nu văd decât un mijloc de a te scăpa de descântecetele lor. După Legea Dinăuntru, orice criminală care, în loc să

se căiască, încearcă să facă farmece suveranului, e condamnată la o sută de lovituri cu varga.

Am scris imediat ordinul de execuție și mi-am pus sigiliul de stăpână a Palatului. Amuțit și foarte tulburat, Micul Fazan m-a lăsat să acționez fără să aibă curajul să intervină. Ca să fiu sigură că pedeapsa va fi aplicată cu severitate, le-am trimis pe Rubin și pe Smarald să supravegheze desfășurarea. N-a durat mult până mi-au adus la cunoștință că Wang, suverana detronată, se prosternase de trei ori în direcția Curții din Mijloc, urând viață lungă împăratului și fericire împărătesei, apoi fusese transformată într-un terci de carne. Soția Minunată decăzută din rang jurase că, în viața viitoare, se va reîncarna în pisică și eu în șobolan, că-mi va bea sângele și mă va sfârteca în mii de bucățele. Dar vocea i se stinsese repede. Vergile de lemn lăcuit îi smulseseră pielea și îi rupseseră oasele. Sângele, carnea și murdăria i se amestecaseră și își dăduse ultima suflare după douăzeci de lovituri.

Am poruncit ca cele două leșuri să fie aruncate în curtea leoparzilor. Le-am interzis familiilor acestor două criminale să mai poarte numele de Wang și de Xiao. De atunci înainte, avea să li se spună Piton și Cucuvea.

Aveam somnul agitat. Rivalele îmi apăreau în vis cu părul răvășit și trupurile pline de sânge. Mă obseda răzbunarea susținătorilor lor. Dar am hotărât să întârzii măsurile de pedepsire. Ca să-mi dovedesc generozitatea, am cerut promovarea lui Han Yuan și a lui Lai Ji, care îndrăzniseră să-i scrie suveranului, și le-am lăudat sentimentul responsabilității și curajul sincerității. Rușinați și speriați, au refuzat titlurile oferite de împărat și au părăsit Curtea.

Chu Sui Liang și Liu Shi, unchiul împărătesei destituite, au primit ordin să se exileze spre marginile imperiului. Patru ani am așteptat ca să adun dovezi. Wu Ji a fost învinuit în al patrulea an al Prosperității Strălucite. Printr-un act de acuzare

grozav de lung, magistrații imperiali au demonstrat că de la marele-cancelar i se trăsese moartea fiicei mele: prin intermediul lui Liu Shi, el îi trimisese suveranei de atunci o sticlută cu otravă.

Șocat de această dezvăluire, Micul Fazan a plâns. Apoi, cuprins de mânie, l-a exilat din capitală. Pe drum, fostul cancelar a primit ordin să-și ia viața. S-a spânzurat într-un han. Moartea lui Wu Ji, ministrul celor două domnii, fratele fostei împărătese, unchiul suveranului, a tulburat imperiul. Omul acela temut și venerat ca un semizeu se dovedise la fel de fragil ca o statuie de argilă. Nimicirea lui avea să servească drept exemplu celor care ar îndrăzni să-mi facă rău.

Deși plecaseră de la Curte, Han Yuan și Lai Ji n-au scăpat de execuția capitală. Chu Sui Liang fiind deja mort, unchiul destituitei a fost chemat din exil și decapitat la Lunga Pace. Curtea a confiscat bunurile și pământurile pe care aceste clanuri nobile le adunaseră de-a lungul dinastiilor. Am împărțit acea avere fabuloasă miniștrilor de condiție modestă, care au devenit devotați cauzei mele.

Tata a primit titlul postum de Senior al regatului Zhou. Tăblița sa funerară s-a odihnit de-atunci înainte în templul împăratului Strămoș Etern și Curtea i-a adus zilnic ofrande. Un edict imperial a ridicat-o pe mama la demnitatea de Doamnă a regatului Dai și pe sora cea mare, a regatului Wei.

În lumea întinsă sub cer, nu exista nimeni la care să nu fi ajuns vestea despre gloria familiei Wu. Frații și verii mei au dat fuga la Curte ca să-mi prezinte felicitările lor slugarnice. Bărbații din clan îmbătrâniseră. Se târau în fața suveranului și se prosternau la picioarele mele, în speranța că-mi vor smulge promisiunea unor posturi înalte. În anele dinastiilor apar multe împărătese care le-au încredințat bărbaților din clanurile lor comanda armatelor și funcții-cheie în guvern. Odată ajunse la putere, aceste rude au servit la apărarea autorității suveranei împotriva ambițiilor

prinților și a puterii miniștrilor. Frații și verii mei nu aveau nici viziunea politică și nici cultura necesară ca să-și asume o responsabilitate administrativă. Nu puteam uita mizeria pe care ne-o impuseseră. Fără pic de rușine și lipsiți de generozitate, n-ar fi putut să fie modele de oameni de Stat. Micul Fazan era gata să-i primească la Curte pentru prestigiul meu și demnitatea sa imperială: nu se cuvenea ca rudele apropiate ale unei împărătese să rămână simpli slujbași în birourile imperiale. Dar șovăiam să aduc în guvern acele ființe josnice doar pentru că-mi erau frați și veri. Ar fi știut ei, după o promovare nemeritată și obținută fără efort, să-mi fie loiali, total supuși? După ce am chibzuit, am hotărât să-i ridic pe bărbații din clan la un rang simbolic și să le atribui funcții modeste, care să le permită să participe la salutul de dimineață.

La câteva luni după, cu ocazia sărbătorii Lunii, mama i-a adunat pe membrii familiei la ea acasă și i-a întrebat:

— Vă mai aduceți aminte vremurile trecute? Ce spuneți despre bogăția și onoarea din prezent?

Dezamăgit că nu obținuse un post mai important, vărul Wei Liang a răspuns cu acreală:

— Scoborători din războinici vestiți ai dinastiei, am urcat treptele administrative prin propria ostenală. N-am avut pretenții la ranguri înalte, iar acum suntem nevoiți să acceptăm noile posturi ca să-i facem plăcere împărătesei. Această favoare specială ne-apasă pe conștiință. Doamnă, nu-i nici o fală!

Când mama mi-a repetat aceste vorbe, lipsa de recunoștință din prezent și opresiunea din trecut m-au mâniat. I-am trimis imediat o misivă împăratului. Într-o expunere lungă scrisă cu furie, am denunțat privilegiul rudelor din afară și am adus multe exemple din istorie în care, copleșiți de onoruri, acești oameni nedemni uzurpaseră puterea supremă. Ca să tăiem răul din rădăcină, am propus ca rudele mele să fie îndepărtate de la Curte

și să fie trimise în districte îndepărtate. Miniștrii au aprobat cererea cu entuziasm. Hotărârea mea le alungase temerea de a-mi vedea familia amestecându-se în politică. Abia instalați în noile funcții, bărbații din clan au fost alungați de la palat ca niște răufăcători.

Curând, am primit din partea lor scrisori care-mi implorau mila și am răspuns acestor rugăminți scriind *Mustrarea rudelor din afară*.

Frații mei au murit la posturile lor. Trupurile lor neînsuflețite au ajuns în cimitirul strămoșilor. Astfel, îngropam pentru totdeauna umbra gloriei mele!

ȘASE

Visam mereu aceeași scenă: învăluită în mătase stacojie, cu chipul perfect fin și machiat, sora cea mare ieșea din camera ei și strălucea ca o zeiță. Când s-o prind de mână, niște femei străine mă îmbrânceau. Strigătele mele înspăimântate se pierdeau în acordurile unei muzici asurzitoare. Înghățată de o mulțime cuprinsă de bucurie, ea se depărta pentru totdeauna.

La paisprezece ani, Puritate devenise soția unui băiat de cincisprezece ani, înalt și plăpând, din clanul He Lan. Curând, soțul și-a început cariera în administrație. Anii trecuseră și el nu se ridicase deloc în ierarhia imperială, dar devenise un cărturar de mare de finețe, în stare să susțină o conversație despre marii clasici și să aștearnă pe hârtie de mătase o pictură frumoasă. Ca majoritatea tinerilor aristocrați, după orele de lucru nu se întorcea direct acasă. În oraș, fiii de seniori organizau pe rând banchete în casele de flori și invitau la masă cele mai cunoscute curtezane. Priviri furișe nășteau apoi amoruri clandestine. O tânără poetă îl făcuse să descopere plăcerea uluitoare a trupului. Dar fata refuza să-i devină concubină, sclavă în gineceul lui. Ca s-o convingă, o vizita cu stăruință în pavilionul ei și-și risipea averea. Însă pietrele prețioase cumpărau câte-un zâmbet, nu și fidelitatea. În camera curtezanei intrau și alți bărbați. Cărturarii săraci, care ofereau un val de mătase, aveau dreptul la o ceașcă de ceai. Negustorii bogați obțineau, cu aur, o sărutare

parfumată. Când a murit, la douăzeci și cinci de ani, spânzurată de o grindă, întreg orașul a fost tulburat, dar nimeni n-a știut pentru dragostea cui o făcuse. Fără ea, viața își pierduse farmecul pentru soțul surorii celei mari. L-a cuprins supărarea, boală fără leac, și a murit după șase luni.

La douăzeci și cinci de ani, sora cea mare era văduvă și mamă a doi copii. Își pusese deoparte rochiile colorate și se îmbrăca în tunici închise la culoare. Nu mai ieșea din odăile sale, unde-și petrecea zilele cu cărți și rugăciuni. Crezând că viața i se terminase, căuta în budism mântuirea vieții viitoare.

Mi-o aminteam ca adolescentă frumoasă, a cărei nutrișoară cochetă îi seducea pe cei din jur. Când Puritate mi-a apărut dinaintea la intrarea în Palat, am descoperit o femeie din aristocrația de provincie de o răceală severă. Îmbrăcată cu mai multe tunici violet-albastru-negru din satin greu, semăna cu un corb ce prevestește o nenorocire. Am silit-o să lepede hainele sinistre și să îmbrace rochii de mătase și de muselină. În timp ce se schimba, am cercetat-o cu ochi atenți. Nu mică mi-a fost mirarea să nu-i mai zăresc picioarele țepene, brațele slabe, abdomenul plat pe care le văzusem cândva în baie! Rochia monahală ascundea sâni bogăți și șolduri generoase: o sculptură în fildeș!

Servitoarele anunțaseră sosirea suveranului. Sora cea mare a vrut să fugă, dar am ținut-o de mână. Insistase să-și îmbrace din nou tunicile lugubre și se prosternase, tremurând sfioasă. Micul Fazan a cântărit-o cu privirea lui expertă și a văzut dincolo de aparențe. Straneitatea unei văduve i-a plăcut suveranului blazat de suavitatea doamnelor de la Curte. L-am încurajat s-o seducă. Prin el, încercam să pătrund în intimitatea unei femei apropiate și depărtată totodată. Unirea lor s-a petrecut într-un pavilion pregătit de mine. În noaptea aceea, sufletul meu clocotind de curiozitate l-a însoțit pe soțul meu în explorarea unui regat sacru.

La treizeci și unu de ani, când cele mai multe femei păleau, sora cea mare își redobândise tinerețea. Rochiile de mătase, tunicile din muselină dezvăluiseră un piept mândru și fericit. Chipul, eliberat de voalul cenușiu al tristeții, se însuflețise cu mii de expresii galeșe și exprima, fără să vrea, voluptatea satisfăcută. Ea, care nu fusese niciodată iubită, descoperise mângâieri săvârșite cu adorare. După ce bariera castității se prăbușise, se lăsase purtată de dezlănțuirea simțurilor.

Contemplasem deschiderea spre viață a surorii mele cu mândria unui artizan în fața propriei capodopere. Îi oferisem o parte din palatul meu. În jurul pavilionului său, azaleele și cameliile își deschideau petalele, portocalii și iasomia răspândeau parfumuri gingașe. Împăratul nu mai alerga după frumusețile din gineceul său, dormind acum pe rând în paturile noastre.

În vara aceea, muntele Zhong Nan arăta jilav și pastelat. Greierii se tânguiau în copaci. Briza serii mângâia domol umerii. Înțelegerea noastră în trei era o invitație spre ultimele piscuri ale dorinței. Într-o seară, în timp ce, de partea cealaltă a ușii, muzicanții cântau melodii vechi, Micul Fazan, prefăcându-se beat, ne-a împins pe mine și pe sora cea mare în patul lui împodobit cu frunze de jad.

N-am avut deloc timp să mă gândesc, degetele mele au atins ușor o piele delicată și buzele mi s-au lipit de cele ale surorii. Mi se părea că pe mine mă îmbrățișez și că-mi sărut propriile buze fierbinți. Gesturile îmi erau temătoare, nu voiam să-i fac rău. Dar Micul Fazan mă ghida să merg mai sus pe trupul ei, acel munte abrupt. Sâni ei semănau cu piscurile aureolate de cețuri eterne. Pântecul era un lac adânc, unde se oglindea albastrul cerului. În minte îmi reveneau frânturi din copilăria noastră. O vedeam iarăși pe Puritate trăgând după ea o rață din lemn. Mi-o aminteam pe sora cea mică, copil febril și însetat de dragoste. Silueta mamei pe când era tânără se iveră din

întuneric. Purtând un coc înalt, cu gulerul întredeschis, avea mersul nobil și sânii de un alb orbitor. Nu știam ce gândea sora cea mare, care-și ținea cu încăpățănare pleoapele închise. Gesturile ei stângace mă lăsau să ghicesc că nu făcuse niciodată dragoste cu o femeie. Era șocată de experiența mea? Micul Fazan mă pătrunsese, iar eu mă prinsesem cu mâinile de umerii surorii mele, vrând s-o iau cu mine în călătoria celestă. Deodată, două șiruri de lacrimi au alunecat din colțul ochilor ei.

Îi era rușine. Sora cea mare era o femeie obișnuită, rațională, care-și păstra picioarele pe pământ.

Puritate se îndrăgostise de soțul meu divin. Avea să fie pedepsită pentru această iubire imposibilă.

Când părăsisem satul clanului Wu, ca s-o îmbărbătez pe mama și să-mi fac și mie curaj, spusese: „Intrarea mea la Palat e singura noastră șansă. Aveți încredere în destinul meu. Nu plângeți!“.

O despărțire de șaisprezece ani, un scurt moment, deja o eternitate. Când am adus-o pe mama în Cetatea Interzisă, mândră că-mi ținusem promisiunea, când am vrut s-o uluiesc arătându-i bogăția și gloria care pe ea o așteptau, apariția unei femei aduse de spate, sprijinite în baston, făcuse să-mi înghețe sângele în vene. Uitasem că mama mă adusese pe lume la vârsta de patruzeci și șase de ani și că putea să îmbătrânească. S-a prosterat la picioarele mele. Conform etichetei de la Curte, i-am răspuns la salut cu o mișcare ușoară a capului. Am simțit atunci o durere sfâșietoare. Fericirea pe care credeam că i-o ofer era derizorie.

Încă din copilărie mama își vădise înclinația spre filosofie și disprețul pentru lucrul cu mâinile. Neglijând îndatoririle femeilor lăsate din strămoși, prefera trăirea spirituală. Când i-au reparat odăile, muncitorii au găsit o bucată de hârtie ascunsă în crăpătura unei grinzi. Scrisese pe ea maxima propriei

vieti: „Să nu faci niciodată rău și să răspândești generozitatea inimii în cele patru colțuri ale țării“. Citind aceste cuvinte, tatăl ei, celebrul mare-ministru Yang Da, exclamase: „Fiica mea este viitorul familiei noastre!“.

Până la intrarea mea la Palat, o venerasem pe mama ca pe un idol: erudiția ei nu era cu nimic mai prejos decât a unui bărbat; cuvintele îi erau inspirate; forța ei senină mă protejase împotriva viciilor bărbaților din clan. Când s-a prezentat la Curte, am descoperit că șaisprezece ani de mizerie curseseră peste ea picătură cu picătură și că devenise pasivă, pesimistă, conciliantă. Vorbele ei înțelepte, care răsunaseră în urechile mele ca o consolare, nu mai erau decât gemetele obosite ale unei femei temătoare.

Mama îmi transmisese mie fervoarea ei. Îi absorbisem curajul. Ea, care visase pentru mine o căsătorie fericită cu un slujbaș, se temea văzându-mă că doresc locul împărătesei. Mă sfătuiuse:

— După ce atinge plenitudinea, luna descrește; cu cât urci mai sus, cu atât mai cumplită va fi căderea. Un om trebuie să știe să se mulțumească cu ceea ce are deja!

Cugetările ei mă necăjiseră și i-am răspuns:

— Doamnă, nu m-ați înțeles. Împărăteasa Wang și-a pătat titlul. Sub domnia ei, Cetatea Dinăuntru a căzut în haos și viața suveranului este amenințată. Sunt hotărâtă să-i redau Maiestății Sale liniștea și fericirea. Nu e vorba de ambiție.

Mai târziu, le-a luat apărarea rivalelor mele:

— Nu ucizi niște femei care nu mai pot face rău. Buddha le-ar fi oferit celor două criminale posibilitatea de a se căi! Maiestate, vă rog, închideți-le într-o mănăstire, dați-le șansa să se roage pentru mântuirea lor.

I-am replicat:

— Buddha le acordă celor în viață compasiunea sa fără limite pentru că nimic nu-l poate birui. Eu sunt o simplă muritoare. În această Cetate Interzisă, viața fiecăruia ține de un fir de păr. Chiar dacă

inima mea simte milă, rațiunea mi-o interzice. Ceea ce îmi cereți, Doamnă, este imposibil.

Mai târziu, mama a aflat despre relațiile suveranului cu sora cea mare. Mi-a reproșat pe ocolite pervertirea virtuții surorii mele.

I-am răspuns:

— Virtutea primordială a vieții este ordinea. Datorită surorii mele, am obținut privilegiul păstrării seminței imperiale. De atunci, nu mai sunt nașteri decât în palatul meu, iar în Cetatea Dinăuntru există o singură stăpână. Astfel, am putut să impun virtutea mult timp neglijată. Au încetat geloziile dintre concubine, eunucii nu mai îndrăznesc să urzească intrigi. Am alungat frivolitatea și am inaugurat sobrietatea. După modelul meu, doamnele de la Curte au lăsat deoparte bijuteriile și nu se mai îmbracă decât în rochie și pantaloni. Au început să studieze clasicii și practică sporturi. Am pus să li se schimbe numele și titlurile. Nu se mai numesc Soția Prețioasă, Soția Grațioasă sau Concubina Fermecătoare, denumiri care făceau din ele simple obiecte sexuale. Au devenit Veghetoarea Pietății, Intendenta Moralității, Slujitoarea Înțelepciunii. Cu banii economisiți din cheltuielile pentru toalete, am plătit construirea unor temple budiste, pentru ca mesajul Lui să se răspândească în cele patru colțuri ale pământului. Doamnă, bunăvoința suveranului a dus la înflorirea unei văduve care nu fusese iubită vreodată. Perversitatea ei duce la fericirea a milioane de ființe. Puritate este mai virtuoasă decât toate călugărițele!

Scandalizată, mama începuse să se roage zi și noapte ca să primească de la Buddha iertarea pentru iubirile noastre incestuoase. Surorii celei mari nu-i păsa de grija mamei. În schimb, eu o copleșeam pe mama cu onoruri și cadouri și am tratat-o de atunci înainte ca pe o fetiță. În acea perioadă, eu și sora mea nu ne puteam închipui zbuciumul unei femei care cunoscuse căderea unei dinastii, prăbușirea unei poziții sociale și schimbarea destinului.

Lipsa de statornicie în această lume efemeră era încă pentru noi o melancolie poetică și o suferință mărunță.

De zece ani mă bucuram de favorurile Micului Fazan, durata acestei pasiuni trupești fiind un miracol. Deși îi înmulțisem plăcerile simțurilor oferindu-i fecioare aduse în patul meu, știam că aceste scene repetate de orgie îl vor plictisi până la urmă și că, într-o zi, va cădea pradă unei noi povești sentimentale. La treizeci de ani, Micul Fazan devenise lent și moale. Mă simțeam răspunzătoare de această apatie, care trăda lehamitea lui sufletească. În timp ce mă aflam în căutarea unei tinere de încredere, care să știe să-i trezească energia sexuală, am fost înștiințată că inima suveranului se aprinsese iar și că își dusesese cucerirea până la capăt. Se numea Armonie și era fiica surorii mele.

De la vârsta de doisprezece ani, renumele frumuseții sale se răspândise în cele două capitale. Marile familii, demnitarii de la Curte îi trimiseseră surorii mele emisari meșteri la vorbe. Mama se împotrivise unei căsătorii înainte de vreme. La optzeci de ani, îi venea greu să se despartă de nepoată. Tratativile matrimoniale se întrerupeau și reîncepeau. Nici o negociere nu era cu adevărat serioasă.

Armonie fusese crescută de bunica ei. Femeia aflată la apusul vieții o idolatriza pe cea care se năștea odată cu zorii. Copila răsfățată devenise adolescentă. Probabil că farmecul pubertății îl tulburase pe suveran. Dar mai e posibil ca această nepoată precoce să fi fost, din copilărie, fascinată de un unchi inaccesibil. Cu fruntea lată și bombată, gura fină și voluntară, mersul mândru și avântat, semăna cu mine, din păcate, până și în privința înclinației spre incest.

Am închis ochii la iubirea lor clandestină. Dar, în ziua în care Puritate a descoperit trădarea, s-a înfuriat. Într-o dimineață, eunucii au intrat brusc

în palatul meu. Izbucnise o ceartă între Doamna regatului Wei și tânăra sa rivală. „Nobila doamnă și-a palmuit fiica, mi s-a spus. A cerut un cordon trainic ca s-o sugrume!”

Am fugit spre la pavilionul surorii mele. Strigătul guvernantei anunțându-mi sosirea a potolit pe loc furia celor două femei. Puriatate stătea nemișcată. Lângă ea, Armonie, în genunchi, se ținea țeapănă. Pe fața încordată ca o mască de fier nu se vedea nici urmă de lacrimi. Se uita țintă în jos, încrunțată, și m-a salutat cu o mișcare bruscă.

— Ce înseamnă asta? le-am zis. Fiindcă vestea acestui scandal s-a răspândit în toate palatele din Cetatea Dinăuntru, ați merita amândouă douăzeci de lovituri cu varga! Faptul că două femei din clanul meu se ceartă ca două țate înseamnă o jignire adusă favorii și răbdării mele! Armonie să fie luată de aici, să fie închisă și să copieze de zece ori *Cartea femeii virtuose*!

Armonie și slujitoarea ei s-au depărtat. I-am spus atunci surorii mele:

— De ce te mării atât de tare încât să uiți purtarea cuvenită rangului tău? Înainte să faci o astfel de scenă, gândește-te la zâmbetul disprețuitor al doamnelor și la batjocura femeilor de rang înalt. Toată lumea ne invidiază puterea. De ce să le dăm ocazia să bârfească pe socoteala noastră? Te-ai gândit la mama? La optzeci și trei de ani, ce mare va fi tristețea ei văzându-te sugrumându-i nepoata preferată! Marea ta noblețe îți cere să fii model pentru femeile din imperiu. Este asta un mod corect de a te purta?

Copleșită de rușine, a mers în genunchi, și-a lipit fruntea de podea și mi-a cerut iertare. Am poruncit să ni se servească ceai. A apărut un eunuc maestru de ceremonii. A sfărâmat niște ierburi, a fiert apă de izvor, a clătit ceștile, a lăsat să infuzeze pudra verde, apoi a pus un praf de sare.

Puriatate și-a mărturisit dezamăgirea:

— Maiestate, mi-am pus în Armonie toată speranța și ambiția! Aceste dorințe s-au spulberat

pentru totdeauna. Zeii mi l-au luat pe suveran și mi-au luat-o și pe fiica mea. Cine ar îndrăzni să ia de soție o tânără începută de Fiul Cerului? De ce n-am căsătorit-o mai devreme? Să fie o pedeapsă divină pentru că n-am respectat înfrânarea cuvenită unei văduve?

Lacrimile îi curgeau pe obraji. A continuat:

— Maiestate, vă rog, pentru că fiica mea are trupul pătat, trimiteți-o la o mănăstire, exilați-o departe de capitală. Călugăriță, va putea să se roage pentru viața ei viitoare și Buddha îi va ierta păcatul.

Văzând că nu-i răspund, a insistat:

— Copiii vin pe lume ca familia să nu piară. Cresc ca să-și îndeplinească datoria de fii față de părinți. De ce vrea diavolița asta să-mi fure ce am mai scump pe lume? De ce mi-am adus pe lume propria rivală? Maiestate, vă ofer capul ei. Împliniți legea clanului: pedeapsa cu moartea pentru cei care ne dezonoarează!

Mi-am stăpânit mila și i-am spus pe un ton rece:

— Doamnă, ești geloasă. Este acesta un sentiment demn de rangul tău? Crezi oare că împăratul îți aparține numai ție, că favorurile lui vor fi veșnice?

Chipul surorii mele s-a schimonosit de supărare.

— Maiestate, ați uitat suferința pe care ați îndurat-o când mai trăiau cele două femei pe care apoi le-ați pedepsit? N-ați dorit niciodată să-l aveți singură pe împărat pentru o zi, o lună, pentru toată viața? În afara Maiestății Voastre, n-am îngăduit nici unei alte femei să-l atingă. În toți acești ani, am luptat ca să fie doar al nostru. Și acum propria fiică mă înfruntă. Când închid ochii, văd dorința de pe chipurile lor, aud cuvintele tandre murmurate de Fiul Cerului, îi zăresc expresia feței când o strânge în brațe. Sunt o femeie bătrână, de treizeci și șapte de ani, în timp ce Armonie, la cincisprezece ani, e-n culmea frumuseții. Cum s-o întrec?

Ce trădare! Ce nerecunoștință! Ce scandal! Una dintre noi două trebuie să moară!

Am încercat s-o aduc la realitate:

— Doamnă, mă faci să râd. Tu, care citești atât de mult din scrierile sacre, care din copilărie ai recitat sutre alături de venerabila noastră mamă, încă n-ai înțeles că legea schimbării lucrează asupra tuturor lucrurilor, că inima bărbatului, mai vulnerabilă decât o mărgea de sticlă, e dominată de nestatornicie? Suveranul nostru n-a iubit niciodată o femeie anume. Cade pradă iubirii, pasiunilor, nenumăratelor sale femei și noilor plăceri. Nici eu și nici tu nu ne putem împotrivi capriciilor inimii sale. Ar fi la fel de zadarnic și de arogant din partea noastră ca și cum am vrea să împiedicăm soarele să strălucească și luna să descrească. N-avem decât să ne resemnăm.

— Prefer să nu mai fiu deloc în viață.

Am asprit tonul:

— Doamnă, ai fost ridicată la primul rang imperial. Te bucuri de privilegiile demne de o prințesă de neam. Îi datorezi toate astea Maiestății Sale. Frumusețea noastră este în declin. Niciodată nu vom mai avea proștețimea de altădată. Nu vom putea păstra mult timp un bărbat dornic de o frumusețe nouă. Fii mulțumită că favoarea lui rămâne în familie, că nu o intrigantă mi-ar putea pune în pericol titlul de împărăteasă. Nu uita cum au sfârșit destituitele Wang și Xiao. Și noi am putea avea soarta lor.

Puritate a făcut ochii mari și, brusc, și-a acoperit fața cu mâinile.

— Am înțeles! a izbucnit ea. Acum câțiva ani, m-ați împins în brațele suveranului ca să nu plece din patul vostru. Considerându-mă astăzi bătrână și obosită, ați căutat o fată care să vă folosească drept momeală și ați ales-o pe Armonie! Nu vă gândiți decât la cum să vă păstrați puterea!

Am ridicat brusc capul.

— Doamnă, ți-ai pierdut mințile. În toți acești ani, nu m-am gândit deloc la fericirea mea! Am construit și am păstrat demnitatea familiei noastre,

am trudit pentru prosperitatea imperiului. Tot ce am îndurat s-a transformat în rochiile frumoase de mătase pe care le porți, în palatul somptuos în care locuiești. Nu există fir, strop, fărâmă a existenței tale fericite care să nu se datoreze efortului meu. Acum, gândește-te la ce ți-am spus, te las.

Sora cea mare s-a repezit la mine și m-a oprit în loc, așezându-mi-se la picioare. Și-a sfâșiat rochia, din care au țâșnit sânii.

— Privește, Maiestate, încă nu sunt urâtă. Încă n-am riduri pe față, nici pe gât. Zi de zi îmi frec partea de jos a pântecului cu pudră de perlă și e încă destul de catifelată ca să primească tija divină. Maiestate, înapoiati-mi-l pe Micul Fazan, jur că-i voi satisface toate dorințele. Vă voi fi recunoscătoare până în viața următoare!

Hohotele surorii celei mari răsunau cu putere stârnind ecouri în sălile pustii și mi se părea că aud urletul disperat al unui animal. Am oftat și am lăsat-o pradă durerii sale.

La apus, când s-a întors de la vânatoare, împăratul a dat fuga în camera mea.

— Lumină, a zis el privind-mă în ochi, am auzit că Doamna regatului Wei s-a înfuriat și că ai poruncit să fie închisă Armonie. De ce?

Egoismul surorii celei mari mă întrista, ușurătatea soțului meu mă mâhnea adânc; îi purtam pică lui Armonie, care distrusese echilibrul impus de mine în acel palat.

Tăcerea mea l-a speriat pe suveran. M-a prins de mâini.

— În toți acești ani, a continuat, doar pe tine te-am avut în inimă. Toate celelalte femei sunt numai praf, fluturi de-o zi. Tu ești copacul care a prins rădăcină în trupul meu.

Cuvintele lui tandre nu mă emoționau. Cu astfel de vorbe alintătoare juca pe degete soțul meu inimile femeilor.

— Doamna regatului Wei și-a pierdut mințile, mi-a mărturisit el. Mă supraveghează, îmi face

scene, plânge toată noaptea și mă face să duc o viață sinistă. Dacă n-ar fi fost sora ta, i-aș fi suprimat titlul și aș fi trimis-o în Palatul Rece.

— Doamna regatului Wei a slujit-o pe Maiestatea Sa cu devotament, i-am spus pe un ton ironic. Atât de repede ai uitat zilele fericite?

— N-o mai doresc. Mă plictisește cu crizele ei de gelozie. Nu vreau să fac dragoste cu un pachet de lacrimi! Înțelegeți?

— Țsta să fie motivul pentru care ești interesat de Armonie? Acum, după ce te-ai culcat cu toate femeile din clanul meu, te-ai gândit la viitorul lor?

Împăratul a roșit și a bâiguit:

— Nu mă gândesc niciodată la astfel de lucruri... pentru că tu mă ajuți să-mi rezolv toate problemele... De altfel, ți-am încredințat guvernul și imperiul... Micuța asta îți seamănă foarte mult. Ce sălbăticiune! Ce înflăcărare! Scumpa mea Lumină, viața e scurtă și Armonie e ultima mea dorință. Dă-mi-o și, în schimb, vei primi onoarea pe care nici o împărăteasă n-a cunoscut-o vreodată!

Vocea mi s-a împlânzit.

— Maiestatea Voastră suferă de la un timp de dureri puternice de cap. Remediile pe care le urmați cer o perioadă de cumpătare. Este oare momentul să dați frâu liber excesului?

— Nerăbdarea de a o strânge în brațe pe Armonie îmi face și mai mult rău. Te rog, aranjează povestea asta.

— Maiestatea Voastră are deja șapte prinți, îndeajuns ca să asigure continuitatea dinastiei. Ca toate femeile din gineceu, Armonie trebuie să se supună tratamentului care o împiedică să zămislească.

Împăratul m-a tras în brațele sale.

— Fă ce vrei. Tu ești stăpâna palatului!

În pavilionul unde era închisă, Armonie refuzase mâncarea. Când slujnicele mele au deschis ușile și au aprins lumânările, m-a privit palidă, fără vreo urmă de remușcare. Mi se părea că, peste noapte, își pierduse nepăsarea copilărească.

Chipul obosit și privirea încruntată semănau cu cele ale unei femei stăpânite de ură.

Cu fruntea la pământ, mi-a spus:

— Maiestate, trimiteți-mă la o mănăstire sau la Palatul Rece, condamnați-mă la moarte, nu o să-mi pară rău. Trupul meu îi aparține deja Fiului Cerului. Îi ofer cu bucurie viața mea.

Impetuozitatea ei mi-a amintit-o pe a mea. Cunoscușem și eu acea suferință voluptuoasă și acea tristețe eroică. Dar îmi pierdusem inocența. Nu mai credeam în cuvântul nebunesc „dragoste“.

I-am poruncit fetei să ridice capul. M-am uitat în ochii ei și i-am zis:

— Îți voi cruța viața pentru că ești fiica Doamnei regatului Wei, sora mea preaiubită, pentru că Doamna regatului Dai, venerabila mea mamă, ar muri de durere dacă ai părăsi înaintea ei această lume impură. Ai cincisprezece ani. Drumul vieții ce te-așteaptă e lung în fața ta. Astăzi, te las să alegi: sau îți găsesc o alianță bună, și vei avea un soț și copii, sau îți ofer un palat în Curtea Dinăuntru. Dar ține cont că, asemenea mamei tale, legătura cu Maiestatea Sa nu va fi niciodată oficială. Vei rămâne nepoata împărătesei și niciodată nu vei primi sigiliul de concubină imperială. Trupul nu-ți va fi atins de alți bărbați și nu vei avea copii.

Armonie s-a prosternat de trei ori. Apoi a rostit cu glas lugubru:

— Cine sunt eu ca să iau o astfel de hotărâre? Destinul meu depinde de voința suveranului. Dacă o preferă pe mama, n-am decât să mă omor pe loc.

În loc să-și arate recunoștința, îmi sfida autoritatea. Totuși, nu m-am mâniat. Devenisem o spectatoare a tuturor nebuniilor amoroase.

Sora cea mare se ofilea.

Printr-un ordin al suveranului, Armonie a primit titlul de Doamnă a regatului Han și a fost ridicată la primul rang imperial. Augusta favoare îi conferea o măreție cu care nici o prințesă nu

putea rivaliza. La reședința sa din partea de sud a Cetății Interzise, a fost săpat un lac. Din pământul scos au fost ridicate coline, având pe coama lor pavilioane cu etaj ce dominau capitala. Favorita îl primea pe împărat cu suita lui în mijlocul apei limpezi, câmp nesfârșit de lotuși și de nuferi. Bărcile alunecau prin ceață. La proră, muzicanții cântau melodii la modă. Pe pod, dansatoare își roteau mânecile lungi. În vârf de catarge, acrobații făceau salturi de mare virtuozitate.

În incinta Cetății Interzise, Doamna regatului Han avea și ea pavilioane. Mergea de la un palat la celălalt pe un cal persan marcat cu însemnele imperiale. Îmbrăcată cu haine bărbătești, având dinainte eunuci și detașamentul de gardă, urmată de fete deghizate în paji, străbătea în galop aleile de la Lunga Pace, stârnind un nor de praf.

Mama și fiica nu-și mai vorbeau. Rivale, le stăpâna o gelozie ucigașă. Când Puritate primea o bijuterie, Armonie cerea una de două ori mai scumpă. Când, chinuit de nostalgie, Maiestatea Sa trecea pe ascuns să bea o ceașcă de ceai cu mama, informată imediat de iscoade, fata dădea de știre că se sfârșea de un rău ciudat. Însăpăimântat, împăratul se ridica, Puritate se arunca la picioarele lui și îi uda poalele tunicii cu lacrimi amare. Cu inima sfâșiată, cu sufletul plin de tristețe, suveranul trebuia să se smulgă din strânsoarea ei.

Mama îmbătrâna, în timp ce fiica se făcea tot mai frumoasă. Vizitele împăratului la Puritate au devenit din ce în ce mai rare, apoi s-au întrerupt. Suveranul n-o mai chema pe sora cea mare la ospetele lui, astfel încât cele două femei să nu se mai întâlnească. Aroganța favoritei mă enerva, dar îmi stăpâneam mânia. Echilibrul fragil al gineceului se baza pe liniștea și generozitatea împărăteșei și m-am prefăcut a nu lua în seamă dezordinea iscată de tinerețea capricioasă.

Sora cea mare mă urmărea cu tânguiriile ei. Surdă la argumentele mele, se complăcea în deznădejde. Jelaniile ei nesfârșite m-au adus la disperare.

Eram ocupată cu treburile statului. Foametea și epidemiile făceau prăpăd în sud. Am întors spatele necazurilor sentimentale ale surorii mele și m-am dedicat nevoilor poporului.

În Cetatea Dinăuntru, mare cât un oraș, era ușor să te strecuri prin labirintul pasajelor și să dispari în încâlceala grădinilor. Sora cea mare, încă în viață, era deja o fantomă. Oamenii mei m-au înștiințat că durerea o făcuse să slăbească. Acum, nu mai voia să iasă din propriul palat, de teamă să nu se râdă pe seama ei. Tumultul de la Curte s-a potolit. Armonie devenea fermecătoare. Râsul ei împrăștiat pavilioanele noastre învechite. Absența Doamnei regatului Wei a devenit obișnuință și ea a fost uitată.

Într-o seară, când o chemasem la mine în cameră pe sora cea mare ca să mai stăm de vorbă, am fost anunțată că, de trei luni, nu mai locuia în Cetatea Interzisă. Se întorsese pe domeniul ei. Am trimis eunuci cu mâncăruri de la masa mea, dar ei s-au întors și mi-au spus că Doamna regatului Wei zăcea la pat. Lua un drog care o făcea să uite durerea sufletească și supraviețuia picotind. I-am trimis scrisori în care îi vorbeam de bucuria lucrurilor simple, de cât o prețuiesc, de viitor. O imploram să se ridice din pat și să se întoarcă lângă mine. I-am promis că-i voi găsi bărbați în stare s-o îndrăgească fără știrea suveranului. Nenumăratele mele scrisori au primit o singură dată răspuns. Pe o hârtie de culoarea giulgiului, scrisul ei tremurător spunea: „Îmi e de-ajuns că am iubit o singură dată“.

În anul al cincilea al erei Prosperității Strălucite, în prima zi din cea de-a șaptea lună, am fost anunțată că sora cea mare era pe moarte. I-am trimis în grabă pe medicii imperiali la căpătâiul ei și, la căderea nopții, mesagerii lor au bătut la ușa palatului meu: cu o seară în urmă, Doamna regatului Wei băuse o otravă mortală și își dăduse ultima suflare.

Am simțit cum mă cuprinde frigul. Am revăzut fetița palidă și fermecătoare care citea la lumina

lumânărilor. Am revăzut scena în care, îmbrăcată ca o zeiță, pleca într-un ținut îndepărtat ca să-și împlinească destinul. Viața mea era un copac prea mare, care le lipsise pe surorile mele de lumină. Amândouă semănau cu niște flori plăpânde pe care furtuna le smulge ca să le pună la picioarele altarului meu.

Împăratul a plâns moartea surorii mele și a poruncit funeralii imperiale. A ridicat-o pe mama la demnitatea de Doamnă a regatului Rong și i-a acordat marele privilegiu să intre în palat în litieră. L-am adoptat pe fiul lui Puritate și l-am numit succesorul tatălui său defunct. În defavoarea copiilor fraților mei, la douăzeci de ani, Inteligența a moștenit titlul și renta marelui-senior al regatului Zhou, a devenit primul oficiant al cultului strămoșilor Wu și a ocupat funcție la Curte.

Toate aceste acte generoase și ceremoniile fastuoase consacrate celei moarte nu mi-au alungat tristețea adâncă. Nu puteam să scap de un sentiment de vinovăție. Ca să pun capăt durerii inutile, am dat ordin să fie închisă reședința Doamnei regatului Wei.

Dar moartea sa aruncase asupra vieții mele umbra îndoielii. În loc să accepte schimbarea anotimpurilor, fuga fericirii, dispariția frumuseții, Puritate se revoltase împotriva legii naturii. Demonul cu care luptase era tocmai obsesia de a ține timpul în loc. Mutilându-se și distrugându-se credea că poate să risipească eșecul de neocolit. În gestul ei disperat erau o măreție, un adevăr care încă mă tulburau.

Mă simțeam îmbătrânind și șovăielnică. Totul deosebea o împărăteasă ce se apropia de patruzeci de ani de o tânără favorită. Tratamentele de înfrumusețare, binefacerile medicinei erau, pentru prima, o constrângere, o necesitate, iar pentru a doua, un amuzament, o risipă. Specialiștii au început să-mi trateze rinichii uzați, intestinele leneșe, spatele

aplecat de greutatea coafurii. Eunucii masori își treceau mâinile viguroase peste fața mea ca să netezească ridurile. Îmi frecau pieptul, îmi tratau stomacul, masau fesele ca să revigoreze mușchii. Toate aceste gesturi mă convingeau că trupul care adusese pe lume patru copii va fi în curând câmp istovit.

În a șasea lună a celui de-al doilea an al Suflării Dragonului, am adus pe lume un băiețel gras și rozaliu. Râsul și plânsetul lui mi-au redat încrederea. L-am numit Soare. Să alunge demonii din viața mea și să-mi umple orizontul cu razele lui aurii!

Fericirea acestui eveniment a tulburat-o mult pe Armonie. Trecută de douăzeci de ani, nobila Doamnă a regatului Han nu putea scăpa de chinurile care le copleșesc pe femei într-un anumit moment al vieții. Mândria tinereții înseamnă și teamă de decrepitudine. Ca să păstreze pentru totdeauna favoarea suveranului, s-a gândit că ar fi fost necesar să aibă un copil.

A convins-o pe mama cu tânguiriile ei și mi-a trimis-o ca emisar.

I-am oferit o pernă Doamnei regatului Rong care, imediat ce s-a așezat, a început să-mi vorbească despre durerea nerodniciei impuse și mi-a implorat îngăduința.

Hotărâtă să nu cedez, i-am spus:

— Doar concubinele și soțiile, doamnele din suită și servitoarele, toate înscrise în registrul gineceului pot, să-i nască prunci Maiestății Sale. Doamna regatului Han este o rudă din Cetatea din Afară. Are palate în afara zidurilor purpurii ale Cetății Interzise. Libertatea îi permite să zămislească un copil cu un bărbat din lumea obișnuită. Dacă, din greșală, împăratul ar recunoaște nou-născutul ca fiind al lui, ar fi o mare nenorocire pentru descendența imperială.

Mama a încercat să mă înduioșeze:

— Maiestate, am trecut peste toate nenorocirile vieții datorită copiilor mei. Fără ei, după moartea

soțului meu, m-aș fi prăpădit de durere. În viață, cel mai cumplit dintre chinuri este singurătatea la bătrânețe. Nu vreau ca Armonie să sfârșească singură. Nepoata mea e gata să renunțe la libertatea ei și să accepte toate constrângerile Cetății Dinăuntru. Dă-i un titlu de concubină imperială și va putea face un copil în deplină legitimitate...

Am întrerupt-o brusc pe Doamna regatului Rong:

— Doamnă, în istoria dinastiilor, în toate epocile, copiii imperiali au fost armele favoritelor ambițioase. Nașterea de prinți a provocat mai mult tulburări decât fericire. Tocmai de aceea eu și suveranul am hotărât să ținem sub control fecunditatea femeilor aflate în serviciul său. Ele au datoria să-l distreze pe Fiul Cerului, iar eu am grijă să fac copii. Această regulă constituie garanția păcii interioare a Palatului și a stabilității imperiului. Până acum, am adus pe lume patru băieți. Continuitatea dinastiei este asigurată. Suveranul este mulțumit. Nu mai are nevoie de alți copii. Armonie va avea norocul să nu-și riște viața aducând pe lume un prunc. Va trăi mai mult și frumusețea ei se va păstra mai bine. Trebuie să-mi înțeleagă grija ce i-o port și să-mi fie recunoscătoare!

Mama a căzut în genunchi și a zis, printre lacrimi:

— Maiestate, voi muri curând și-aș vrea ca viitorul lui Armonie să fie asigurat cât mai sunt încă în viață. E nepoata ta. Îți datorează rangul și destinul. Va fi întotdeauna servitoarea ta. Maiestate, nu te va trăda niciodată. Fii bună și las-o să cunoască bucuria de a fi mamă!

Mi-am reținut mânia și am ridicat-o glumind:

— Doamnă, acum încurajezi incestul? Nu te mai temi de mânia zeilor? Dacă Armonie ține chiar atât de mult la ideea ei, trebuie să părăsească degrabă capitala, să se căsătorească în secret cu un bărbat și să facă copii!

În anul acela, împăratul m-a împuternicit asupra tuturor treburilor politice. Semnătura sa pe

edictele redactate de mine a fost de atunci încolo o simplă formalitate. Viitorul unui popor apăsa pe umerii mei. Treburile statului mă copleșiseră. Munceam foarte mult și țineam doliu după sora cea mare. Culcându-mă târziu și sculându-mă devreme, nu-mi mai păsa de suveran, care nu mai venea în patul meu.

Tăcerea și indiferența mea sporeau ura nepoatei mele. Mă acuza în taină că provocasem moartea mamei sale prin otrăvire și pretindea că și ea era amenințată acum. Aflând de aceste vorbe ciudate, am chemat-o la mine și am certat-o cu asprime. Favorita ținea capul în pământ, dar citeam în atitudinea ei o ironie provocatoare. Zvonul mâniei mele s-a răspândit. A doua zi, suveranul mi-a adus un cadou prețios: prefața la *Pavilionul orhideei*, scrisă de maestrul caligraf Wang Xi Zhi. Inima mi-a tresăltat de bucurie, dar mintea mi-a rămas netulburată. Și, într-adevăr, soțul meu dorea să-i ofere lui Armonie un titlu vacant de concubină.

— Maiestate, i-am spus, slujitoarea voastră n-a uitat niciodată că a fost Talentată în serviciul augustului vostru tată și are o recunoștință infinită față de Maiestatea Voastră, care a sfidat regulile acestei lumi făcând-o împărăteasă. Dar este oare chibzuit ca, în cursul aceleiași domnii, Maiestatea Sa să încalce de două ori buna-cuviință, primind în gineceul său, zece ani mai târziu, pe nepoata acestei împărătese, căreia i se contestă încă legitimitatea? Ce mare va fi stupoarea Curții din Afară și a lumii întregi! Istoricii de mai târziu nu vor ști să facă deosebirea între dragoste și frivolitate, între sinceritate și perversitate. Comentariile lor ușuratece vor umbri frumosul renume al Maiestății Voastre! Să-mi răspundă Maiestatea Sa: există vreo diferență între o soție imperială și favoarea de care se bucură Doamna regatului Wei? Generozitatea Maiestății Voastre este fără limite și n-a fost comisă nici o neglijență față de favorită. De ce să se orienteze spre ce e mai rău, când Maiestatea Voastră merge pe drumul cel drept?

Celestul meu soț s-a descurajat. Mi-am împlânzit glasul:

— Mama mea, onorabila Doamnă a regatului Rong, a răsfătat-o pe Armonie. Tânăra aceasta face parte din noua generație care neglijează datoria și sacrificiul. Lipsa de ocupație e boala unei vieți luxoase și trândave. O voi pune la treabă!

Strigătele eunucilor au alungat liniștea palatului meu. Intendentul, găfâind încă de la cât fugise, mi s-a aruncat la picioare:

— Maiestatea Sa împăratul l-a chemat în mare taină pe marele-secretar Shang Guan Yi în cabinetul său. I-a încredințat scrierea unui edict ca s-o înlăture pe Maiestatea Voastră!

Am lăsat baltă scrisorile ministeriale. Fără să mai aștept litiera, mi-am ridicat poalele rochiei și am pornit cu pas hotărât. O mulțime de sentimente amestecate mă apăsau. Pentru că apreciam talentul literar și rigoarea morală ale poetului Shang Guan Yi, îi cerusem suveranului să-i încredințeze sigiliul de mare-secretar. În loc să-și arate recunoștința, complota astăzi împotriva mea. Nu mă afecta trădarea lui, dar îmi punea la îndoială intuiția cu privire la calitățile oamenilor. Cum am putut să mă înșel? După moartea lui Wu Ji și retragerea titlului de moștenitor lui Fidelitate, le eliminase susținătorii apropiați. N-am vrut să curgă prea mult sânge, așa că restrânsesem cercul persecuției. Oare supraviețuitorii acelor evenimente unelteau ca să se răzbune? Rolul meu de consilier pe lângă suveran lezase sensibilitatea demnitarilor, plini de prejudecăți ancestrale ce puneau femeile în rândul animalelor și copiilor. Autoritatea mea mereu în creștere îi îngrijorase și-i nemulțumise. Îmi vedeau prezența în viața politică a țării ca un amestec nedorit. Oare acei oameni complotau ca să mă îndepărteze de la putere? În Cetatea Dinăuntru, Armonie reprezenta cea de-a treia amenințare. Am înțeles că propria nepoată

îmi devenise o rivală primejdioasă. Fără vorbele ei calomnioase, care stârniseră bănuiala în inima soțului meu, ar fi acționat el astfel?

Când am deschis ușa cabinetului, l-am văzut pe împărat pälind. În fața lui, pe o masă joasă, era desfăcut un sul a cărui cerneală nu se uscaseră încă. Aflat la oarecare depărtare, marele-secretar Shang Guan Yi, văzându-mă intrând, se trăsese în umbră.

Am căzut în genunchi.

— Douăzeci și cinci de ani de înțelegere și de fericire, patru prinți imperiali, fructul unei uniri pe care o credeam veșnică, au ajuns deja la sfârșit? Maiestate, nu-ți mai amintești moartea fetiței noastre, nașterea grea a lui Viitor, toate zbuțimările pe care le-am înfruntat împreună? Dacă n-aș fi avut copii, m-aș resemna cu dezonoarea izgonirii, cu durerea părăsirii fără să ridic glasul. Dar moștenitorul tronului și prinții imperiali vor cere o explicație. Ce va trebui să le răspund? De când Maiestatea Voastră mi-a încredințat rangul de împărăteasă, n-a fost zi, n-a fost noapte să nu mă gândesc la responsabilitățile mele, la datoria mea: să întruchipez bunătatea celestă, să fiu alături de Maiestatea Voastră, să mențin pacea în Cetatea Dinăuntru, să fiu un model pentru toate femeile chineze. Dacă am comis greșeli de neiertat, dacă nu mi-am respectat angajamentul, dacă am neglijat virtutea feminină, să mi se aducă la cunoștință lucrul acesta înainte de a mă repudia!

Stingherit, împăratul a bâiguit:

— Mi s-a spus că ai chemat un anume taoist în palat și că i-ai cerut să facă magie neagră... Mi s-a mai spus că doreai să mă suprimi ca să devii regentă... Știi foarte bine că practicarea vrăjitoriei e pedepsită cu moartea...

L-am întrerupt:

— Am cunoscut-o pe Maiestatea Voastră pe când purta încă titlul de rege al provinciei Jin. Din ziua aceea, destinul meu a fost legat de destinul său. Am urmat-o pe Maiestatea Voastră în

ascensiunea ei. Astăzi, sunt un val purtat de puterea oceanului. Fără sprijinul lui, fără generozitatea lui, aş fi o spumă care ar dispărea în zori. Nu pot decât să-i urez Maiestăţii Voastre să trăiască zece mii de ani. Nu vă mai amintiţi? Când aţi avut ultima migrenă, mi-aţi poruncit să caut călugări în stare să alunge demonii care bântuie în palatele interioare. Stareţul călugărilor taoiști de la Muntele Terasei Celeste mi l-a recomandat pe maestrul Gu. Ca să înşele spiritele rele, în stare să se transforme în fel şi chip, s-a deghizat în eunuc şi le-a alungat cu cea mai mare discreţie. Ca să n-o sperii pe Maiestatea Voastră, am păstrat tăcerea. Îl puteţi întreba, la fel şi pe maestrul taoiştilor şi pe eunucul Mare-Intendent al Cetăţii Dinăuntru. Defăimările venind din partea unora încearcă să distrugă frumuseţea pe care sunt invidioşi, dar minciunile nu rezistă niciodată în faţa luminii adevărului. Maiestate, convingeţi-vă înainte de a o condamna pe nedrept pe slujitoarea voastră, ordonaţi o cercetare grabnică! Faptele şi martorii vă vor convinge de nevinovăţia mea.

Împăratul s-a scărpinat în cap.

— Adevărat, ura şi ambiţia de care ai fost acuzată nu se potrivesc caracterului tău. Îmi amintesc acum de porunca aceea...

Atunci, am dat frâu liber mâniei şi indignării:

— Eu, uzurpatoare? Eu, uneltitoare, asasină? În timp ce împărătesele din dinastiile trecute au încercat să supună guvernul autorităţii rudelor lor din afară, eu mi-am exilat fraţii în provincii îndepărtate ca să arăt lumii întregi dezinteresul meu. Ce-aş fi putut să-mi mai doresc în viaţa asta, când soţul este împărat, fiul, moştenitorul tronului şi când port cei douăzeci şi patru de copaci înfloriţi în coc? Sigur, recitesc rapoartele politice pe care Maiestatea Voastră mi le încredinţează. Dau uneori sfaturi la Curte. Rangul meu de împărăteasă şi statura mea de mamă a poporului îmi conferă această responsabilitate. Cum aş putea să-mi trec sub tăcere propriile păreri, când Maiestatea Voastră întotdeauna m-a încurajat să le exprim? De zece

ani muncesc fără odihnă pentru înflorirea dinastiei. Cum ar putea fi confundat atașamentul meu față de măreția imperiului cu ambiția și cum poate fi văzut devotamentul față de Maiestatea Voastră drept crimă de uzurpare?

Am înaintat puțin în genunchi.

— Maiestate, arătați-mi ce-ați scris.

Împăratul a roșit de rușine. A luat edictul imperial și l-a făcut bucățele.

— Nu eu l-am scris, ci Shang Guan Yi. Nu fi supărată pe mine.

M-am întors.

— Shang Guan Yi, dacă Maiestatea Sa împăratul te-a ridicat la rangul de mare-secretar, a făcut-o ca să-l sfătuiști așa cum se cuvine. În loc să-i arăți recunoștință și să servești cauza imperiului, îi manipulezi încrederea și semeni discordie în Palat! Ți recunoști crimele?

Tremurând, trădătorul s-a lovit cu fruntea de pământ.

Întoarsă în palatul meu, i-am trimis un mesaj marelui-cancelar Xu Jing Zong, poruncindu-i să facă o anchetă asupra lui Shang Guan Yi și asupra eunucului Wang Fu Sheng, care mă calomniase. În trei zile, a dezlegat itele complotului: cu zece ani în urmă, Shang Guan Yi fusese sftnic în palatul dinspre răsărit al moștenitorului Fidelitate, unde eunucul Wang Fu Sheng asigura serviciul interior. Când Fidelitate își pierduse titlul și fusese exilat din capitală, cei doi vasali juraseră să-l aducă înapoi pe stăpânul lor. Prefăcându-se loiali și drepți, îi câștigaseră încrederea suveranului și înșelaseră vigilența guvernului.

În dimineața celei de-a treisprezecea zile din a douăsprezecea lună, eunucii mesageri au făcut cu rândul pe culoarele Cetății Interzise ca să-mi povestească desfășurarea audienței.

După prosternări, răsunase glasul tunător al marelui-cancelar:

— Maiestate, de la urcarea sa pe tron, virtutea împărătesei luminează pământul Chinei. Dus de

vânt, parfumul renumelui său se răspândește până la hotarele deșertului, până la marginea oceanelor. Sub cer, în lumea aceasta mare, nu există zi ca poporul galben să nu se bucure de această favoare acordată de zei. Defăimarea stăpânei imperiului, uneltirea împotriva mamei Fiului Suprem sunt crime săvârșite împotriva suveranului care a numit-o. În spatele acestor trădători cu fața descoperită astăzi, apare umbra decăzutului Fidelitate, exilat de la Curte pentru că a rostit vorbe lipsite de respect împotriva Maiestății Voastre. În loc să mediteze la pietatea filială, exilatul se deghizează în femeie, se inițiază în vrăjitorie, plănuiește să ridice o armată împotriva Curții și visează să fie într-o zi Stăpânul Lumii. El a pus la cale acest complot! Iată mărturiile servitorilor și mesaje schimbate între Shang Guan Yi și fostul său stăpân.

Mulți miniștri au luat cuvântul pe rând. Unii mi-au adus elogii, alții au denunțat conjurația. Suveranul a poruncit arestarea vinovaților. Soldații din gardă au pus mâna pe Shang Guan Yi, care striga zadarnic că e nevinovat. I-au smuls boneta de cărturar, tăblița de fildeș și centura de demnitar. Cu părul vâlvoi și tunica sfâșiată, vinovatul a fost târât afară din sala de audiențe.

Judecata a fost pronunțată curând. Cele trei ministere ale Justiției au cerut în unanimitate pedeapsa cu moartea împotriva principalilor uneltitori. Edictul imperial nu s-a lăsat așteptat: Shang Guan Yi și Wang Fu Sheng au fost executați împreună cu rubedeniile lor. În casa unde trăia sub supraveghere, Fidelitate a primit poruncă să se sinucidă. La Curte, Liu Xiang Dao și-a pierdut titlul de mare-ministru, pentru că fusese prietenul apropiat al lui Shang Guan Yi. Am cerut să fie exilați toți oamenii politici asupra cărora plutea cea mai mică bănuială.

Suveranul s-a mâhnit de trădarea celor pe care îi crezuse loiali. Poruncindu-i lui Shang Guan Yi să scrie edictul de destituire, acționase sub impulsul mâniei. Acum, era speriat văzând că o ceartă

conjugală slujise unui mare complot! Când refuzasem să-i acord lui Armonie un titlu de concubină, supărat, Micul Fazan își dăduse seama că autoritatea mea o umbrea pe a lui. Văzându-mă respectată și adulată de Curte, în sufletul lui apăruse un resentiment puternic, așa cum au deseori soții invidioși pe notorietatea soției lor.

După împăcare, am fost și mai atentă la ce spuneam și cum mă purtam. Îmi reproșasem că un neglijat orgoliul unui bărbat și susceptibilitatea unui suveran. Incidentul l-a abătut pe Micul Fazan de la politică. Artroza și durerile de cap îl chinuiau, nu-l mai lăseau să se concentreze asupra debaterilor. Sub motiv că pacea și prosperitatea domneau în imperiu, a suprimat salaturile de dimineată, ținute zilnic la răsăritul soarelui, și acum slujbașii nu se mai adunau decât la fiecare două zile. Curând, sătul să pună întrebări și să conducă discuțiile la audiență, a propus instalarea unui paravan din mătase în spatele tronului său, unde să fie instalat jilțul meu.

De mult timp se știa că suveranul nu hotăra nimic fără să mă consulte, că eunucii mesageri erau într-un du-te-vino continuu între Cetatea din Afară și gineceu în cursul audiențelor. Dispersarea aceasta făcea guvernul să piardă timp și întârzia urgențele. Niciodată, în istoria dinastiilor, o împărăteasă nu domnise în spatele unei perdele din timpul vieții soțului ei. Dar, de la executarea lui Shang Guan Yi, demnitarii se temeau de mânia mea. Proiectul a fost aprobat în majoritate; am trecut pentru prima dată dincolo de pragul Cetății Femeilor și m-am dus la audiență împreună cu soțul meu.

Primul an al erei Cerului Încoronat a fost marcat de sfințirea muntelui Tai. Evenimentul fast a șters din memoria Curții umbra trădătorilor executați. S-a acordat Marea Iertare și multor slujbași proscrisi li s-a anulat interdicția de a se reîntoarce în capitală. Din districtele lor îndepărtate, verii mei au cerut imediat permisiunea de a-mi prezenta

felicitățile lor. Pe la mijlocul lunii a șaptea, cei doi bărbați, care-și așteptaseră cu răbdare rândul în hanul imperial, s-au putut prosterna la picioarele mele. Conform obiceiului, îmi aduseseră bunătăți din ținuturile unde-și aveau posturile.

Am binevoit să-i invit la o cină în familie cu mama, Armonie și Inteligență, în Palatul Dinăuntru. În salonul cu perdelele ridicate, noaptea cobora peste veșminte. Vântul făcea florile să foșnească și trimitea peste noi adieri de parfum amărui. Dansatoarele își agitau mânecile de brocart portocaliu și mov. Vocile lor melancolice cântau despre plecarea găștelor sălbatice în țări îndepărtate.

Eunucii au adus vin de litchi oferit de verii mei. Fratele cel mare s-a ridicat, a turnat vinul într-o cupă și mi-a oferit-o. I-am poruncit lui Armonie să guste ca să vadă temperatura. Căci, potrivit legendei, acest vin se bea foarte rece. Doamna regatului Han s-a ridicat și a golit paharul.

— Delicios...

Glasul i s-a curmat. A fost cuprinsă de convulsii violente și s-a rostogolit la podea, horcăind. Apoi a rămas nemișcată. Eunucii și servitoarele au alergat spre ea. Am strigat că fusese asasinată și am poruncit arestarea verilor mei. Mama a leșinat. Inteligență a întors cu fața în sus trupul țeapăn al surorii sale. Sânge negru îi curgea din nas, din gură, din urechi. Murise.

A doua zi, luna era pe deplin rotundă. Ospățul sărbătorii de la înjumătățirea toamnei a fost anulat. Împăratul a cinat doar cu mine. Și-a înecat durerea în băutură și lacrimi și mi-a promis că o să-i condamne la moarte pe cei doi bărbați care dăduseră greș în încercarea lor de a mă otrăvi.

Aninată pe cer, luna, de o puritate fără pată, era nepăsătoare față de lumea țărânei. Mă felicita pentru măsurile chibzuite și mă invita să împart cu ea singurătatea veșnică.

La vârsta de nouăzeci și unu de ani, mama a părăsit pământul nostru impur. Gândul acestei

plecări mă chinuise de atât de multă vreme, încât, atunci când a devenit realitate, am fost mai puțin tristă. Vie, nu mă înțelesese niciodată îndeajuns. Moartă, se alăturase divinităților care-mi luminau nopțile cu razele lor blânde. Funeraliile sale au dat ocazia etalării unor bogății și a unei considerații nemaivăzute. Suveranul n-a apărut de trei ori la rând la audiențele de dimineată. Imitându-și stăpânul, Curtea și guvernul au adoptat marele doliu rezervat în mod obișnuit doar împărăteselor. Poporul chinez s-a îmbrăcat în in și cânepă ca să-i plângă augusta dispariție. În cele patru colțuri ale pământului, toate mănăstirile au tras clopotele și s-au rugat pentru călătoria ei celestă. Slăvirea de care se bucura mama după moarte era o dovadă a puterii mele. În ziua înmormântării, la ieșirea din oraș, cortegiul funerar se întindea pe o sută de li. După alaiul împăratului, cel al regilor și al prințeselor, se înghesuiau miniștrii, prinții străini, demnitarii și norodul. Dincolo de fast, voiam să-i fie adus celei care mă născuse un omagiu extraordinar. Regimentele imperiale au sunat din corn, au suflat în goarneau de război, au bătut în tobele de asalt. La fel ca Prințesa Soarelui din Ping, femeia excepțională care luptase cu arma în mână pentru întemeierea dinastiei, mama părăsea lumea noastră cu onorurile militare acordate numai bărbaților.

Mama îl răsfățase și-l protejase pe Inteligență până la sfârșitul vieții. De aceea, abia după înmormântarea ei le-am poruncit judecătorilor să-l aresteze pe acest nepot pe care nu-l mai suportam. Pentru că mama și sora lui fuseseră favorite imperiale, el însuși purtând titlul strălucitor de senior al regatului Zhou, se îmbăta cu o glorie obținută fără trudă. Frumusețea și ținuta îi aduseseră reputația de seducător. În loc să se ocupe de carieră, își concentrase atenția pe numeroase aventuri. Înconjurat de un grup de tineri avuți, își cheltuise moștenirea în căutare de plăceri necunoscute. Ajunsese până acolo încât o sedusese pe cea hărăzită Fiului

Suprem, pe când aducea o ofrandă într-un templu. Ca să scape de supraveghere, se întâlneau în taină într-un han de pe malul Râului Șerpuit, la marginea livezii de caiși. Dragostea lor a fost descoperită din întâmplare. Soțul meu, furios, a exilat familia logodnicei. În închisoare, Inteligență striga că-i otrăvisem sora și că, de teama răzbunării, poruncisem să fie arestat. Temnicerii i-au închis gura administrându-i o bătaie bună.

Sosise iarna. Nepotul căzut în dizgrație și-a pierdut titlul, averea și a fost exilat din capitală. Am trimis un om fidel din gardă ca să-i ducă haine groase acolo, în apropierea Muntelui Extrem. Mai târziu, locotenentul s-a întors și mi-a adus pe o tavă de argint o centură de mătase. M-a informat că, fiind copleșit de rușine și de remușcare, Inteligență îi ceruse să-l spânzure de un copac.

Acum nu mai aveam la Curte nici o rudă din afară. Această absență îmi slăbea puterea. Familia mea se ridicase și fusese distrusă din propria-mi voință. Îi oferisem fiecăruia dintre membrii ei bogăție și demnitate. Renunțarea surorii celei mari fusese prima trădare, care îi invitase și pe ceilalți la necredință. În loc să mă urmeze în urcarea treptelor, preferaseră să se prăbușească definitiv. Copilăria mea murise. În jurul meu, nici un chip nu-mi mai amintea tabloul îndepărtat al nevinovăției. Tata și mama dispăruseră. Surorile mele îi urmaseră. Eu trebuia să merg mai departe cu regretul în suflet.

I-am chemat pe nepoții clanului patern din exil ca să ocupe acest gol. Am conferit titlul de moștenitor al tatălui, de șef al clanului, lui Pietate, cel mai mare ca vârstă. O familie fusese distrusă, alta se construia. Odată cu reintrarea în grații a fiilor verilor și fraților mei, introduceam satul Wu la Curte. Tânăra generație înțeleșese că țineam în mână ascensiunea și moartea lor. Vor ști să le fie teamă de mine și să mă venereze. Îi voi ajuta să țeară un labirint de putere ce le va permite să guverneze fără teamă.

În sufletul meu se deschisese o prăpastie și priveam clocotirea acestei lumi cu un zâmbet disprețuitor. Păstram mai departe în mine căldura vieții și entuziasmul pentru viitor. Era vorba de Imperiul Tang și de întinsele sale provincii. Milioanele de suflete deveniseră familia numeroasă pentru care întrupam o mamă energică și autoritară. Trecusem de patruzeci de ani. Țineam în mână o sabie nevăzută care distrugea toate iluziile. Suflul tăișului îmi transmitea duritatea, răceala și scânteierea ei. Nu mai credeam în mila oamenilor. Credeam în cea a zeilor. Ochii mei se fereau să-mi mai vadă suferința. Acum, priveau cu atenție stelele.

ȘAPTE

Folosindu-și sabia, Marele Strămoș cucerise pământul chinez prin luptă. Când împăratul Strămoș Etern a urcat pe tron, a pansat rănilor unei țări pustiite. La treizeci de ani de la întemeierea sa, dinastia noastră Tang avea măreția fragilă a unui imperiu convalescent. Conducătorul de noi, ori avea să fie mai prosperă ca oricând, ori avea să cadă în sărăcie. Avea să fie o putere unificată sau să se divizeze în regate.

Dezvoltarea agrară fusese principala preocupare a augustului nostru înaintaș. Asemenea lui, am continuat să reducem impozitele funciare. Țesătoriile se înmulțeau de-a lungul celor două fluvii. Ca să îndemn familiile chineze, am început să cresc viermi de mătase în parcul imperial. În timp ce suveranul participa personal la nenumărate ritualuri închinare cultivării pământului, eu luam parte la plictisitoarele sărbători ale culegerii frunzelor de dud, pentru ca divinitatea țesătoarelor să ne acorde binecuvântarea sa.

Caravanele venite din Occident în căutare de porțelanuri și perdele de mătase aduceau civilizației noastre un nou suflu. Costumele lor erau la modă. Femeile chineze, sătule să fie înfășurate în trei-patru rochii cu mâneci lungi, preferau tunicile lor cu mâneci înguste, pantalonii largi și cizmele din piele, care le scăpau picioarele de încălțările cu vârful rigid și curbat. Înălțimea amănunțită a cocurilor noastre tradiționale cerea ore întregi de muncă și greutatea lor ne împiedică să mergem cu ușurință.

Coafura simplă a femeilor din deșert, pălăriile lor de fetru lejere și pline de fantezie ne-au permis să ne apropiem înfățișarea de cea a bărbaților.

Entuziasmul pentru condimentele exotice și mâncărurile străine creștea mereu. Adus de cămile, pe pământul nostru ajungea mobilier din regatele Occidentului. Scaunele și mesele înalte, paturile ridicate pe picioare ofereau vieții de zi cu zi un confort binevenit. Artele noastre ancestrale favorizau constrângerea, puritatea și profunzimea metafizică. Această căutare a esențialului ignora căldura simțurilor și elanul inimii. Muzica din oaze ne-a cucerit prin acordurile ei impulsive, palpație senzuală. Dansurile lor învolburate, atât de diferite de dansul chinez, încremenit în lentoare și gesturi rituale, ne-au dezvăluit frumusețea spontaneității și ne-au împăcat cu voluptatea atât de mult timp neglijată de înțelepții noștri.

În mijlocul deșertului Gobi, gărzile imperiale protejau Drumul Mătăsii. Dincoace de Marele Zid, fuseseră construite hanuri pentru a le fi mai ușor călătorilor. La Lunga Pace, am deschis academii, locuri de întâlnire, unde învățații străini și chinezi își împărtășeau cunoștințele, formau interpreți și redactau dicționare în toate limbile.

Slujbașii se plânseseră de numărul tot mai mare de temple închinat unor idoli necunoscuți. Nu băgam în seamă aceste griji neînsemnate. Buddha era cunoscut în Occident. Răspândirea credinței budiste nu umbrise niciodată divinitățile noastre venerat din noaptea timpurilor. Fiecare religie era un tăiș care le îngăduia credincioșilor să despice în bucăți minciuna vieții. Mi-am încurajat poporul să aleagă calea pe sufletul lui.

Pentru mine, entuziasmul unei țări pentru culturile venite din alte zări era expresia unei mari civilizații în stare să absoarbă toate diferențele. Aceste bogății noi și abundența moștenirii milenare făcuseră din China imperiul solar ce radia dincolo de hotare. Regatele îndepărtate visau la Lunga Pace precum la o cetate făgăduită fericirii.

Istoria noastră, relatată dinastie după dinastie de cronicarii Curții, era un izvor nesecat din care oamenii luau idei și reflecții. Părerile noastre despre eleganță deveneau repere de bun-gust ale întregii lumi. Regii din Occident și prinții din Extremul Orient își trimiteau la Curtea noastră învățații ca să studieze politica, legile, administrația, organizarea militară, medicina, literatura, artele și arhitectura. Multe capitale străine se inspirau după modelul Lungii Păci și palatele lor imperiale le imitau la scară redusă pe ale noastre. Limba chineză, cea mai vorbită din lume, devenise limbă diplomatică și le permitea regatelor să comunice. Morala confucianistă, adoptată de multe țări, servea drept cod de conduită și doctrină oficială.

În interiorul Marelui Zid, încurajam negoțul între orașele de pe malurile Fluviului Galben și cetățile de pe malurile Fluviului Lung. Trasam neobosită drumuri, a căror ramificare stimula schimburile între regiuni. Cu toate acestea, calea fluvială rămânea mijlocul meu de transport preferat. După patruzeci de ani, tot nu reușeam să uit vasele mari cu pânze, încărcate cu munți de mărfuri. În fiecare an, inauguram un canal care asigura și irigarea ogoarelor, și legătura dintre râuri.

Lunga Pace, cel mai mare oraș comercial de sub soare, prospera. Luo Yang, Yang Zhou, Yi Zhou, Jiang Zhou se transformau în răspântii comerciale, unde clanuri de oameni simpli adunau noi averi. Din negura timpurilor, negustorii ocupaseră treapta cea mai de jos a scării sociale. Dacă împărații dinainte îi trataseră drept hoți, eu le recunoșteam acum participarea activă la prosperitatea țării: setea lor de mai mult impulsiona reînnoirea procedurilor tehnice și creșterea producției agricole și meșteșugărești; înțelegerile lor garantau apropierea între nord și sud, între oraș și sat. Dinamismul lor se opunea pasivității greoaie a aristocrației „numelor mari“, al cărei mod de viață izolat împiedica acum evoluția imperiului.

Aceste familii vechi, mari deținătoare de pământuri, își atinseseră culmea gloriei în timpul dinastiilor Wei și Jin, din sud și din nord. În fermele lor fortificate, adevărate regate independente, își căsătoreau urmașii între ei, refuzând orice amestec din afară și sfidând autoritatea centrală. La înființarea dinastiei Tang, când împăratul Mare Strămoș a împărțit titluri de noblețe tovarășilor săi de arme, gestul i-a fost arătat cu degetul. Când împăratul Strămoș Etern a publicat *Cartea clanurilor*, în care plasa familia imperială înaintea „numelor mari“, a fost iarăși ironizat. Fiică a unui negustor înnobilit, n-aveam să uit niciodată că vechea aristocrație mă tratase cu dispreț. Mai mult decât suveranii noștri dinainte, țineam să distrug o lume învechită și ierarhia ei fără vârstă.

Un edict imperial a interzis unui număr de zece mari familii să facă între ele alianțe prin căsătorie. Doi miniștri proveniți din familii modeste au primit însărcinarea să stabilească o nouă ordine socială. Lucrarea lor *Cartea numelor proprii* s-a impus și noile demnități numite de suveran aveau acum întâietate față de nobilimea anterioară.

Din Antichitate, Curtea își alegea înalții slujbași din rândul clanurilor aristocratice ale imperiului. Funcțiile se transmiteau din tată în fiu. Politica era ceva ce se moșteneau și se împărțea între privilegiați. Alianțele prin căsătorie întăreau influența familiilor ambițioase care-l țineau pe suveran la mâna lor. Împăratul Yang din dinastia precedentă stabilise o recrutare prin concurs general, care le permitea cărturarilor să dobândească titlul de mandarin și o funcție de stat. Dar, până acum, acest mod de selectare era rezervat numirii micilor slujbași, a căror carieră rămânea blocată din pricina originii lor.

Însă imperiul nostru se transforma. Creșterea populației, bogățiile tot mai mari ale orașelor impuneau o administrație eficientă și autoritate imperială întărită. Bărbații din marile familii, cu înfățișare elegantă, în stare să înșire citate din clasici și să

sustină o conversație metafizică, trăiau într-o lume din afara realității. Cum ar fi putut să-i dea sfaturi potrivite suveranului, care nu ieșea niciodată din Cetatea Interzisă?

Reforma mea a obținut aprobarea Micului Fazan, căruia îi plăcea să schimbe obiceiurile. A fost publicat un edict. Acesta le porunca miniștrilor și guvernatorilor de provincii să recomande Curții bărbați competenți indiferent de origine. Suveranul a urmat curând sfatul meu și a încurajat concursul general al mandarinatului, onorând ultimul examen cu prezența lui sacră.

Așezată în spatele tronului, înconjurată de perdele de voal mov, îi observam pe cărturarii în concurs pentru titlul de laureat. În genunchi în fața truselor, cu hârtia, pensula și cerneala pregătite de eunuci, unii tremurau și alții se străduiau să-și păstreze calmul. Mi-am amintit cum mă pierdusem atunci când îi fusesem prezentată pentru prima dată Strămoșului Etern. Spre deosebire de fostul suveran, care nu știa să aprecieze frumusețea femeilor sale, mi-am jurat ca niciodată să nu trec cu vederea un om ce ar putea deveni un stâlp al imperiului.

În sfârșit, Curtea își lărgea intrarea îngustă. Un fiu care purta un „nume mare“ considera funcția un drept al lui, însă un om venit de jos și înnobilit știa să-și manifeste recunoștința față de binefăcătorul său. Numărul miniștrilor de origine modestă creștea pe măsură ce autoritatea suverană se impunea. Destinul nu mai era un dat. Celor născuți pe treptele de jos ale scării sociale studiile le ofereau ocazia unei vieți mai bune. Acum, mii, milioane de oameni puteau să încerce calea strâmtă a concursului spre ținta cea mai înaltă.

Stelele îmi anunțaseră gloria.

Timp de patru ani la rând, soarele, ploaia și zăpada s-au revărsat cu generozitate pe pământul

chinez. Din centrul imperiului și până în cele patru zări, vechea societate pierdea și se năștea o lume nouă. Ogoarele, scăldate de sudoarea țăranilor, își legănau roadele. Valuri de mătase și de brocart se rostogoleau din ateliere, murmur îndrăgostit al țesătoarelor. Pământurile îndepărtate erau locuite. Peste tot se înălța fum din bucătării. La fiecare cinci li, auzai cântec de cocoși și behăit de oi. În provincii se construiau noi hambare în care să se păstreze recoltele nemaipomenite, sulurile de mătase se îngrămădeau în rezervele imperiale. Prețul orezului scăzuse până la cinci bănuți de aramă obroc.

Împăratul Yang din dinastia răsturnată de la putere fusese înclinat spre paradă. Curtea sa și demnitarii îi urmaseră exemplul și se lăsaseră cuprinși de vârtejul marilor cheltuieli pentru plăceri superficiale. Arta și poezia din epoca sa anticipaseră declinul: poeții, caligrafi și pictorii fuseseră prizonierii unor forme rafinate, goale de conținut. Sentimentele lor afectate, emfaza lor searbădă le dovedeau neputința. Sub domnia soțului meu, dinastia noastră Tang s-a debarasat de stilul decadent. Acum, forța vitală stătea înaintea cunoașterii estetice și aparența trebuia să evoce profunzimea spiritului. Purtând veșminte uzate, am impus la Curte moda sobrietății. Practicând o caligrafie dezbatată de orice zorzoane inutile, le-am dat de știre slujbașilor că preferam esențialul. Citind eu însămi lucrările candidaților la concursul imperial, îi alegem pe aceia cărora le apreciam scrisul. Poeții manierști au dispărut de la Curte. Gemetele lor lipsite de suferință au fost înlocuite de versuri puternice, cu ritmuri simple și emoții vibrante.

Imperiul nostru, oază pe pământ, grănar al cerului, stârnea pofta a numeroase triburi nomade, care rătăceau în căutare de pășuni și apă. Poporul chinez suferise din negura timpului de această teroare: călăreți înarmați cu arcuri se iveau din deșert și ne atacau satele. Recoltele și femeile erau

aruncate pe spinarea cailor lor, în urmă-le rămăneau ogoare devastate și case incendiate.

Spre deosebire de împăratul Strămoș Etern, care încercase să ne asigure liniștea cucerindu-le și ocupându-le pământurile imposibil de cultivate, din stepele Mongoliei și până în deșertul Gobi, l-am forțat pe soțul meu să le redea acestor ținuturi sălbatică autonomia și să numească guvernatori dintre demnitarii locali. Supunerea acestor regiuni instabile, pe care fostul împărat le cucerise cu arma în mână, am cumpărat-o cu aur, pe care poporul meu îl dădea cu bucurie știind că împiedică astfel războiului. În câțiva ani, răzvrătirile s-au domolit mult, dar știam că această liniște era amăgitoare. Popoarele nomade sunt însuflețite de un elan de animal de pradă și de un impuls al libertății pe care nici violența și nici blândețea nu le vor putea stăpâni vreodată. Singura mea teamă era să nu-și unească forțele. Datorită limbii ascuțite a negustorilor de arme chinezi, mențineam acum discordia între triburi și ațâțam ura între șefii lor. Am prelungit pacea alternând represiunea militară și alianța secretă.

Când un imperiu intră în ciclul de creștere, le transmite războinicilor ardoare și curaj. În anul al cincilea al erei Prosperității Strălucite, la chemarea regatului Sinra aflat din nou la strâmtoare, navele noastre i-au învins pe invadatorii paikcei și au capturat familia regală. Adusă de generalii noștri la Lunga Pace precum trofeu al victoriei, s-au prosternat cu toții la picioarele suveranului și i-au implorat mila. Contrar părerii miniștrilor, care doreau executarea, am luat inițiativa recunoașterii prințului moștenitor ca guvernator și a trimiterii lui acasă cu hrana necesară popoului său înfometat de război.

Izolată, regatul Coreei și-a trăit ultimul ceas de îngâmfare. Soțul meu ținea neapărat să se răzbune pentru înfrângerea tatălui său. Entuziasmați de victoriile succesive, purtați de un suflu de neînving, soldații noștri au sfărâmat rezistența unei armate feroce, au asediat Pyongyangul, capitala,

și au forțat Curtea coreeană să recunoască suzeranitatea imperiului nostru.

Împăratul Yang din dinastia precedentă ridicase de trei ori o armată de un milion de soldați împotriva Coreei. Și de trei ori expedițiile sale fuseseră înfrânte. Îndârjirea lui vlăguise poporul, iar el își pierduse coroana. Strămoșul Etern, cuceitorul binecuvântat de zei, nu putuse nici el să supună micul regat. Se întorsese bolnav și regretul îi scurtase viața. Victoria de-acum a șters pagina întunecată din trecut și a smuls spinul înfipt în istoria noastră. Poporul găsea în succesul militar celebrarea propriei puteri, în timp ce soțul meu, care suferise pentru faptul că era fiul unui mare suveran, vedea în el dovada forței și virilității sale. El, care nu dorise niciodată să guverneze, el, care ura politica, începea să creadă ceea ce îi repetasem dintotdeauna: domnia lui era mai glorioasă decât a tatălui său.

Euforia răspândită în țară a ajuns la culme atunci când dragonii și-au făcut apariția în provinciile din sud. Onorabilii înțelepți din Antichitate spuneau că regii Fluviului și Oceanului vor ieși la lumină când pacea și fericirea vor domni pe pământ. În fața guvernului, înțelepții cititori în stele vedeau în aceste fenomene extraordinare un semn de aprobare a Cerului pentru Fiul său. Sentimentul că trăiau la Curtea cea mai luminată din toate timpurile îi făcea pe miniștri să se simtă mândri și îndrăzneți. Mulți dintre ei l-au rugat pe suveran să facă pelerinajul spre muntele Tai, ca să împlinească Ofranda către Cer și Pământ.

După *Cartea riturilor*, această străveche celebrare era înfăptuită de împărații cu o operă pământească extraordinară. Analele spuneau că, după Împăratul Galben și suveranii mitici, doar Primul Împărat, care unificase China, și Împăratul Războinic din dinastia Han, care îi supusese pe barbari și împinsese teritoriile noastre până la ținuturile dinspre soare-apune, îndrăzniseră să urce poteca abruptă a muntelui Tai și să salute Cerul.

În timpul domniei sale, Strămoșul Etern avu-
sesse de gând să facă acest pelerinaj sacru, dar
fragilitatea imperiului în convalescență îl obligase
să renunțe. L-am implorat pe soțul meu să împli-
nească dorința nerealizată. Se știa din vechime că
Tai era suveranul tuturor munților, că în vârful lui
se deschidea o poartă spre lumea celestă. Visam
să regăsesc forța misterioasă a muntelui: prin
înălțarea sa impetuoasă, pământul ajungea la cer.

Entuziasmul meu nu i-a putut alunga scrupu-
lele Micului Fazan, care, ca toți fiii striviți de o
moștenire prea bogată, era stăpânit de descurajare
și îndoială când trebuia să se depășească. Spunea
că primise coroana din întâmplare și se întreba
dacă el, simplu muritor, servitor al imperiului, era
învădit de voința Cerului, dacă era demn să devină
unicul inițiat de pe pământ, dacă era sacrificiul
sublim pe care oamenii îl ofereau zeilor, dacă era
Salvatorul Lumii! Oare acolo sus, în puterea ceții
și a vântului veșnic, nu va ameți din cauza sui-
șului și a singurătății?

Ochii mi s-au umplut de lacrimi.

— Da, Maiestate, ești Fiul providențial. Ești
ales de zei să întruchipezi binele și generozitatea,
ești suveranul care va alunga mizeria și suferința
de pe pământ!

Împăratul a plâns și el. Tristețea copilăriei lip-
site de dragostea mamei, disperarea unei adoles-
cențe distruse de lupte fratricide îl bântuiau. Fără
puterea de a se elibera de demonii culcușiți în
inima lui, prefera să stea ghemuit în întunericul
din Cetatea Interzisă.

Doi ani mai târziu, servitorii palatului au des-
coperit pe treapta imperială a Pavilionului Perfec-
țiunii o urmă de grifon. Cărțile vechi vorbeau de
aparitia acestui animal sacru pe pământ ca pre-
vestire a victoriei și păcii. Am văzut în semnul
acesta neobișnuit un mesaj divin: trebuia să-l port
pe soțul meu până la cea mai mare slavă în viață,
pe treapta cea mai de sus a omenirii.

Vestea a stârnit agitație în rândul slujbașilor de la Curte. Încurajam în secret cărturarii să-i adreseze suveranului petiții în care să-i ceară să urce pe muntele Tai. Curând, guvernatorii de provincii, administratorii de district, șefii triburilor din sud, regii din vest s-au alăturat acestei cereri la unison. Suveranul nu mai putea refuza invitația Cerului și dorința poporului său. S-a lăsat convins.

În cea de-a treia lună din anul al doilea al Virtuții Grifonului, împăratul și-a mutat Curtea în capitala din est, unde fusese stabilită, înainte de plecare, întâlnirea cu regii străini și cu șefii de triburi veniți din lumea întreagă. Augustul meu soț a condus un consiliu extraordinar, în care miniștrii și cărturarii au stabilit un protocol al ceremoniilor potrivit cu analele și cărțile de doctrină. Au ales cântecele și dansurile sacre, au întocmit lista oficianților și cu cei din asistență. Cât despre mine, am supravegheat construirea drumului imperial, ridicarea altarelor, ținuta trupelor de paradă, repartizarea sarcinilor către provinciile prin care se trecea și toate măsurile de apărare ce trebuiau luate împotriva tulburărilor de la fruntarii și a loviturilor de stat.

Ritualul petițiilor a început în luna a zecea. În cursul unei audiențe solemne, Fiul Suprem, regii, mării-seniori, urmați de mării-miniștri, magistrați, consilieri, guvernatori delegați și de prinți străini i-au prezentat suveranului cererea oficială de a urca pe muntele sacru. După ce a refuzat de trei ori, ca să-și exprime umilința, soțul meu a anunțat solemn hotărârea de a face pelerinajul. I-am transmis imediat felicitări suveranului, însoțite de o scrisoare în care tăgăduiam legea ancestrală ce respingea prezența oricărei femei la ceremoniile rituale. Am cerut dreptul să fiu al doilea oficiant la Sacrificiul către Pământ.

„După regulile riturilor, în cursul libației aduse Pământului, doi miniștri vor fi asistenții suveranului. Dar bărbatul întruchipează suflul celest și femeia, forța pământescă. Eternitatea s-a născut din unirea Cerului cu Pământul. Este oare posibil ca femeia să fie îndepărtată de la sacrificiu, de la omagiul adus elementului ei originar? În timpul serviciului, în rugile pentru fecunditate vor fi evocate sufletele împărăteselor moarte. E oare cu putință ca spiritele augustelor răposate să se manifeste în fața unor necunoscuți? Fără prezența lor, ritualul nu va fi complet și binecuvântarea nu va mai fi acordată. Desigur, în istoria Chinei, nici o femeie nu a fost vreodată primită la cultul suprem al imperiului. Dar trebuie să menținem veșnic această lipsă de chibzuință a celor din vechime în detrimentul viitorului?”

Citirea în public a mesajului meu la audiența de dimineață a șocat Curtea. Am văzut pe fața miniștrilor uimire și consternare. Găsind argumentele mele imposibil de combătut, suveranul și-a exprimat aprobarea și dezbateră a fost închisă. Urma să fiu prima femeie care descoperă misterul celebrărilor.

În cea de-a douăzeci și opta zi din luna a zecea, vântul bătea dinspre nord și soarele de coral străjuia pe un cer de cristal. Luo Yang era pustiu. Aleea principală, acoperită cu nisip umed, scânteia ca o spadă de aur așezată acolo de zei.

Bărbați îmbrăcați în brocart galben ieșeau lin pe poarta dinspre sud a Cetății Interzise. Țineau niște tăblii pe care era scris cu praf de aur „Nu treceți” și strigau, semn al desfășurării cortegiului imperial.

După alaiul conducătorului districtului celor Zece Mii de Ani, a urmat cel al guvernatorului Lungii Păci, apoi cel al Marelui-Senior Însoțitor, cel al Marelui-Senior Supraveghetor, cel al ministrului Armatei. Marii-generalii ai Scepturului de Aur al Stângii și Dreptei veneau imediat după ei. Îmbrăcați în veșminte de brocart pe fond violet,

cu platoșe negre cu șnururi roșii, purtând căști placate cu aur, călăreau cai cu coama și coada împletite, pe spate duceau tolbe cu douăzeci și două de săgeți și la centura din piele le atârnau săbii mari în teci incrustate cu pietre prețioase. După ei mergeau patru călăreți din escortă, cu lance împodobită cu păr de iac, simbol al victoriei.

Doi locotenenți ai Sceptrului de Aur mergeau în fața unui careu format din patruzeci și opt de călăreți, cu eșarfe în jurul cocului, cu platoșe de bronz, pantaloni stacojii, tolbe de săgeți și săbii la centură, însoțiți de douăzeci și patru de pedestrași împlătoșați.

Mai mulți purtători de stindard țineau în mâini flamuri pictate cu Pasărea Purpurie, divinitate a sudului.

Urma cortegiul carelor, cu cantonierii mergând în față. Tras de patru cai și având în el paisprezece vizitii, primul car măsoara distanța, al doilea dădea orientarea, al treilea era împodobit cu cocori albi, al patrulea purta drapelele phoenixului, al cincilea, în care se afla marele-ghicitor, alunga demonii, al șaselea, condus de un soldat al Sceptrului de Aur, înarmat cu o arbaletă, era acoperit cu piei de fiare sălbatice.

Apoi au apărut cei doi locotenenți ai Sceptrului de Aur și cei doisprezece călăreți ai lor, lăncieri și arcași.

În urma lor, venea trupa de muzicanți imperiali: douăsprezece tobe mijlocii, douăsprezece timpane din aur, o sută douăzeci de tobe mari, o sută douăzeci de cornuri lungi; tobe mici, cor, flaute verticale, flaute tătarăști, grupate câte douăsprezece; o sută douăsprezece flaute mari mergeau în fața celor două tobe care marcau ritmul, având în urmă flaute din bambus, flaute verticale, naiuri, flaute tătarăști, naiuri din lemn de piersic. Veneau apoi din nou douăsprezece tobe mijlocii, douăsprezece timpane din aur, o sută douăsprezece tamburine, o sută douăsprezece trompete mijlocii; douăsprezece tobe împodobite cu pene mergeau

în fața unui careu format dintr-un cor, flaute verticale și flaute tătărăști. Toate intonau melodia solemnă a *Plecării imperiale*.

A urmat defilarea stindardelor. Călări, cei doi supraveghetori ai palatului mergeau în fața marelui-bibliotecar și a marelui-istoric. Carul suveran al Geomanției și carul suveran al Măsurilor, însoțite de cantonieri, mergeau înaintea a douăsprezece tobe și douăsprezece timpane din aur.

Venea apoi cortegiul săbiilor dantelate cu mâner lung.

Urmau, pe două rânduri, douăzeci și patru de cai imperiali.

Drapelele Dragonului Verde, divinitate de la răsărit, și ale Tigrului Alb, divinitate de la apus, s-au depărtat și doi locotenenți din gardă au apărut în fruntea a două careuri de douăzeci și cinci de cavaleri, dintre care douăzeci de lăncieri, patru arbaletrieri și un arcaș.

Urma cortegiul miniștrilor și consilierilor Marii Cancelarii, ai Marelui Secretariat, ai Lucrărilor Supreme și ai Supravegherii, care călăreau doi câte doi.

Doi generali din gardă mergeau în fața a douăsprezece divizii, adică o mie cinci sute treizeci și șase de oameni grupați după culoarea uniformelor.

Doi generali-locotenenți din gardă, comandând șaizeci de soldați din divizia de întăriri, doi generali-locotenenți de la cavalerie, conducând cincizeci și șase de călăreți, și patru locotenenți din gardă în fruntea a o sută doi pedestrași formau un tablou impresionant.

Urma parada Căii de Jad: carul de jad condus de treizeci și doi de vizitii, îmbrăcați în straie de culoarea smaraldului, era însoțit de cinci arcași și urmat de generalul celor O Mie de Tauri și de doi generali din garda Stângii și a Drepteii purtând săbii imperiale, de doi cai imperiali și doi paznici ai porților ținând în mână săbii cu mâner lung.

Pășeau apoi doi soldați cu cele două flamuri ale Porții Imperiale, escortați de patru pedestrași. Toți

purtau tunică galbenă, culoarea imperială. Douăzeci și patru de sergenți din Garda Porților mergeau imediat după șase rânduri de soldați din regimentele de cavalerie și înaintea a alte douăsprezece rânduri aparținând Regimentului gărzii Stângii și Drepteii.

Urmau evantaiele cu coadă și din pene de fazani venerați, purtate de călăreți. Apoi, litiera imperială cu opt purtători. În urma ei, pășeau patru purtători de evantaie mici și douăsprezece evantaie pătrate cu pene de fazani venerați și doi purtători de umbrele de soare înflorate. Patru bărbați mergeau în fața carului imperial. Gândit pentru deplasări cu mare fast, acesta strălucea de aur și de nestemate, semănând cu o reptilă legendară. Format dintr-un șir de platforme prinse între ele, ceea ce îl făcea flexibil, și având deasupra palanchine enorme, își etala cei două sute de vizitii cu eșarfe negre și surtuțe galbene, pantaloni mov și centură violet, și nenumărații cai pe ale căror harnașamente vedeai cele mai frumoase giuvaieruri ale imperiului. La ieșirea din oraș, pe drumul lat acoperit cu nisip umed, frâiele au fost slăbite, oiștile și osiile au început să scârțâie și s-a pornit să străbată universul cu bubuit de tunet.

Carul era urmat de eunucii palatului, care duceau lucrurile personale ale suveranului, și de douăzeci și patru de cai din grajdurile imperiale, de un alai de purtători de lance, de evantaie din pene, de evantaie din mătase pictată, de umbrele de soare galbene, de o trupă de muzicanți cu sute de instrumente.

Pavilionul Războinicului Negru a deschis defilarea flamurilor stacojii, a lăncilor împodobite cu păr de iac, a bastoanelor cu pene de păun, apoi din nou au urmat flamuri galbene, escortate de doi supraveghetori ai palatului și de cei patru asistenți ai lor. Carul Dreptunghiular cu două sute de vizitii înainta în fața Carului Mic cu șaizeci de vizitii, urmat de scribi imperiali și de flamuri purpurii, verzi, galbene, albe și negre, purtate de opt

soldați din regimentele de război ale Stângii și Dreptei.

După cortegiul regimentelor Vehemenței, a urmat parada Căii de Aur, a Căii de Fildes, a Căii de Piele, a Căii de Lemn, apoi cortegiul celor patru care preamărind agricultura, urmat de douăsprezece care cu podoabe trase de boi și de carul Gărzii Sigiliului, carul Sceptrului de Aur și carul Cozii de Leopard, simbol al Terorii Maiestuoase; apoi veneau cele două sute de gărzi ale Vehemenței cu platoșe, scuturi și, în mâna dreaptă, arme de război; apoi, cei patruzeci și opt de cai din gardă; apoi, cele douăzeci și patru de flamuri de animale sacre și escortele lor armate; apoi, cortegiul Războinicului Negru, divinitate a nordului, divizat în trupe de cuirasieri de cinci culori; apoi, parada împărătesei, cu călăreții, pedestrașii, ofițerii, muzicanții și eunucii ei, cu doamnele din suită, al căror număr era stabilit de Regula Riturilor; apoi, conform ierarhiei, cortegiile concubinelor imperiale, fiecare fiind obligată să respecte fără greș reguli privind numărul de evantaie cu mâner, culoarea veșmintelor și împodobirea carului; apoi parada Fiului Suprem, cu regimentele și cetele sale de muzicanți, urmată de parada soției lui; apoi cortegiile regilor și cele ale soțiilor lor; apoi cortegiile regilor de comitate și ale soțiilor lor; apoi cortegiile prințeselor; apoi cortegiile marilor-seniori imperiali și ale soțiilor lor; apoi cortegiile miniștrilor și cortegiile regilor barbari, ale șefilor de triburi, ale ambasadurilor străini, la urmă venind animalele din parcul imperial: tigri, leoparzi, elefanți, rinoceri, cerbi, struți, păsări în coliviile lor; apoi muncitorii constructori, bucătarii, doicile, scribii, croitorii, argintarii, paharnicii, medicii, spițerii, scutierii și cai, sclavi, animale de povară.

Timp de o jumătate de lună, mai bine de o sută de mii de oameni au ieșit din orașul Luo Yang și s-au pus în mișcare pe drumul imperial. Ziua, cortegiile înaintau, fluviu puternic cu valuri colorate. Noaptea, bivuacurile și focurile de tabără

preschimbau pământul în cer înstelat. În cronicile dinastiilor, nu mai fusese consemnată niciodată o asemenea etalare de măreție: aproape un întreg popor migra spre răsărit, spre ocean.

Fie să putem ajunge la soare!

Cum să uiți muntele Tai și piscurile lui înzăpezite, care sfidau cerul? Cum să-i descrii măreția imaculată, care redusese marele cortegiu imperial la un fir negru? Mult timp, în nopțile adânci, m-au urmărit ceremoniile misterioase, altarele, dâmburile enorme în formă de disc sau de pătrat, dansatoarele sacre cu mâneci pictate, plutind prin fum și ceață. Auzeam în vis respirația aspră a muntelui amestecată cu glasul pietrelor cântătoare și al clopotelor de bronz. Revedeam focurile de tabără în fața corturilor acoperite de cuverturi țesute cu fir de aur, flăcările din bazinele antice, făcliile înfipte de-a lungul Cărrii Sacre, infinită și verticală. Suveranul pecetluise într-o stâncă, în vârful muntelui, cererea sa de prosperitate gravată pe o lamă de aur. Îmi lăsasem o parte din suflet în vuietul vântului, în căderea zăpezii. Muntele Tai aparținea deja trecutului, dar magia lui încă nu se stinsese. Regăsisem ceva mult mai prețios decât celebrările: singurătatea unei vieți anterioare, un fragment din reminiscența distrusă, căutarea unei origini adevărate.

Pelerinajul s-a transformat într-o rătăcire în nord-estul imperiului. În ținutul lui Confucius, împăratul i-a adus un omagiu înțeleptului. Mergând spre nord, în satul natal al lui Laozi, Curtea i-a adus o ofrandă fondatorului gândirii taoiste, strămoș al Casei Imperiale. Drumul întoarcerii a fost învăluit de o primăvară radioasă, cu copacii săi în floare. La Palatul Discului de Jad, eu și Micul Fazan am scris împreună *Imnul comemorării*. A fost gravat pe o stelă, care urma să fie înălțată pe vârful muntelui Tai, în nori. Cât timp va rezista în vremea rea monumentul de piatră scânteind de praf de aur?

După o mie de primăveri și de toamne, după ce zăpada va fi acoperit pământul de zece mii de ori, va deveni țărână. Calea imperială va dispărea, tumultul a o sută de mii de oameni fericiți se va topi. De la Luo Yang la Lunga Pace, măreția prezentului se pierde deja în imensitatea cerului.

Sanctificarea marcase culmea unui ciclu care, în mod necesar, avea să descrească. Dacă urcarea muntelui Tai mă întărise, pe soțul meu îl slăbise. Asemenea unui războinic care a obținut victoria sau a unui poet care și-a scris odele cele mai inspirate, a hotărât să renunțe la vorbe și la acțiune ca să se dedice tăcerii și contemplației.

De la moartea nepoatei mele, suveranul nu mai avea favorită. Când îmi onora patul, o făcea ca să aflu în brațele mele consolarea unei surori mai mari. Odată cu vârsta, spaimile i se transformaseră în crize mistice. Sănătatea i se deteriora. Migrenelor dese li s-au adăugat artroza și o dizenterie cronică. Perioadele în care rămânea în pat deveneau tot mai lungi. Absența lui ajunsese un eveniment obișnuit. La salutul de dimineață, se resemna să aibă un rol simbolic și mă lăsa să conduc dezbaterile politice din spatele paravanului din voal.

Împăratul s-a consacrat pasiunii pentru medicină. În palatul său a apărut o farmacie imensă și suveranul adormea în miros de plante amare. Veghea preocupat alcătuirea unei enciclopedii de leacuri și ajunsese chiar să-i primească pe culegătorii de plante medicinale și pe vrăjitori ca să discute cu ei despre virtuțile acelor ierburi. Fascinația sa pentru alchimie și pilulele de nemurire era veche și obsesia devenise patimă. Au fost ridicate altare și cuptoare magice. La fel ca Întâiul Împărat și ca Împăratul Războinic din dinastia Han, visa transmutarea corpului în spirit. Inhalațiile cu cinabru purpuriu nu-i vindecau bolile, dar îi schimbau caracterul. Când somnolent, când febril, când visător, când abătut, zilele de descurajare alternau cu cele de activitate peste măsură.

Acum, se culca cu adolescente și adolescenți. Potrivit medicinei taoiste, trupurile de fecioare și de virgini reechilibrează fluidele și întăresc vigoarea. În căutarea vindecării, lua Curtea în călătoriile lui. Au fost clădite noi cetăți. În munți, palatele noastre se cățărau printre nori. Tânguirea maimuțelor, răgetul tigrilor, ciripitul păsărilor, foșnetul vântului îi alungau tristețea pământescă. Cascadele mari ce cădeau din vârful stâncilor și curcubeiele plutind pe deasupra copacilor milenari îl încântau. Băile de izvoare calde, grotele adânci, râurile subterane îl făceau să guste deja viața nepăsătoare a zeilor.

Anii treceau cu repeziciune și bătrânețea aducea cu ea cutremurul sufletului. Neputincioasă, îmi vedeam soțul alunecând pe un drum opus drumului meu. El se vlăguise, eu rămăsesem vioaie. El se clătina, eu rămăsesem puternică. El era mai mereu chinuit de câte o durere, eu nu știam ce este o migrenă. Avea vocea slăbită, gâfâită, a mea era sonoră și fermă. Când moștenitorul Splendoare a fost numit regent, împlinise numai șaisprezece ani. Am fost nevoită să iau în grija mea toate treburile statului. Mă trezeam de cu noaptea, iarnă și vară, ca să primesc salutul slujbașilor, fixat de calendarul ancestral la răsăritul soarelui. Slăbiciunea soțului meu mă făcea și mai autoritară. Cu zece ani în urmă, intrigile din Palat și complexitatea hotărârilor imperiale mă tulburau; uneori, singurătatea puterii mă apăsa. Acum, guvernul numit de mine mă sfătua și dobândisem siguranța unei femei aflate în pragul maturității. Arta de a comanda devenea un exercițiu marțial, un sacrificiu religios. Implicată și detașată, manipulam sufletele cu sinceritate și pluteam deasupra acestei lumi impure ca picătura de ulei.

Mania suveranului de a călători tulbura funcționarea Curții, care năzuia spre disciplină și regularitate. Lucrările pentru confortul împăratului cereau efortul a sute de mii de muncitori. Munți întregi erau despăduriți, iar lemnul alimenta

cuptoarele în care erau arse cărămizile imperiale. Lemnul prețios, alabastrul, granitul, plantele exotice veneau pe calea fluviului și erau transportate cu căruțe trase de boi și de cai. Impusesem economii poporului și mă supăram când îmi vedeam soțul dând un astfel de exemplu de risipă. Era din ce în ce mai dezinteresat de politică și mai preocupat de război. Lua provinciile la rând, vizita garnizoanele și se îmbăta de spectacolul grandios al defilărilor militare. Echilibrul subtil menținut de mine la hotarele imperiului a fost dereglat de hotărârile sale prompte și de obsesia lui de a considera orice atac o ofensă personală adusă propriei mândrii, pe care o confunda cu demnitatea Chinei.

Dezacordul profund dintre noi a condus la o ceartă aprigă. Enervat de severitatea reflecțiilor mele, împăratul tremura din tot trupul și mă acuza că-l contraziceam doar ca să-l fac nefericit. Văzând lacrimile care îi curgeau pe obraji și cum îl chinuia o durere de cap puternică, am regretat că mă aprinsesem. Cum să interzici unui bărbat bolnav să-și dovedească puterea în desfășurări militare? Cum să lipsești de plăcerile pământești un suflet deja ostenit? Cum să împiedici un om fragil să se bucure de ultimele plăceri ale vieții?

La patruzeci și doi de ani, o adusesem pe lume pe Luna, care a primit titlul de prințesă a Păcii Eterne. După nașterea unei fete atât de mult dorite, am încetat orice relație sexuală. Chiar dacă suveranul își arăta uneori elanul față de mine, știam că medicii îi interziseseră să-și golească seva vitală și că nu mai aveam dreptul la dorință. Dragostea neliniștită pe care o nutrisem pentru singurul bărbat din viața mea a dispărut. Au ieșit la suprafață aversiuni vechi. Un sentiment amar amestecat cu dezamăgire îmi cuprinsese inima. Eram tristă văzându-l cum întoarce spatele unui mare imperiu, unei moșteniri glorioase pentru a da întâietate bunăstării lui. Sperasem că, poate cu timpul, va deveni un mare suveran, dar se dovedise un om

în care se cuibăriseră teama și lenea. Erau zile când zâmbetul lui mă dezarma, când amabilitatea lui mă înduioșa. Erau și altele în care dispoziția lui capricioasă și aspirațiile egoiste mă agasau. Îmi ascundeam lehamitea purtându-mă cât mai atent și cu multă căldură. Mă preocupau suferințele lui, inventam noi distracții, făceam în așa fel încât să-i consacru timp, răbdare, o iubire maternă.

Viața de zi cu zi mă îneca în valurile ei. Între cer și pământ, caravanele și paradele imperiale șerpuiau în toate anotimpurile. Verde, roșu, galben și alb, copacii străluceau, apoi păleau, florile explodau, apoi cădeau. Zi după zi, nopți după nopți, rolul de împărăteasă devenea o meserie și disciplina pe care o impusesem acestei existențe se înfășura în jurul meu. Înălțuită de mine însămi, înaintam spre moarte cu ochii deschiși, cu inima goală.

O secetă cum rar s-a întâmplat urmată de foamete a cuprins Câmpia de Mijloc. Copleșită de sărăcia și de suferința poporului, am hotărât să iau doar asupra-mi mânia zeilor. Considerându-mă nedemnă de funcție, am vrut să mă retrag.

Soțul meu s-a împotrivit și, cuprinsă de panică, Curtea din Afară a semnat o petiție care mă implora să rămân pe tron. În primul an al erei Elementului Suprem¹, Micul Fazan a luat titlul de Împărat Celest oferit de Curte și mi-a conferit, în cursul unei ceremonii, lama de aur și sigiliul de Împărăteasă Celeastă. Paravanul din voal din spatele tronului, dincolo de care se afla jilțul meu, a fost retras. În palatele de recepție, tronurile au fost așezate acum unul lângă altul. Pe cer, stelele prevesteau un viitor luminos, dar eu vedeam doar întuneric.

Am reluat audiențele și dosarele politice, ca o țesătoare reîntoarsă la lucru. Asemenea unei țărănci

1. Anul 674 d.Hr..

hărăzite muncii, așteptam bătrânețea și vlăguirea. Exact în unul dintre aceste momente de obscuritate intensă, Cerul s-a hotărât să-mi audă ruga. Mi-a trimis un semn, un dar, o scânteie, și viața mi s-a reaprins.

Într-un raport al eunucilor profesori de la Institutul Interior de Litere, era lăudată precocitatea literară a unei mici servitoare. Numele ei de familie m-a pus pe gânduri. Atunci, am aflat că era nepoata lui Shang Guan Yi, care complotase pentru detronarea mea, și că-și urmase mama, devenind sclavă imperială. Am cerut să-i văd poemele. Caligrafia ei era suplă și fermă, strofele aveau grația unei cadențe simple. Dacă n-aș fi știut, n-aș fi ghicit că acele versuri erau compuse de o adolescentă de paisprezece ani.

Copila a fost chemată la palatul meu. Bretonul îi ascundea tatuajul condamnaților. A răspuns prompt la întrebările mele. Timiditatea și o anumită siguranță îi dădeau un farmec aparte. Ascultând-o, mi-am amintit de Soția Grațioasă și de glasul ei dulce. Am simțit cum mi se strâng măruntaiele. Copila de paisprezece ani îmi aducea în minte pasiunea aceea periculoasă. Ochii ei mari mă ținutau. Mi se părea că îi aud întrebarea nerostită: „Veți îndrăzni să mă iubiți?“.

În seara aceea, tremurând, Blândețe mi-a încredințat virginitatea ei și am inițiat-o în plăcerile dragostei. Tocmai împlinisem cincizeci de ani. Poruncisem executarea tatălui, a bunicului și a tuturor fraților ei. Eram călăul căruia îi idolatriza tirania. Era floarea palidă pe care aveam s-o fac să strălucească.

Dragostea a colorat lumea cu frivolitate și nepăsare. Deghizată în paj, Blândețe mă urma zi și noapte, de la palat la sala de audiențe. Când mă așezam, ea stătea în picioare. Când vorbeam în taină cu miniștrii, ea veghea la ușă. Când mă înfuriam, mă liniștea cu privirea ei tăcută și uimită. Când îi ordonam să se odihnească, se ducea în camera ei să scrie. Poezia fetei, mărturie a unor sentimente pudice, descriere de sărbători, relatare

de călătorii, mă încânta și mă liniștea. Am putut din nou să vibrez și să zâmbesc.

Timpul moare, timpul renaște. Dar viața oamenilor este o călătorie fără întoarcere. Aniversările imperiale dezlănțuiau festivități somptuoase. Focuri de artificii, ospete erau oferite poporului în toate orașele noastre, generozitate imperială și mare risipă pentru o bucurie efemeră. De la un an la altul, vârsta devenea coplesitoare. De la un an la altul, aniversările se preschimbau în doliu și salutăm tinerețea îngropată. Vlăguirea nemiloasă a suveranului făcea reală această idee vagă: moartea se afla în fața noastră, moartea ne pândea.

Dar cel care a murit, tușind și sufocându-se, a fost Fiul Suprem. Splendoare ne-a părăsit pentru totdeauna. Dispariția acestui moștenitor iubit l-a afectat pe Împăratul Celest atât de mult, încât a început să-l doară în piept. Unită prin suferință cu soțul meu, mi-am uitat resentimentele. Micul Fazan se agăța de mine mai mult ca niciodată, ca un naufragiat de o scândură plutind la suprafața apei. Mai mult ca niciodată mă paraliza teama de a-l pierde. Amintirea morții tatălui meu a început să mă obsedeze. Îmi aminteam cu claritate cum mi se prăbușise copilăria. Voi avea forța să supraviețuiesc unei noi distrugerii? De patruzeci de ani, eu și Micul Fazan trăiam prizonieri ai Cetății Interzise. Prezența lui era respirația mea, bastonul în care se sprijinea sufletul meu echilibrat. Cum voi suporta golul când se va duce la zei și va îmbrățișa libertatea?

Medicina, rugăciunile, slujbele magice poruncite în secret în mănăstiri îl țineau în viață pe Împăratul Celest, dar nu-l vindecau. Semnele rău-prevestitoare se înmulțeau. Anunțasem lumii pelerinajul la muntele Song, pentru o nouă sancționare a Cerului. Dar o incursiune tibetană m-a obligat să renunț la el. În timpul domniei Strămoșului Etern, Curtea se gândise la ridicarea unui Templu

al Luminii dedicat cultelor sacre, simbol al unirii puterii imperiale și al voinței Cerului. Planul edificiului comandat arhitecților era gata. Dar un incident a tulburat seninătatea spiritelor și a respins această construcție atât de mult dorită. Înțelepciune, al doilea fiu al meu, a vrut să uzurpe tronul. I s-a luat titlul de moștenitor și a fost alungat din capitală.

S-au dezlănțuit și catastrofe naturale. După o iarnă fără zăpadă, recoltele de cereale au scăzut în nord și în ținutul Luo Yang a apărut sărăcia. Mai târziu, o vară ploioasă a făcut Fluviul Galben să iasă din matcă. Inundației i-a urmat o epidemie care a ucis zeci de mii de cai și vaci. În anul următor, roiuri de lăcuste s-au abătut asupra ogoarelor și un cutremur de pământ a zguduit ambele capitale. Cei din vechime spuneau că, dacă natura e agitată, o mare nenorocire va lovi imperiul. Ba chiar precizau că dacă, în mijlocul acestei furii, pământul începea să se cutremure, Cerul anunța astfel moartea unui om ales.

Profitând de încercările prin care trecea imperiul, turcii s-au răzvrătit. Negocierile au eșuat și am fost nevoită să trimit trupe imperiale ca să înece revolta în sânge. Am reușit să mențin stabilitatea țării cu forța lăncilor, dar în Palatul Dinăuntru am fost dezarmată de bolile unui singur om.

În Palatul Ofrandei Celeste, trupul soțului meu devenise de două ori mai mare și era țintuit la pat de o criză violentă cu amețeli și dureri de cap. Zăcea în spatele perdelei și gemea. O mulțime de medici se înghesuiau lângă patul său. Fiul Suprem și marii-miniștri, în genunchi, aveau obligația să aprobe rețetele și să guste din fiecare medicament preparat. Am poruncit să plece toată acea grămadă care-mi ostenea soțul cu zgomotul ei. Mi-am instalat patul și masa de scris în palatul său de odihnă. Cu o mână scriam pe marginea hotărârilor politice, cu cealaltă țineam mâna suveranului, călduță și moale. Prezența mea i-a adus liniște; luând forță de la mine, s-a simțit mai bine și a cerut să mănânce.

I-am dat supă cu lingura. Și el făcuse la fel, în urmă cu treizeci de ani. Mi-am amintit chipul lui de atunci, chinuit de teamă, vocea timidă care-mi ceruse să-i fiu împărăteasă. Ochii mi s-au umplut de lacrimi: voiam să mor eu și el să revină la viață!

Dar zeii au rămas surzi la rugămintea mea. Micul Fazan avea să-mi trădeze încă o dată speranțele. Într-o seară, după o luare de sânge de la cap, durerile i-au încetat, ochii au văzut din nou clar și mi-a zâmbit.

— Tata mi-a apărut în vis, a murmurat. Mi-a cerut să-l urmez și am început să plutesc pe o mare de nori. Mă îndruma prin ceața aceea: și-a ridicat brațul și l-a îndreptat spre orizont. Aburul s-a risipit și am văzut palate de aur înconjurate de lumină, pe lângă care zburau phoeniciși cu aripi de nouă culori. Am înțeles că acolo era locul din cer unde stăteau tata, mama și sora mea preaiubită. O muzică nemaiauzită răsuna dintr-acolo. Din depărtare, un cortegiu de nemuritori se apropia să mă întâmpine. Și-am hotărât să revin pe pământ ca să-ți spun că plec!

Pe fața mea curgeau lacrimi șuvoi. Suveranul a continuat:

— Împărăteasă, clipele-mi sunt numărate. Ce păcat că moștenitorul nu e pregătit să domnească! Gândul ăsta mă împiedică să plec pe deplin liniștit.

Am izbucnit:

— Maiestatea Voastră se chinuie zadarnic. Curând se va ridica din pat. La anul va face pelegrinajul la muntele Song și cerul îl va binecuvânta și-i va împărtăși secretul nemuririi.

— Lumină, sunt prea sătul de trăit în durere. Faptul că l-am văzut pe tata mi-a liniștit temerile. Moartea nu-i nimic. E părăsirea unui trup putred, ridicarea la cer a sufletului. Vârful muntelui sacru, înălțime supremă pentru cei vii, va fi doar un fir de iarbă când voi fi sus. Bucură-te pentru eliberarea mea!

Vorbele Micului Fazan m-au lăsat fără cuvinte. Era prea târziu ca să rețin un om care contemplase

minunile Lumii de Dincolo. Acum, pentru el, toate bogățiile, toate plăcerile pământești erau doar noroi și praf.

Disperată, i-am zis:

— Maiestate, dă-mi voie să te urmez, vreau să te slujesc în continuare...

— Lumină, am fost un suveran obișnuit. Singura mea calitate a fost c-am știut să mă înconjur de ființe mai pricepute decât mine. Nu mi-a plăcut niciodată să conduc, nici să comand. Dar am știut să fac din tine o mare împărăteasă. Dacă trebuie să enumăr meritele trecerii mele pe pământ, așa zice că tu ești capodopera mea. Înainte de această despărțire pentru o vreme – căci, mai târziu, vei veni lângă mine –, așa vrea să-ți mulțumesc pentru răbdarea, pentru sacrificiul tău, pentru că mi-ai dăruit moștenitori riscându-ți viața. Iartă-mă dacă te-am făcut să suferi.

Eram chinată de o mulțime de gânduri. Am vrut să-i răspund, dar suveranul m-a întrerupt. Vocea lui nu mai era decât o șoaptă:

— Lumină, încă n-a venit ceasul tău, trebuie să rămâi aici ca să veghezi asupra dinastiei. Moștenitorul tronului e prea tânăr. La dispariția mea, nu va ști să conducă un imperiu slăbit de calamități naturale și de revolte. Am încredere în experiența ta. Vei ști să stăpânești situația și să readuci ordinea și echilibrul în lume. Lumină, ai grijă de tine, îți încredințez poporul și imperiul meu...

Ochii i s-au închis. Am strigat:

— Te rog, nu mă părăsi!

Șoapta lui abia se mai auzea. Mi s-a părut că pe buze îi înflorise un zâmbet malițios.

— Știi că întotdeauna mi-am dorit să mor înaintea ta?

Curtea a părăsit în grabă Palatul Ofrandei Celeste. În carul condus de două sute de vizitii, Împăratul Celest zăcea pe patul său. Drumul imperial ce ducea spre capitala din răsărit a fost

drumul spre moarte. Ca să ajungă în lumea norilor, acolo unde nu există griji, soțul meu a îndurat ultimul supliciu. Stând lângă el, mă subjugă procesul înspăimântător prin care se dematerializa ca să devină nemuritor: probabil că pielea era arsă de necurăția ei până când rămâneau numai puritate și incandescență. Sufletul, chemat de zei, trebuia să sfâșie trupul în care se afla, ca să-și ia zborul în văzduh.

La Luo Yang, tulburările de la hotare m-au obligat să-l părăsesc pe suveranul în agonie și să țin audiențele alături de moștenitorul regent. Pentru prima dată, nu eram atentă la ce se rostea. Urechea mea pândea pasul mesagerilor care aveau să vină să-mi anunțe decesul. Treburile omenești mi se păreau toate neînsemnate de când văzusem în martiriul soțului meu splendoarea unei alte lumi. Nu-mi mai era teamă de suferință, disprețuiam dispararea.

După terminarea audienței, mă întorceam degrabă la căpătâiul Micului Fazan și reîncepeam să mă rog. Acum, dintre noi doi, el era cel care, murind, îmi inspira forță și căldură și mă lumina.

În cea de-a treia noapte a lunii a douăsprezecea din anul al doilea al Purității Eterne, carapacele de broaște-țestoase distruse de astrologi mi-au anunțat cuvântul „ruptură”. A doua zi dimineață, Împăratul Celest s-a trezit. Nu mai avea nici o durere. A vorbit cu claritate și a vrut să anunțe el însuși Marea Iertare și noua eră cu numele de Calea Măreață. Medicii și eunucii au reușit să-l ridice din pat și l-au înfășurat în tunici căptușite cu blană. Litiera l-a dus, prin pasajele înguste ale Cetății Interzise, până la pavilionul de pe culmea Porții Legilor Celeste.

Dincolo de șanțurile pline cu apă și de careurile de călăreți și de pedestrași, poporul, venit în grabă din cele patru colțuri ale orașului, se prosterna în fața lui. Zăpada dimineții se așternuse peste toate acoperișurile din capitala de la răsărit, templele, clopotnițele și pagodele se confundau în

vârtejul cenușiu al vântului și pavilioanele princiare abia dacă se deosebeau de casele negustorilor bogați și de bordeie.

Un moment, privirea Împăratului Celest s-a pierdut în depărtare, spre apus, ațintită, prin ceață și fulgii de nea, spre Lunga Pace, orașul său natal. Au răsunat tobele, clopotele, gongurile, muzica de Curte. N-a putut să citească edictul. Poporul striga deja vesel: „Ani mulți împăratului!“.

La amiază, i-a chemat la căpătâiul lui pe miniștri, pe Fiul Suprem, pe regele din Yu, pe Soare și pe prințesa Păcii Eterne, Luna. Și-a dictat testamentul: „...șapte zile vor fi de ajuns pentru ceremonia mortuară; moștenitorul va urca pe tron în fața sicriului; ridicarea mormântului, construirea cetății funerare să fie sobre; guvernul o va consulta pe Împărăteasa Celestă în privința problemelor militare și politice importante“.

Către seară, soțul meu s-a trezit aproape fără aer. A cerut un leac să-l amorțească. Înainte de a cădea iar în somn, m-a rugat să mă apropii și m-a prins de mână.

Se făcea noapte și nu îndrăzneam să mă mișc. Mâna mea în mâna lui: eram ultima sa legătură cu lumea celor vii. La lumina tremurătoare a lumânărilor, cu obrajii supti, cu ochii înfundați în orbite, cu buzele uscate, lua deja înfățișarea lividă a unui cadavru. Deodată, un curent rece a pătruns în mine prin palmă și am auzit o muzică vagă, clinchet de cristal, clopoței de argint, fluier de jad.

Chipul Micului Fazan s-a destins. Lipsite de orice suferință, trăsăturile încremenite au căpătat eleganța unei marmure sculptate, frumusețea unei măști enigmatice. Ochii, întredeschiși, continuau să scruteze venirea zeilor în lumea nevăzută. Buzele, întinse în zâmbet, exprimau deja o mare încântare.

Am așteptat stingerea muzicii divine ca să mă depărtez. Eunucii au deschis larg ușa palatului. La lumina felinarelor, curtea pătrată era plină de prinți și de miniștri prosternați la pământ. Crainicii au repetat în cor murmurul meu:

— Împăratul Chinei a urcat la Cer. Cel mai mare imperiu al lumii este orfan.

Poporul s-a înveșmântat în alb de doliu. Muzica, râsetele, ospetele au dispărut din toate căminele. Timp de șapte zile, Curtea a ținut cele douăzeci și șapte de ceremonii ale așezării în sicriu, în formă simplificată. Timp de șapte zile, tânguiriile, rugăciunile în taină, incantațiile budiste au răsunat în orașul Luo Yang. Timp de șapte zile, tămâia a fumegat în vasele rituale, coloane de fum cenușiu care se ridicau spre înalțuri.

În testamentul său, celestul meu soț nu indicase locul unde să-i fie ridicat mormântul. Dar când se aflase pe culmea Porții Legilor Celeste, direcția privirii lui mă făcuse să înțeleg că voia să se întoarcă în orașul natal. Împotriva părerii miniștrilor, care doreau să-l îngroape lângă Luo Yang, am trimis la Lunga Pace o delegație formată din ministrul Lucrărilor Sociale, ingineri din Departamentul Marilor Lucrări și geomanți din Departamentul Funeraliilor.

Comisia mi-a trimis prin ștafetă schițele și descrierea locurilor cercetate. De când am citit prima oară, am fost atrasă de muntele Liang, situat la nord-vest de Lunga Pace, a cărui poziție astrală corespundea cu cifra 1 și cu elementul Cer. Cu spatele la un lanț de coline pline de verdeață, dădea la est spre Muntele celor Nouă Cai, unde fusese îngropat Strămoșul Etern, iar la vest curgea râul Wu, apă limpede ce oprea înaintarea demonilor tenebrelor. Câmpia fluviului Wei se termina ca o prosternare în fața versantului sudic, apărat de două coline, turnuri celeste de arcași.

O a doua delegație i s-a alăturat celei dintâi. Ea a confirmat previziunea: ceața degajată de vegetația muntelui Liang era suflul dragonului. Dominând lumea pământeană, captând energia cerului, locul avea să fie un mormânt glorios, o garanție pentru prosperitatea eternă a imperiului. L-am chemat în

palatul meu pe marele-astrolog Li Chun Feng și l-am rugat să facă verificări. Întrucât mai târziu, după ce voi fi murit, aveam să mă duc lângă soțul meu, orele și locurile noastre de naștere au fost adunate cu cele ale copiilor și strămoșilor noștri, apoi împărțite la cinci elemente, combinate cu cele douăzeci și patru de case astrale și cu cele douăsprezece ramuri terestre. Calculele matematice au durat trei zile și trei nopți, iar rezultatul s-a potrivit cu viziunea geomanților.

Lucrările au început după dezgheț. În fiecare seară, sufletul meu își lua zborul spre vest, unde în măruntaiele muntelui Liang se construia un palat. Galerile lugubre și umede se lungeau, tra-seu dureros spre centrul pământului. Camera imperială se situa în adâncul de nepătruns al vieții, în centrul unui labirint ale cărui coridoare cu capcane – trape, săgeți, otrăvuri – urmau să-i ducă pe jefuitori spre morminte false. A început și pictarea frescelor. Aur, argint, ocru, violet, fețe, trupuri, veșminte se iveau din culoarele acoperite cu var alb. Am poruncit să fie înfățișată marea paradă imperială cu ale sale mii de oameni și de cai. În drumul spre regatul celest, sora și nepoata mea își aflau și ele locul în spatele suitei mele.

În jurul muntelui-mormânt au fost ridicate ziduri de apărare. Bucată cu bucată, Lunga Pace a fost construită la scară redusă, având în centru o cetate sacră închinată ofrandelor. Lucrurile necesare locului de odihnă a suveranului au fost transportate în vârful muntelui, într-un palat identic cu cel ocupat pe când era în viață. De-a lungul Căii Divine ce tăia în două orașul mortuar, am cerut să fie așezate statui de lei, de cai înaripați, de miniștri însoțiți de cei șaiszeci și unu de regi vasali.

N-am ținut cont de tradiția ancestrală de a nu ridica o stelă comemorativă pentru un suveran și am poruncit să fie construit un monument de granit pe care artiștii au gravat un epitaf de opt mii de caractere, lung poem în care am povestit viața și gloria soțului meu celest.

În ziua a cincisprezecea din luna a cincea, cortegiul imperial condus de fiul meu Viitor s-a pus în mișcare spre vest. De-a lungul drumului, demnitarii, negustorii, meșteșugarii și țărani ridicaseră altare. Casele din hârtie decorate cu foițe de aur veneau una după alta. Flamuri albe, panglici de cânepă, monede funerare se agitau în vânt și acopereau cerul.

Caii nu mai aveau panaș, prințesele nu mai purtau bijuterii. Muzicanții înaintau cântând melodii de jale. Carul mortuar al soțului meu, acoperit de pânză albă, tras de o mie de soldați în tunică de doliu, se depărta într-un nor de praf.

Am poruncit alcătuirea culegerii *Cartea evenimentelor*, în care cronicarii să povestească domnia lui. Îmbinând scene de audiențe, conversații, plimbări, aveau să zugrăvească pentru urmași portretul unui mare suveran.

Am cerut să fie închise palatele rezidențiale Zece Mii de Izvoare, Parfumul de Scorțișoară și Ofranda Celestă, care însemnau minunății, nostalgie dureroasă și lux inutil.

Cine era Micul Fazan? Veșnicia nu mi-a fost de ajuns ca să găsesc un răspuns. Centru neclintit al unei lumi întinse, rămânea nemișcat în timp ce lumea se învârtea încet în jurul lui. Când credeam că l-am prins, că l-am înțeles, că mi l-am însușit, el era deja departe, palid, stins.

OPT

Viitor a urcat pe tron și a inaugurat o nouă domnie. I-a acordat augustului defunct titlul postum de împărat Înalt Strămoș, l-a numit pe fiul cel mare al primei sale soții Fiu Suprem și s-a instalat în Cetatea Dinăuntru. Ca să-i găzduiesc gineceul, am fost nevoită să le trimit pe concubinele Micului Fazan la mănăstire. Aceste femei, care aveau o vârstă, s-au prosternat pe treptele palatului meu, înainte de a pleca plângând.

Tumultul mutărilor a rupt tăcerea în care se cufundase Cetatea Interzisă de la dispariția stăpânului ei. Austeritatea doliului dispărea în fața femeilor grăbite să-și arate tinerețea și frumusețea. Prima doamnă devenită împărăteasă s-a impus ca o stăpână îngâmfată. Mi s-a spus că visa să aibă rolul jucat de mine alături de fostul împărat. Într-adevăr, timpul meu trecuse. Venise vremea ei să strălucească.

M-am prefăcut că nu le auzeam pe Smarald și pe Rubin, care se apucaseră să critice: „În frunte cu împărăteasa, concubinele imperiale se iau la întrecere în rochii somptuoase...” N-am zis nimic când mi s-a spus că suverana îmi alungase vechile slujitoare ca să angajeze fete în floarea vârstei. Enervarea mea a ajuns însă la culme când am aflat că, amatoare de femei, îi făcuse ochi dulci tinerei Blândețe!

În Curtea din Afară, mediocritatea fiului meu mă aducea la disperare. La moartea Micului Fazan, fusesem ridicată la demnitatea de Împărăteasă

Supremă și dispuneam acum de puterea de a emite edicte ca mamă-regentă. Prezența mea la audiențe garanta continuitatea orientării politice și asigura menținerea structurii guvernului. Peste tot în Cetatea Interzisă, cele două tronuri își schimbaseră locul. Acum, ocupam jilțul de onoare.

Încă din prima zi după ridicarea doliului, împăratul a încercat să-și demonstreze calitățile. În consiliu, a debeat idei grandioase care i-au făcut să pălească pe marii-miniștri: trebuiau trimise trupe la hotarele dinspre apus și să fie stârpite triburile de nomazi pentru a le preveni atacurile; Coreea nesupusă trebuia să se încline în fața imperiului: să fie trimisă o armată de trei sute de mii de oameni! Palatele de la Luo Yang erau prea mici. Să fie mărită Cetatea Interzisă, să fie construite acolo două terenuri de polo!

Stăteam în jilțul meu și tăceam de rușine și de mânie. Marii-miniștri respingeau fără cruțare vorbele lui nechibzuite. După inundații, cutremur și epidemii, nordul suferea de lipsa hranei. În unele regiuni, oamenii deveniseră canibali. Expedițiile militare trebuiau făcute numai cu trupe ale imperiului. Era obligatoriu ca marile lucrări să fi întârziate, chiar anulate. Înfuriat de severitatea acestor discursuri, împăratul s-a întors spre mine.

— Oamenii aceștia mă contrazic înadins. Maiestate Supremă, n-aveți nevoie de mine ca să guvernați. Plec!

Cel de-al treilea fiu al meu venise pe lume în urma unei nașteri dificile. Am luptat cu durerile timp de zece zile, refuzând propunerea medicilor de a-l sacrifica. Acest al șaptelea prinț din casa imperială venise pe lume datorită rugii magice a călugărului pelerin Xuan Zhang, cel care adusese din Indii marile sutre. La numai un an după nașterea sa, Viitor primise coroana regatului Zhou și sigiliul de mare-guvernator al provinciei Luo, unde se afla capitala din răsărit. La douăzeci de ani, devenise rege al provinciei Ying și mare-guvernator al provinciei Yong, care avea drept centru orașul

Lunga Pace. Ani de zile, se făcuse remarcat pe terenul de polo, cu casca purtată strâmb, cu mânecile suflecate, strigând cât îl ținea gura sau, în mijlocul ospetelor imperiale, dansând grațios pe melodia „Zăpada primăverii timpurii“. Amator fervent al luptelor de cocoși, organiza întreceri cu frații săi și-i stârnise mânia celestului meu soț, care vedea în acest joc plin de cruzime o înclinație perversă spre fratricid. După moartea prematură a lui Splendoare și alungarea lui Înțelepciune, în urmă cu trei ani, titlul de Fiu Suprem i-a revenit acestui copil crescut în umbra fraților săi mai mari. Oamenii își dezvăluie caracterul după ce au fost înălțați sau după cădere. Astfel, împăratul Yang din dinastia precedentă, care fusese un prinț moștenitor modest și cumpătat, se dovedise un suveran despot și risipitor. Altădată copil ingenuu și entuziast, încoronat, Viitor dezvăluia fața urâtă a unui om înfumurat și impulsiv.

Soțul meu îmi încredințase poporul și imperiul. Pământul poporului galben, lovit de patru ani de foamete, era un ogor mare și pustiu, în care trebuia replantată speranța. În loc să mă sprijine în reconstrucția imperiului, fiul meu se gândea doar la cum să se bucure de privilegiile de împărat. Tânăra împărăteasă îl influența nefast; ea era cea care-l îndemna să se emancipeze.

După câteva zile, am fost informată că marele-secretar Pei Yan dorea să-mi vorbească în taină. Am trimis-o pe Blândețe după el și l-a adus la pavilionul meu de caligrafie printr-un pasaj subteran. Văzându-mă, s-a prosternat cu tot trupul. Curioasă să știu ce rost avea acel salut care marca supunerea supremă, i-am poruncit să vorbească neîntârziat. Atunci mi-a spus că, în chiar acea dimineață, ofițerii interiori ai suveranului veniseră după el și-l aduseseră la palat. Viitor îi dictase două decrete: prin primul, fiul doicii sale primea o funcție nobilă de rangul cinci, iar prin al doilea tatăl suveranei era numit cancelar și membru al Consiliului Marilor-Miniștri. Cum toate ordinele imperiale trebuiau să fie aprobate și întocmite de secretariat,

Pei Yan încercase să discute cu suveranul despre aceste promovări nechibzuite. Enervat, Viitor aruncase călimara în fața bătrânului, strigând: „Eu sunt împăratul! Fac ce vreau! Nu numai că-l voi numi cancelar pe tatăl împărătesei, ci-i voi oferi și imperiul meu. Nimeni nu mă va putea împiedica“.

— Maiestate Supremă, s-a tânguie Pei Yan, seniorul tată al împărătesei Wei Xuan Zhen a fost atașat militar în provincia Pu. În urmă cu trei ani, când venerabila sa fiică a fost ridicată la demnitatea de Soție Moștenitoare, a fost avansat guvernator al districtului Yu. Mandatul său nu s-a încheiat încă. Neavând nici un merit deosebit, avansarea lui în ierarhia imperială va trezi îndoieli slujbașilor. Pe vremuri, chiar Maiestatea Voastră Supremă a redactat *Avertismentul către rudele exterioare*, în care denunța abuzul de putere din partea familiei împărăteselor. Astăzi, puteți tolera oare intrarea seniorului Wei în Consiliul Marilor-Miniștri și puteți lăsa clanul împărătesei să preia conducerea Curții? Cuvântul unui împărat al Chinei nu poate fi luat înapoi. Dacă afirmă în fața ministrului său și a servitorilor că va oferi imperiul seniorului Wei, acesta este un angajament solemn ce trebuie respectat. Maiestate Supremă, nori negri o să acopere soarele. Pământul tremură de îngrijorare. Deasupra Cetății Interzise păsările se rotesc, țipând fără să vrea să se așeze. Dinastia Tang e în pericol!

Am păstrat tăcerea. Pei Yan s-a apropiat în genunchi și s-a prosternat.

— Maiestate Supremă, împăratul moștenitor vrea să ofere tronul cucerit de strămoșii săi unui străin. Această trădare nu-i o neglijență. E o crimă ce trebuie pedepsită! Fostului suveran îi plăcea să spună că oamenii sunt egali când merg la judecată. Maiestatea Sa Supremă să aplice legea!

— Senior Pei, binevoiește a-mi lăsa o noapte de gândire.

În seara aceea, n-am prea putut să mă gândesc. După o lungă rugăciune, m-am simțit lepădată de

orice necurăție a acestei lumi pământești. Însotită de Blândețe, am urcat în turnul Observatorului. Acolo, aerul era de o puritate absolută. Luna își revărsa razele înghețate pe sferele astronomilor. În cer, zeii își dezvăluiseră harta gândurilor. De trei ani, partea de cer corespunzătoare tronului își pierduse treptat din strălucire. În seara aceea, în spatele unei perdele subțiri de nori, astrele erau aproape stinse.

În ziua a șasea din luna a doua a erei Moștenitorului Sacru, i-am invitat pe slujbași la salutul de dimineață în Palatul Cerului Suprem, rezervat în mod obișnuit Marii Venerări anuale. După ce Viitor a venit pe tron, eu am stat pe jilțul din dreapta. A trimis imediat un eunuc să afle de la suita mea motivul pentru care îl chemasem în acel loc și dacă vom primi vizita unui rege străin.

A răsunat zgomot de arme. Marele-secretar Pei Yan și vicesecretarul, marele-general al cavaleriei Stângii, supraveghetor al Gărzii imperiale Pădurea de Pene a Stângii, și marele-general al armatei conducătoare, supraveghetor al Gărzii imperiale Pădurea de Pene a Drepteii, au intrat în sala de audiențe în ținută de război.

Pei Yan a scos un sul din mânecă și a citit cu glas tare decretul pe care i-l dictasem în secret cu o seară înainte:

— Fiul meu, Împăratul Moștenitor Sacru, al patrulea împărat din dinastia Tang, și-a întors fața de la învățăturile fostului suveran, neglijându-și datoria sacră și dezonorându-și strămoșii. Faptele sale au pătat imaginea autorității imperiale. Drept urmare, uzând de puterea transmisă de împăratul Înalt Strămoș, îi retrag coroana. Dezmoștenit de toate rentele nobile, va purta titlul simplu de rege al provinciei Ling.

Pei Yan a pus sulul imperial la loc în mânecă, a urcat treptele estradei și l-a tras pe suveran jos de pe tron.

— Mamă! a strigat fiul meu, înspăimântat. Ce greșală am făcut?

În loc să conteste legitimitatea actului meu, Viitor se comporta ca un copil prins cu mâța în sac.

Atunci s-a auzit vocea mea plină de răceală:

— I-ai oferit imperiul lui Wei Xuan Zhen, asta e greșeala ta!

— Mamă, a fost o glumă.

— Un împărat nu glumește în fața supușilor.

— Mamă venerată, iartă-mă! N-am să mai fac!

Bărbatul care domnise timp de două luni peste cel mai mare imperiu a izbucnit în lacrimi. La picioarele estradei, în sală, prinții și mării-ministri stăteau prosternați. L-am căutat cu privirea pe cel de-al patrulea fiu al meu, Soare. Cu fruntea lipită de pământ, tremura din tot corpul.

Regele din provincia Yu a fost chemat la palatul meu. Când i-am dezvăluit data când va fi încoronat, a bâiguit:

— Venerabilă Mamă Împărăteasă Supremă, dinastia noastră a fost întemeiată în urmă cu cincizeci de ani de împăratul Înalt Strămoș. De atunci, împăratul Strămoș Etern a făcut să triumfe pacea și virtutea pe acest pământ. Un astfel de trecut este o provocare pentru urmașul lor. Fiind cel mai mic din familie, nu mi-am dorit niciodată coroana. Nu m-am pregătit să domnesc. Onoarea și puterea cu care vreți să mă copleșiți sunt prea greu de purtat și fiul vostru nu are nici cunoștințele și nici forța necesară să și le asume. A vă dezamăgi este o crimă pe care fiul vostru nu va îndrăzni s-o comită. Prefer să rămân rege al provinciei Yu. Vă rog, Mamă Supremă, alegeți un alt candidat!

Dintre cei patru fii ai mei, Soare semăna cel mai mult cu soțul meu. La douăzeci de ani, avea chipul palid și o privire naivă. Vocea lui mi-o amintea pe cea a Micului Fazan tânăr, care refuza să fie împărat. Un om căruia nu-i place puterea va fi rănit de cruzimea ei. Nu va ști să ridice mâna

răzbunării, nici să descurce ițele pe care le urzesc binele și răul. Nu va ști niciodată să țină în frâu rudele și demnitarii, veșnic uzurpatori.

Am oftat și i-am răspuns:

— Ești ultimul meu fiu. Vei primi sigiliul dinastiei. N-am de ales. Trebuie să-ți faci datoria.

Chipul frumos al lui Soare era plin de lacrimi.

— Mamă Supremă, al doilea frate al meu, Înțelepciune, a cunoscut trei ani de exil. Singurătatea, ținutul aspru din sud, tânguiriile vântului l-au făcut să-și înțeleagă greșelile de altădată. Inima lui e plină de căință și de durere. Sunt sigur că, dacă îl veți chema în capitală, veți vedea cât e de schimbat! Mamă Supremă, vă implor mila, iertați-i rătăcirile din tinerețe! Va fi un suveran demn de stima voastră.

Numele lui Înțelepciune m-a supărat. M-am încruntat.

— Ai primit vreun mesaj de la exilat? Orice schimb de informații al cuiva de la Curte cu proscrisul este o trădare pedepsită cu închisoarea sau exilul. Ca rege al provinciei Yu, nu-ți este permis să încalci legea.

Dar Soare a insistat:

— Mamă Supremă, Înțelepciune este pregătit să...

L-am întrerupt:

— Înțelepciune a comis o crimă de neiertat vrând să uzurpe tronul. Chiar dacă inimii mele i-ar fi milă de exilul lui, tot n-aș putea să-l chem din nou la Curte. Căci un asemenea act ar influența în mod nefast posteritatea. Ar fi o încurajare pentru toți prinții să se revolte împotriva taților suverani. În ceea ce-l privește pe fratele tău Viitor, desigur, recunosc că a rostit vorbe nechibzuite care nu se potriveau cu adevăratele lui intenții. Dar sunt obligată să aplic legea ancestrală. Căci acceptarea unei astfel de neglijențe înjosește puterea divină de care dispune împăratul. Fără respect, fără teamă, domnia ar deveni o joacă de copii și dinastia ar fi răsturnată. N-are rost să mai discutăm. Vei fi împăratul Chinei.

Câteva zile mai târziu, priveam cu mulțumire ceremonia în cursul căreia Soare urca pe tron. Cântecul și tămâia, laudele dregătorilor, uralele soldaților, ospețele oferite poporului au alungat amintirea zilelor întunecate. Doamna Liu a noului suveran a devenit împărăteasă. Fiul lor cel mare a primit titlul de Fiu Suprem. Am inaugurat o nouă eră, numită Trezirea Culturii. Viitor și soția lui au fost exilați la sud de Fluviul Lung, unde trebuiau să mediteze la deșertăciunile lumii în fața unui peisaj ostil. Membrii clanului împărătesei decăzute au fost deportați în provincia Qin. Aveau să moară în mizerie.

Noul suveran a refuzat să domnească. Printr-un edict, a adus un omagiu rolului jucat de mine pe lângă defunctul împărat, și-a recunoscut lipsa de experiență politică și a comunicat hotărârea sa de a-mi încredința imperiul. A poruncit să-i fie scos tronul din Palatul Audiențelor și m-a lăsat să primesc singură salutul de dimineață. S-a închis în palatul său împreună cu suita lui discretă și apărea alături de mine doar la marile ocazii.

Într-o seară, oamenii m-au înștiințat că exilatul Înțelepciune se agita în taină ca să evadeze din reședința sa supravegheată. Mesajele trimise unchilor și verilor săi aflați în posturi în regate-provincii fuseseră interceptate. În aceste scrisori, fiul nedemn spunea că regența mea era o uzurpare și chema prinții de sânge să se revolte.

Am fost cuprinsă de tristețe și de mânie, dar n-aveam timp de pierdut cu tânguiri zadarnice. În aceeași noapte, l-am trimis în taină spre provincia muntoasă Ba pe marele-general al cavaleriei Stângii, supraveghetorul Gărzii imperiale Pădurea de Pene, Qiu Shen Ji, cu o armată de o mie de călăreți. Misiunea lui era să-l convingă pe Înțelepciune să nu facă o nouă nebulie.

Al doilea fiu al meu se născuse în anul al cincilea al erei Strălucirea Eternă, în luna decembrie,

pe drumul de pelerinaj spre mormântul Strămoșului Etern, în mijlocul unui peisaj cu copaci desfrunziți, care străpungeau ceața cu crengile lor lungi și subțiri. Purtam un făt în pânțele, ca o sfidare adresată Curții din Afară, care refuza să-mi acorde un titlu. Înțelepciune a venit pe lume când începuse să ningă. Întreaga lui viață avea să fie răceală elegantă și agitație nebună.

Din primii ani ai copilăriei, suferise pentru că era fratele mai mic al Fiului Suprem. Diferența dintre băieți era de doi ani și Înțelepciune fusese numit însoțitorul oficial al fratelui său. Instruiți de aceiași maestri, citind aceleași cărți, practicând aceleași sporturi și fiind de aceeași înălțime, inegalitatea dintre ei era totuși mare: numărul de valeți; diferența de saluturi; varietatea felurilor de mâncare; culorile corespunzătoare rangului lor; și, în sfârșit, atenția arătată de Tatăl Suveran. Numit rege al provinciei Yong, Înțelepciune avea să fie întotdeauna servitorul fratelui său.

La opt ani, Înțelepciune a părăsit Cetatea Dinăuntru și s-a mutat în palatul său regal. Instruit de slujbași aleși de mine, crescuse în lumea exterioară și devenise adult fără să-mi dau seama când. La cincisprezece ani, urcase treptele roșii și asistase din acel moment la salutul de dimineață. În timpul ceremoniilor rituale și al ospetelor imperiale, făcea în așa fel încât să fie cel mai elegant dintre curteni. În afara tunicilor de protocol stabilite pentru rangul său, adăuga întotdeauna detalii care încălcau tainic interdicțiile și îi puneau în valoare diferența. Machiat de mâini care știau ce este grația, răspândind parfumuri subtile, înconjurat de adolescenți frumoși cu buze roșii, îl eclipsa pe Fiul Suprem prin măreție.

Fiului meu dintâi, regretatul Splendoare, nu i se prea potrivea numele. Suferind de piept încă din copilărie, privise lumea cu tandrețea și indulgența unui tânăr copleșit de povara morții. Înțelepciune era elocvent, Splendoare rostea cuvintele cu jumătate de glas. Fratele mai mic era roșu în obraji, fratele cel mare avea chipul palid, presărat

cu pete roșii. Prințului îi plăceau bijuteriile rare, țesăturile scumpe, vinul și mesele îmbelșugate, moștenitorul tronului se mulțumea cu tunici sobre, legume și ceai.

Într-o zi de iarnă, pe când respira greu, Splendoare mă implorase să-l ascult: „Sănătatea îmi slăbește pe zi ce trece și simt că am din ce în ce mai puțină putere. Deși vreau, nu voi putea să-mi asum deplin îndatoririle. Succesorul Tatălui Imperial trebuie să fie un om viguros. Înțelepciune e înzestrat și puternic. Va fi într-o zi un suveran minunat. Vă rog, nu luați în considerare dreptul celui mai în vârstă! Voi fi fericit să-i cedez lui titlul meu de Fiu Suprem!“.

De la cea mai veche dinastie, în familia imperială mulți frați luptaseră pentru locul de Fiu Suprem. Rar se întâmplase ca un frate mai mare să ofere viitorul lui celui pe care-l considera mai demn decât el. Înduioșată de acest act dezinteresat, l-am luat de mână. Era prima dată când îl atingeam pe unul dintre fiii mei, iar acest contact neobișnuit m-a făcut să tresar de fericire și de melancolie. Splendoare se ridicase și își pusese capul pe genunchii mei. L-am strâns în brațe.

— Pe tine te dorim pe tron eu și Tatăl Suveran, i-am spus mângâindu-i părul. Tu ai toate însușirile unui bun suveran. Vindecă-te!

Lacrimi se rostogoleau pe obrajii copilului meu.

— Mulțumesc, Venerabilă Mamă, mulțumesc...

La vremea aceea, fără știrea mea, Înțelepciune își pusese iscoade în anturajul fratelui său. Abia mai târziu am aflat că discuția aceasta semănase în inima unui frate invidios sâmburele urii nebune.

Nu avusesem timp să fac din Splendoare un mare împărat, n-avusesem timp să-l învăț adevărul despre cruzime și compasiune, despre milă și pedeapsă, n-avusesem timp să-l învăț cum să-i facă pe lași curajoși, pe leneși, harnici, pe trădători, credincioși. Splendoare a murit dintr-odată. Buddha mi-a demonstrat iarăși că totul e iluzie.

Fiul meu preaiubit a fost îngropat pe Muntele Păcii Eterne, lângă Luo Yang. A primit titlul postum de Împărat al Pietății. Era prima dată, de la dinastiile din vechime, când un rege era ridicat la demnitatea absolută după moarte. Frescele care acopereau pereții lungului culoar subteran reprezentau viața somptuoasă din Lumea de Dincolo. La intrare, poruncisem să fie pictate scene de sărbătoare, de vânatoare, de jocuri: caii nechezau, câinii lătrau. Se auzeau huruitul carelor, fluturatul flamurilor, sunetul cornului care anunța sosirea împăratului. În camera funerară, pe bolta cerească, soarele contempla luna și cele mai frumoase soții se plimbau într-o grădină unde înfloreau bujori. Voiam ca, mii de ani mai târziu, Splendoare, care renunțase la lumină și la prefacerile acestei lumi, să continue să trăiască în fericire și frumusețe.

Înțelepciune primise apoi titlul de Fiu Suprem și participa activ la politică. În palatul său de la răsărit, aduna învățați și voia să compună cărți. Sănătatea soțului meu slăbea pe atunci. Am fost înștiințată că unii slujbași se adunau în taină la prințul moștenitor și-mi criticau intervenția în treburile statului. Înțelepciune i-a oferit curând tatălui său o nouă versiune a *Istoriei dinastiei Han târzie*, în care înfiera împărătesele-mame regente, considerându-le uzurpatoare. Am replicat scriind două cărți care-i erau destinate: *Învățăături pentru Fiul Suprem*, *Florilegiu de fii celebri pentru pietatea lor filială*.

Înțelepciune îndrăgise un adolescent și poruncise să fie castrat. Seara, ușa palatului său se închidea, petrecerile se țineau lanț și el alerga gol cu gărzile după favoritul său. Deoarece zvonul acestor orgii trecuse de zidurile palatului de la răsărit, soțul meu, furios, a hotărât să-l pedepsească pe cel răspunzător de coruperea regelui. Răpît la colțul unei străzi și bătut cu cruzime, băiatul a făcut dezvăluiri neașteptate: stăpânul său pusese să fie asasinat taoistul Ming Chong Yan, care refuzase să mă otrăvească; stăpânul său pregătea o lovitură de stat.

În cursul unei perchezitii, în grajdul palatului din est au fost descoperite sute de arme și platoșe, pregătite pentru echiparea unei cavalerii ușoare. Lovitura de stat fusese evitată la timp. Întelepciune, rămas fără titlu, a fost exilat din capitală.

Am aflat de la anturajul lui că știa că nu eu îi eram adevărata mamă. Într-adevăr, cu douăzeci de ani în urmă, pe drumul pelerinajului, sora cea mare născuse un băiat nelegitim, zămislit cu soțul meu. A doua zi, adusesem pe lume un copil mort. Rubin și Smarald primiseră misiunea să-l înștiințeze pe suveran și să schimbe nou-născuții. Sub motiv că nu se simțea bine, mama plecase cu trupul fără viață al prințului înfășurat în haina ei de blană și-l îngropase la o mănăstire.

În timp ce fiul meu dormea sub o stelă fără inscripție, Întelepciune, destinat să fie abandonat, ar fi putut urca pe tron în locul lui. Dar adevărul pe care îl află e mai ucigaș decât minciuna. Convins că nu era iubit, obsedat de o ură imaginară, îmi confundase exigența și severitatea cu asuprirea voită și răutatea gratuită ale unei mame vitrege. În China noastră eternă, nu există titlu mai apropiat de puterea absolută decât cel de moștenitor și nimic mai primejdios decât o astfel de viață dusă în apropierea focului. Alții asemenea lui Întelepciune încercaseră să forțeze destinul. Poarta era deschisă. Ducea la prăbușire.

Marele-general mi-a trimis un mesaj: Întelepciune se spânzurase în camera lui. Am poruncit să-i fie îngropat trupul chiar acolo, pe o colină săracă și fără ornamente, într-o cameră subterană cu câteva obiecte obișnuite. Ca să închid gurile rele care ar fi văzut în sinucidere un asasinat deghizat, am convocat demnitarii la o ceremonie de tânguiri. În public, am vărsat lacrimi de regret, i-am acordat iertarea acestui fiu rebel și i-am redat coroana de rege al provinciei Yong, titlu pe care îl purtase în adolescență.

Eforturile de a trăi cu copiii mei într-o fericire simplă fuseseră zadarnice. De la nașterea lor, distanța dintre prinți și împărăteasă se mărea mereu. Nu-mi alăptasem niciodată copiii și trebuia să-mi ascund gelozia văzând sâni de care se agățau cu lăcomie. Tânără mamă, nu avusesem nici o putere să schimb regulile ancestrale. Copiii mei fuseseră puși sub tutela înalților dregători. Fuseseră învățați să se teamă de mine și să mă venereze ca pe o divinitate. Crescuseră fără să-i fi învățat nici măcar un poem. Vorbele mele pentru ei erau ordine transcrise de secretari pe suluri de mătase, pe care le primeau în genunchi. La cincisprezece ani, se căsătoriseră și descoperiseră plăcerea. În exteriorul Cetății imperiale, își deschiseseră curțile fiilor de miniștri, ofițerilor din gardă și verilor lor ambițioși aflați la început de carieră. Servitorii îi făceau pe stăpâni să creadă că erau oameni mari. Splendoare preferase să aștepte și Înțelepciune a vrut să se impună. Soare alesese tăcerea și Viitor, nesupunerea.

La șazeci de ani, pe când femeile de vârsta mea se bucurau de căldura căminului jucându-se cu nepoții, mă simțeam mai singură ca niciodată. Micul Fazan alesese cerul și eu, neantul. Doi dintre fiii mei dormeau sub pământ și altul era exilat. De teamă ca susținătorii lui Înțelepciune să nu pună mâna pe moștenitorii lui și să se folosească de numele lor ca să ridice o armată rebelă, mi-am trimis nepoții în capitala de la răsărit și i-am închis într-o aripă a Cetății Dinăuntru. Familia lui Viitor îl urmase în exil. Pe drumul muntos, soția lui adusese pe lume înainte de soroc o fetiță. Fără doică, Viitor o trăsese din pântecul mamei și își scosese tunică pentru a o înfășura în ea.

Alături de mine, Blândețe, devenită tânără femeie, privea tăcută viața mea plină de tristețe.

Câteva mesaje scrise de Înțelepciune scăpaseră de controlul gărzilor și se răspândiseră în lume.

La șapte luni după sinuciderea lui, a izbucnit o revoltă. În fruntea armatei răzvrătite se afla Li Jing Yei, nepotul și moștenitorul marelui-general Li Ji care, cu cincizeci de ani în urmă, mă recomandase pentru Cetatea Interzisă. Alungat din capitală pentru corupție, el și susținătorii lui au vrut să revină la Curte ca eliberatori. După ce au ocupat prin șiretenie orașul strategic Yang, și-au ales conducător un bărbat care semăna cu Înțelepciune și pretindeau că acționează sub ordinele regelui care nu murise. În zece zile, au adunat o armată de o sută de mii de voluntari, formată din vagabonzi și bandiți atrași de promisiunea unor prăzi nemai-văzute.

În dimineața aceea, la Luo Yang, am primit salutul slujbașilor. În Palatul Autorității Virtuozilor, stâlpii semănau cu niște dragoni negri avântându-se spre văzduhul întunecat. De-a lungul aleilor, focurile luminau fețele miniștrilor, îngrijorați și speriați. După prosternare și urarea de viață lungă, Pei Yan mi-a înmănat declarația răspândită de răzvrătiți în districtele aflate acum sub controlul lor.

Blândețe a desfăcut pe masa mea sulul. Primul paragraf mi-a sărit în ochi ca un jet de venin:

„Așa-zisa regentă Doamna Wu are o origine umilă. Chemată în tinerețe de împăratul Strămoș Etern, ea l-a sedus pe Tatăl Suveran, a năvălit desfrâul în Palatul Dinăuntru și l-a îmbrobodit pe Fiul Suprem. A detronat-o pe împărăteasă prin calomnii; zâmbetul ei perfid l-a atras pe stăpânul nostru în capcana incestului. Inima ei este mai șireată decât cea a unei șopârle, caracterul, mai crud decât al unei lupoaice. Bântuită de demoni, i-a torturat pe servitorii credincioși, și-a ucis surorile și și-a asasinat frații. A provocat moartea suveranului și și-a otrăvit mama. După toate aceste asasinat, nu-și mai ascunde ambiția uzurpatoare. I-a închis pe moștenitorii tronului și a încredințat treburile statului membrilor familiei sale. Canibală, își devorează descendența imperială; malefică, pune în pericol dinastia. Crimele sale au provocat mânia

oamenilor și a zeilor, existența ei a murdărit puritatea Cerului și Pământului...”

În partea a doua a proclamației, autorul cânta gloria șefului rebelilor, Li Jing Yei:

“...Jing Yei, fost slujitor la Curtea imperială, fiu de seniori nobili și glorioși, a fost îndepărtat de la putere pentru că a denunțat corupția. De atunci, indignarea lui este mai furioasă decât furtuna și jură să elibereze tronul de vampiri. Chemat de dezamăgirea lumii de sub cer, împuternicit de voința universală, a ridicat stindardul revoltei ca să curețe mizeriile omenirii. În sud, până la ținutul celor O Sută de Triburi, la nord, până la hotarul munților și fluviilor, călăreții în zale se înghesuie, roțile de jad se rostogolesc una după alta, toți merg împotriva Dușmancei. Hambarele noastre sunt pline cu sorg roșu; flamurile noastre galbene sunt valuri năvalnice. Nechezatul cailor acoperă vuietul crivățului, tăișul sclipitor al săbiilor face constelațiile să pălească. Când trupele noastre murmură, piscurile și văile se prăbușesc, când răsună strigătul de război al armatelor noastre, norii și vântul își schimbă culoarea. Cu o asemenea forță, ce dușman ar putea să ne stea în cale? Cu o asemenea forță, care cetate ne-ar mai putea rezista?”

A treia parte era culmea emoției patetice:

“...Nu s-a uscat bine pământul așezat pe mormântul Maiestății Sale, și orfanii nu mai au dreptul să existe... Dacă nu vă dezlipiți încă de tihna căminelor voastre, veți rătăci în meandrele destinului! Dacă lăsați să treacă ceasul providenței, veți fi ajunși de răstimpul decăderii! Răspundeți chiar de-acum: cine va fi suveranul imperiului, cine va deține pământului negru, cine va fi stăpânul poporului galben?”

Am înfășurat sulul și am ridicat capul. Am întrebat cine mânuise pana aceea acerbă. Cineva din sală a răspuns că era vorba de cărturarul Luo Bin Wang.

— Nu i s-a dus faima că ar fi fost un poet precoce, celebru de când avea șapte ani? Ce păcat

că stilul acesta scilpitor, că suflul lui puternic au fost deturnate de intriganți! Ce păcat că poeții devin instrumente politice, că un artist de geniu se înjosește și se pune în slujba unei propagande necinstite! Cum se face că nu l-am cunoscut mai înainte? E greșeala marilor-miniștri care i-au neglijat talentele. O astfel de greșeală nu trebuie să se mai repete!

Calmul meu i-a mirat pe miniștri și i-a destins pe generali. Consiliul a putut să se desfășoare într-o atmosferă de încredere. Deodată, în mijlocul discursurilor celor prezenți, care cereau o repreșiune imediată, s-a auzit vocea marelui-secretar Pei Yan:

— Maiestate Supremă, servitorul vostru crede că nu-i deloc chibzuit să ridicăm o armată imperială!

Surprinsă de atitudinea lui, l-am întrebat de ce susținea asta.

— Maiestatea Sa împăratul moștenitor a ajuns deja la vârsta adultă, dar Maiestatea Voastră Supremă guvernează în continuare în locul lui. Situația aceasta anormală le dă apă la moară rebelilor, care cer domnia unui prinț de sânge. Dacă Maiestatea Voastră Supremă renunță la conducere și îi transmite puterea suveranului, toată această agitație își va pierde legitimitatea și se va domoli fără înfruntare armată.

Discursul lui Pei Yan m-a lovit în moalele capului mai mult decât manifestul răzvrătiților. Cu treizeci de ani în urmă, marele-secretar era doar un biet cărturar de origine modestă. Îl remarcasem cu ocazia ultimei probe la concursul imperial și, la porunca mea, fusese primit la Institutul de Litere Splendide, școală de înalte studii de administrație creată de suveranul Strămoș Etern pentru formarea viitorilor miniștri. Mandarin singuratic, nu știa nici să țeară o rețea de relații, nici să se asocieze unui curent politic. Cariera sa fusese decisă când descoperisem în el calitățile unui slujbaș muncitor și incoruptibil. În cincisprezece ani, sub protecția mea, urcase treptele ierarhiei imperiale și

devenise șeful guvernului. Acum, în momentul în care aveam cea mai mare nevoie de susținere, atitudinea lui împăciuitoare era mai mult decât o trădare: în loc să-i condamne pe rebeli, devenea purtătorul lor de cuvânt, acuzându-mă în public de a fi acaparat prea mult timp puterea.

Afară apăreau zorii. Un val neconținut de lumină se revărsa în sala de audiențe și razele soarelui mi-au atins brațele. Mi-am ascuns mânia și am zâmbit.

— Seniore Pei, timp de mai bine de douăzeci de ani am fost sfetnicul fostului suveran fără să comit o singură greșală. Cerul și Pământul și-au arătat mulțumirea în cursul Marii Sanctificări, iar poporul chinez a recunoscut calitatea sfaturilor mele, oferindu-mi titlul de Împărăteasă Celestă. Astăzi, regența mea e singura garanție a stabilității imperiale după atâtea tulburări care au lovit pământul chinez. Tocmai din acest motiv fostul suveran și suveranul moștenitor mi-au încredințat amândoi dinastia. Nu-i deloc greu să-i transmit puterea fiului meu, dar acest gest infim ar fi, din partea mea, o predare necondiționată. În ochii poporului, ar însemna o recunoaștere a acuzațiilor mincinoase și încurajarea tâlharilor să ne disprețuiască autoritatea. Chiar dacă, de la un timp, mă gândesc să mă retrag treptat de la conducerea treburilor acestei lumi, acum, imediat, nu este cu putință. Prestigiul suveranilor strămoși a fost zdruncinat. În această situație, nici un prinț de sânge aflat în fața scenei politice nu va fi respectat de vasalii săi. Va deveni o marionetă. Seniore Pei Yan, tu, care pe vremuri ai fost de o clarviziune extraordinară, cum de ești acum atât de orb?

Mult timp după întoarcerea în gineceu, n-am putut să-mi revin din cauza obrăzniciei lui Pei Yan și mă apăsa un presentiment sumbru. După ce am dat poruncă să se întărească supravegherea lui Viitor în jurul reședinței sale din exil, am pus

să fie spionate întrevederile fiului meu Soare cu dregătorii.

Magistratul-supraveghetor Cui Cha a cerut o audiență de taină.

— Pe patul de moarte, fostul împărat l-a însărcinat pe Pei Yan să vegheze asupra guvernului, a murmurat el. Această putere testamentară a născut probabil în el o mare ambiție. De aceea astăzi, în loc să-i ia apărarea Maiestății Voastre Supreme, v-a cerut să părăsiți puterea. Toată lumea știe că suveranul moștenitor n-are deloc experiență politică și că nu va putea domni cu fermitate. A-l readuce pe suveran pe tron ar însemna a-i încredința puterea lui Pei Yan. Maiestatea Voastră Supremă ar trebui să aibă mare grijă...

Această reflecție răspundea întrebărilor mele. Am respins trimiterea unei armate imperiale împotriva răzvrătiților și am sporit efectivele însărcinate cu apărarea Cetății Dinăuntru. În câteva zile, investigațiile secrete mi-au dezvăluit că unul dintre șefii organizatori ai revoltei era nepotul lui Pei Yan. Cu excepția acestei legături de rudenie, nici o altă dovadă nu susținea vinovăția marelui-secretar.

Dar luasem o hotărâre, chiar dacă încă planau îndoieli în privința vinei lui Pei Yan. Nu mă mai interesa să știu dacă era sau nu vinovat. Răzmerița condusă de Li Jing Yei, nepot de mare-general, veteran al dinastiei, produsese tulburare în Curtea din Afară. Oamenii care mă ascultaseră orbește începeau să se îndoiască de legitimitatea mea. Poziția lui Pei Yan nu făcea decât să întărească acest sentiment nefast. Mare-secretar prin voința soțului meu, ministru consilier ce contestase un suveran organizând destituirea lui, Pei Yan disidentul devenise un pericol pe care trebuia să-l suprim.

Într-o zi friguroasă, în cursul salutului de dimineață, am poruncit arestarea lui Pei Yan. Generalii din Garda Pădurii de Pene au intrat în palat cu trupele lor. În timp ce, surprinși, numeroși miniștri pledau pentru nevinovăția lui, marele-secretar lăsa

să i se ia boneta de in negru, tăblița de fildeș, centura de piele cusută cu plăci de jad și însemnele funcției fără să riposteze sau să se tânguie.

În cursul aceleiași ședințe, am poruncit distrugerea mormântului marelui-general Li Ji pentru vina de a fi adus pe lume un nepot răzvrătit. Am hotărât să i se retragă numele de Li, cu care fusese răsplătit de împăratul Strămoș Etern¹. Oasele să-i fie împrăștiate în natură! Persecutând un mort de care eram strâns legată, îi puneam în gardă pe cei vii care ar fi îndrăznit să mă trădeze. În ziua aceea, diviziile imperiale au primit ordin de plecare. Trei sute de mii de soldați în platoșe au pornit în grabă spre cetățile ocupate. Curând, am primit vești despre victorie. Așa-zisa armată rebelă era numai o ceată de tâlhari, care fugise în neorânduială văzându-ne flamurile. O revoltă se iscase chiar în tabăra răzvrătiților. La patruzeci de zile după declarația lor sfărăitoare, soldații răzvrățiți cereau să se predea oferindu-mi capetele tăiate ale lui Xu Jing Yei² și ale susținătorilor săi. Am poruncit să fie așezate înfipte în sulițe în centrul capitalei Luo Yang. Curând, le-a acoperit scuipatul trecătorilor.

Ofițerii imperiali i-au executat până la ultimul pe șefii rebeli care supraviețuiseră. Când mi-a fost denunțat marele-general al Regimentului Vulturii Dreptei, Cheng Wu Ting, pentru că vorbise în taină cu un răzvrătit, fără să cer vreo dovadă și în pofida reputației lui de învingător al turcilor și al coreenilor, l-am trimis pe marele-general al Regimentului Vulturii Stângii să-i taie capul în cazarma lui.

-
1. În China imperială, împărații îi recompensau deseori cu numele lor de familie pe demnitarii apropiați, gest care marca o favoare supremă. Înainte de a se fi numit Li Ji, marele-general purtase numele de Xu Ji.
 2. Li Jing Yei, înainte de a i se retrage numele de familie Li, dăruit de împăratul Strămoș Etern.

După arestarea lui Pei Yan și perchiziționarea bunurilor sale, judecătorul m-a informat că marele-secretar trăise în sărăcie. Mobila era simplă, camerele nu erau luxoase. În timpul celor șase ani ai mandatului său în postul de mare-ministru, economisise doar câțiva saci cu orez și vreo zece suluri de mătase, daruri făcute de fostul meu soț și de mine.

Cinstea acestui om m-a mișcat profund. În închisoare n-a mărturisit niciodată crima de care era acuzat și nu și-a strigat niciodată nevinovăția. Pe la jumătatea toamnei, a fost decapitat în mijlocul unei răspântii. Se pare că, înainte de a muri, le-a cerut iertare fraților săi condamnați la exil: „Când am fost la putere, nu v-am lăsat să profitați de situația mea; acum, din cauza mea, trebuie să plecați în exil la capătul lumii. Îmi pare rău!“.

Nu încercasem să aflu dacă-și meritase moartea, căci acea condamnare fusese hotărâtoare în bătălia împotriva răzvrătiților. Am poruncit în taină să-i fie luate capul și trupul și îngropate cuviincios în câmpia de lângă Luo Yang. Uneori, la data comemorării morții sale, trimiteam câteva ofrande.

În Cetatea Interzisă, vocea mea gravă a răsunat în Palatul Autorității Virtuozilor:

— N-am dezamăgit niciodată Cerul, știți bine asta! L-am servit pe fostul suveran mai bine de douăzeci de ani, iar treburile statului m-au frământat atât de mult! Am vegheat la statornicia și la bucuria lumii. V-am oferit fiecăruia dintre voi bogăție și noblețe. De când fostul suveran v-a părăsit și mi-a încredințat conducerea, nu m-am preocupat niciodată de sănătatea mea și toate gândurile mi s-au îndreptat spre fericirea poporului. Acești rebeli fuseseră miniștri, generali și slujbași la Curte. Unde e loialitatea, unde e onoarea? Rușine vouă! Oamenii vicleni și nesupuși nu mă sperie. Vă întreb: cine dintre voi va fi mai puternic, mai nestăpânit, mai încăpățânat decât Pei Yan, ministrul legatar? Cine va fi mai violent, mai temerar, mai furios decât Xu Jing Yei, descendentul

unui veteran al dinastiei? Cine va fi mai priceput, mai abil, mai cunoscător în ale tacticii decât Cheng Wu Ting, care niciodată n-a fost învins pe câmpul de luptă? Aceștia trei erau considerați oameni de neînvinci! Când au vrut să mă trădeze, le-am tăiat capul. Dacă vă credeți mai buni ca ei, răzvrătiți-vă neîntârziat. Ori dacă nu, adunați-vă eforturile și fiți alături de mine în cârmuirea statului, nu vă arătați nedemni de posteritate!

În prima lună a primului an din era Casa Luminii, am zămislit o lume nouă. Pe zidurile orașelor, vechile flamuri imperiale au dispărut și stindardele mele aurii brodate cu mov au început să fluture în vânt. La Curte, am redistribuit culorile demnitarilor: movul cărturarilor și generalilor mai sus de rangul trei, purpuriul rangului patru și roșul-aprins rangului cinci. Rangul șase trebuia să se mulțumească cu verdele-închis, iar rangul al șaptelea se îmbrăca în verde-deschis. Rangurile opt și nouă, aflate în partea cea mai jos a clasa-mentului, erau consolete în umilința lor: le atribuisem nuanța începutului de primăvară. În guvern, am suprimat vechile denumiri ale miniștrilor de stat. Inspirată de venerabila dinastie Zhou, din care se trăgea clanul nostru Wu, am vrut ca politica să fie de acum înainte o celebrare a vieții. Un edict a schimbat Marea Cancelarie în Terasa Păsărilor Divine, Marele Secretariat în Pavilionul Phoenixului, Ministerul Lucrărilor Supreme în Loja Literelor Prosperere. Cele șase ministere destinate administrației interioare, treburilor sociale, riturilor, armelor, pedepselor, marilor lucrări au devenit și ele Oficiile Cerului, Pământului, Primăverii, Verii, Toamnei și Iernii.

Când astrele se rotesc în cer, desenează o perfecțiune matematică. Și, când se deschid, florile dezvăluie un univers cu arhitectură armonioasă. Anotimpurile se succed conform ordinii creatoare. Naștere, înflorire, maturizare și veștejire, pentru că

acolo unde e moarte, e și recoltă. Culmea poeziei este tăcerea, desăvârșirea unei picturi este albul unei hârtii imaculate, înțeleptul meditează la un gând gol, iluminarea lui Buddha este extincția lumii. Ultima putere a unui suveran este anularea propriei autorități. De neclintit și concentrată, voința lui răspândește inteligența Naturii care menține echilibrul între lumină și întuneric. Calmă și hotărâtă, comanda sa trece dincolo de evoluția universală a mișcării perpetue. Infinit de puternică și infinit de delicată, mâna sa aplică legile nevăzute care dau rod ogoarelor, care mișcă stelele și cheamă păsările călătoare.

La patru luni după inaugurarea erei Casa Luminii eram pregătită să trec la faza superioară a politicii mele.

Era Brațelor Coborâte și a Mâinilor Împreunate anunța hotărârea mea de a governa fără să recurg la violență, în postura rugăciunii. Dinaintea mea aveau să fie zeii coborând din înalțuri, înapoia mea se prosterna o țară întreagă. De acum înainte, n-aveau să mai fie brațe ridicate agitând lancea represiunii, eforturi zadarnice, tulburare inutilă. Demonii fuseseră alungați, aveam să domin tumultul acestei lumi prin forță nezdruncinată.

NOUĂ

Nu mai aveam menstruație.

Luna creștea și descreștea în van. Marea purpurie secase.

În lumea asta, femeile sunt perlele oceanului, iar strălucirea li se naște din impuritate. Sângele îmi fusese legătura cu lumea subterană, unde un labirint lugubru se răsucea în jurul unei vâlvătai eterne.

Acolo era sursa energiei mele.

Împărăteasă Supremă, trebuia să-mi țin ascunsă boala. Dar schimbările de dispoziție nu au scăpat bătrânei mele servitoare Smarald. Într-o seară, mi-a impus vizita unei doctorese. Examenul a fost scurt. Femeia austeră cu pălărie de bărbat s-a prosternat și m-a felicitat; corpul meu divin se întorsese la starea lui originară; seninătatea simțurilor mele odihnite îmi permitea în sfârșit să acced la nemurire. Cuvântul „odihnite“ nu-mi plăcea și i-am întrerupt croncănelile cu un gest ostentiv. Aceste angajate ale palatului nu cunoscuseră niciodată violența falusului și cutremurul nașterii. Virginitatea făcuse din ele niște creaturi diafane. Golit de seva lui, un copac își pierde frunzele și se usucă. Lipsită de barbaria femeii, eram ca moartă. Zeii îmi impuneau o văduvie virtuoaasă. Le-am acceptat condamnarea. Plăcerile trupești nu mă mai interesau. Juisarea avea să fie ofranda mea.

Treburile imperiului își reluaseră cursul. Eram din nou țesătoarea care descurcă ițe încurcate. În timpul zilei, înconjurată de miniștri și de generali, îmi uitam vârsta, oboseala, absența unui bărbat

care mă ascultase și mă susținuse. Seara, la întoarcerea în odăile mele, așezată în fața oglinzii, vedeam cum mi se răsfiga părul, orgoliul și tinerețea înșelătoare. Când servitoarele îmi treceau peste față batistele de mătase umede, pudrele albe și fardurile purpurii se ștergeau. Trebuia să-mi înfrunt pielea fără podoabe, piele pe care ridurile începuseră să-și țeară plasa în colțul ochilor, în colțul buzelor... La lumina lumânărilor, oglinda mă invita să pătrund în genune. Îl vedeam pe Micul Fazan tânăr, frumos, cu ochii plini de dorință. În spatele lui, apărea atunci o tânără slabă și zveltă. Râdea. Îl tachina. Îl trăgea pe calul ei. Umăr lângă umăr, șold lângă șold, dispăreau în noaptea memoriei.

Fără Micul Fazan, fără migrenele și tumultul lui sentimental, Curtea Dinăuntru îmi părea pustie. În grădina aceea mare din care oamenii păreau să fi fugit, fiecare copac murmură, fiecare mobilă vorbea, fiecare perdeă răspândea un parfum ce reînvia frânturi de trecut. Noptile eram singură și mă chinuia insomnia. O trezeam pe Blândețe și îi porunceam să meargă înaintea mea, cu un felinar în mână. În dreptul fiecărui pavilion, când apăream femeile care stăteau de veghe se prosternau și deschideau porțile. Camerele în care nu îndrăzneau să intru în timpul zilei erau luminate: aici, o țiteră la care cântase el; acolo, în fața aceluia acvariu, îi auzeam încă râsul de copil; aici, sub această fereastră, ne certaserăm; dincolo, pensulele, călimările și cărțile lui erau încă deschise. Uneori, Micul Fazan părea să pășească alături de mine, șoptindu-mi vorbe de iubire; alteori, îl pierdeam în spatele unei balustrade, la colțul unei galerii. Fugea tot timpul în neguri, spre infinit. Alteori, îndrăzneau să poruncesc deschiderea ușilor grajdurilor. Zărindu-mă, caii lui se agitău și fornăiau de bucurie. Sărutam calul lui preferat, Cântec-de-Zăpadă, care mă privea cu ochi triști. Plângeam cu capul în coama lui.

Întunericul îi sorbise pe Micul Fazan, pe tata, pe mama, pe surori, pe nepoată și pe rivalele mele. Acum, învățasem să uit de corpul meu „odihnit“.

Mă obișnuisem cu înălțimea tronului pe care stăteam, singură. Singură, mutam pionii pe tabla de șah imensă care era un imperiu orfan de stăpânul lui. Eram doar un gând ce contempla lumea aceasta cu milă și răceală.

Treburile politice îmi mențineau vigoarea.

Prelungeam timpul consacrat lucrului până seara, ca să fug de palatul, de închisoarea, de mormântul meu.

Perindarea domniilor le permitea uneltitorilor să iasă la iveală și ambițiilor ascunse să se dea pe față. Rezolvarea acestor mici probleme îmi umplea timpul și singurătatea.

Într-o noapte, am fost tulburată de un vis ciudat. Cineva bătea ușor la ușa pavilionului meu. Pentru că nici o servitoare nu era la postul ei, am deschis chiar eu ușa. Afară era întuneric. Pe trepte stătea un băiețel. Cine îl lăsase să intre în gineceu, acolo unde prezența bărbaților era interzisă? Băiețelul și-a ridicat mâinile împreunate care țineau o cutie mică de tot. „Puteți să-mi dați puțină sare, vă rog?“ În spatele meu, camera era pustie. În fața mea, de cealaltă parte a pragului, acoperișurile cetății imperiale – pete întunecate – se întindeau la infinit. Bătea vântul. M-a cuprins o teamă imposibil de stăpânit. Oare era un ucigaș plătit, un asasin? Cu toate astea, n-am putut să-i închid ușa în nas. Poate că avea nevoie de ajutorul meu. Cum să-i refuz un strop de sare? Teama mă făcea să tremur. În scurtul moment de șovăire, m-am hotărât totuși să-l las să intre. După ce necunoscutul a trecut pragul, teama a dispărut brusc și m-am trezit uimită și fericită.

I-am povestit acest vis prințesei Aur, ultima fiică a Marelui Strămoș, prietena și confidenta mea. Prințesa s-a gândit și mi-a zâmbit cu maliție.

— Maiestatea Voastră Supremă nu s-a gândit că sarea dă gust bucatelor? Când lipsește sarea, viața e searbădă, n-are nici un gust!

Nu mi-am putut reține oftatul. Într-adevăr, seara trecută, nu un băiețel ceruse sare, ci eu, Împărăteasa Supremă, meditasem la gustul vieții! Fostul suveran îmi redase libertatea. Dorința mea era acum împlinită. În întreaga Chină, îmi eram singură stăpână, devenisem propria temniceră, eram propria prizonieră.

Prințesa mi-a văzut tristețea și a continuat:

— De un an de zile, Maiestatea Voastră Supremă muncește zi și noapte. Mă primește destul de puțin în preajma sa, dar știu că-mi ascunde mâhnirea apăsătoare și că n-o mai susține decât propria voință de fier. S-a gândit oare că orice trup omenesc este o mașinărie fragilă și că, adunând prea multă melancolie, neglijând destinderea, se epuizează cu timpul și se poate prăbuși brusc din cauza unei boli fatale? Trupul Maiestății Voastre acum a intrat, se pare, în odihnă. În consecință, îi pot propune un leac care risipește tristețea și întărește sănătatea!

Am întrebat-o, mirată, despre ce vorbea.

A făcut cu ochiul și mi-a răspuns:

— Maiestate Supremă, elementul yin trebuie să se amestece cu elementul yang, contopirea acestor două energii primordiale creează anotimpurile, face florile să se deschidă, stârnește vântul și aduce ploaia. Deși sufletul Maiestății Voastre Supreme este la fel de curajos ca al războinicilor, trupul rămâne tot de femeie. De când ne-a părăsit Suveranul Celest, suflurile obscure yin s-au adunat în organele voastre. Apăsarea aceasta vă întunecă dispoziția, vă sporește mohoreala, vă scade forța și cheamă bătrânețea! Maiestate, servitoarea voastră deține leacul plin de putere solară de care aveți nevoie. El va statornici pentru totdeauna prospețimea trăsăturilor, suplețea trupului, bucuria sufletului.

Șarlatania m-a făcut să zâmbesc. Prințesa Aur, această femeie corpulentă și fără vârstă, era un adevărat vârtej de petreceri. Născută într-un leagăn de jad, crescută în universul închis al Curții

imperiale, lupta cu îndârjire împotriva stingerii dorinței ce amenință toate ființele cărora nu le lipsește nimic. În mod ciudat, deși îmi plăceau sobrietatea, rigoarea și profunzimea, mă atașasem de ea datorită dorinței sale nemascate de plăceri, datorită frivolității desperate și distracțiilor ei pline de lacrimi și de bucurie.

— Atunci, prințesă, nu te juca cu răbdarea mea, scrie-mi imediat o rețetă!

Ea și-a agitat evantaiul de mătase pictată și a șoptit:

— Astăzi e târziu. Mă întorc la mine ca să gădesc formula. Maiestatea Voastră să-mi rezerve următoarea seară cu lună plină, căci atunci voi reveni cu medicamentul!

Când a venit noaptea cu lună plină, am cinat împreună cu prințesa Aur. Ușor amețită, mi-a povestit istorii care ar fi făcut să roșească o femeie serioasă: micile amoruri ale prințeselor cu ofițerii din gardă, atașamentul prinților față de pajii lor. Râzând, a comentat toate acele întâlniri fatale, toate acele despărțiri cumplite care sfâșiaseră inimile de mătase și făcuseră să se clatine mica lume imperială.

Abia după cină când, sătulă s-o mai ascult și să râd prosteste, m-am hotărât să merg la culcare, m-a urmat în camera mea, m-a ajutat să mă dezbrac, apoi și-a lăudat iar leacul. I-am poruncit să-mi prezinte acele pilule magice. A zâmbit misterios și a cerut să se retragă servitoarele. Apoi a suflat în lumânări și a plecat și ea, luând-o de mână pe Blândețe.

Așteptam în pat, cu capul sprijinit pe un braț. Așa cum stabilisem, în fiecare noapte când luna atingeza plenitudinea, storurile rămâneau ridicate. Afară, oglinda cerească proiecta asupra ferestrelor mele umbrele nemișcate ale bambușilor și chiparoșilor milenari. A trecut un lung moment fără să intre nimeni. Le-am strigat pe Smarald și Rubin,

dar nici una n-a răspuns. Deodată, am auzit foșnetul unei rochii și ușa s-a deschis. A apărut o siluetă înaltă și necunoscută. Am crezut că era o servitoare a prințesei. Într-adevăr, a ridicat perdeaua patului și mi-a adus o ceașcă în care era un ceai dulce. Apoi mi-a șoptit că trebuia să mă maseze, ca să grăbească efectul medicamentului.

M-am întins pe burtă. Două mâini cărnoase au început să mă apese încetișor pe punctele de acupunctură ale cefei. Îmi alunecau prin păr și-mi frecau capul obosit de purtatul perucii și al acelor de aur. Apoi au coborât pe umeri și au pus stăpânire pe coloana vertebrală. Degetele erau suple și încărcate de vibrații. Pe unde treceau, mușchii se destindeau și o căldură plăcută îmi cuprindea trupul. M-a învăluit o toropeală și un fel de exaltare. Presupuneam că maseuza făcea parte din leacul magic oferit de prințesă: nu semăna cu nici una avută deja de mine. Palmele ei, mari și viguroase, îmi trezeau ardoarea stinsă de la moartea soțului meu.

Mai jos, după ce mi-a uns coapsele cu un ulei parfumat, gesturile necunoscutei au devenit mai echivoce. Mâinile îi zăboveau pe fese, alunecând uneori în mod delicat. Limbajul mut al degetelor sale mi-a făcut sângele să clocotească. Am încurajat-o depărtând ușor picioarele. Am simțit două degete îndrăznețe pătrunzând în sexul meu. Abstenența prelungită mă făcuse sensibilă și aceste mângâieri stârneau în mine valuri de înfiorări. Necunoscuta era expertă. Mi-a domolit agitația nervoasă și m-a condus cu mare precizie la prima juisare. M-a întors încetișor cu fața în sus și a pus stăpânire pe fața mea. Frecându-mi obrazii, ochii, fruntea, lobul urechilor, m-a făcut să mi se aprindă dorința. M-am ridicat brusc și am luat-o în brațe. A căzut peste mine și i-am rupt tunica. Pielea ei mirosea frumos. Avea pieptul musculos ca al unui bărbat, pântecelul ferm și am atins... un falus în erecție.

Un bărbat!

Un bărbat în patul Împărătesei Supreme, văduva Înaltului Strămoș!

Am tresărit, dar m-a strâns în brațe și m-a lipit de sexul lui fierbinte.

— Da, Maiestate Supremă, nu vă fie teamă. Sunt bărbat. Mă numesc Giuvaier. Sunt leacul vostru. Măine, îmi veți tăia capul sau veți porunci să fiu sfârtecat de care. Dar în noaptea asta destindeți-vă, lăsați-mă să vă iubesc...

Mi-e cu neputință să înțeleg motivul cedării mele. Eu, împărăteasa hărăzită virtuții, eu, femeia obsedată de rațiunile de stat, eu, luptătoarea ce nu-și scosese niciodată armura, eu, pentru care bărbații erau doar țărână, eu, care vorbeam cu stelele, l-am trădat în seara aceea pe Micul Fazan, al cărui doliu îl purtam în inimă. Mi-am îngăduit o slăbiciune, dezvelindu-mi pânțele, fără pudoare, fără regret, în fața unui necunoscut.

Împreunarea cu împăratul Chinei fusese o datorie conștiințioasă. De când împlinisem treizeci de ani, eram obsedată de perfecțiune și de igienă. Pusesem să-mi fie masat sexul de teamă să nu-și piardă fermitatea. M-am abținut de la mâncărurile condimentate și am băut ceaiuri care parfumau răsufierea și transpirația. Trupul îmi fusese uns cu ulei de bujor și frecat cu scoarță de cedru măcinată înainte de a fi cedat, epilat și pudrat, soțului meu.

Când Giuvaier mi-a depărtat picioarele, sexul meu nu era nici pieptănat, nici parfumat. Avea nuditatea lipsită de finețuri a unei femei obișnuite. Nu mă gândeam nici la frumusețea, nici la urâtenia lui. Trecuseră aproape douăzeci de ani de când nu mai simțisem în mine un falus. Necunoscutul m-a străpuns. Pentru prima dată, mi-am permis să neglijez plăcerea bărbatului și să mă concentrez asupra propriei plăceri. Giuvaier se mișca cu multă măiestrie. Îmi asculta tremurul și-mi dirija muzica suspinelor. Unde studiase arta copulației? Nu avea importanță, a doua zi aveam să-l trimit la moarte.

Deodată, trupul a început să-mi clocotească. Am țipat. Necunoscutul mă făcuse să am, sigur și fără efort, un orgasm, foc de artificii cu zece mii de scânteii.

Am petrecut o noapte febrilă.

Când visam că-l închiseseam într-un sac și-l aruncasem în râul din parc, când îl vedeam mort otrăvit. Brusc, m-am temut că n-am să mă mai scol la timp pentru primirea salutului de dimineață. Apoi m-am întrebat cum aveam să înfrunt privirea servitoarelor și dacă nu trebuia să le scot ochii și să le tai limba.

M-am trezit tresărind. În penumbră, necunoscutul dormea gol în așternutul răvășit. Pielea de culoarea bronzului îi lucea. Ocupat de corpul lui de gigant, patul mi s-a părut mic ca un leagăn. Bărbatul era foarte tânăr, mustața abia îi mijise. Deodată, a deschis ochii și mi-a zâmbit.

Nu mai văzusem niciodată un zâmbet atât de fericit. Uimită, mi-am uitat gândurile negre și l-am lăsat să mă tragă spre el. M-a iubit din nou. De data asta, mi-am dat seama că, în trecutul îndepărtat, Micul Fazan nu-mi provocase niciodată o satisfacție atât de intensă. Contrar soțului meu, care se gândea doar la propria-i plăcere, tânărul îmi ghida corpul și îl făcea să se îndoiaie, să se întindă, să se răsucească. Deveneam o țiteră căreia îi făcea să vibreze fiecare coardă, născând sonorități neștiute până atunci. Albeau zorii. Am observat că mușchii îmi erau aproape intacti, că sânii erau tari ca ai unei adolescente. Pântecel meu, care adusese pe lume șase copii, își păstrase rotunjimea viguroasă. Pupilele negre ale lui Giuvaier trădau o pasiune nebună și reflectau acest adevăr măgulitor: eram încă frumoasă și atrăgătoare!

Blândețe a bătut ușor la ușă. M-a anunțat că întârziam la salutul de dimineață.

— Împărăteasa Supremă nu se simte bine, i-am răspuns. Nu va merge la audiență. Slujbașii să se

retragă și să meargă la ministere. Marii-miniștri să pregătească rapoarte scrise. Astăzi nu se va ține consiliu.

Micul Fazan pronunțase deseori aceste cuvinte sub impulsul unei pasiuni trecătoare pentru vreo tânără favorită. Îmi amintesc că asta mă agasase. Acum, cât regretam că-l copleșisem cu muștrări de virtute! Înțelegeam pentru prima dată, dincolo de treburile imperiului și de datoria suveranului, obligația impetuoasă față de trupul meu!

La amiază, am lăsat servitoarele să intre. M-au coafat, tăcute și cu ochii în pământ. L-am trimis pe Giuvaier la Rubin, care l-a spălat într-un pavilion lateral. A revenit îmbrăcat cu o tunică de eunuc. L-am invitat la masa mea de dimineață. Pur și simplu a devorat-o. Pofta lui de mâncare, purtarea lui necizelată mă fascinau. Răspundea la întrebările mele mestecând. Deseori, în loc să vorbească, îmi zâmbea.

Al treilea fiu al unei familii de țărani înstăriți, Giuvaier fusese educat de maestrul scrib al satului. La paisprezece ani, fugise pentru prima dată de acasă și își încercase norocul la concursul imperial ținut în academia din districtul său. În trei ani, căzuse de trei ori. Dar, bătând străzile, aflase de existența unei lumi mai bune. La optsprezece ani, fugise de căsătoria aranjată cu o verișoară din sat și ajunsese la Luo Yang.

Rătăcise fără bani, fără rude în orașul din est, pe care îl numisem de curând Capitală Sacră. Câteva cunoștințe, niște borfași din ținutul său, îl ajutaseră să-și găsească pentru un timp de lucru: hamal, zidar, escroc. Învățase să mintă, să fure, să se bată. Tremurase sub poduri și fusese luat la șuturi. Privise cu invidie caii purtând harnașamente pline de pietre prețioase și trăsurile împodobite cu draperii cusute cu fir de aur. În sfârșit, luat în slujbă de un taoist care prepara în taină leacuri afrodisiace, îi fuseseră încredințate cutii din bambus unde se găseau pilule prețioase a căror compoziție n-o cunoștea. Bătea orașul, improvizând

melodii vesele ce lăudau efectele lor miraculoase. În cartierul săracilor, vindea pastilele cu o para hapul, spunând că vindecau toate bolile sexuale. În cartierul nobililor, devenise prieten cu lacheii de la poartă, cărora le dădea aceste leacuri așa-zise contraceptive în schimbul unui obiect furat de la stăpânii lor. În mod ciudat, leacurile aveau efect și Giuvaier devenise celebru. Pe unde trecea, se găsea întotdeauna cineva care să-l salute, îl aștepta întotdeauna o pâine caldă, o cană cu ceai pe trotuar, copii care alergau în urma lui, repetându-i în cor cântecele. Într-o zi, un om din garda prințesei Aur îl întrebase dacă știa un maseur bun și Giuvaier se recomandase pe sine însuși. A intrat în palatul princiar pe poarta din spate și, de atunci, nu mai ieșise din acel univers.

Într-o curte laterală, prințesa „creștea“ vreo zece bărbați tineri și frumoși. Scălțați, hrăniți și parfumați, aceștia trăiau ca niște papagali în colivie. Eunucii le aduceau la masat stăpânele îmbătrânite. La ordinul Alteței Sale, doamne de la Curte își ofereau trupul ca să le sporească performanțele. Noaptea, erau chemați pe rând. Uneori, unii dintre ei asigurau servicii în exterior, cadouri pe care prințesa le oferea prietenelor sale. Ea descoperise la Giuvaier, din prima noapte, o senzualitate excepțională, astfel încât îl instalase într-un pavilion separat și-l obligase să urmeze un regim alimentar care purifica pielea, părul, intestinele și sângele. În afara femeilor experimentate, pe care prințesa i le trimitea ca să-i sporească priceperea, Giuvaier nu vedea nici măcar o muscă. Murea de foame și de plictiseală. Apoi, într-o seară, a fost scos din camera lui și i s-a încredințat misiunea sacră căreia îi era destinat.

— De ce-mi spui toate astea? l-am întrebat, mirată că un necunoscut îmi mărturisea trecutul lui josnic fără jenă și fără să-l înfrumusețeze.

— Pentru că în dimineața asta, când m-am trezit, am văzut în ochii voștri lama călăului. Știu că veți porunci să fiu executat. Am plecat din sat

acum cinci ani. De atunci, am tot inventat minciuni ca să supraviețuiesc. N-am nici un prieten căruia să-i povestesc adevărul vieții mele. Peste puțin timp, voi muri. Mort, nu-mi va mai fi rușine de originea și de trecutul meu! Vă mulțumesc, Maiestate, că m-ați ascultat.

— Adevărat, poate că vei muri. Orice bărbat care intră în Cetatea Dinăuntru fără încuviințarea mea e pedepsit cu moartea. Dar povestea vieții tale m-a emoționat. Din acest motiv, îți voi da o șansă. Vei fi castrat și vei deveni eunucul meu. Ca să nu spui nimănui despre favoarea primită noaptea trecută, ți se va da o licoare și vei deveni mut. Dar vei primi o funcție care corespunde nobilimii de rangul cinci și permisiunea de a ține frâul când voi urca pe cal.

Giuvaier a răspuns imediat:

— Maiestate Supremă, averea și ridicarea în rang nu mă interesează dacă-mi pierd chestia asta dintre picioare, cadou primit de la strămoșii mei. Datorită ei, respir și trăiesc. Dacă mi se taie, voi pieri. Mai bine să mor de-acum!

Nu mai auzisem niciodată un limbaj atât de grotesc. Descoperirea asta m-a încântat.

— Câți ani ai, copile? Nu ți-e frică de moarte?

— Maiestate Supremă, m-am născut în cel mai amărât colț de țară. Viața m-a dus în acest palat și am iubit cea mai frumoasă și cea mai nobilă femeie de sub acest cer. Niciodată nu voi mai trăi o noapte ca asta. Al douăzeci și patrulea an al meu să fie ultimul. Voi muri fără regrete!

Temeritatea lui mi-a plăcut. Luna avea să-și redobândească iar plenitudinea și eu nu hotărâsem încă soarta lui Giuvaier. Îl țineam ascuns în palatul meu ca pe un animal domestic. Zi după zi, la întoarcerea de la consilii, copleșită în continuare de griji, mă obișnuisem cu primirea lui entuziastă, cu exclamațiile lui vesele, care mă făceau să uit ziua încărcată. Istorisirile sale, însoțite de multe gesturi, îmi dezvăluiau o capitală până atunci necunoscută: cartiere sordide bătute

de leproși și de sclavi eliberați dădeau spre terenuri virane, animate de dresori de maimuțe, acrobați și magicieni; pe fluviile Luo și Yi pluteau vase pentru jocuri de noroc, bordeluri plutitoare; în fiecare an, la jumătatea toamnei, mulțimea se înghesuia la răspântii, unde aveau loc execuțiile capitale. Sabia șuiera în aer, un cap zbura, trunchiul rămânea nemișcat în timp ce țâșnea jetul de sânge purpuriu.

Vocea lui Giuvaier era mai gravă când vorbea despre ținutul natal. Atunci, îmi apăreau dinaintea o casă joasă cu pereți din pământ bătătorit și băieței care alergau pe câmp în pielea goală. Simțeam mirosul oilor, parfumul florilor de măr. Auzeam susurul unui râu, cântecul păsărilor la apusul soarelui. Uitam de servitoare, păpuși palide și reci, de miniștri, elegante fabricate și virtuoși prefăcuți. Satul Wu, înconjurat de duzi și de lanuri de grâu, îmi răsărea în amintire. Vedeam o fetiță vioaie, cu pielea de bronz, care sărea, cânta, se cocoța în copaci. Simțeam din nou fierbințeala soarelui pe frunte și adulfmecam fericită mirosul de paie ude amestecate cu mizerie de porc.

La vârsta de șaiszeci de ani, descopeream că un bărbat putea să-mi ofere mai multă plăcere decât o femeie. Giuvaier îmi dezvăluise bogăția simțurilor. Moartea lui programată – sentimentul că-l strângeam în brațe pentru ultima dată – făcea plăcerea și mai intensă. Chipul mi se transforma pe nesimțite. Îmi apăreau trandafiri în obraji și duritatea îmi dispărea din ochi. Buzele îmi străluceau fără machiaj. La salutul de dimineață, pe tron, îmi arătam schimbarea fără rușine. Aveam vocea mai puternică și reflexele mai rapide. În cursul dezbaterilor politice, mi se întâmpla să zâmbesc fără motiv. Jenați, miniștrii lăsau ochii în jos și se prosternau.

Într-o după-amiază, în timpul unui concert, am observat că, așezat în spatele meu, Giuvaier îi mângâia pe ascuns mâna tinerei Blândețe. Mânia mi-a încleștat pieptul. Prizonier în gineceu, putea

să seducă fără știrea mea toate servitoarele, mai tinere, mai frumoase. Aceste femei izolate de lume visau să cunoască plăcerea oferită de un bărbat. Cine i-ar fi rezistat aceluia seducător îndârjit și sexului lui neobosit? M-a cuprins o gelozie morbidă. Niciodată nu ținusem atât de mult la exclusivitatea unui trup, a unei inimi. Giuvaier era câinele meu, obiectul meu. Eu, Împărăteasa Supremă, eram proprietara lui, zeița lui, cea care-i hotăram viața sau moartea. Am răsturnat masa dintr-o mișcare și le-am spus muzicantelor să plece. Tânărul, neliniștit, mi-a jurat fidelitate; Blândețe s-a prosternat la picioarele mele și mi-a stropit poala rochiei cu un potop de lacrimi. Rubin i-a susținut nevinovăția. Am izbucnit mânioasă:

— Sunteți toate complice la crimă! Să fie chemați medicii! Să fie verificate toate orificiile! Blândețe să fie aruncată în Palatul Rece și să i se aplice o sută de lovituri cu varga!

Gardienele palatului au legat-o pe Blândețe și au tras-o afară de păr. În timp ce țipetele înspăimântate ale fetei se auzeau încă, Giuvaier m-a dus cu forța în camera mea și a început să mă maseze ca să mă destind. S-a dezbrăcat într-o clipă și m-a luat în brațe.

— Maiestate Supremă, lăsați-mă să vă sărut înainte de a muri...

— Am să te pun pe foc, o să poruncesc să fii jupuit, voi cere să fii tăiat de la mijloc...

— Maiestate Supremă, nu strigați. Amenințările acestea nu mă sperie. Nimic nu m-ar reține dacă aș dori o femeie. Dar acum o am în față pe cea pe care o doresc...

Sub trupul lui, am fost cuprinsă de spasme violente. Am simțit cum se revărsau peste mine valuri mari și fierbinți. Deodată, mi s-a părut că soțul meu mă ținea de șolduri. Infidelitatea este libertatea bărbaților. Și Fiul Cerului, și fiul unui țăran mă aruncau pradă chinurilor mediocre ale femeilor.

Prințesa Aur m-a informat că în Curtea din Afară se auzise despre dizgrația în care căzuse Blândețe și se aflase despre prezența unui bărbat în gineceu.

— Maiestate Supremă, mi-a spus ea, dacă nu sunteți hotărâtă să-l eliminați, înapoiati-mi-l, îl voi face să dispară.

— Prințesă, povestea asta nu te privește.

Vechea mea servitoare Smarald a îndrăznit să-mi soptească la ureche:

— Maiestate Supremă, nu puteți ține la nesfârșit un bărbat în odăile voastre. Chiar dacă veghez zi și noapte asupra virtuții doamnelor de la Curte, într-o dimineață voi avea surpriza de neocolit. Giuvaier are douăzeci și patru de ani. Țineți un taur închis într-o colivie. Vă implor, lăsați-l să plece!

— Biata mea Smarald, dacă pleacă, va povesti lumii întregi viața mea! Trebuie să-lucid. Dar nu pot...

Un eunuc, supraveghetor al protocolului, mi-a scris:

„Pe vremuri, împăratul Strămoș Etern a apreciat talentul unui cântăreț din fluiet venit dintr-un regat din vest. Dar suveranul i-a dat încuviințarea să intre în gineceu și să le învețe pe doamnele de la Curte arta lui divină numai după ce a fost castrat. Dacă înzestrarea lui Giuvaier poate fi de folos Maiestății Supreme, servitorul vostru cere ca tânărul să suporte o operație de castrare înainte de a ajunge în Curtea Dinăuntru. Altfel, veți fi acoperită de rușine“.

În sfârșit, fiica mea, prințesa Păcii Eterne, m-a scos din încurcătură:

— Maiestatea Voastră, Giuvaier este un leac indispensabil pentru întreținerea sănătății și pentru echilibrul energiilor voastre. Sunt calități ce merită să fie recompensate. Am găsit o soluție ce va mulțumi protocolul și exigența. La vest de Luo Yang, Templul Calului Alb a fost ridicat pe vremuri de împăratul Lumină din dinastia Han din Est.

A fost primul templu budist construit pe pământ chinez. Din păcate, după ce au trecut peste el, dinastie după dinastie, numeroase războaie, nu a mai atras pelerini și a căzut în ruină. De ce n-ar recompensa Maiestatea Voastră un slujitor cu acest loc sfânt? Cu capul ras și mătănii în mână, un îndrumător al călugărilor va putea să umble liber în palat și nimeni nu va mai avea ce să-i reproșeze Maiestății Voastre, dornică să asculte vorbele de folos ale budiștilor.

După ce fiica mea s-a retras, am primit-o pe Blândețe, scoasă din Palatul Rece la porunca mea. Fata fusese iertată de cele o sută de lovituri cu varga, dar îndurase tratamentul destinat deținuților imperiale. În câteva zile, devenise mai slabă decât o trestie.

— Pot să-ți acord demnitatea sau să te condamn. Știi asta?

S-a prosternat la picioarele mele plângând.

Am oftat.

— Știu că aici doamnele de la Curte, servitoarele și intendenții se grăbesc să-ți dea ascultare. Afară, prințesele te copleșesc cu complimente, miniștrii și magistrații se înclină în fața voinței tale. Din croitoreasă la Curtea Laterală, mama ta a devenit o doamnă nobilă. Instalată într-un palat, a primit din mâinile mele pietre prețioase și nenumărați servitori. Ai deja tot ce și-ar putea dori o femeie. Dacă vrei să-ți iei un amant, alege dintre prinți și dintre regi. Lasă-mi-l pe Giuvaier. E al meu.

Seara, în camera mea, le-am spus servitoarelor să plece și i-am poruncit lui Giuvaier să se așeze în genunchi. Mă hotărâsem. Dacă nu mă iubea și voia să plece, avea să fie ucis la ieșirea din Cetatea Interzisă. Dacă mă iubea și se hotăra să devină călugăr, îi ofeream onoruri și glorie.

L-am privit cu severitate.

— Nu vei fi nici executat și nici mutilat. Îți voi reda libertatea.

Tânărul a tremurat ușor. A murmurat:

— Voi putea s-o revăd pe Maiestatea Voastră Supremă?

Văzând că nu-i răspund, a ridicat capul. Avea fața scâldată în lacrimi. Nu credeam că bărbatul acela cu inima de piatră se putea dovedi atât de slab.

— Maiestate Supremă, vă rog. Păstrați-mă. Nu mă părăsiți! Considerați-l pe servitorul vostru un câine, care nu cere decât puțină mâncare și să vă fie alături...

Mi-am stăpânit emoția și i-am spus:

— Nu pot lăsa un bărbat în palatul meu.

— Atunci, castrați-mă! Ce importanță mai are acum! Atâta pagubă dacă n-am să vă mai pot oferi plăcere și dacă voi semăna cu toți acei eunuci cu carnea flască și privirea apoasă. Sper doar ca inima să-mi rămână aceeași și să continue să vă iubească.

Am vrut să-l pun la încercare.

— N-am să te las să pleci așa cum ai venit. După ce vei ieși din palat, vei fi bogat. Bani pe care ți-i voi da îți vor ajunge să-ți cumperi cele mai frumoase concubine, să-ți întemeiezi o familie numeroasă, să începi un negoț și să devii om respectabil. De ce vrei să rămâi sclav, când poți să fii stăpân de femei și de pământuri? Vei fi, dacă dorești, proprietar de corăbii comerciale care, cu pânzele purpurii desfășurate în vânt, va putea să cutureiere imperiul.

Tânărul se tânguia și mai tare.

— Maiestate Supremă, iertați-mă că v-am ascuns adevărul. N-am plecat din satul meu din cauza unei căsătorii aranjate. Marea epidemie din primul an al erei Purității Eterne mi-a ucis părinții, bunicii, frații și surorile. Am fugit după ce am îngropat pe câmp toate aceste cadavre. De atunci, am vagabondat prin Luo Yang cu moartea în suflet. În cinci ani de rătăcirii, am fost bătut, furat, violat. Am încasat scui pături, șuturi, insulte. Sunteti prima și singura femeie care m-a luat în brațele ei altfel decât ca pe un instrument. Nici o femeie din lume, nici măcar mama, nu m-a privit cu atâta duioșie.

Maiestate Supremă, iertați-mă. Păstrați-mă în gineceul vostru sau dați-mă morții! Nu mă părăsiți!

Cuvintele lui Giuvaier mi-au sfâșiat inima. Durerea lui a trezit-o pe a mea. Am oftat și l-am luat în brațe.

— Atunci, o să mă asculți și o să faci tot ce-ți cer. Tu, fiul de țaran, vagabondul, vânzătorul de leacuri afrodisiace, vei fi respectat de toată lumea. Dacă îmi dai ascultare, te voi face din vagabondul din Luo Yang, un senior glorios al Curții imperiale.

Suferința lui Giuvaier era suferința poporului meu. Îmi era rușine că trăiam în huzur artificial în mijlocul unei cetăți fortificate. Curtea, care ducea o viață fericită, era o insulă miraculoasă într-un ocean de sărăcie. Când am luat hotărârea să-i schimb destinul lui Giuvaier, copilul cules de pe marginea drumului vieții, am făcut-o nu doar ca să-i recompensez devotamentul. El era fereastra mea spre această lume disperată. Concursul de mandarinat le permisesse miilor de oameni instruiți să aibă o viață mai bună. Dar diplomele deveneau la rândul lor bariere și deschiderea se preschimba în eliminare. Fiii de țărani, orfanii și cei abandonați n-aveau încă dreptul la trezirea talentului lor. Giuvaier era unul dintre acești oameni răniți și zbuciumați, cărora le ofeream o șansă.

La porunca mea, tânărul și-a ras capul și s-a făcut călugăr. Ajuns membru al comunității preoților budiști, a rupt orice legătură cu trecutul și a devenit imaculat. A renunțat la numele de Feng și la vulgarul prenume de Giuvaier și a primit de la mine titlul budist de Scrib Loial. I-am cerut soțului fiicei mele, Xue Shao, să-l recunoască drept un unchi îndepărtat și de atunci înainte a purtat numele celebrului clan aristocratic Xue.

Impostorul s-a dovedit un geniu. Scribul Loial avea inteligența frustră nedistrusă vreodată de studiile academice. Vagabondajul îi ascuțise intuiția mai bine decât reflecțiile birocratice. Cutezanța și imaginația îi făceau limba mai sprintenă decât

limba de lemn a administratorilor. Nenumăratele experiențe trăite în viața trecută se transformaseră în cunoștințe neobișnuite. Fără să știe să deseneze, a pus să fie restaurat Templul Calului Alb, cu rezultate uimitoare. După ce a răsfoit sutrele și a memorat câteva formule de rugăciune, a urcat pe podium și a predicat cu forța unui tunet. Întregul oraș Luo Yang a dat fuga să asculte predica amantului imperial și a descoperit un templu grandios, în care se deschideau peste tot flori de lotus alb. Coloane de fum de tămâie se ridicau din vase enorme și întunecau cerul. În ceața aceea ametoitoare, se auzea psalmodierea călugărilor, zumzet năucitor. Pe neașteptate, se iveau regi celești mai înalți decât munții și se deschidea o alee de bodhisattva care-și revărsau razele. În adâncul sălii, adepții îl descopereau, în sfârșit, pe Scribul Loial cu mâinile împreunate, așezat în mijlocul unui lotus de aur, unde sclipeau milioane de diamante. Cu fruntea descoperită, cu ochii plecați, cu lobii urechilor bombați, era aproape o apariție cerească. Zvonul, inventat de el însuși, s-a răspândit în oraș. Capitala l-a venerat curând ca reîncarnare a unui celebru călugăr indian, înzestrat cu darul de a vindeca și cu puteri magice.

Haina face gloria unui om. Când ofițerii mei din gardă luau boneta de in, tăblița de fildeș și centura de piele împodobită cu jad a vreunui ministru destituit, cu părul vâlvoi, cu ochii înspăimântați, omul de stat își pierdea din semetie și semăna deja a întemnițat, a sclav. Înfașurat în tunică violet, călărind un bidiviu imperial, precedat de eunuci din palat, urmat de călugări acoliți, Giuvaier, vânzătorul de leacuri afrodisiace, s-a impus fără greutate drept cel mai elegant dintre aristocrații din orașul imperial.

În Curtea din Afară, miniștrii sobri îl măsurau cu privirea de sus pe Scribul Loial și-mi trimiteau scrisori de protest, amintindu-mi istorii pe care le cunoșteam deja: suveranii îndrăgostiți de favoriții lor neglijau treburile domniei și pasiunile lor distruseseră dinastiile. Alții, sprinteni și pregătiți pentru orice, se înghesuiau să obțină favoarea acestei

noi puteri. Unii generali se prosternau în fața călugărului numindu-l „maestre“. Nepoții mei, prinți aroganți și imposibili, îi țineau frâul când urca pe cal. Din înaltul tronului, urmăream aceste scene zâmbind în colțul gurii.

Scribul Loial era o minciună devenită adevăr.

Scribul Loial era o oglindă nemiloasă pe care o așezam în fața acelei lumi smintite.

Începând din anul al doilea al erei Brațelor Coborâte și a Mâinilor Împreunate, am pus în aplicare ultima mea invenție. O urnă enormă de bronz a fost instalată la intrarea în Cetatea Interzisă. Împărțită în patru compartimente, plină de inscripții pe care meșterii turnaseră aur, era destinată să primească scrisorile de la popor.

Un edict imperial a fost făcut public în cele patru colțuri ale imperiului: „Orice ins fără o funcție de stat poate, de acum înainte, să se adreseze liber Maiestății Sale Supreme, depunând un bilet în Urna Adevărului. Partea orientată spre est este rezervată recomandării de slujbași competenți și cugetărilor despre hotărârile imperiale bune. Partea orientată spre sud este menită condamnării activităților sociale și politice din prezent. Partea de vest este destinată denunțării crimelor și delictelor. Partea de nord va primi previziunile astrologice și povestirea viselor prevestitoare legate de destinul imperiului“.

A urmat un al doilea edict: „În călătoria lor spre Capitala Sacră, oamenii purtători de mesaje destinate Împărătesei Supreme vor primi plată zilnică și vor fi găzduiți și hrăniți de autoritățile regionale. Orice administrator imperial care va comite crima de a-și descoase oaspeții, de a le intercepta scrisorile și de a le pune piedici în drumul spre capitală va fi pedepsit cu moartea“.

Al treilea edict a fost și el curând adus la cunoștința poporului: „Orice om, indiferent de origine, purtător al unui sfat folositor sau victimă a unei nedreptăți va fi primit de Maiestatea Sa Supremă în persoană“.

Edictele mele au tulburat profund imperiul. Pe drumurile țării, convoaiele organizate de conducerea provinciale formau o defilare neîntreruptă. În fața Cetății Interzise, poporul stătea la coadă ca să ajungă la Urna Adevărului. Scrisorile, adunate de aprozii imperiali la apusul soarelui, ajungeau la mine noaptea. În palatul meu, ospetele și concertele fuseseră întrerupte provizoriu. Alesesem cele mai bune eleve de la Institutul Interior de Litere ca să le citească. Candelabrele erau stinse și ardeau doar lumânările din sfeșnice. Tinerele femei, cu cocurile impozante desfăcute, fără tunica de Curte, stăteau cuminți, cu picioarele goale în papuci de mătase. Fecioare la trup și la judecată, reacționau drastic la frazele formulate grosolan. Uneori, Blândețe lăsa jos jalbele și cerea vin și fructe. Se așeza în spatele meu și-mi masa tâmpilele obosite. În celălalt capăt al sălii, o fată cânta la țiteră, iar alta o acompania la un fluier de bambus. Când se lăsa din nou tăcerea, se auzea iar foșnetul hârtiei și al mânecilor de mătase. Scribul Loial sosea noaptea târziu. La apariția lui, fetele fugeau în toate părțile, stol de păsări ce dispărea în întuneric.

În Cetatea din Afară, am poruncit să fie aranjat un palat pentru primirea poporului. La anumite ore ale după-amiezii, așezată pe tronul înconjurat de perdele de voal, vedeam defilând întreaga Chină.

Un țăran a venit să se plângă de impozitul pe pământul lui.

Un măcelar a denunțat un demnitar care-i răpise nevasta.

Un pescar a propus construirea unui canal în regiunea lui.

Un cărturar sărac, îndrăgostit de o curtezană, m-a implorat să-i eliberez amanta.

Un nebun mi-a vorbit despre sfârșitul lumii.

O femeie din ținutul meu de origine mi-a mulțumit pentru că le-am încurajat pe văduve să se recăsătorească.

O alta mi-a adus un coș cu ouă.

Pe foarte mulți i-au înspăimântat palatele maiestuoase și parada militară impozantă din jurul meu. Amețiți de teamă și de venerație, incapabili să deschidă gura, se loveau cu capul de pământ până când eunucii îi scoteau afară.

Ascultam cu mare încântare dialectele din toate provinciile.

Eram mișcată de modestia viselor, de dorințele mărunte.

Sufeream pentru disperați, pentru înfomețați, pentru bătrâni și orfani.

Oamenii instruiți fără diplomă plecau cu o funcție, băieții puternici și supli intrau în rândurile armatei. Criminalii se alegeau cu pedeapsa diminuată. Tuturor ființelor care-mi cereau ajutorul încercam să le ofer milă, dreptate, un motiv de fericire.

Imensitatea Chinei mă copleșea. Siluetele aflate de cealaltă parte a perdelei s-au amestecat și au pus stăpânire pe mine ca o febră. Trupurile, sfrijite, grase, înalte, scunde, deformatе și bolnave, se agățau de poalele rochiilor mele, mi se lipeau de retină, îmi bântuiau visele ca să-mi ceară alte și alte binefaceri. Cu cât ofeream mai mult, cu atât mulțimea suplicanților devenea mai mare. Mizeria lor dezvăluită în fața mea era doar o parțitică dintr-o suferință nesfârșită.

Eram mândră, eram dezamăgită. Eram fericită și mă simțeam vinovată. Urmăream cu înverșunare, prin intermediul a sute de vieți, un răspuns la toate durerile din acest univers, dar soluția fugea ca apa în nisip. Originea răului rămânea tot necunoscută.

În timpul unei audiențe, Consiliul Marilor-Miniștri mi-a transmis o petiție prin care slujbașii imperiali mă rugau să suspend audiențele publice și să-mi ocrotesc sănătatea.

Marele-cancelar s-a prosternat în fața mea și a zis:

— Maiestate Supremă, nici un suveran de până acum nu a găsit de cuviință să primească oameni din popor. Totuși, Regele Cărturar din Zhou, împăratul Înalt Strămoș din dinastia Han, Împăratul

Cărturar din dinastia Wei și Împăratul Strămoș Etern și-au putut îndeplini mandatul celest cu succes și glorie. Un suveran bun cunoaște suferința și bucuria poporului său, dar știe și să transfere grijile servitorilor săi. Tocmai de aceea vechea dinastie Zhou a creat funcția acelor inspectori deghizați în cerșetori, trimiși în toate provinciile. Sănătatea Maiestății Sale Supreme este cel mai prețios izvor al poporului chinez. Secătuirea lui va lipsi lumea de orice bucurie. Trebuie să vă păstrați forța și energia pentru hotărârile cele mai importante.

I-am răspuns:

— Când am inaugurat Urna Adevărului și am deschis poporului Cetatea Interzisă, hotărârea mea n-a fost o sfidare la adresa împăraților de dinainte, ci un avertisment pentru suveranii viitori. Închis în palatul lui, înconjurat de curteni îmbrăcați în brocart, stăpânul imperiului nu cunoaște foamea, mizeria, suferința vieții. Pentru că el este centrul de neclintit, poporul să vină la el! În aceste ultime luni, audiențele publice mi-au înfățișat un adevăr: rezolvând caz după caz, puterea mea pare să scadă. Fiecare act de binefacere este o picătură de apă căzută într-un fluviu cu vârtejuri nepotolite. Acor-dându-le unora favoarea mea, i-am lipsit pe alții, care n-au îndrăznit să-mi ceară nimic. Nu trebuie să iau locul zeilor influențând soarta oamenilor. Puterea unui suveran este o iluzie și o promisiune. Numai compasiunea lui Buddha transformă suferința inimilor în bucurie nesfârșită. Astăzi, vă accept cererea și voi suspenda audiențele publice. Dar Urna Adevărului va continua să primească plângerile poporului. Politica tratează, dar nu vindecă. Numai o forță spirituală va putea tămădui trupurile bolnave, sufletele nefericite. Cel aflat în lumină uită de foame și de sete. Să ne rugăm ca imperiul nostru să cunoască extazul religios și să se ridice spre ceruri.

ZECE

Eu, copil rătăcitor, eu, călugăriță cu capul ras, eu, concubină care prefera forța despărțirii slăbiciunii atașamentului, eu, împărăteasa care eram înăuntru și afară, aici și aiurea, am văzut cu uimire împlinindu-se un miracol: rădăcinile mele crescuseră la Luo Yang.

Nu mai aveam obligația să mă întorc la Lunga Pace, orașul înțesat cu un milion de locuitori, care spulberase iluziile unei Talentate provinciale. Îi uitam pietele și tarabele, aleile pe care se îngheșuiau cai și trecători. Orașul mă călise și mă pervertise. Departe de el, îi iertam în sfârșit febra destrăbălării, câștigurile ușoare; nu-i mai criticam risipa nepăsătoare, înflăcărarea lui picantă. Mă eliberasem pentru totdeauna de o Cetate Interzisă cu zidurile îmbibate de sângele prinților și de lacrimile soțiilor. Lunga Pace, care îmi furase tinerețea, avea să fie pedepsită cu absența mea.

Specialiștii în genealogii dovediseră că umilul meu clan Wu se trăgea din Regele Păcii din vechea dinastie Zhou. Cu o mie două sute de ani înainte, acest mare strămoș își mutase capitala de la Lunga Pace la Luo Yang, în câmpia fertilă înconjurată pe trei laturi de munți abrupti. Larg și liniștit, fluviul Luo traversa cetatea, adunând multe râuri. Geomanții citiseră în înfățișarea și dispunerea peisajului prosperitatea fericită, iar strategii îi apreciau poziția centrală, care-l situa la adăpost de invaziile tătare. Împăratul Yang din dinastia răsturnată de pe tron adunase milioane de țărani și pusese să fie săpat

de la poarta dinspre est Marele Canal¹, care lega cinci fluvii de pe pământul chinez.

În Lunga Pace, întâlneai sudoare, praf și urme adânci de căruțe. La Luo Yang, te întâmpinau canale verzi, pânze purpurii, scârțâit de vâsle. Luo Yang nu se mișca și lumea aluneca spre el pe valuri. Corăbiile, pline cu cereale, lemn prețios, suluri de mătase, ceai și urcioare cu vin, plecau din provincii și descărcau în fața palatului imperial.

Luo Yang mă primise ca împărăteasă triumfătoare. Distrus de război, se oferise dezgolit imaginației mele. Ideile mele se revărsaseră asupra fiecărui chei refăcut, asupra fiecărui canal săpat. Trasasem din nou zidurile de apărare ale incintei dreptunghiulare. Îi fixasem cele zece alei întretăiate de zece bulevarde perpendiculare și-i reorganizasem cele o sută treizeci de sectoare. Poruncisem să fie plantate în mijlocul bulevardelor câte două rânduri de rodieri purpurii și de piersici roz și să fie ridicate poduri de piatră în formă de curcubeu, poduri din lemn care se desfăceau când trecea vreo corabie cu pânzele în vânt. Îi refăcusem, îi mărisem Cetatea Interzisă și parcul imperial. Construisem la est de palat cele trei temple imperiale – pentru sufletul împăratului Mare Strămoș, al împăratului Strămoș Etern și al împăratului Înalt Strămoș, chemați de la Lunga Pace. Construisem Templul Adorării, unde strămoșii mei primeau de acum înainte ofrande egale cu ale celor trei suverani ai dinastiei.

Orașul Lunga Pace era proscris. La Luo Yang, vântul bătea peste bujori stacojii. Din înaltul Pagodei Contemplării, vedeam la nord fluviul Luo scânteind în mijlocul parcului imperial. În pădurea adâncă, Palatul Primăverii și Palatul Toamnei răsăreau când dispăreau pavilioanele cireșilor și terasele orhideelor. Galerii șerpuiiau de-a lungul malurilor și se preschimbau în poduri ce se avântau spre

1. Construit din 605 până în 611, Marele Canal se întinde pe o lungime de 2.700 km.

insulițe, discuri de smarald. La sud, orașul oferea panorama activităților. Corăbii cu pânze alunecau pe cer. Nu mai puteai deosebi plecarea lor de zborul păsărilor; acoperișurile de țiglă, acoperișurile de paie – pete turcoaz și galbene diluate în apa canalelor. La orizont, la întâlnirea verdelui cu albastru, plutea un lanț negru. Ghiceam valea sacră unde curgea râul Yi. Pe malul său drept, de-a lungul falezelor, credincioșii budiști săpaseră mii de grote și-și aduseseră acolo idolii secole de-a rândul. Acolo, dorința copilăriei mele fusese îndeplinită: un munte fusese sculptat și transformat în Buddha Vairocana al Marelui Soare, însoțit de slujitorii săi bodhisattva. Îi împrumutasem statuii enorme chipul meu oval, fruntea bombată și gânditoare, ochii alungiți, buzele răsfrânte și carnoase, immortalizate într-un zâmbet vag.

Și mai departe se aflau pădurile, fluviile, câmpurile nesfârșite și orașele pline de agitație. Pe tot pământul chinez pluteau stindardele aurii și mov desenate de mâna mea. Bărbații muriseră. Eram stăpâna acelei lumi eterne.

Micul Fazan, trup bolnav, zâmbet ostenit, dispărea în spatele portretelor împăratului Înalt Strămoș. Călare, cu arcul în mână, fusese un războinic curajos și de neînvincis. Pe tron, cu mâinile pe genunchi, cu tunica sa de brocart galben-maronie și cu bonetă de in, răspândea maiestruozitate. În vârful muntelui Tai, purtând coroana cu douăsprezece rânduri de mărgele de jad, veșmântul purpuriu cu negru brodat cu simbolurile puterii suverane, cu mâinile împreunate ridicând paharul libației, era marele-preot al lumii pământeste.

Micul Fazan, adolescent febril, soț nestatornic, Micul Fazan, care-mi fusese frate și amant, devenise o efigie, transparentă, scânteie. Sufletul lui, după ce rătăcise prin palate, se alăturase împăratului Strămoș Etern în ceruri. Amândoi îmi erau acum căldură vagă și inspirație înghețată, oferită contemplării, intangibile în înălțimea lor.

Apropiati și îndepărtați, deveniseră stele.

Timp de douăzeci de ani, patul meu fusese pustiu și Giuvaier apăruse ca o oază. Uitam așternutul jilav, ceaiurile medicinale. Savuram fără rușine pielea tânără, mușchii tari, virilitatea plină de mândrie. Dragostea, care îi face pe cei slabi și mai slabi, îmi întărise sufletul puternic. Voiam să demonstrez guvernului că extazul nopții nu-mi risipea luciditatea zilei.

Reformele erau relansate. Cei mai buni juriști au fost chemați să examineze legile și să redacteze noi coduri. Pe vremuri, concursul de mandarinat era organizat după nevoile guvernului; acum, doream să aibă loc o dată pe an și ultima ședință să se desfășoare în prezența mea. Numărul problemelor fusese mărit. Disertația despre marii clasici nu mai era materie obligatorie. Impusesem însă poezia, muzica zeilor, cea care dezvăluia sufletul, ca un test infailibil al talentului.

Un edict a exprimat hotărârea mea de a nu lăsa deoparte nici un geniu: „...prosperitatea imperiului este o datorie pentru toți. Toți oamenii, deja slujbași sau din popor, fără deosebire, nobili sau de familie modestă, chinezi sau străini, înzestrați cu pricepere în domeniile culturii, economiei, apărării, educației, justiției, marilor lucrări să se prezinte, fără scrisoare de recomandare, la slujbașii recrutori...”

Am rupt din timpul pentru distracție și am redactat *Etica slujitorilor statului* și *Noul avertisment pentru slujbașii imperiali*, reflecții asupra loialității și competenței. Am publicat o lucrare despre agricultură și am pus să fie ridicată, la poarta de nord a palatului, cea mai mare sferă astronomică de sub cer. Mi-am dat silința să răspund cererilor depuse de popor în Urna Adevărului. Cu o mână conduceam administrația provinciilor, cu cealaltă continuam să trag sforile intrigilor care slăbeau triburile barbare din vest.

Trezirea mea la viață a stimulat renașterea imperiului. Anii de foamete și de epidemie erau

uitați. Grânarele au fost din nou umplute cu cereale; piețele erau pline de vite, vânat și pește. Generozitatea cerului și a pământului mi-a inspirat cutewanța să mă avânt spre înălțimile în fața cărora soțul meu, suveranul Înalt Strămoș, se oprise. Dincolo de puterea seculară se afla domnia zeilor. Dincolo de sigiliul Împărătesei Supreme se afla sceptrul unei mari-preotese care întruchipa Dreptatea Divină.

În al patrulea an din era Brațelor Coborâte și a Mâinilor Împreunate, l-am însărcinat pe maestrul călugărilor, Scribul Loial, să dărâme marele palat de primire aflat la intrarea în Cetatea Interzisă și să ridice pe ruinele lui Templul Luminii, care avea să adăpostească sanctuarul sacru. Neizbutit în timpul domniei soțului, proiectul avea să fie capodopera mea. Construirea lui avea să facă neînsemnate certurile dintre oameni. Chemat de forța divină, un întreg imperiu, un întreg popor își dădea mâna ca să atingă cerul. Sufletele bete nu cunosc suferința. Mizeria, dușmanca mea, rivala mea, avea să fie curând praf și pulbere.

Zei n-au întârziat să-și arate mulțumirea prin manifestări ieșite din comun. De când guvernăm imperiul ca Împărăteasă Supremă, șeful riturilor palatului înregistrase deja aproape treizeci de apariții faste, de evenimente atmosferice și de configurații astrale vestind încuviințarea celestă.

Semnele prevestitoare de bine au atins apogeul când, într-o dimineață, un pescar a scos din fluviul Luo o piatră ale cărei crăpături formau o inscripție. La audiența de dimineață, miniștrii și ghicitorii au descifrat oracolul și au tradus caracterile următoare: „MAMĂ DIVINĂ VENITĂ PE LUME, PRIN EA, DOMNIA ÎMPĂRAȚILOR VA FI PROSPERĂ ȘI VEȘNICĂ...” De când se ivise lumea din haos, zeii numeau pentru prima dată o femeie ca suveran al oamenilor! Vestea s-a răspândit în imperiu și scrisorile de felicitare au căzut ca fulgii de zăpadă: „...Maiestatea Voastră

a continuat opera neterminată a fostului suveran. Efortul și umilința ei au înduioșat zeii. De aceea, de la începutul civilizației, scrierea divină este pentru a treia oară trimisă în lume...“; „Reprezentantă a elementului feminin, Maiestatea Voastră este investită cu forța masculină. Unirea acestor două contrarii este sursa armoniei care bucură cele zece mii de regate ale noastre. De aceea a numit-o Cerul Stăpâna oamenilor...”

Trecutul meu, cu urcușuri și coborâșuri, cu izbânzile și poticnirile lui, mă convinsese deja că purtam pe frunte semnul unui destin aparte. Sufersesem și fusesem la un pas de moarte. De fiecare dată, ajunsă la hotarul cel mai de jos al disperării, părăsită de zei și de oameni, reușisem să găsesc în mine, în trupul meu, forța de a învinge. Aceasta era amprenta, vocea, muzica Providenței. Oracolul dezvăluise adevărul ascuns al încercărilor prin care trecusem. Zeii mă numeau reprezentanta lor pe pământ după ce mă făuriseră în vâlvătaia flăcărilor și în vârtoarea apei.

De ce Lumină? De ce fetița care iubea caii? De ce această ascensiune ciudată ce a urmat pe un drum sinuos? Chiar și morții îmi slujiseră drept trepte spre înălțimi. De ce a fost nevoie de dispariția primului meu senior, împăratul Strămoș Etern, a soțului meu, suveranul Înalt Strămoș, a fiilor mei Splendoare și Înțelepciune, a surorilor mele Puritate și Limpezime, să mă ridic, să mă împlinesc? De ce știam să-mi trag forța din slăbiciunile nașterii? De ce faptul că eram femeie, originea mea modestă, înfrângerile mele deveniseră victorii? Toate întrebările care mă chinuiseră dispăruseră. Zeii îmi dăduseră, în sfârșit, răspunsul lor.

I-am lăsat Curtții grija să-mi ofere titlul pompos și ambiguu de Mamă Divină Împărat Sacru, în care se împleteau femininul și masculinul. Le-am lăsat nepoților mei grija de a pune să fie gravate pentru mine cele trei sigilii imperiale doar cu numele de Împărat Sacru. Agitația aceasta înfrigurată,

prilej de încântare pentru unii, le-a provocat altora mânie.

Într-o dimineață, o înștiințare a zguduit sala de audiențe. În provinciile lor, regele din Yue și regele din comitatul Lang Xie, fratele și nepotul Micului Fazan, se revoltau, chemând lumea să o răstoarne de pe tron pe „uzurpatoare”. Am zâmbit în fața aceluia spectacol grotesc, în care familia unui soț defunct cerea cu glas tare pedepsirea unei văduve care se abătuse de la „calea femeii”. Nu mă temeam deloc. Zeii mă aleseseră și aveau să mă susțină. Am răspuns acelor strigăte de război, acelor indignări furioase ce revendicau puterea bărbatului asupra femeii, trimițându-mi armatele credincioase. Miracolul s-a împlinit din nou. După numai douăzeci de zile, revolta era înăbușită și capetele rebelilor atârnavau în fața porții de sud a Cetății Interzise. La Curte, magistrații Oficiului Toamnei și inspectorii Lojii Purificării erau pe urmele susținătorilor lor. Au fost descoperite alte comploturi. Regi și prințese au primit ordin să se spânzure în palatele lor. În cursul unei anchete, mi s-a adus la cunoștință că prințul consort, locotenentul general al gărzii, Xue Shao, și frații săi juraseră și ei credință revoltaților. La căpătâiul meu, fiica mea Luna plângea și implora iertarea lui. În ciuda mării sale dureri, am hotărât să fac din ginerele meu un exemplu de represiune fără milă. Crușându-l de rușinea unei execuții publice, am poruncit să fie lăsat să moară de foame în închisoare.

O autoritate ilegală și detestată se năruie la primul semn de revoltă. O revoltă care piere în câteva zile e o tulburare dezaprobată de popor. Tăcerea imperiului era o recunoaștere tacită a legitimității mele. Nepoții mei insistau să întemeiez o nouă dinastie, în care clanul Wu să fie Casa imperială și cel al soțului meu, ruda exterioară. Călugărul Scrib Loial mă îndemna să devin primul împărat-femeie din toate timpurile. Într-adevăr, de aproape treizeci de ani trudeam fără odihnă pentru

dinastia Tang și toți știau că eu îi adusesem prosperitatea. De ce să continui să domnesc în spatele unui fiu incapabil, al unui împărat-marionetă? Schimbasesm deja flamurile, numisem alți miniștri, Luo Yang devenise capitala mea. Spulberasem revoltele, îi imblânzisesm pe tătari. Făcusesm să înflorească poezia și artele, să triumfe dreptatea. Poporul avea ce mânca. Lumea îmi datora frumusețea ei. De ce să las să plutească asupra mea neclaritatea unui titlu de Mamă Divină Împărat Sacru și umbra unei uzurpatoare? De ce să nu-mi asum energie, în mod categoric, mandatul oferit de Cer?

În ziua a cincisprezecea din luna a douăsprezecea a anului al patrulea din era Brațelor Coborâte și a Mâinilor Împreunate, la două luni după revolta prinților de sânge, în numele Împăratului Sacru am convocat marea paradă imperială, altădată atașată serviciului soțului meu. Urmată de împărat, fiul meu, și de moștenitorul său, de slujbași și de guvernatori delegați, de regi barbari, de ambasadori străini și de un întreg popor febril și exaltat, m-am dus pe malul fluviului Luo. În mijlocul a zece mii de muzicanți, care intonau în cor cele paisprezece strofe ale *Bucuriei și venerării* compuse de mine, am urcat treptele altarului. În vârful acelei coline monumentale, o mie de păsări, o mie de animale de vânat, o mie de oi și de capre, o mie de tauri și de vaci, o mie de banițe pline cu cereale, o mie de urcioare cu vin, nenumărate animale rare primite în dar de la regii vasali au format ofranda mea adusă zeiței fluviului Luo, care îmi transmisese mesajul divin.

A doua zi, Scribul Loial mi-a anunțat terminarea Templului Luminii. Salutul de dimineață s-a transformat într-o vizită acordată miniștrilor și regilor barbari.

Format din trei părți circulare suprapuse, edificiul sacru se ridica pe o platformă pătrată și semăna cu o pagodă uriașă. În interior, două sute patruzeci de arbori milenari fuseseră transformați în coloane, ce susțineau rețelele de grinzi orizontale

ce formau partea de sprijin a stâlpilor de la etajul superior. Într-o îmbinare din ce în ce mai complexă, câpriori și bârne poleite cu aur se împreunau ca să ajungă la bolta acoperită cu fresce reprezentând lumea minunată a zeilor. Acoperișul mare din țiglă vopsită în albastru-verzui, cu panta concavă, se ridica spre cer. În vârful care domina lumea de la o înălțime de două sute optzeci de coți, niciodată atinsă de vreun palat – de două ori mai mult decât cele mai înalte reședințe imperiale –, nouă dragoni de aur, regi ai mărilor, simboluri ale suflului masculin, susțineau în elanul lor un phoenix purpuriu, regele păsărilor, emblema Împărătesei Mamă a Cerului, ale cărui aripi enorme incrustate cu geme captau strălucirea soarelui și-și răspândeau reflexele orbitoare în nori.

Sanctuarul consacrat Cerului, regilor celor Cinci Orientări și sufletelor împăraților strămoși fiind interzis ochilor profani, am dezvăluit doar partea din față rezervată primirii imperiale. De la cele douăzeci și patru de ferestre de la etajul al treilea, simboluri ale celor douăzeci și patru de sufluri ale anotimpurilor, și de la cele douăsprezece ochiuri pătrate de la etajul al doilea, reprezentând cele douăsprezece cicluri terestre, veneau raze de lumină spre o estradă formată dintr-un disc celest turcoaz, rânduit pe pătratul galben al pământului. Am urcat treptele și m-am așezat pe tron, un jilt simplu pus direct pe podea, acoperit cu o bucată de satin alb. Dar razele de soare ce se revărsau în jurul meu erau atât de vii, că le-ai fi crezut dragoni care se răsucesc, războinici fioroși, o întregă armată celestă născută de respirația zeilor. Însăpăimântați, miniștrii și regii barbari s-au aruncat în genunchi și s-au prosternat strigând:

— Împăratul Sacru este o adevărată divinitate!

Plină de mândrie, am spus:

— În timpul vieții sale, fostul împărat dorise să construiască Templul Luminii. În ziua sanctificării de pe muntele Tai, această dorință primise binecuvântarea Cerului. Dar momentul potrivit s-a

lăsat așteptat. Astăzi, pacea domnește în lume și poporul cunoaște belșugul. Zeii mi-au dat încuviințarea lor. Am îndrăznit să recreez vechiul cult și să transform mitul în realitate. Templul Luminii este un sanctuar destinat Celebrării Supreme, un loc solemn care va primi venerarea poporului. Construit după legile naturii ca să reprezinte Cerul și Pământul, el alungă demonii și face să piară ce nu este pur. De aceea, îl voi numi Templul Sacru al celor Zece Mii de Elemente. Fie ca oamenii, animalele, plantele, toți locuitorii țării noastre să obțină ocrotirea lui!

Uralele încă se mai auzeau când anul și-a atins sfârșitul. A nins mult la Luo Yang. În ziua Anului Nou, cu aprobarea miniștrilor, am trecut peste legile ancestrale care le interziceau femeilor să officieze riturile celebrării.

După purificare, am îmbrăcat tunica roșie a împăraților și mi-am pus încălțări de bărbat. Peste cocul masculin îmi așezasem coroana soțului meu, împodobită cu douăsprezece rânduri de mărgele de jad. Ținând în mână sceptra de jad, strângând la piept speranța unui întreg popor, am pătruns în adâncul Templului celor Zece Mii de Elemente și am intrat în comuniune cu Cerul și cu sufletele strămoșilor. După ceremonie, din înaltul Porții Legilor Celeste, am decretat Marea Iertare a condamnărilor și am inaugurat era Prosperității Eterne. După două zile, i-am adunat pe slujbași la templu și am urcat pe tronul sacru. În numele Cerului, am rostit cele nouă virtuți. Câteva zile mai târziu, am poruncit deschiderea lui pentru norod și am invitat poporul să-l viziteze.

În fața Cetății Interzise, șirul de pelerini nu se mai sfârșea. Prinții de sânge se înșelaseră. Nepoții și amantul meu nu mă înțeleseseră.

A fi suveranul acestei lumi pământești era ceva lipsit de importanță.

Scribul Loial s-a aruncat la picioarele mele. Maestrul călugărilor, Claritatea Legii, terminase

de tradus sutra Marelui Nor din care unele pasaje mă priveau direct!

— În predica sa, mi-a citit Scribul Loial după ce a scos un sul din mânecă, Buddha îi anunță unei fiice celeste numită Puriitate de Lumină: „Tu, într-o viață dinainte, ai auzit într-o zi sutra Marii Nirvana. Datorită acestei întâmplări providențiale, ai dobândit forma unei Celeste. Astăzi, după auzirea predicii mele, îți vei părăsi corpul imaterial și vei lua trup muritor de femeie. Vei domni pe pământ și vei fi acel bodhisattva mântuitor al lumii de acolo“. Maiestate Sacră! a strigat amantul meu. De când am fost chemat să vă servesc, am vrut întotdeauna să știu cine sunteți cu adevărat. Sunteți mândră și umilă, îngrijorată și nevinovată. Sunteți profundă ca noaptea, limpede ca o oglindă, înflăcărată ca soarele și rece la luna. Restabiliți tradițiile, reinventați codurile. Sunteți în prezent, călătoriți în trecut și vă reflectați deja în viitor. Sunteți femeie și bărbat, una și multiplă, mișcarea și nemișcarea. Cu cât vă cunosc mai mult, cu atât sunt mai uimit de infinitul dinăuntru vostru. Sutra Marelui Nor, adusă din India, v-a dezvăluit originea: sunteți acea fiică a Cerului! Sunteți Salvatorul Lumii, sunteți bodhisattva Viitorului!

Văzându-mă fără grai, s-a apropiat mergând în genunchi.

— Maiestate, nu vă amintiți de trecutul îndepărtat când trăiați în regatul cerurilor?

Mi-au trecut felurite imagini pe dinainte. M-am văzut fetiță pe un cal mare și alb. Galopam pe malul Fluviului Lung, căutând zadarnic în viteză avântul spre cer. M-am văzut adolescentă așezată pe treptele unui palat. Cu mâinile sub bărbie, priveam norii luminați de soarele la apus. Am deslușit atunci, printre umbre și reflexe colorate, palate cu stâlpi de aur, terase de ceață și iazuri de safir. Atât de mult aș fi vrut să fiu una dintre acele celeste înveșmântate în lumină! M-am revăzut tânără concubină, prizonieră a unui gineceu cu zece mii de frumuseți care-și disputau favoarea

unui singur bărbat. Mi-am amintit de dorința mea arzătoare de a mă smulge din mijlocul lumii pământești, din mijlocul urii sale josnice, a frustrării ei mediocre. M-am văzut împărâteasă a Chinei, purtând pe cap cele douăzeci și patru de podoabe de aur, urcând treptele spre Poarta Loialității Senine. Uralele slujbașilor răsunau și un cer albastru se întindea deasupra capului meu suveran, cale de ascensiune spre o lume necunoscută oamenilor. Mi-am înțeles pasiunea pentru cai, nori pământești, dragostea pentru munte, scară verticală spre Poarta Cerului. Am înțeles atracția spre înalțuri, forța care mă făcea să țâșnesc în sus când cădeam în prăpastie și nebulia marilor construcții: templele, statuile, coloanele, stelele, toate în avânt spre zenit. Compasiunea și indiferența mea față de mizeria oamenilor în asta își găseau explicația. Toată viața mea încercasem să mă întorc cu spatele la Pământ ca să ajung la Cer, patria mea, originea mea.

Scribul Loial s-a retras și a răspândit sutra care fusese tradusă. Nepoții mei au profitat de eveniment ca să facă din el instrumentul zeificării mele. Mănăstirile Marelui Nor construite în cele patru colțuri ale imperiului au tras clopotele de bronz și au stârnit un val de însuflețire în popor. Fiică a Cerului, bodhisattava Salvator al Lumii, eram Speranță, Fericire, Promisiunea unei lumi mai bune. De acum înainte, poporul se ruga pentru mântuire în fața statuilor lui Buddha Maitreya al Viitorului care avea zâmbetul meu enigmatic. Mă implora să-l conduc pe drumul eliberării spre Cerul Bucuriei Pure.

Dinastia Tang, întemeiată de cuceritori, pătată de sânge și de război, avea să fie o pagină trecută. Orice reînnoire este o purificare. Am desființat calendarul vechii dinastii Xia și am pus să fie aplicat calendarul Zhou, folosit de strămoșii mei glorioși, al cărui an nou începea în luna a unsprezecea. Am început transformarea scrisului, publicând o primă serie de noi caractere, unde prenumele meu, Lumină, era format acum din imaginea Soarelui

și a Lunii pe Cer. În timp ce nepotul meu cel mare, Pietate, numit recent mare-cancelar al Stângii, se zorea să grăbească cursul istoriei, discret, am făcut guvernul să-mi ghicească hotărârea: misiunea mea sacră nu se va împlini decât dacă voi întemeia o nouă dinastie bazată pe pace, compasiune și dreptate divină.

În dimineața zilei a treia din a noua lunație, dinspre poarta Cetății Interzise s-au auzit strigăte și am întrerupt salutul de dimineață. Magistratul-supraveghetor Fu You Yi a făcut un pas în față și mi-a prezentat o petiție semnată de cei nouă sute de bărbați și femei aflați în genunchi în fața intrării dinspre sud. Am poruncit să fie desfăcut sulul de hârtie plin de semnături frumoase ori hidoase sau de simple amprente ale degetului mare:

„Cerule nu are doi sori, pământul nu are doi regi. Maiestatea Voastră Sacră trebuie să se supună voinței zeilor care-i încredințează conducerea imperiului. Cerul îi cere să întemeieze o nouă dinastie, să-i dăruiască fiului, succesorului său, numele de Wu. Fie ca, de acum înainte, descendența ei să prospere și să lumineze cele patru mări pentru vecie“.

Am dictat răspunsul fără să aștept reacția înalților slujbași: „Supunându-mă voinței fostului împărat, devotată Cerului, preocupată de pace în lume și de bucurie în inima fiecărui supus, sunt hotărâtă să-mi asum îndatoririle fără pretenții la vreo glorie“.

Un freamăt a străbătut sala. Unii miniștri au făcut un pas înainte, încercând zadarnic să mă facă să accept invitația celestă și rațiunea de stat. Le-am respins cererea, dar am consimțit să-l recom-pensez pe zelosul magistrat Fu You Yi numindu-l consilier al cancelariei.

În ziua următoare, am aflat că cei nouă sute de locuitori ai orașului Luo Yang nu se urniseră din loc. În schimb, li se alăturaseră călugări și taoiști, negustori și cerșetori, bătrâni și copii.

Douăsprezece mii de oameni stăteau acum în genunchi în fața Cetății Interzise, hotărâți să se ridice doar după ce le voi accepta cererea. Însoțită de miniștri, am urcat până sus de tot în Pagoda Contemplării și am zărit, în fața Cetății Interzise, un covor de siluete prosternate sub lumina soarelui. Inima mi-a tresărit de emoție. Ochii mi s-au umplut de lacrimi. Această schimbare de dinastie nu va cunoaște nici sânge, nici violență. Pentru prima dată în istoria noastră, poporul își alegea suveranul. Fie-i dorința auzită!

Mi-am îndulcit totuși tonul refuzului:

— Soarele strălucește, dar nu poartă vreo coroană. Zeii conduc pământul, dar ofrandele noastre sunt sărace pe lângă bunăvoința lor. Puterea lui Buddha constă în compasiunea sa fără margini și fără deosebiri. Buddha nu cere rugăciuni. Suveranul care transmite bunătatea divină și binecuvântarea strămoșilor trebuie să fie cel mai umil dintre servitorii imperiului, un oficiant al cultelor rituale ce-și impune puritate morală. Suveranul nu trebuie să aspire nici la bunuri, nici la glorie. Puterea mi-a fost transmisă de fostul împărat, vocația mi-a fost revelată de Cer. Nu merit nici un titlu deosebit.

Două zile mai târziu, în fața porții dinspre sud, șaizeci de mii de oameni, veniți din cele patru colțuri ale imperiului, cereau cu glas tare domnia mea eternă. La salutul de dimineață, slujbașii, prinții și regii barbari mi-au prezentat și ei o petiție. Marele-eunuc intendent mi-a înmănat o scrisoare din partea întregului personal din gineceu. Am primit o scrisoare și de la fiica mea, prințesa Păcii Eterne, exprimând dorința tuturor femeilor demnitate de a mă vedea întemeind o dinastie nouă. În sfârșit, fiul meu Soare, a cărui existență tăcută fusese o opoziție mută, a anunțat lumii că renunța la titlul de împărat. El mi-a cerut în public încuviințarea de a nu mai purta numele patern, Li, și de a lua numele meu, Wu.

Ca să mă convingă, voci emoționate au strigat din toate părțile:

— În această dimineață, în zori, o pasăre phoenix urmată de sute de feluri de păsări a zburat deasupra porții dinspre sud. Apoi mii de vrăbii purpurii au venit dinspre est, însoțite de granguri galbeni. Când s-a ridicat soarele, norii colorați de fericire au acoperit cerul și nu s-au risipit mult timp. Toată capitala a văzut minunea aceasta și servitorii voștri au auzit poporul strigând: „Venirea ființelor celeste anunță o revoluție sacră! Vrăbiile purpurii simbolizează focul, grangurii galbeni reprezintă pământul. Or, după legea celor cinci elemente, focul naște pământul. Așadar, grangurii galbeni ce însoțeau vrăbiile purpurii formează un oracol celest: Fiul îi va urma mamei, va purta numele matern!...”

— În *Cartea transformărilor*, cei din vechime au observat: „Când un mare om primește mandatul cerului, el poate să răstoarne vechea ordine și numele faptei sale este Revoluție“. Servitorii voștri au aflat că, atunci când un mare om se supune voinței cerești, devine invincibil, iar când se supune voinței poporului, descendența sa va fi prosperă. Astăzi, Cerul a desemnat-o pe Maiestatea Voastră stăpână și poporul a dorit-o de mamă. Legea Cerului este destinul, intenția poporului este soarta. Maiestatea Voastră nu dă ascultare Cerului, nesocotește poporul, dar încurajează virtutea modestiei: asemenea fapte se opun cursului istoriei, legii ierarhiei, slujitorii voștri nu vor mai putea să vă venereze! Refuzul Maiestății Voastre trădează Cerul și distruge poporul. Cum ați mai putea governa de acum înainte?...

După ce îmi arătasem de trei ori refuzul, conform codului străvechi, m-am înclinat în fața voinței cerești. Ghicitorii imperiali și marii-miniștri au ales ziua a noua a celei de-a noua luni, ziua Soarelui Dublu, pentru celebrarea urcării mele pe tron.

În dimineața aceea, peste tunica albă purtam veșmântul imperial indigo, brodat cu douăsprezece șiruri de semne sacre și pictat cu dragoni călărind norii. Cu coroana cu douăsprezece rânduri de mărgele de jad, cu sceptrul de smarald în mână, în clinchetul clopoțelilor de bronz și în muzica pietrelor cântătoare, am urcat treptele Porții Legii Celeste, precedată de un alai de servitori ai Palatului, de doamne de la Curte și urmată de prinți și de mari-miniștri. Am anunțat lumii începutul dinastiei mele Zhou. Mandatul Celest va fi era care va inaugura pacea și prosperitatea sa. Uralele demnitarilor și strigătele poporului au răsunit din toate părțile. Cerul cobora și mă învăluia în albastrul lui de cristal. Puterea casei Tang avea să înceteze; o femeie devenită împărat își întemeia dinastia fără ca războiul să aprindă teritoriul chinez. Minunea aceasta confirma încă o dată că eram trimisa zeilor.

Lumea întreagă știa că legitimitatea mea pământescă data de la străvechea dinastie Zhou, ai cărei regi îmi erau strămoși. N-am șovăit să mă proclam moștenitoarea lor, reluându-le flamurile pe fond stacojiu, culoarea focului, elementul lor venerat. Vatra Sacră a imperiului a fost mutată de la Lunga Pace la Luo Yang, devenit capitală imperială. M-am întors în timp pe firul genealogiei și șapte generații de strămoși au primit titlul postum de împărat. Șapte temple au fost construite la vest de Cetatea Interzisă, unde sufletele lor aveau să primească ofrande și adorație. Fiul meu Soare a devenit Descendentul imperial, bucurându-se de privilegiile Fiului Suprem. Pietate, Gândire, Calm, cei trei nepoți mai mari ai mei, au devenit regi și verii lor au fost ridicați la demnitatea de regi de comitate. Negustor de lemne, războinic curajos, demnitar îndepărtat de la Curte, tata cunoștea, în sfârșit, ascensiunea grație urcării pe tron a fiicei sale. Dacă ar mai fi trăit, mama ar fi fost înspăimântată că adusese pe lume un împărat, un zeu. Acum, amândoi amuțiseră de mândrie.

Au fost exhumați și reîngropați după ce au primit titlurile postume de împărat și împărăteasă ai Luminii Pioase.

Am încetat să mă mai întreb cine eram și de unde veneam.

Curtea îmi oferise titlul de Augustă Divinitate Suverană. Eram Începutul, Izvorul Izvoarelor. Eram acea identitate, acea rădăcină care va ajunge copac în secolele ce aveau să vină.

UNSPREZECE

Lumea a uitat cuvintele lui Confucius: „Când o femeie se amestecă în politică, este la fel de revoltător ca atunci când o găină ar începe să cânte în locul cocoșului“. Bărbații și-au uitat indignarea că vedeau o văduvă ieșind din gineceul ei și comandând imperiul. Zvonurile despre viața mea intimă s-au stins. În Cetatea Interzisă, aclamațiile poporului răsunau încă. Mai mult decât coroana și mantia imperială, strigătele inimilor umile îi dăduseră încredere suveranei ofensate de trădările și de revoltele slujitorilor săi. Adevărul meu se impusese. Pe tron, în fața miniștrilor și generalilor, nu mai vedeam în ei posibili uneltitori.

Eram mai sensibilă la plângerile care denunțau barbaria judecătorilor numiți de mine după revolta lui Xu Jing Yei, cu trei ani în urmă, ca să combat conjurația. Începeam să cred că unii dintre ei încercau să-și obțină promovarea ocupându-se de comploturi imaginare. Cercetările mi-au dezvăluit că la tribunalul excepțional și la închisoarea specială instalate în Cetatea Interzisă, lângă Poarta Peisajului Splendid, procurorii și magistrații acționau după capul lor, ca niște prinți ai unui regat independent. Iscoadele lor mișunau în întreg imperiul. Înviniuiau oameni în urma un simplu denunț. După arestarea presupușilor complotiști, fără excepție, aceștia erau supuși la cazne în timpul interogatoriilor. Torturile purtau nume precum „Phoenixul își deschide aripile“, „Măgarul cabrat“, „Nemuritor oferind fructul divin“, „Fiica de Jad urcând scara“.

Procesele lor pedepsiseră nevinovați, ca să nu lase în viață nici un vinovat. Sub pretextul stârpirii demonilor, îmi anulaseră indulgența și, fără să știu, îmi transformaseră autoritatea în tiranie.

Dintre magistrații cărora Curtea le cerea capul, l-am ales pe Lai Jun Chen, procurorul Lojii Purificării, un condamnat pe care îl grațiasem în urmă cu patru ani și căruia i-am încredințat luarea vieții confratilor săi deveniți, la rândul lor, uzurpatori ai puterii. Omul manifestase o fidelitate fără margini. Mi s-a șoptit că, pentru smulgerea mărturisirii legistului Zhou Xing, reputat pentru cruzimea lui macabră, îl invitase la cină. Între două pahare, îi ceruse sfatul în privința metodei folosite pentru interogarea criminalilor deosebit de rezistenți. Zhou Xing îi răspunsese: „Pune-i pe oame-nii ăștia într-o oală mare pe un rug, aprinde focul și ține-i acolo pe uscat. Până și mușii vor vorbi!“. Atunci, Lai Jun Chen a scos din mânecă un mandat de arestare și i-a spus: „La ieșirea din această cameră, o oală mare a fost pusă pe un rug. Maiestatea Sa te bănuiește că urzești un complot împotriva ei. Binevoiește să mă lași să te interoghez“.

Lai Jun Chen a triumfat asupra semenilor săi.

Marele-general al Scepturului de Aur al Stângii, Qiu Shen Ji, care înăbușise în sânge armatele revoltate, a fost decapitat.

Magistratul Suo Yuan Li, mandarinul turc cu ochi de linx, barbarul rafinat, a fost decapitat.

Zhou Xing, legistul bolnăvicios care își trăgea energia din febra interogatoriilor, a fost exilat. A murit asasinat.

Consilierul juridic Fu Yuo Yi, cel care provocase petiția populară și fusese avansat mare-ministru, a fost decapitat.

Judecătorul de instanță Wang Hong Yi a fost decapitat.

Judecătorul Ho Si Zhi, acel țaran incult, care avea intuiție și ferocitate, care disprețuia averea și plăcerea, a fost decapitat. Nu voi uita niciodată

scurta convorbire cu el, în care îl întrebasesem zâmbind: „Nu știi să citești, cum poți să ții un proces?“. El îmi răspunsese netulburat: „Legenda spune că grifonul, animal sacru, are puterea să deosebească binele și răul. Neștiind să scrie și nici să citească, el cunoaște totuși adevărul“.

Cei trei ani de represiune fără milă fuseseră decapitați. Sângele ștersese sângele, crima asasinase crima.

L-am chemat pe procurorul Lai Jun Chen într-o audiență. După ce s-a prosternat, s-a ținut la câțiva pași de mine, drept și nemișcat. Avea un chip deosebit de cizelat. Ar fi fost un bărbat frumos dacă ar fi avut puțin roșu în obraji palizi, dacă fruntea i-ar fi fost senină, dacă ochii lui ar fi privit lumea cu căldură.

I-am arătat sulurile de denunțare.

— Zhou Xing, Suo Yuan Li, Fu Yuo Yi și Wang Hong Yi au murit, tu singur mai ești în viață. Acuzațiile aduse ție sunt la fel de numeroase: corupție, trafic de influență, tentativă de uzurpare... Cum îndrăznești să încalci legea?

Chipul i-a rămas de marmură și glasul i-a răsunit fără emoție:

— Zhou Xing și Suo Yuan Li au fost niște mandarini anonimi; descoperiți de Maiestatea Voastră, și-au putut clădi carieră în magistratură, funcție ce le permitea să-și ia revanșa asupra celor bogați și puternici. Cât despre Fu Yuo Yi și Wang Hong Yi, aceștia proveneau din pleava imperiului. Au lingușit și au urzit intrigi ca să-și atingă propriul scop. Maiestatea Voastră apreciază talentele ieșite din comun. Împăunarea lor de pe urma acestei considerații era mai mare decât recunoștința. Au abuzat de independența lor ca să creeze o rețea paralelă de putere. De aceea le-a trecut prin minte să se măsoare cu forța Maiestății Voastre. Eram un condamnat la moarte într-o temniță când Maiestatea Voastră mi-a auzit plângerea. Mi-a acordat șansa să trăiesc și s-o slujesc. Din acea zi, am fost trup și suflet pentru suverana mea. Adevăratul Lai Jun

Chen era mort deja. Cel care se prosternează la picioarele Maiestății Voastre este o ființă care trăiește doar pentru ordinele voastre și prin voința voastră. În ziua în care nu vă va mai fi de folos, se va întoarce în bezna rece. Slujbașii cunosc legătura puternică pe care o am cu suveranul. Devotamentul meu de neclintit îi sperie pe ceilalți. Este motivul pentru care deseori am fost atacat de ucigași mercenari. Asasinii dând greș, nu le-a mai rămas decât să mă acuze pe nedrept. Vor să mă facă să dispar prin toate mijloacele, ca să vă slăbească puterea.

M-am uitat îndelung la Lai Jun Chen. La ceilalți judecători constatasem furie, dispreț, perversiune; procurorul mă fascina prin răceala lui calmă. Feroicitatea judecătorilor exprima dorința lor de a domina, de aceea îi doborâsem după ce mă folosisem de ei. Cea a lui Lai Jun Chen era lipsită de vanitate. Fostul condamnat la moarte era poate cel mai mare torționar din toate timpurile. Purta în el Pierzania, Focul Etern, Infernul. Nu încerca nici să învingă, nici să stăpânească. Era forța rece și fierbinte a distrugerii oferită mie de zei.

Am aruncat denunțurile în foc.

— Îți redau încă o dată viața. Acum, ai în putere tribunalului Porții Peisajului Splendid. Nu mai vreau persecuții și nici torturi. Oamenii răspund cu ură urii; dinastia mea va întrebuița compasiunea.

M-am ferit să-i mărturisesc că această generozitate era calculată. Lăsându-l în post pe cel mai temut și mai urât dintre magistrați, îi făceam pe slujbași să înțeleagă că lăsam în jos brațele, dar că nu dezarmam.

Lai Jun Chen s-a prosternat. Vocea lui răsuna încă în urechile mele când s-a retras:

— Fie ca lucrurile murdare făcute de mine să-i permită Maiestății Voastre să rămână curată.

Ziua mea începea la trei dimineața, iarna și vara. În zilele impare, primeam, la răsăritul soarelui,

salutul slujbașilor. După prosternare și urarea de zece mii de ani de viață, unii îmi prezentau rapoarte, alții primeau instrucțiunile mele. La sfârșitul audiinței, slujbașii se întorceau la ministerele lor, iar eu mă instalam în cabinetul personal ca să citesc dosarele politice și să le discut cu marii-miniștri.

În zilele pare, în zori primeam în camera mea prosternarea eunucilor intendenți și a doamnelor guvernante, care îmi prezentau socoteli, facturi, programe de banchete, liste de cadouri pentru aniversări, modele de broderie pentru costumele oficiale, solicitări de promovări și de pedepse. Împărat al Chinei, eram și propria împărăteasă.

După-amiezile, după o scurtă siestă, ajungeam cu lectica la Pavilionul Tratatelor și Convorbirilor. În spatele unei perdele din voal de mătase mov, care, la porunca mea, era îndepărtată uneori pentru cei apropiați, primeam poeți și caligrafi, taoiști și călugări, negustori și țărani: toți veneau cu o plângere, cu un sfat, cu o știre. Grație spuselor lor, străbăteam orașe îndepărtate, studiam obiceiuri străine, mă informam despre alianțele și rivalitățile din regatele vecine și-mi supravegheam până la marginile deșertului devotamentul armatelor. Cu poeții discutam despre rimă și limbaj. Călugării interpretau sutrele pe care le aduseseră din India, după ce înfruntaseră mii de primejdii. Geografii îmi propuneau construirea de drumuri și canale, astrologii îmi vorbeau despre stele.

La sfârșitul unor după-amiezi, făceam o lungă plimbare călare în parcul imperial. Gândul la această ieșire îmi menținea buna dispoziție încă de dimineață. Roșul-aprins al apusului aprindea vârfurile copacilor și preschimba fluviul Luo într-o panglică brodată cu valuri de aur. Mă urma un adevărat alai de animale: câini, leoparzi, girafe, elefanți. Nepoții mei regi, magistratul Lai Jun Chen și marii-miniștri își disputau favoarea de a-mi ține calul de căpăstru. Inspirată de liniștea aceea melancolică, întocmeam cele mai frumoase poeme.

În adâncul pădurii, eunucii dădeau drumul la mii de păsări. Mierle, granguri, sturzi se avântau în văzduh. Cântul lor, triluri măiestre, imnuri înflăcărate aduse vieții, mă emoționa până la lacrimi. Înconjurată de mulți, mă simțeam singură. Pentru mine, care mă îndreptam spre noaptea eternă, venise vremea apusului.

Un extaz alunga un altul, timpul se încolăcea în jurul meu, interminabil fir sugrumător. Din adâncul coconului meu opac, așteptam un miracol: să nu îmbătrânesc niciodată.

Dragostea cu Scribul Loial își pierdea din intensitate. Trupul lui viguros, mușchii proeminenți fuseseră la început o fantasmă neconsumată până la sfârșit, apoi un vis vag. An după an, tinerețea lui virilă devenea neliniștitoare, devenea jignitoare.

Amantul avea treizeci de ani și eu șaiszeci și nouă. În afara Cetății Interzise, asemenea călugărilor bogați și desfrânați, cumpăraseră case în partea veche a orașului și-și instalaseră acolo amantele. Numeroasele lui femei se împodobeau cu bijuterii și trăiau, prin el, din generozitatea mea. Preferata lui era o fată de șaisprezece ani cumpărată la prețul unui kilogram de perle de la un pavilion de plăceri. Făcea dragoste cu el ore în șir fără să obosească. Strigătele lor de plăcere ajunseseră până în gineceul meu unde, în tăcere, luptam cu gelozia și disperarea.

Scribul Loial venea din ce în ce mai rar la palat. O dată la patru săptămâni, în noaptea cu lună plină, mă mângâia și mă stropea cu sămânța lui așa cum un țăran își stropește ogorul. Avea gesturi precise și atente. Își făcea datoria de favorit ca un slujbaș care-și îndeplinește sarcina cu trudă. În întuneric, citeam pe chipul lui milă, resemnare și indiferență. Scribul Loial nu mă mai iubea. Nu-i mai ofeream nici o plăcere.

Am simțit un dispreț profund față de trupul meu, Buddha al Viitorului, despre care se spunea

că e sacru și indestructibil. Băile, masajele, unguentele nu mai puteau împiedica pielea să se încrețească, să se fleșcăiască. Mi-am ascuns ura față de tânărul amant care distrugea mitul dezbrăcându-mă.

Mă obseda igiena. Îl obligam să se supună unor examene medicale și să fie spălat din cap și până în picioare înainte de a veni în patul meu. În pofida săpunului și a frecatului energetic al servitoarelor, avea mirosul desfrâului pământesc, ironie aruncată decrepitudinii mele. Sexul lui umblase prin oraș. Măinile lui murdare mângâiaseră orificii. Limba lui linsese o piele aspră, dar tânără. Primindu-l în brațele mele, nu făceam decât să mă expun privirii sale, comparației.

Într-o noapte, am izbucnit mânioasă. A îndrăznit să-mi răspundă:

— Maiestate, știu că ați pus să fiu urmărit, că spionii voștri s-au vândut în casele mele ca sclavi. Mă pândiți mereu când fac dragoste, îmi supravegheați viața cu ferocitatea unei leoaice. Niciodată n-ați încercat să vedeți ce-i în inima mea. V-ați gândit că mă împingeți în brațele altor femei?

— Giuvaier, am zis rânjind, în toți anii ăștia, nu ți-am interzis niciodată să-ți cauți plăcerea în altă parte, deși aș fi putut să-ți cer fidelitate deplină. În timp ce concubinele imperiale sunt închise în gineceu, pe tine te las să cutreieri. Este cea mai mare dovadă de atașament pe care ți-o poate oferi un împărat. În loc să-ți arăți recunoștința, abuzezi de răbdarea mea. Acum îndrăznești să mă acuzi că te-am împins în brațele altor femei! Ce vrei să spui? Sunt chiar atât de bătrână și hidoasă?

S-a aprins:

— Să vorbim de fidelitate. Maiestatea Voastră mi-a fost fidelă? Dacă mi-ați fi spus, din prima zi, că în calitate de suverană aveți dreptul la toate plăcerile, n-aș fi putut decât să accept și să tac. Dar ați pretins că eram singurul bărbat din viața voastră. V-ați lăudat cu fidelitatea pe care mi-o

arătați și v-ați făcut un titlu de glorie din a nu ține zece mii de bărbați frumoși în Cetatea Dinăuntru. Dar explicați-mi, de ce legați relații intelectuale și afective cu miniștrii, cu magistratii și cu generalii? Dragostea aceasta, deloc carnală, interzisă între un servitor și un stăpân, e mult mai intensă decât simpla împreunare. Îl iubiți pe judecătorul Lai Jun Chen! E de-ajuns să vă văd cu el ca să știu că răceala lui vă farmecă și că-i păstrați cu pasiune capul, pe care tot imperiul l-ar vrea tăiat. La insistențele miniștrilor, ați poruncit exilul marelui-cancelar Li Zhao De. Însă curând îl veți rechema la Curte, ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Dacă asta nu-i dragoste, cum altfel s-ar putea numi? Și mai este și marele-secretar Ji Xu, care vă ține căpăstrul calului și știe atât de bine să vă facă să râdeți. Acum doi ani, ca o femeie îndrăgostită care țese straietele de război pentru soțul ce trebuie să plece la bătălie, le-ați oferit fiecăruia dintre guvernatorii delegați o tunică oficială, cusută de servitoarele din gineceu. Ați pretins că ați brodat cu propria mână cuvintele pe spatele hainelor: fermitate, suplețe, liniște, ardoare. Maiestate, știți că dintre acești oameni grosolani unii dorm cu tunica împăturită în patru sub pernă, că alții au așezat-o pe un altar și vorbesc cu ea la fel cum ar face-o cu o divinitate? Când primiți candidații pentru ultima probă imperială, când, în spatele perdelei din voal, le puneți întrebări cu glas binevoitor și profund, când îi seduceți pe acești viitori miniștri cu umorul și erudiția voastră, semănați în inima lor o iubire care va deveni un copac înflorit din care veți culege roadele. După toți acești bărbați vin eu: un vagabond amărât, un călugăr căruia îi interziceți politica! Sunt boala pe care o aveți, rușinea pe care încercați s-o ascundeți. În timp ce fetele de familie modestă știu să-mi aprecieze farmecul și mă venerază, Maiestatea Voastră e o zeiță plină de cruzime, care mă neglijează și mă distruge! Își oferă atențiile slujitorilor, bărbați, femei, copii, bătrâni, toți sunt amanții ei

de suflet. În felul ăsta, se ferește să se atașeze de un singur bărbat și-și menajează sentimentele ca să nu fie niciodată dezamăgită. Ochii ei nu privesc oamenii, ci cerul. Mâna ei dăruiește, ia înapoi, iartă, ucide!... Iar eu, Scribul Loial, trăiesc în noroi, mă lupt cu disprețul și invidia. Sunt bârfit și luat peste picior. Miniștrii mă urăsc și regii cred că vă manipulez cu un sex enorm! Dar mă primiți doar noaptea, ca pe-un hoț. Și vă împotriviți când vreau să vă iubesc!

Nu știam că Scribul Loial putea să fie gelos. Mărturisirea lui m-a umplut de bucurie. Aș fi vrut să-i cer iertare și să recunosc că-mi era rușine să-l las să-mi atingă pielea obosită. Aș fi vrut să-i dezvălui secretul ținut ascuns: eram disperată că îmbătrâneam. Inima îl chema în ajutor, dar orgoliul nu m-a lăsat decât să oftez.

— Ce-ar trebui să fac să câștig mai multă demnitate? l-am întrebat. Construirea Templului celor Zece Mii de Elemente ți-a adus avere și notorietate. Te-am numit de două ori comandant al armatelor imperiale în lupta împotriva tibetanilor și ți-am oferit titlul glorios de mare-general al Apărării Invincibile și cel de senior al regatului Liang. Dar, neputând să te scoli devreme, nu vii niciodată la salutul de dimineață. Cum vrei să fii respectat de Curte dacă nu accepți constrângerile și disciplina?

Scribul Loial m-a întrerupt:

— Maiestate, știți foarte bine că nu mă interesează puterea. Dacă țineți la mine, dacă mă iubiți, nu vă cer decât atât: dați-mi un statut. Luați-mă de bărbat! Numiți-mă soț imperial!

Stupefiată de ceea ce auzisem, n-am găsit cuvinte să răspund. Soția unui împărat primea sigiliul de împărăteasă. Dar o femeie-împărat putea oare să ridice un bărbat la rangul de soț imperial? Dacă o împărăteasă era considerată mama imperiului și întruchipa virtutea feminină prin excelență, un soț imperial avea să fie tată al imperiului și stăpân al tuturor oamenilor? Când Scribul Loial ar fi primit prosternarea Curții și venerația unui întreg

popor, asta n-ar fi stârnit în inima lui dorința să domnească, n-ar fi fost tentat de uzurpare? Poporul n-ar fi îngăduit niciodată ca imaginea unui fost vânzător de leacuri să stea lângă imaginea mea. Cum aș fi putut să renunț la mormântul glorios al soțului meu defunct, Împăratul Celest, Suveranul Înalt Strămoș, și să fiu culcată pe vecie în mormântul unui bărbat obișnuit?

Vocea mi-a devenit dură și ursuză ca și cum m-aș fi adresat unui ministru:

— Visul ăsta al tău e imposibil.

A insistat:

— Maiestate, ați încurajat văduvele să se recăsătorească, ați disprețuit tradițiile și ați creat legi noi. Ați inaugurat o dinastie și ați urcat pe tron. Un împărat are o împărăteasă, patru soții, nouă concubine, nouă Elegante, nouă Frumuseți, nouă Talentate, douăzeci și șapte de Păduri ale Comorii, douăzeci și șapte de Slujitoare imperiale, douăzeci și șapte de Culegătoare și un întreg Palat Dinăuntru ca să-și potolească dorințele. Împărăteasa de acum are doar un amant, pe care l-a obligat să devină călugăr și care a ajuns batjocura lumii întregi! Maiestate, mai aveți un pas de făcut și veți fi egala unui bărbat. Căsătoriți-vă cu mine! Voi renunța la libertatea mea.

— E târziu. Mă trezesc în zori. Să dormim.

— Maiestate, numai o vorbă. Mă vreți ca soț?

Îmi simțeam inima parcă înghețată de un pre-sentiment ciudat. În loc să-i răspund, i-am întors spatele.

M-a luat în brațe. A plâns, cuprinzându-mă la piept. În mijlocul nopții, s-a ridicat brusc, a sărit din pat și a dispărut.

A doua zi, stăteam pe tron cu gândurile împrăștiate. Cu ocazia sărbătorii Soarelui Dublu, nepotul meu Pietate mi-a prezentat o petiție cu cinci mii de semnături, prin care slujbași de stat și oameni din popor mă rugau să iau titlul de Împărat-Sacru-care-Face-să-se-Învârtă-Roata-de-Aur. Gloria era de acum înaintea dușmanul meu. Divinitate suverană, Stăpân al Lumii, îmi cădeau totuși părul, dinții, îmi pierdeam

forța ca orice ființă obișnuită. Împăratul Sacru care făcea să se rotească timpul și norocul în lumea aceasta era și el prizonier al roții din vârful căreia începe decăderea. Viața, ca și dragostea, hrănește și trădează, mângâie, apoi pedepsește. Eram doar o uzurpatoare ce furase o coroană, o epocă, o iluzie efemeră.

Scribul Loial era supărat pe mine.

Nu venea când îl chemam și stătea închis în mănăstirea lui.

Am descoperit în brațele medicului imperial Shen Nan Qiu încrederea de care nu mă mai bucuram din partea Scribului Loial. Trupul lui docil și discret mi-a domolit temerile și mi-a alinat suferințele. Vestea s-a răspândit în Cetatea Interzisă. Curtea nu și-a ascuns bucuria că-l vedea pe călugăr pierzându-mi favorurile. Demnitarii care se lăudau mai ieri că-i erau prieteni se grăbeau să-l bârfească. Considerându-se veteranul fondator al dinastiei mele, Scribul Loial, senior al regatului Liang, marele-general al Apărării Invincibile a Stângii, prefera să joace rolul de stăpân în Templul Calului Alb. Îi întărise zidurile și recrutase mii de tineri călugări experți în arte marțiale. Toată ziua răsunau loviturile bețelor de bambus și strigătele de război: Scribul Loial se distra antrenându-și călugării-soldați. Când ieșea din templu ca să meargă în oraș, era însoțit de cei mai frumoși și mai viguroși dintre discipoli. În jurul calului său cu harnașament din aur și geme, o trupă de călugări tineri înainta la pas, purtând pe spate baston de fier și sabie lungă. Când întâlneau taoiști și credincioși ai altor religii, la un semn al stăpânului lor se repezeau la aceștia, le rădeau capul și-i forțau să se convertească la budism. Curând, magistratul Lai Jun Chen, care-mi detesta amantul, mi-a cerut inculparea lui pentru răpire și sechestrare de femei, pentru formarea unei armate ilegale și tentativă de uzurpare.

Scribul Loial s-a prezentat în fața mea după trei convocări imperiale însoțite de ordin scris de propria mână. Când l-am zărit intrând, am simțit cum mi se strânge ceva înăuntrul meu. Nu-l mai văzusem de trei luni, uitasem cât era de frumos. Depășindu-i pe ceilalți cu un cap, mergea legănându-și umerii ca un erou din vechile mituri. Când s-a prosternat, am văzut că era slăbit la față și avea o expresie melancolică. Am simțit o emoție puternică: Scribul Loial suferea!

L-am invitat să ia loc. I-am pus cu blândețe întrebări despre viața lui și mi-a răspuns prin fraze scurte. L-am mângâiat în gând. Ochiul lui nu zăboveau nici asupra chipului meu netezit de orice rid de ultimul unguent creat de medicul Shen Nan Qiu, nici asupra decolteului meu îndrăzneț. Privirea lui trecea prin mine și se oprea în paravanul din spatele jilțului meu. Iubirea aceasta era blestemată. Cei patruzeci de ani care o despărțeau pe femeie de amant ne duceau încet și sigur la un deznodământ tragic. Dar, la vârsta mea, nu mai aveam timp de smiorcăieli. Pe el îl alesese dorința mea!

Aș fi vrut să-i spun că Shen Nan Qiu nu primise niciodată încuviințarea să mă pătrundă. Bărbatul de cincizeci de ani îmi folosise drept sobiță și somnifer. Povestea asta fusese un joc ca să mă răzbun pentru infidelitățile lui, ca să-l fac gelos. Aș fi vrut să-i spun că fiii mei mă dezamăgiseră și că nepoții îmi erau străini, că nepoții rămași de la sora mea se gândeau doar la cum să mă detroneze, că numai el, Giuvaier, pescuit din fluviul misterios al destinului, îmi lumina viața. Eram gata să-i ofer un pavilion cu femei tinere ca să rămână alături de mine, ca înainte, copil vesel și vorbăreț.

Nefiind în stare să rostesc toate astea și de teamă să nu mă șantajeze, i-am vorbit despre acuzații. A pălit, apoi a rânjit.

— Prin urmare e adevărat ce se spune despre medicul Shen Nan Qiu, a zis el. Dacă vreți să vă

descotorosiți de mine, nimic mai ușor. Dacă mă dați pe mâna lui Lai Jun Chen, îi voi spune totul fără tortură: maniile pe care le aveți, spaimetele, bolile, fantezmele secrete. E mai bine să-mi luați viața imediat!

Văzându-l roșu de indignare, am zâmbit.

— Dacă-ți arăt aceste denunțuri, trebuie să înțelegi că sunt gata să te iert. Vezi bine că fără protecția mea ești hăituit de judecători ca un iepure urmărit de câinii de vânătoare. În Cetatea Interzisă, în câțiva ani ți-ai făcut puțini prieteni și mulți dușmani. Unde-ai ajunge fără ocrotirea mea?

S-a uitat țintă la mine, cu ochi de foc mocnit.

— De ce vă jucați cu mine? Trebuie să alegeți între medic și călugăr. Un singur răspuns: vreți să mă luați de bărbat?

Inima mi-a înghețat, zâmbetul mi-a încremenit. I-am dat răspunsul la care mă gândisem dinainte:

— Încă nu mi-am numit succesorul. În condițiile astea, să mă căsătoresc, să-i confer unui soț prima demnitate imperială ar fi un act care ar provoca multă confuzie...

S-a repezit la mine și aproape că m-a sugrumat.

— Maiestate, vă iubesc. Vreau să-mi deveniți soție, vreau să vă spun Lumină, vreau să fim uniți până la moarte! Bine, renunț la titlul de soț, mă doare-n cot de recunoștință. Să ne căsătorim în secret, aici, acum. În fața Cerului și a Pământului! Jură-mi că ești a mea...

— Dă-mi drumul! Nerușinatule! În genunchi în fața suveranei tale!

Scribul Loial a înlemnit și s-a prăbușit la picioarele mele.

I-am spus răspicat:

— Pleacă și să nu te mai întorci!

Și-a lovit cu putere capul de podea, apoi s-a îndepărtat în fugă. După ce silueta lui a devenit o pată și a dispărut între porțile palatului, m-am simțit distrusă.

Zei nu născociseră dragostea pentru un împărat.

Tristetea Scribului Loial mă obseda. Nu-mi iertam că-i făcusem rău. Rupând relațiile cu el, mă lipsisem de bucuria mea, de leacul meu de nemurire. L-am alungat pe medicul Shen Nan Qiu de la palat și m-am închis în propria durere.

Aflam însă vești despre amantul meu. Maestrul călugărilor semăna teroare în Luo Yang. Ziua întregă, discipolii lui căutau motiv de încăierare pe străzi. Forțau porțile templelor străine și le distrugeau idoli necunoscuți. Pentru sărbătorirea lui Buddha, călugărul pusese să se sape în taină un iaz în fața mănăstirii sale. În public, pe o estradă, și-a tăiat coapsa. Apoi a făcut cunoscută adâncitura plină de sângele unui bou, sacrificat în ajun. Pretinzând că era propriul sânge, spusese că va pune să-mi fie pictat portretul divin cu acel lichid purpuriu.

Zvonurile scandalurilor sale ajungeau zi după zi la Curte. Unii spuneau că-și pierduse mințile, alții cereau să fie pedepsit. Strigătele lui de disperare mă sfășiau. Dar am pus capăt brusc înduioșării încredințându-le judecătorilor sarcina de a-i dezarma mănăstirea. Încântată că putea să-l atace pe favoritul imperial, Curtea a ridicat o oaste și a pus să fie împresurat domeniul. Surprinși, călugării s-au predat fără șovăire. Puși în lanțuri, au fost aruncați în închisoare, apoi exilați. După câteva ceasuri de arest, Scribul Loial a primit edictul meu de grațiere. Ieșit din închisoare, s-a îndreptat spre palat și a cerut să vină în fața mea, dar am refuzat să-l primesc.

Două luni mai târziu, într-o noapte, m-am trezit tresărind. În pavilionul meu se răspândise un miros înțepător. Am deschis ușa. Afară, cerul se unduia, luminat ca un rug. O coloană de fum se ridica din Templul celor Zece Mii de Elemente, unde jerbe de flăcări uriașe se lăteau răspândind o ploaie de scânteii.

Blândețe a venit fuga la mine și mi-a spus plângând:

— Maiestate, templul! S-a mâniat cerul!

Eunucii au sosit cu o litieră. Voiau să mă ducă într-un palat de pe malul fluviului. Am refuzat.

Stoluri de păsări se roteau în întuneric, scoțând țipete de spaimă. În curtea pătrată, femeile căzuseră în genunchi. Cu mâinile împreunate, rosteau rugăciuni. În ritmul psalmodierii lor, flăcările se înălțau și se umflau. Cuprinsă de un presentiment sumbru, nu eram în stare să fac nici cea mai mică mișcare. Le primeam dansul macabru pe retină, sub bolta capului, în sufletul meu sângărând.

A doua zi, la salutul de dimineață, miniștrii n-au scos o vorbă. Toți se temeau de mânia mea. Se temeau mai ales că incendiul fusese un avertisment al Cerului, care anunța o catastrofă de neocolit. Ca să domolesc îngrijorarea ce începuse să se răspândească în imperiu, am luat hotărârea să mă sacrific. Printr-un edict imperial, am solicitat blamul poporului și al slujbașilor. S-au făcut libații în Templul Etern. În fața strămoșilor, m-am rugat să atrag doar asupra mea pedeapsa zeilor.

Am hotărât să reconstruiesc Templul celor Zece Mii de Elemente și Scribul Loial a fost numit conducătorul lucrărilor. Dar maestrul călugărilor întârzia să apară ca să-mi mulțumească pentru această numire. Pradă unei spaima de nedescris, am renunțat la plimbarea de seară cu calul. Îl așteptam. Câteva zile mai târziu, am fost anunțată că un copil cerșetor pretindea că are să-mi înmâneze un mesaj din partea Scribului Loial. L-am primit. Impresionat, copilul tremura tot, neînstare să-mi răspundă la întrebări. Am reușit totuși să obțin de la el o scrisoare mototolită. Hârtia mi s-a părut atât de ușoară, încât am simțit cum mi se strânge inima de o spaimă fără nume. Mi-a trebuit mult timp ca să desfac hârtia de orez. Scrisul amantului meu mi-a rănit ochii:

„Lumină, n-ai să îmbătrânești niciodată. În seara asta, voi fi sacrificiul tău oferit Cerului“.

Lângă poarta de sud a Cetății Interzise, zeci de mii de muncitori trudeau să îndepărteze bronzul topit, lemnul calcinat, cenușa încă fierbinte. Un

slujbaş a găsit în Cartea Sfântă un verset care spunea că bodhisattva Maitreya devenise Buddha al Viitorului după ce se sacrificase prin foc. Interpretarea sa a declanșat o nouă însuflețire și poporul și-a redobândit speranța.

Lumea se mișca sub un nou val de entuziasm și m-am prefăcut a mă lăsa purtată de el. Privind cum noul templu se ridica spre cer, mai înalt și mai somptuos decât cel dinainte, vedeam zâmbetul lui Giuvaier, roșu și alb. Uneori, îl visam și statura lui falnică acoperea cerul. Cu falusul în mine, cu fața plecată peste chipul meu, îmi zicea: „Lumină, m-ai înțeles greșit“.

Nu crezusem că mă iubea. Îmi ziseseam că o făcea doar din interes. Îmi fusese teamă să nu-mi fure tronul.

Am distrus leacul nemuririi mele.

Devenisem oare un tiran senil?

Pentru aniversarea mea, am poruncit ca, timp de nouă zile, în toate orașele să fie oferite ospete poporului. La palat, i-am convocat doar pe membrii familiei și pe câțiva miniștri favoriți la un banchet în Pavilionul Zăpezii Răzlețite.

În seara aceea, am simțit lipsa vocii Scribului Loial. Absența lui era cumplit de apăsătoare. Încă nu se făcuse noapte de tot. Pe ferestrele acoperite cu două rânduri de hârtie de orez, se vedeau fulgi de zăpadă, pete cenușii ce zburătăceau pe un fond translucid. În mijlocul sălii, stăteam pe tron cu fața spre sud. În spatele meu, servitoarele mânuiau evantaie rotunde și pătrate, cu mânere lungi, simbol al demnității imperiale. Blândețe și doamnele de la Curte țineau pregătite cerneală, hârtie, flori, tămâie, batiste și vase. Toate erau îmbrăcate bărbătește. La dreapta mea, așezați pe latura de răsărit a sălii, se înșiruiau fiul meu și cei douăzeci de copii ai lui. Familia aceasta numeroasă părea totuși foarte mică față de cei treisprezece nepoți din partea fraților și de cei cincizeci de nepoți și

nepoate rânduieți pe latura opusă a palatului. Mai departe, lângă intrare, stabilisem să stea rudele din partea mamei și miniștrii, siluete vagi ce se topeau în lumina lumânărilor.

În Cetatea Interzisă, pusesem să fie șters anul nașterii mele din toate registrele. Lumea nu știa ce vârstă aveam. Secretul era amar și melancolia mea, chinuitoare. Când imperiul aducea un omagiu tinereții mele eterne, mă prefăceam a-l crede.

Împăratul Chinei împlinise șaptezeci de ani. Numărul mă speria. Cei din vechime spuneau că, la această vârstă, certitudinea deschidea poarta înțelepciunii. Dar în seara aceea am văzut soarele asfințind, lumina fugind. Îndoielile, la fel ca întunericul, mă asaltau din toate părțile.

Dinastia mea nu avea încă un moștenitor legitim. Nu mă puteam hotărî între un fiu în care curgea sângele dinastiei răsturnate și un nepot descendent dintr-un frate care-mi trezise ura. La dreapta, privirea mi s-a oprit asupra lui Soare. Străin de muzică, de acea adunare veselă, bea pahar după pahar și se preocupa de bucate. Fața trasă lăsa să i se ghicească lehamitea și plictisul sufletului. De când devenise adult, nu-l văzusem niciodată zâmbind sau exprimându-și mânia. Soare era un estetik fără ideal. Viața trecea prin trupul lui ca un fluviu molcom. Nu hotărâ niciodată nimic, nu se pronunța. Închis în universul lui dominat de puritatea caligrafiei și de voluptatea concubinilor, se lăsa purtat de toate curente. De curând, câțiva complotiști se folosiseră din nou de statutul lui ambiguu. Arestați de Lai Jun Chen, pretinseseră că primiseră ordin de la Soare să readucă pe tron dinastia Tang. Procurorul insista să-l pedepsesc pe prințul nedemn, dar încuviințasem doar punerea lui sub supraveghere. Doar nu era să-l exilez pe ultimul dintre cei patru fii ai mei!

Privirea mea a întâlnit-o pe cea a soției sale, doamna Liu, care fusese împărăteasă timp de câțiva ani. Nu-mi plăcuse niciodată fața ei rotundă cu

buze subțiri. M-am uitat fix la ea. A tresărit și și-a plecat ochii.

În spatele ei, cei doi prinți de comitat, Reușită Fericită și Moștenire Prosperă, s-au ridicat și s-au înclinat la pământ în fața mea. Mi-au cerut permisiunea să danseze. Oare câți ani aveau acești copii? Nu știam. Cu buzele stacojii, roșii în obraji, aveau înfățișarea mândră a celor născuți într-o familie nobilă. La chemarea lor, micile prințese au făcut un pas înainte, m-au salutat și au început să cânte la instrumente muzicale. Băieții imitau gesturile solemne ale adulților și cântau ridicându-și brațele: „Zece mii de primăveri Împăratului Sacru, bucuria celor zece mii de regate...”

Cu brațele învăluite în mâneci, se mișcau ca niște fluturi ce luptă cu furtuna. Făpturile acelea nevinovate nu puteau ghici că vor fi lovite de nenorocire. Înainte de banchet, o servitoare venise să le denunțe pe mamele lor: doamna Liu și favorita Duo ridicaseră într-un alcov secret din palatul lor un altar ocult. Prin incantații malefice, chemaseră sufletele cele două rivale ale mele, împărăteasa decăzută Wang și concubina destituită Xiao, și le porunciseră să mă distrugă. Legea îi condamna la moarte pe toți cei care practicau vrăjitoria. Dar nu i-am oferit procurorului Lai Jun Chen plăcerea de a răspândi un scandal în familie. În seara aceea, nici doamna Liu și nici favorita Duo, care ședea în umbră, n-aveau să se mai întoarcă în palatul lor. Eunucii mei primiseră poruncă să le rețină după ospăț și să le ajute să se sinucidă.

Mi se părea că auzeam deja plânsetele orfanilor, dar nu simțeam nici cea mai vagă milă. A doua zi, un edict imperial avea să le poruncească nepoților să-și părăsească reședințele, ca să trăiască de acum înainte închiși într-o aripă a palatului meu. Ținându-i moștenitorii ostatici, îl voi supraveghea mai bine pe Soare, pe care nu-l puteam pedepsi.

Prinții s-au retras și nepotul meu Pietate a făcut un pas înainte. S-a prosternat cu hotărâre

și mi-a urat zece mii de ani de sănătate. Îndată ce s-a întors la scaunul său, muzicanții au intonat melodia longevității. Porțile palatului s-au deschis și o sută de dansatoare au intrat pe covorul de mătase și de lână cu fir de aur. Purtând bonete de cărturari, tunici mov căptușite cu purpură, cingători de culoarea smaraldului și trene cenușii, au executat un dans compus de Pietate cu ocazia aniversării mele.

În penumbră, nepotul meu cel mare zâmbea și bătea ritmul cu mâinile. Era trecut de cincizeci de ani și purta barbă ondulată. Sprâncenele groase, nasul coroiat, ochii scăpărători de ambiție formau un amestec ciudat de trăsături moștenite de la tata și de la prima lui soție, care avea sânge tătar. Totul îl deosebea pe Soare, fiul meu, de Pietate, nepotul meu. Primul, prinț imperial, crescuse în mătase și catifea; cel de-al doilea, fiul unui om de rând, frate urât și exilat, trăise disprețuit și în mizerie. Soare primise titlul de rege la vârsta de patru ani, Pietate devenise rege la cincizeci de ani.

Soare, budist fervent, refuza să ucidă vânatul, Pietate, canibal, nu ezita să-și descăpățâneze dușmanii. Lui Soare, poet, nu-i plăcea să comande, Pietate, exilatul, era dominat de furia revanșei...

Ascensiunea nepoților însoțise căderea fiilor mei. De la moartea lui Splendoare, sinuciderea lui Înțelepciune și exilul lui Viitor, Pietate, șeful clanului Wu, se adaptase noii situații și-și îmbunătățise constant poziția. Bărbatul acesta cu înfățișare necioplită cunoștea totuși subtilitățile relațiilor umane. Îmi apărase legitimitatea. Îi susținuse pe magistrați în persecuția conjurațiilor și organizase cultul personalității mele. În timp ce propriii fii doriseră să se revolte împotriva autorității mele, Pietate îi împinsese pe slujbași să semneze petiția care cerea urcarea mea pe tron. Și tot el, cu imaginația lui febrilă, inventase toate titlurile pompoase pe care Curtea se grăbise să mi le ofere.

Sângele unui negustor de lemn curgea în venele noastre. Pietate, care-mi semăna, moștenise de la

tata firea de om calculat. Imediat după încoronarea mea, s-a agitat ca să devină moștenitorul tronului. Căci existența fiilor mei, descendenți ai dinastiei răsturnate, îmi puneau la îndoială legitimitatea domniei. Desemnat succesor, cel mai mare nepot din partea tatei, Pietate, ar fi fost mai apt să asigure suveranitatea eternă a clanului nostru. Odată ajuns pe tron, fiul meu Soare ar fi restaurat dinastia tatălui său; devenit împărat, Pietate ar fi susținut continuarea dinastiei mele.

La Curte, părerile erau împărțite. Unii miniștri vedeau domnia mea ca o prelungire glorioasă a domniei soțului meu. Aceștia erau de acord să-mi fie loiali câtă vreme fiul meu Soare continua să prezinte garanția morală a viitorului. Raliați lui Pietate și nepoților mei, nenumărați mandarini tineri erau hotărâți să le ia locul demnitarilor vechii dinastii. Ei cereau ruperea de trecut, înfăptuirea unei revoluții sângeroase și radicale.

În seara aceea, privirea mea se plimba mereu de la fiu la nepot. Pentru nici unul nu aveam o dragoste profundă. Legătura dintre noi era doar una de sânge. Indiferența lui Soare mă jignează, ardoarea lui Pietate îmi trezea bănuiele. După moartea mea, împărat, Soare avea să-și amintească probabil de mama care-l adusese pe lume, în timp ce Pietate, devenit suveran, cu siguranță s-ar fi grăbit să-și onoreze tatăl și mama, fratele vitreg și cumnata pe care eu îi urâsem. Chiar dacă iertasem clanul Wu pentru că-i luase totul mamei mele și o ucisese pe sora cea mică, nepoții mei aveau să-și amintească întotdeauna de exilul care îi lipsise de copilărie. Ura dintre ei și mine, de neclintit, nu dispărea. Deși îi adusesem pe strămoși în Templul Etern, deși le împărțisem provincii-regate nepoților mei și sigilii de prinți fiilor lor, generozitatea aceasta era doar o împăcare prefăcută. Clanul fusese călăul și victima mea. Măreția prezentului nu ștergea existența trecutului, satul Wu, camerele lui mici și întunecoase. Între mine și nepoții mei exista doar o solidaritate interesată.

Îmi erau sprijin politic, iar eu aveam în mână viitorul lor.

Blândețe m-a trezit din visare. Muzica creștea în intensitate. Clopoței de bronz răsunau asemenea ciripitului a mii de păsări. În genunchi, dansatoarele s-au lăsat pe spate. Chipurile lor dispăreau într-o volbură de mâneci. Petală după petală, un bujor enorm s-a deschis și în mijlocul florii am citit caracterele: „Zece mii de ani Împăratului Suprem“. Am cerut să i se ducă un pahar cu vin lui Pietate ca să-l felicite pentru creația lui. Mândru și mulțumit, s-a înclinat în direcția mea și l-a băut pe nerăsuflăte. În fața lui, Soare își păstra expresia plictisită. Lângă el, Gândire, fiul fratelui meu cel mare, își reținea un rictus și se grăbea să-i zâmbească vărului său.

Frumos, elegant și cultivat, Gândire era opera reușită a unui clan angajat într-o înnobilitate fulgerătoare. Dacă Pietate păstra în caracter rigiditatea celor de la țară, Gândire, cu cinci ani mai mic decât el, era de o rasă evoluată, educat în subtilitatea și ambiguitatea citadine. Pe cât de intransigent era Pietate, pe atât de maleabil era Gândire. Primul semăna cu un car de asalt care gonea drept înainte, al doilea știa să navigheze printre toți curenții, să pătrundă pe toate porțile închise. Cu cât Pietate își înmulțea manifestările de fidelitate, cu atât îmi inspira mai puțină încredere. Stând în spatele vărului său, Gândire mă adula atât cât era nevoie. Împingându-l pe Pietate să-l pună în umbră pe Soare, avea grijă de fiul meu, de care slujbașii nu mai îndrăzneau să se apropie. Trecând cu ușurință dintr-o tabără în alta, se străduia să împace miniștrii și clanul, făcându-se mesagerul meu de taină. Cu cât Pietate era mai nerăbdător să-l dea afară pe Soare din palatul dinspre răsărit ca să-și instaleze acolo familia, cu atât Gândire lucra mai în profunzime. Această manevră nu mi-a scăpat. Gândire dorea

și el titlul de Fiu Suprem și aștepta cu răbdare deznodământul conflictului fără soluție: cei doi veri aveau să se desființeze reciproc și el avea să se prezinte la timp ca pretendentul ideal.

Lângă Gândire, prințesa Păcii Eterne părea absentă. Cu chipul oval, frunte lată, gură cărnoasă, trup subțire și muscular, înfățișare energetică și mândră, era portretul tulburător a ceea ce fusesem eu în tinerețe. Având strămoși, tată, mamă și frate împărați, unicei mele fiice îi venea de minune numele Luna. Prezența ei luminoasă făcea să pălească numeroasa mea descendență, stele neînsemnate ale nopții mele. Renunțasem de mult timp la afecțiunea pentru fii și-mi concentrasem asupra ei întreaga pasiune maternă. Erudită, inteligentă, era dotată cu o anvergură politică ce le lipsea bărbaților din clan. Dar această prințesă n-avea să fie niciodată moștenitoarea tronului. Miniștrii n-o vor lăsa să domnească. Frații și verii se vor alia ca s-o îndepărteze. Poporul ar vedea urcarea ei pe tron ca o uzurpare și s-ar revolta la prima chemare a unui prinț. Sentimentală și agitată, șovăitoare și fragilă, Luna, care știa să dea un sfat, n-ar fi putut să stăpânească. Prea multă putere ar fi ucis-o.

Îi oferisem o rentă egală cu a unui rege. Alesesem pentru ea o viață de femeie consacrată artelor și iubirii. Îi dorisem o fericire pură și cristalină, care să-i facă geloși pe muritori. Dar suferința, această epidemie care nu ținea cont de înălțimea zidurilor stacojii, care se invita atât în casele săracilor, cât și în ale bogaților, care lovea deopotrivă cerșetori și prinți, o scosese pe Luna din coconul ei de jad.

La treisprezece ani, fiica mea făcuse o mare pasiune pentru Xue Shao, întâlnit cu ocazia unei plimbări pe malul fluviului Luo. Ca să-i îndeplinesc dorința, i-am cerut tânărului aristocrat să-și repudieze soția legitimă și le oferisem cea mai fastuoasă căsătorie din istorie. Dar inima prinților consorti este la fel de capricioasă ca a prințeselor imperiale. Căsătorit cu forța, Xue Shao rămăsese atașat amintirii primei sale soții, care nu acceptase

despărțirea și-și luase viața. O tratase pe Luna cu un dispreț respectuos. Acceptată și respinsă, temută și urâtă de familia lui, Luna îmi ascunsese durerea ei până în ziua în care am descoperit că acest ginere nedemn era implicat într-o conspirație.

Xue Shao fusese executat. Luna își pierduse bucuria. Am îndemnat-o să se recăsătorească și s-a îndrăgostit de nepotul meu, Seninătate, și el căsătorit. Vărul, uluit de această fericire neașteptată, nu se lăsase rugat. Își repudiasse soția și o iubea pe Luna cu o fervoare religioasă. Dar ea era bântuită de amintirea lui Xue Shao. Prințesa imperială prefera o iubire imposibilă adorației de care avea parte. Abia căsătorită, își înșelase soțul cu un ofițer din gardă.

Instabilitatea fiicei mele mă mâhnea. Când îl alesese pe Seninătate, crezusem că zeii îmi arătașeră calea speranței: legăturile matrimoniale între nepoții și copiii mei aveau să ducă la fuziunea celor două clanuri, doi afluenți ai aceluiași fluviu. Dar eșecul acestei căsătorii exemplare nu făcea decât să crească ostilitățile.

Dragostea filială era o așteptare, o decepție, o violență. Mențineam nelămurirea în privința succesiunii ca să nu rup echilibrul. Nepoții continuau să spere și miniștrii să-mi dea ascultare. În fiecare dimineață mă trezeam și mai obosită. Coroana, care-mi conferea puterea, nu era îndeajuns ca să schimbe cursul astrilor, ciclul anotimpurilor, calitatea oamenilor.

După executarea soției și a concubinei lui, după ce i-au fost luați și fiii, Soare a devenit șiret și s-a repliat. Luna a schimbat amantul și Seninătate și-a înecat durerea în alcool. Nepoții își continuau lupta pentru dominare. Nici unul nu se interesa de popor, de pământ, de măreția imperiului. Nici unul nu dădea importanță dăruirii și sacrificiului de a fi suveran.

Îi invidiam pe toți cei care-și vedeau viața prelungindu-se la infinit în generațiile viitoare. Căutam zadarnic o descendență spirituală.

DOISPREZECE

Anotimpurile veneau și treceau în mare grabă. Primăvara, piersicii, perii, rodierii și magnoliile acopereau cerul; toamna, frunzele de arțar și de kaki, sfâșieri purpurii, picurau peste oraș. Locuiam în cel mai frumos palat, în cel mai frumos oraș din lume. Mergeam înconjurată de un nor de femei în veșminte de muselină, de mătase, caligrafe indolente, poete senzuale. Aveam cai în stare să zdrobească în galop rândunelele în zbor. Comandam prinți războinici și intelectuali, miniștri filosofi și strategii. Eram adorată de un întreg popor entuziasmat și muncitor. Dar această victorie, această eleganță, apoteoza unei vieți pământești nu mă mai emoționau.

Frumusețea nu înseamnă fericire. Savoarea secretă care-mi ațâța dorința sufletului secase. Lumina intimă ce dădea relief făpturilor, culoare orașului, acea lumină magică ce preschimba zilele ploioase în dulce melancolie, ce transforma zilele monotone în poezie vibrantă, se stinsese.

În anul acela, le-am pierdut pe Rubin și pe Smarald, însoțitoarele mele credincioase. În pofida stăruinței sale, prințesa Aur nu putuse să seducă timpul. Moartea i-a întrerupt vorbăria ușuratică și râsul copilăresc. Parfumul ei s-a risipit, numele a încetat să mai aibă vreun răsunset. A doua zi după înmormântare, toți o uitaseră.

Nu suportam să aud cuvintele „bătrân“ și „obosit“ și-i trimiteam în exil pe toți slujbașii care îndrăzneau să mă sfătuiască să mă retrag. Mă

mâniam imediat ce miniștrii abordau problema succesiunii mele. „Încă nu sunt ramolită“, le replicam cu răceală celor care încercau să mă facă să înțeleg necesitatea de a numi un Fiu Suprem. Mă trezeam cu o nouă durere în mușchi și mă culcam cu și mai multă lipsă de speranță. Chiar dacă lumea mă recunoscuse zeu, asta nu însemna că nu eram ființă omenească. Alunecarea spre declin dovedea că soarta mea era la fel de nenorocită ca a tuturor oamenilor, condamnați să moară.

Numărul acuzațiilor aduse lui Soare devenea tot mai mare, dar nu mă hotăram să-l sacrific pe ultimul dintre fiii mei. Nepotul Pietate își înmulțea cererile. Ambiția lui nerăbdătoare era aproape o uzurpare. Noaptea îmi erau bântuite de cele mai urâte coșmaruri. Uneori, îl visam pe Pietate încoronat nimicindu-i pe Soare, Luna și Viitor. Toți copiii fiilor mei, purtători ai unei legitimități contestând-o pe a lui, deveneau trupuri însângerate, capete tăiate înfipte în sulițe de fier. Alteori, îl vedeam pe Soare, împărat slab și influențabil, devenind marioneta concubinelor și eunucilor săi. Suveran fără putere, stăpân neputincios, era așezat de fratele lui, Viitor, rege întors din exil în fruntea unei armate rebele pentru a revendica dreptul celui mai mare. Cetatea Interzisă ardea. Nepoții mei se revoltau. Pietate, urcat pe tron, era înlăturat de Gândire, asasinat la rândul lui de o altă putere. Imperiul se sfărâma în mii de regate rivale. Trupele mercenare pustiau ogoarele, dădeau foc satelor, masacrau norodul și jefuiau orașele. Pline de cadavre, orașele Luo Yang, Lunga Pace, Jing Zhou, Bing Zhou și Yang Zhou deveneau ruine și cimitire. Mă trezeam cu fruntea brobonită de sudoare. Pe pământul acesta, pacea era fragilă și prosperitatea, precară. Toate dinastiile erau hărăzite pieirii.

Noaptea, în pat, mă cuprindea frigul. De la moartea Scribului Loial, dormeam cu câinii și cu leoparzii mei. Singură în întuneric, știam că îmi lipsea muzica unui bărbat. Cât de mult năzuiam

la drogul acela dulce care ar fi știut să reînsuflețască incintele tăcute, coloanele inerte, frescele încremenite ale palatului! Cât de mult doream să scap de acea apăsare zilnică, de întrebările fără răspuns, de degradarea inevitabilă sprijinindu-mă pe ideea vagă a unei iubiri radioase! Uneori, visam o siluetă, un zâmbet, în care Micul Fazan și Giuvaier se confundau. Clipa aceea fericită dispărea când mă trezeam. Eram cuprinsă de regret și de nostalgie. Nu știusem să iubesc și acum era prea târziu.

Savoarea fusese irosită. Lumina slăbise. „Mistuiam“ uneori un băiat sau o fată pe care intenționi eunuci mi-i trimiteau în secret ca fortifiant. Nici unul n-a știut să mă tragă afară din fluviul în care mă înecam. Trupul era obosit, inima era insensibilă. Deveneam un monstru marin, paznic al unei lumi iluzorii.

Zilele de îmbufnare alternau cu momente de exaltare. Hotărâtă să mă înving pe mine însămi, plănuiam mari construcții. Efervescenta șantiereilor imense îmi înghițea disperarea. Copacii milenari gemeau și se prăbușeau la pământ, furnale mai înalte decât colinele ardeau și bronzul topit curgea incandescent, aprinzând cerul. Vacarmul ciocanelor, șuierul metalului cufundat în apă, ritmat de cântecele fierarilor, edecarilor, dulgherilor, răsunau în cele patru colțuri ale imperiului.

Destoinicia muncitorilor mi-a permis să-mi realizez visurile cele mai îndrăznețe. În jurul capitalei imperiale, zidurile de apărare fuseseră întărite și înălțate. Aleile lărgite au fost împodobite cu nouă stâlpi enormi cu trei picioare, monștri turnați din cincisute șaiszeci de mii de jini¹ de bronz, decorați cu basoreliefuri ce reprezentau peisaje din cele nouă ținuturi ale noastre. Cărate de o

1. Un jin cântărește 500 g.

sută de mii de soldați, de nenumărați boi și elefanți imperiali, au fost aduse până la noul Templu al celor Zece Mii de Elemente. Un templu celest a fost ridicat în spatele sanctuarului sacru, depășindu-l cu două niveluri. Adăpostea cea mai mare statuie din lume a lui Buddha, care putea să țină zece oameni pe o singură unghie a degetelor de la picioare. Drumul imperial a fost împodobit cu șapte statui din aur reprezentând Roata, Elefantul, Fiica Cerului, Calul Înaripat, Perla Inteligenței și Slujitori Divini. La poarta dinspre sud a Cetății Interzise, Stâlpul Celest¹ oferit de regii barbari vorbea cu norii și domina orașul prin înălțimea sa amețitoare. În vârful acestei coloane din bronz acoperite cu inscripții splendide, desene sacre și poeme de celebrare, patru dragoni de aur se avântau spre cer, purtând Perla de Foc, ce lumina imperiul cu flăcările ei eterne.

Revolta tătarilor a fost înăbușită, justiția funcționa. După remanieri neobosite, am reușit să formez un guvern cu proporții corecte, unde calitățile și defectele se echilibrău într-o arhitectură armonioasă. Cărturarilor drepti și loiali le acordasem libertatea criticii și a sugestiei; mandarinilor energici și experimentați le încredinșasem administrația. Prin intermediul curtenilor lași, ajungeau la mine cele mai multe păreri. Nepoții-regi aveau grijă să-mi fie respectată autoritatea. Judecătorul Lai Jun Chen și colaboratorii săi îi înspăimântau pe cei care nu-mi erau credincioși. Lupta împotriva conspiratorilor încetase. Începusem bătălia împotriva corupției și a birocrăției. Provinciilor le acordasem o autonomie controlată. Poporului îi arătasem ce însemna fervoarea religioasă și simțul sacrificiului. Ierarhia socială era consolidată. Fiecare castă avea etichetele, constrângerile și privilegiile proprii. Dar nu mai erau compartimentări de netrecut și nici

1. Analele precizează că pentru acest monument a fost necesară topirea a 250.000 kg bronz și a 1.650.000 kg fier.

imobilitate fatală. Orice destin era permis. Toate talentele trebuiau să se dezvolte.

Măsurile echitabile ale fostului regim erau respectate. Vechile rituri și tradițiile pierdute fuseseră regăsite și restabilite. Reușisem să transform imperiul respectând continuitatea dinastiilor, să reînnoiesc cultura inspirându-mă din izvoarele civilizației noastre. Pentru că zeii îmi fuseseră favorabili, prosperitatea imperiului semăna cu un bidiviu pornit în galop, al cărui control nu mai era decât o problemă de echilibru, de respirație, de concentrare.

Ghicitorii imperiali mi-au făcut cunoscută binecuvântarea zeilor. M-a cuprins febroarea religioasă. Mi-am dorit arzător să înfăptuiesc visul neîmplinit al soțului meu, sanctificarea Cerului pe vârful muntelui Song. Pregătirile au potolit supărarea care mă măcina. Însoțită de Curte și de vasalii străini, am organizat marea paradă imperială. Procesiunea noastră, mai lată decât fluviul Luo, a umplut câmpiile și văile. Am respectat riturile de purificare și mi-am curățat trupul și spiritul. Deși aveam șaptezeci și unu de ani, am ajuns în vârful înzăpezit al muntelui. După libații, le-am cerut însoțitorilor să plece. Singură în incinta sacră, în vârful altarului-colină, suprapunere de niveluri construite din pământ în cinci culori, am rostit rugăciunile invocației.

Undeva, în depărtare, muzicanții continuau să bată în clopotele de bronz și în pietrele cântătoare. Soarele s-a ivit din întuneric și a revărsat peste noi un firicel purpuriu de lumină, care s-a preschimbat în valuri rostogolite într-un ocean de aburi. Am zărit în prăvălirea norilor colorați cai celești care goneau spre mine. Deodată, miracolul așteptat întreaga viață s-a împlinit. Discul soarelui s-a apropiat, s-a mărit ca un cearșeaf de mătase pe care-l întinzi și a acoperit tot spațiul. Razele sale nenumărate, asemenea unor săgeți ascuțite, mi-au pătruns în trup, apoi durerea arsurii a devenit o dulce juisare. Divinitatea era acolo, Divinitatea îmi apăruse dinainte! Cu fruntea lipită de pământ,

cu ochii închiși, m-am lăsat îmbrățișată de incandescența sa. N-am avut timp s-o întreb dacă eram fiica ei preaiubită, ce era moartea și nici cine va fi moștenitorul meu. Am uitat să-i implor ocrotirea dinastiei, a poporului. Mi-am uitat visul de a avea o domnie eternă. Întrebările care mă chinuiau au dispărut. Ardeam. Deveneam un bulgăre de foc ce se rotea lent în jurul ei. Simțeam cum mă topesc într-o mare de lumină. Deodată, mi-am văzut trupul prosternat în vârful unui munte, împresurat de nori. Am văzut lumea de jos, de sub nori, în adâncul genunii.

Fluviile brăzdează pământul și curg spre ocean. Zăpezile cad și copacii se îmbracă în frunze. Palatele se năruie, drumurile se șterg, grâul încolțește și ogoarele cuceresc deșertul. Divinitatea este sursa mișcării, a vieții inepuizabile, a energiei eterne.

Întoarcerea la Luo Yang a fost o călătorie lugu-bră. Culcată în rădvanul meu, unde focul trosnea în sobițe de metal, înfocolită în blănuri, tremuram de frig. Forța se retrăgea din mine așa cum se retrag apele la reflux. Urechile îmi bâzâiau și nu mai auzeam bine. Privirea mi s-a tulburat și le-am poruncit slujbașilor să-și scrie de acum înainte rapoartele politice cu caractere mari. După ce am dictat imnul comemorativ ce urma să fie gravat pe stela din vârful muntelui Song, am acceptat ideea morții.

Într-o seară, judecătorul Lai Jun Chen a cerut să-l primesc în taină. A fost adus în palatul meu printr-un pasaj subteran. Când mi s-a aruncat la picioare, am zărit pe obrajii lui palizi o roșeață febrilă. Ochii săi cu pupile de lup, limpezi și reci, erau însuflețiți de o lumină aproape veselă. Animalele mele, care parcă adulmecaseră în el mirosul de sânge, mârâiau și se agitău. Deși încercuit de câini și de leoparzi, judecătorul nu s-a arătat temător. A scos din mânecă un sul de hârtie și mi l-a oferit, ridicându-l cu amândouă mâinile în dreptul

frunții. L-am desfăcut și, la lumina lumânărilor, am descoperit o hartă pe care mai marele magistratilor desenase mreaja de conspiratori de la Wu Ji, Shang Guan Yi, Pei Yan până la zi. Sute de nume, scrise cu caractere mari și legate între ele, formau un arbore ale cărui ramuri se întindeau până în guvernele de provincie și în taberele exilaților. Toți dușmanii statului apăreau acolo: morții erau încercuiți cu cerneală roșie, exilații, cu albastru, încarcerații, cu verde, iar cercuri negre îi amenințau pe cei aflați încă în libertate. La capătul sulului, am descoperit cinci nume: Soare, Luna, Viitor, Pietate și Gândire.

Vocea lui Lai Jun Chen tremura puțin. Soare, împărat demisionar, Viitor, împărat destituit, Pietate, rege al regatului Wei, Gândire, rege al regatului Liang, Luna, prințesa Păcii Eterne, și soțul ei, Seninătate, rege al regatului Jian Chang, puneau la cale în secret o lovitură de stat și se pregăteau să-și împartă regatul.

Am oftat.

— Seniore Lai, am înțeles. Acum poți pleca.

S-a apropiat de mine pe genunchi.

— Maiestate, regele din Wei și-a pierdut răbdarea văzând că întârziati numirea moștenitorului. Sătul de-atâta așteptat, se pregătește să recurgă la forță făcând apel la verii lui, care comandă regimentele gărzii. Prințesa Păcii Eterne uneltește în secret ca să se ajungă la o înțelegere între frații săi și clanul soțului ei. Maiestate, clipele sunt numărate, revolta Curții este iminentă!

— Lasă-mă să mă gândesc.

Cu un gest, i-am cerut judecătorului să tacă. S-a retras la fel de discret cum venise. Lai Jun Chen era înzestrat cu flerul de a desluși la ceilalți gânduri neînchegate, dorințe încă neformulate. În timp ce alți judecători se mulțumeau să examineze faptele, el gândea în viitor. Complotul pe care-l imaginase îl trăisem deja în coșmarurile mele. Forța oamenilor e însoțită de slăbiciune. Astfel, nu există războinici invincibili; astfel, toți eroii mor.

Două zile mai târziu, la audiența de dimineață, Pietate, regele regatului Wei, a cerut îngăduința să vorbească. Glasul lui energic a răsunat în întreaga sală. Cerea condamnarea magistratului Lai Jun Chen pentru corupție, trafic de influență și tentativă de uzurpare. Marii-miniștri, nepoții mei Gândire și Seninătate au făcut un pas în față și l-au susținut în unanimitate. Conform codului Palatului, imediat ce numele său fusese rostit, Lai Jun Chen părăsise jilțul ocupat și se prosternase. Surprinsă de acest atac violent, n-am zis nimic. Cineva îl trădase pe judecător și-l alarmase pe regele regatului Wei. Riposta era abilă. Pietate întorcea împotriva lui Lai Jun Chen crimele de care era acuzat el însuși. Întreg guvernul îl susținea și declara război celui mai temut bărbat din imperiu. De ce judecătorul, care vedea comploturi peste tot, nu-l simțise pe acesta, ca un ghicitor orb în privința propriului destin?

Mi-am reținut agasarea. Miniștrii insistau. Lai Jun Chen a cerut îngăduința să vorbească. Sau îl dădeam pe magistrat pe mâna Curții, sau îl lăsam să vorbească. Ar fi denunțat complotul. Dacă cei o sută de membri ai familiilor mele intrau la închisoare și erau condamnați la moarte, aș fi ajuns bătaia de joc a universului. Aș fi fost împăratul senil care scufundă barca în care călătorește. Cu ce autoritate aș fi putut domni? Cine avea să fie moștenitorul tronului? Lovitura lui Pietate era abilă. Pe acea tablă de șah care era Cetatea Interzisă, își făcea mat adversarul. Nu i-am acordat judecătorului dreptul să se apere, m-am prefăcut mândră și am ordonat să i se ia boneta și tăblița de slujbaș, să fie aruncat în închisoare.

O revărsare de ură a agitat întreaga Curte. În timp ce un tribunal special format din înalți magistrați și din mari-miniștri formula acuzațiile împotriva presupusului vinovat, regii, demnitarii, prințesa Păcii Eterne îmi defilau prin față și mă rugau să aplic legea. O legătură de treizeci de suluri conținând o mie cinci sute de capete de acuzare a fost

depusă pe masa mea. Mi-a fost înmănată o petiție cu sute de semnături. Curtea cerea moartea călăului. Cu zece ani în urmă, l-aș fi apărat cu fermitate pe Lai Jun Chen. Acum, sufletul meu, care îmbrățișase divinitatea, era sătul de certuri între oameni și în politică mă mulțumeam cu manevre care să aducă înțelegerea părților. Un suveran nu-i niciodată cu adevărat stăpân în regatul său. Am fost constrânsă să renunț la exil și să-l condamn la moarte.

Vântul s-a stârnit și munții au fremătat. Păsările călătoare treceau prin văzduh scoțând țipete jalnice. În parcul imperial, crizantemele își răspândeau parfumul amar și presărau cu petale apele fluviului Luo. Mă uitam cum creștea luna. Peste câteva zile avea să fie luna plină de la jumătatea toamnei, dată fixată din strămoși pentru execuțiile publice.

În ajunul zilei fatidice, m-am tot sucit și răsucit în pat, apoi am adormit. Am visat că urcam pe Observator. La picioarele mele, Cetatea Imperială, cufundată în întuneric, era un cimitir unde feli-narele roșii ale paznicilor care-și făceau rondul zburătăceau ca flăcările din mlaștini.

Deodată, cineva a ieșit din întuneric, unde stătea ascuns, și s-a aruncat la pământ.

— Am venit să mă prosternez la picioarele voastre pentru ultima dată, mi-a spus Lai Jun Chen, zornăindu-și lanțurile de fier.

Vocea îi răsuna ca și cum ar fi vorbit din adâncul unui puț.

— Înainte de a părăsi lumea, am vrut să vă spun că toate acuzațiile sunt false. N-am trădat niciodată încrederea Maiestății Voastre.

— Seniore Lai, ai comis o singură greșeală: mi-ai atacat familia.

— Maiestate, complotează împotriva voastră!

— Sunt obosită. Am pierdut curajul să descurc uneltirile și să vărs sânge. Într-un regat, cu excepția regelui, toți supușii sunt posibili conspiratori. Există un mod inteligent de a încheia pacea cu

propriu dușmani. De ce n-ai înțeles asta? De ce mă obligi să te sacrific?

S-a prosternat.

— Maiestate, nu sunt încă decapitat. Cât mai am un suflu de viață, voi putea să lupt pentru Împărăteasă. Maiestate, trebuie să alegeți! Sau veți domni zece mii de ani, sau dinastia Zhou va fi răsturnată și veți fi trădată pentru vecie!

Mi-a scăpat un strigăt de disperare:

— Seniore Lai, uită-te la mâinile mele, la fața mea. Îmbătrânesc, voi muri! Ce importanță mai are gloria, ce importanță mai are dinastia!

— Vă înșelați, Maiestate. Sunteți o zeiță care va trăi la fel de mult ca fluviul Luo și ca muntele Song...

— În viața asta, sunt doar o simplă muritoare. Ca toți împărații care odihnesc în mormintele lor, și eu voi sfârși tot în Pământul Galben. În viață sunt Stăpâna Lumii. Moartă, nu mai ocup decât un loc îngust cât un sicriu! Seniore Lai, retrage-te. Familia este o boală cu care te naști. A mea e infirmitatea de care sufăr. N-am ales-o, zeii mi-au impus-o. Eu și dinastia mea suntem condamnate să dispărem.

Bărbatul pe care nu-l crezusem în stare să se emoționeze a fost scuturat de un hohot de plâns. Gemetele lui erau răcnetul sugrumat al unei fiare în agonie.

— Cum s-o las pe Maiestatea Voastră singură în lumea aceasta? Cum să luptați singură împotriva tuturor? Maiestate, vă implor, nu-mi luați viața, lăsați-mă să vă apăr!

Am simțit o înțepătură în piept.

— Pleacă! i-am cerut cu voce tremurătoare.

Și-a șters lacrimile.

— Maiestate, dorința voastră este poruncă pentru mine. Voi muri pentru Împărat. Fie ca zece mii de ani de fericire să-i fie acordați suveranei mele! Zece mii de ani de sănătate pentru Împăratul Sacru!

Vântul s-a pornit să bată și judecătorul a dispărut. Am simțit o durere și m-am trezit. Noaptea

era liniștită. Felinarele mici ardeau și luminile lor dansau pe zidurile palatului, licurici muribunzi. Am trezit-o pe Blândețe, care a cântat la țiteră până în zori.

A doua zi, am participat la banchetul anual al Sărbătorii Lunii. Dansatoarele își agitau mânecele lungi pe o estradă. Din înaltul tronului, contemplam astrul în splendoarea lui perfectă. În mijlocul acelei întinderi frumoase și argintii, am zărit câteva pete întunecate vagi, care-i făceau lumina și mai pură, și mai misterioasă. Judecătorul Lai Jun Chen fusese această impuritate care mă însoțise în singurătate. În seara aceea, capul lui avea să se rostogolească pe pământ, trupul fiind dat mulțimii furioase, care o să-l calce în picioare. Retezasem o legătură infecțioasă. Mă lipsisem de ultima armă.

Stăteam singură pe piscul lumii. Înaintea și în spatele meu erau doar gol și infinit.

Regimentele gărzii imperiale s-au înșiruit de-a lungul aleilor și locuitorii din Luo Yang au primit ordin să stea în casele lor, cu ușile și ferestrele închise. Ca să mă duc la Luna, care-și sărbătorea cele treizeci de primăveri, am urcat în carul de aur. Cortegiul imperial a defilat ore în șir.

Colinele pline de pruni înfloriți urcau și coborau în jurul unui lac înghețat, galeriile purpurii serpuiau prin zăpadă. Prințesa Păcii Eterne locuia într-un palat de jad și de cristal. Focul ardea în mangale. Bucatele rare se perindau unele după altele. Banchetul împăcării dintre mamă și fiică îi adunase la un loc pe toți mai-marii imperiului. Oamenii aceia, înveșmântați splendid și deja beți, ridicau mereu paharul ca să-i ureze mii de ani prințesei atotputernice. În fundul sălii, pentru mine fusese ridicată o estradă și, sus pe tron, ca de obicei, mă plectisem.

Un foșnet m-a trezit din somnolență, am deschis pleoapele grele și am văzut o siluetă în prag. S-a prosternat și s-a apropiat de mine, croindu-și drum prin tumultul banchetului, luntre ce aluneca

pe un câmp de lotuși. Această umbră vagă s-a mărit și a devenit un adolescent frumos: îi distingeam vârfurile pătrate ale încălțărilor și cutele tunicii albe cu mâneci ample. Am descoperit o față ovală, ușor pudrată, ochi migdalați și negri. Mi-era familiar acest străin!

S-a prosternat din nou. A scos de la centură un fluier de bambus și a ridicat bărbia, ținând cu umilintă ochii în jos. Deodată, a suflat în instrument și larva lumii a încetat pe dată. Iarna a dispărut și primăvara s-a trezit la viață. Florile se deschideau în interstițiile arpeggiilor și am văzut rândunelele zburând. O câmpie plină de verdeață m-a învăluit cu prospețimea ierbii abia crescute. În zare a apărut o colină înconjurată de ceață. Un drum șerpuia printre câmpurile de sorg – ducea în vârf, unde se înălța o stelă cu inscripții. Și viziunea s-a topit. Adolescentul m-a salutat din nou. S-a retras respectuos apoi a dispărut. Am privit golul, uluită, înspăimântată.

Am chemat-o pe Blândețe și am întrebat-o cum îl chema pe cântărețul acela. Mi-a răspuns că se numea Prosperitate și că se trăgea din Zhang Xing Cheng, ministrul Departamentului Pedepselor în timpul domniei împăratului Strămoș Etern. Mi-a mai spus că fiica mea Luna dorea să-i găsească o funcție la Curte.

În noaptea aceea, n-am putut uita chipul acela deopotrivă roz și palid. Cu un an înainte, coborând de pe muntele Song, întâlnisem în taină un călugăr taoist care pretindea că trăia de o mie de ani și că ar cunoaște cei o mie de ani ce-aveau să vină. Mi-am amintit de prezicerea lui enigmatică: „Sfârșitul va veni când prințul celest va sufla în fluierul de bambus“.

Prosperitate venise, începea Sfârșitul. Fluierul de bambus mă călăuzea prin întuneric spre ieșirea din labirint. Totul era scris.

A doua zi, i-am trimis un mesaj fiicei mele. Chiar în seara aceea, prințesa și-a condus aman-tul în palatul meu și mi l-a oferit.

Strângându-l pe Prosperitate în brațe, mi-am dat seama că nu mai eram aceeași femeie. Nu-mi mai era rușine de bătrânețe, nu mă mai disprețuiam. Disperarea se topise. Întâlnirea celor două corpuri fusese scrisă în Cartea Pământului. Prosperitate îmi aducea viață și-mi anunța moartea.

Când Stăpâna Lumii, împăratul dinastiei Zhou, va vibra pentru un bărbat, muntele Tai se va prăbuși, Marea Galbenă se va ridica, sălbăticiunile vor urla în păduri și universul se va cutremura de bucurie și de uimire. De mult timp nu mai avusesem un favorit oficial, așa că vestea a tulburat Curtea. Îndemnați de mării-miniștri, medicii imperiali mi-au recomandat imediat controale și mi-au interzis să am orgasme violente, care puteau fi fatale. Insistențele lor m-au făcut să zâmbesc. Din prima noapte cu amantul, înțelesesem că plăcerea mea nu mai era contractia pântecelui, palpitația inimii și efervescența sufletului. Moartea îmi răsărise la orizont și mă strângea în brațe cu lumina ei mistică. Erotismul nu mai era un impuls brutal, o ușurare organică, aflarea veseliei pe calea întortocheată a durerii. Plăcerea se distila acum în fiecare părticică de piele atinsă, în suspinele îngemănate. Era ceva liniștitor, pelerinaj de vis spre împărăția zeilor.

O lună mai târziu, ca să mă distreze și să nu rămână singur în acel gineceu unde devenea ținta geloziei și bârfei, Prosperitate l-a adus în patul meu pe fratele lui mai mare, Simplitate, în vârstă de optsprezece ani. Chipurile lor tinere, pielea delicată și parfumul lor îmbietor de frunze verzi m-au fascinat. Le-am oferit tot ce aveam mai frumos. Palate somptuoase au fost construite pentru ei în Cetatea Interzisă. Grajdurile lor s-au umplut cu cai de rasă oferți de regi din Occident. În grădinile lor, unde bărcile se plimbau pe lacuri șerpuitoare și cocorii dansau sub adăposturi împodobite cu clopoței de aur, înfloreau bujori imperiali. Le

înnobilasem mama și frații. Cei cinci băieți ai familiei ocupau acum funcții de onoare. Le acordam amanților mei indulgența refuzată soțului și tandrețea refuzată Scribului Loial. Nu-mi mai puneam tot felul de întrebări și nu-mi mai interziceam nimic. Nu mai căutam să înțeleg cauza lucrurilor și nici nu mă mai temeam de rana trădării. Virilitatea blândă a lui Simplitate și Prosperitate mă făcuse să uit falusul încrezut al bărbaților. Nu mai eram o femeie constrânsă, un pământ jefuit. Iubirea pe care o considerasem ca un furt îmi era oferită ca un dar.

A sosit primăvara la Luo Yang. Rândunelele se întorceau sub portalurile palatului. De la prima adiere, sălciile se pregăteau să înflorească. Curând, mâțișorii argintii și pufoși au început să zboare prin oraș. Ținându-le cu sfori colorate, doamnele de la Curte făceau să danseze pe cer o mulțime de zmeie. Trezirile deveneau o plăcere nespusă. Tot auzindu-i pe eunuci laudându-mi fața strălucitoare, mă uitam în oglindă și mi se părea că eram tânără. În locul unui dinte căzut, crescuse altul. Acest miracol mi-a provocat o bucurie copilărească. Sufletul meu cumpătat a căpătat înclinația spre fast. Spiritul econom a încetat drămuiala. Dădeam banchete somptuoase și finanțam ridicarea de statui ale lui Buddha, de mănăstiri și stupe. Rugăciunile continuate de călugări aveau să fie testamentul meu.

Moartea nu mai era un sălaș rece, acea plictiseală care ucide. Voiam să părăsesc lumea într-un vârtej de petreceri. Politica nu mai era prioritară. Asemenea unui țăran care, după o viață de muncă, se hotărăște să se bucure de bogăția adunată în timpul vieții, am hotărât să numesc un moștenitor. Trebuia să aleg între nepot și fiu. Se puneau aceleași probleme, dar eram mai puțin încordată în fața ghemului de conspirații și de frustrări. Eram hotărâtă să sfârșesc odată. Miniștrii au profitat de dispoziția mea ca să mă certe pe față:

— Altădată, împăratul Strămoș Etern a înfruntat vântul și ploaia, și-a primejduit viața în fața

tăișului armelor. A condus el însuși bătălia ca să domolească dezordinea lumii. A întemeiat dinastia Tang ca s-o transmită urmașilor săi. Înainte de a muri, împăratul Înalt Strămoș v-a încredințat fiii, ca să faceți din ei mari suverani. Astăzi, dacă Maiestatea Voastră oferă tronul unor străini, acest act îi va trăda voința! Legătura cea mai strânsă este oare între mătușă și nepot sau între mamă și fiu? Dacă Maiestatea Voastră își numește fiul succesor, după zece mii de primăveri și toamne, veți primi încă ofrande în Templul Strămoșilor. Dacă Maiestatea Sa își numește nepotul, noi, slujitorii voștri, n-am auzit niciodată ca un nepot să fi ridicat un templu pentru ofrande aduse unei mătuși!

Lai Jun Chen nu mai era acolo ca să deslușească în aceste cuvinte intențiile lor ascunse de reînnoire. Eram mai puțin bănuitoare fără persiflările lui. Sigur, flamurile imperiale purtau culorile mele, modificasem calendarul și imperiul îmi venera strămoșii ca suverani fondatori. Dar dinastia Tang a soțului meu continua să trăiască prin descendența lui, prin mine însămi. Voința Cerului era mai puternică decât a mea. Neputând să-mi devoerez copiii, luasem hotărârea ca dinastia mea să nu provoace o revoluție radicală, ca sângele să nu curgă. Am lăsat brațele în jos în fața forței destinului, cel al imperiului. Pietate, despot, și Soare, împărat neputincios, se vor trezi îndepărtați. Aveam să-l chem pe Viitor din exil. Acest fiu nedemn își neglijase responsabilitatea de suveran. Poate că cei paisprezece ani de exil îi șlefuiseră ușurătatea. După ce-și îngropase tinerețea în munții sălbatici, avea să se întoarcă lipsit de aroganță.

La începutul primului an al erei Calendarului Divin¹, al treilea fiu al meu s-a întors din îndepărtata regiune sudică. Prințul jovial și bucălat devenise un bărbat de patruzeci de ani slab, adus

1. Anul 698.

de spate, cu barba căruntă. Când s-a aruncat la picioarele mele spunându-mi mamă și Maiestate, ochii mi s-au împăienjenit de lacrimi. Mi se părea că auzeam glasul lui Splendoare și al lui Înțelepciune. Am revăzut partidele de polo, petrecerile zgomoatoase unde cei patru fii ai mei luptau ca să obțină cupa de aur ținută în mână de soțul meu.

Trecutul era un uragan care se abătuse asupra visurilor mele. Ce sentiment ciudat, ce melancolie să primesc la Curte nepoți, carne din carnea mea, niște necunoscuți mai înalți decât mine cu o jumătate de cap! Unii aveau vag trăsăturile mele, ceilalți mi-l aminteau pe împăratul Înalt Strămoș și pe bunicul lor, împăratul Strămoș Etern. Bucurie Netulburată, fata născută pe drumul exilului, învelită în tunica tatălui ei imediat ce venise pe lume, devenise o prințesă de o frumusețe misterioasă. Paisprezece ani! La vârsta asta intrasem prima dată în Cetatea Imperială. Fata aceasta, care crescuse la țară, ca Lumină, simțea acum aceeași ameteală?

Aflând de întoarcerea fratelui mai mare, Soare s-a grăbit să-i ofere titlul de Descendent Imperial. A repetat de trei ori această cerere, în scris. În luna a noua a aceluiași an, l-am numit pe Viitor Fiu Suprem și pe băiatul său cel mare, Devenire, Nepot Suprem. Cu această ocazie, am proclamat Marea Iertare și am oferit banchete poporului. Fastul celebrării a fost întrerupt de jeluirea lui Gândire: Pietate își dăduse sufletul! Pierise de o boală asemănătoare cu cea care-l răpusese pe tata în urmă cu șaizeci de ani.

Bucuria poporului s-a transformat în doliu imperial. Râsetele și felicitările au devenit suspine, tânguiri. Trupul nepotului meu a intrat în pântecul muntelui Mang. Avea să se odihnească într-un palat subteran, însoțit de o comoară funerară demnă de un rege puternic care ar fi putut să fie împărat. Întreaga Curte și întregul oraș Luo Yang venise să asiste la călătoria lui spre cer. Lacrimile nepoților mei regi și gemetele nepoților mei prinți de comitate mă copleșeau. Le ucisesem viitorul. Învinșii

erau de acum înainte expuși măsurilor drastice luate de învingători.

L-am numit pe Gândire șeful clanului Wu și prim oficiant al cultului strămoșilor, știind că acest cărturar subtil va ști să se facă iubit de moștenitor. Ca să-mi feresc clanul de răzbunarea prinților Tang, am sporit numărul alianțelor matrimoniale, căsătorindu-mi nepoatele de la fii mei cu nepoții de la frații mei și invers. Ca să domolesc această rivalitate îndârjită, i-am adunat pe Viitor, Soare, Lună, Gândire și pe copiii lor în Templul celor Zece Mii de Elemente. Cu fața spre altarul Cerului, spre cel al împăraților celor Cinci Orientări și spre cel al strămoșilor dinastiei, dinaintea marilor demnitari ai Curții, le-am poruncit să jure pe viața lor că se vor uni ca brațul stâng și brațul drept ale aceluiași trup. Jurământul lor de a nu se înfrunța niciodată a fost scris pe o lamă de fier și depusă în inima sanctuarului.

Ieșită triumfătoare din criza de succesiune și descotorosită de judecătorul Lai Jun Chen, Curtea s-a grăbit să mă urmeze în calmul unei ere noi. Pe drumul spre muntele Song, descoperisem Râul Bolovănișurilor și poruncisem construirea unui Palat al Suflurilor Solare. Lucrătorii pricepuți au transformat valea aceea adâncă într-o grădină de o frumusețe aparte. Pavilioanele cu țigle turcoaz se pierdeau în pădurea luxuriantă. Păsări intrau și ieșeau pe ferestrele și ușile deschise. Cascade cădeau în mijlocul unor pavilioane susținute de trunchiuri de copaci milenari. Peștii, lungi și transparenti, înotau sub un luciul de cristal. Creșteam albine în stupi și turme de oi. Îmi plăcea să-i văd pe Simplitate și pe Prosperitate, cu tunici ample, cu mânecile fluturânde, trecând prin pădurea imensă de magnolii ca să-mi aducă vreo păsăruică, vreun pui de căprioară, vreun fluture. După doi ani de cercetări, preotul budist Hu Chao mi-a oferit leacul nemuririi. Pilulele sale îmi încălzeau

măruntaiele și mă făceau să mă simt mai ușoară. Mi-am recăpătat finețea auzului și a văzului.

Lumea a devenit clară. Apele au început să susure. Zumzăitul albinelor nu mai era doar un cuvânt alb și abstract. Curând, am putut auzi și căscatul leoparzilor, oftatul copacilor, vântul care străbătea valea. În fiecare zi, regăseam un zgomot uitat și ascultam cu plăcere infinită scârțâitul unui oblon ce era ridicat sau strănutul unui mic eunuc care mă credea încă surdă. Ca să le mulțumesc zeilor și să-mi arăt umilința, am renunțat la titlul de Împărat-care-Deține-Mandatul-Cerului-și-Roata-de-Aur. I-am încredințat călugărului Hu Chao o lamă de aur gravată cu ruga mea adresată tuturor zeilor din univers. Bonzul a urcat până pe vârful muntelui Song și a vârât-o în crăpătura unei stânci.

Mi-am imbarcat amanții, fiii, nepoții și miniștrii în corăbiile mele împodobite cu dragoni și phoenixi. Adunarea aceasta elegantă, în foșnet de mătase și brocart, a coborât Râul Bolovănișurilor, mergând pe lângă faleze unde cascade mângâiau galeș lichenii și mușchii roșcați și verzi. Tinerii prinți cântau la câte un instrument muzical și prințesele dansau, cu evantaiul în mână. Mai-marii acestei lumi îmi serveau drept paharnici, în timp ce arbitram un concurs de poezie între amanții, nepoții și fiii mei.

Grație energiei datorate alchimiei pilulelor magice, am întreprins ultima misiune din această lume: stingerea conflictului cu nenumărate victime dintre budism, taoism și confucianism. Dinastia mea avea să recunoască aceste trei doctrine ca trei stâlpi ai gândirii chineze. Certurile și înfruntările dintre adepții lor aveau să fie pedepsite cu moartea. Zeii, nemuritorii, Buddha, spiritele, Cerul și Pământul vor fi considerate manifestări ale unei divinități unice, sursă a mai multe divinități. În parcul imperial, pavilioane legate prin galerii pictate se întindeau de-a lungul fluviului Luo. Pe malurile mărginite de trestii, găște, cocori și berze

zburau în lumina roșiatică a asfințitului. Am deschis acolo Academia Cocorilor Sacri și le-am dat lui Prosperitate și lui Simplitate sarcina să alcătuiască marea enciclopedie *Perlele celor trei secte*. Ajutați de cărturari iluștri, ei au adunat în această lucrare de o mie trei sute de volume toate tratatele despre budism, taoism și confucianism. Am reușit să demonstrez că, asemenea cuvintelor identice care exprimă convingeri diferite, religiile aveau aceleași vene prin care curgea izvorul unic al extazului.

La Sărbătoarea Lunii din primul an al erei Piciorului lui Buddha¹, am dat în Cetatea Interzisă un banchet de trei mii de jilțuri. Felinare și pahare pline cu vin pluteau pe râuri. Lămpi de jad și de cristal scânteiau în copaci. Saltimbancii țâșneau pe cerul înstelat, lăsând în urmă dăre de flăcări palide. Dansatoarele tătăroaice mascate, cu mijlocul dezgolit, jucau printre jerbe și buchete de focuri de artificii și smulgeau din mâinile mesenilor poemele improvizate. Contemplând beția pe fețele purpurii, veselia din ochi și de pe buze, legănată de ritmul muzicii, m-am lăsat cuprinsă de o dulce somnolență.

Deodată, m-a trezit larma venită dinspre o masă aflată mai departe. I-am trimis pe eunuci să vadă ce se întâmpla. Mi-au povestit că nepotul meu, fiul cel mare al lui Pietate, devenit rege al regatului Wei după moartea tatălui său și soț al prințesei Plenitudinii Eterne, se certase la joc cu cumnatul său, Nepotul Suprem. I-am chemat pe cei doi la picioarele mele și am văzut că unul avea tunica ruptă, iar celălalt, capul însângerat. Ultima iluzie mi se spulberase. Mânia mea a dezlegat limbile. Am aflat atunci că, supărat de pierderile repetate, regele din Wei începuse să acuze familia vărului său că-i ucisese tatăl. Nepotul Suprem replicase

1. Anul 701.

că membrii clanului Wu erau niște ingrați și intriganți. Alcoolul îi ațâțase și cel care ar fi devenit Fiu Suprem dacă tatăl lui ar fi fost numit moștenitor și-a revărsat ura asupra vărului și cumnatului său, care-i furase viitorul. Cei doi tineri se insultaseră și se încăieraseră. Indignările dezlănțuiseră vechi ranchiune și băieții din cele două ramuri ale familiei mele se luaseră la bătaie.

Tremuram de rușine și de dezamăgire. Dar, nevrând să las să se răspândească scandalul, le-am cerut servitorilor să-și țină gura, i-am trimis pe cei doi tineri la locurile lor și am poruncit o muzică asurzitoare de tobe și naiuri. Abia o jumătate de lună mai târziu am chemat cele două familii la Templul celor Zece Mii de Elemente, în mare ținută de ceremonie. Le-am poruncit prinților și prințeselor să se așeze în genunchi și să fie scoasă din cutia de aur lama de fier pe care era gravat jurământul unirii. În fața altarului Cerului, a împăraților celor Cinci Orientări și a strămoșilor dinastiei am decretat aplicarea legii.

Regele din Wei și Nepotul Suprem s-au dezbrăcat de veșmintele de brocart și și-au scos bonetele cu ac de jad. Rămași doar cu tunicile albe purtate pe dedesubt, cu părul desfăcut, s-au prosternat la picioarele mele, și-au salutat părinții și s-au îndepărtat ca să se spânzure într-o aripă laterală a sanctuarului. În sala întunecoasă domnea tăcerea. Mă uitam în gol la dansul prafului. Deodată, am auzit zgomotul a două taburete răsturnate. Un geamăt s-a auzit din pieptul primei soții a fiului meu moștenitor. Își pierduse singurul băiat. În spatele ei, prințesa Plenitudinii Eterne, sora și soția defuncților, leșinase. Trei zile mai târziu, Blândețe m-a informat că această nepoată nefericită își pierduse fătul de șapte luni și murise într-o baltă de sânge. Abia împlinise optsprezece ani.

Nepotul Suprem și regele din Wei visaseră amândoi să poarte într-o zi coroana. Dar coroana i-a trăsнит!

Mi-am desprins privirea de acea familie blestemată și mi-am întors fața spre zâmbetul fraților Zhang. Ascultându-l pe Prosperitate în timp ce cânta la fluierul din bambus, uitam rana deschisă din măruntaie.

Pe drumul ce ducea spre Palatul Suflurilor Solare, văzusem o colină învăluită în ceață. La capătul unei cărări șerpuite, care traversa un câmp de porumb, se ridica un templu rustic consacrat unui prinț din venerabila dinastie Zhou, unul dintre strămoșii mei îndepărtați. Devenit nemuritor grație unor exerciții de purificare, se depărtase de oameni și de grijile lumii pământești și ajunsese în ceruri purtat de un cocor alb. Când eram tristă, când îmi pierdeam speranța, revedeam această scenă: servitoarele instalaseră mesele lăcuite, tinerii eunuci țineau umbrele de mătase care fremătau, doamnele de la Curte desfăcuseră hârtia și pisau cerneala. Blândețe ținea pensula. Cu mâinile la spate, dictam Imnul prințului celest.

Vântul îmi umflă mânecile lungi, soarele îmi mângâie chipul. Foile de sorg foșnesc, valuri de murmure neîncetate. Nici o pasăre nu cântă și greierii au amuțit. Efemerul este oglinda eternului.

Prințul celest suflă în fluierul lui de bambus. Îmi anunță sfârșitul și începutul.

TREISPREZECE

De ce trupul se usucă, în timp ce sufletul, acea voce profundă, acel adevăr desăvârșit, cere încă să înflorească? De ce a fost născocită oglinda, adulatele și călău al feminității? De ce, împărat din dinastia Zhou, Stăpân al Lumii, divinitate pe pământ, sunt obsedată de învelișul meu trecător? Odată ce cunoscusem frumusețea celestă, de ce să mai continui să-mi întrețin chipul pământesc cu o înverșunare disperată? De ce să aleg supliciul, dacă aspir la eliberare?

Porunceam să fiu trezită în cursul nopții. În timp ce în Cetatea Interzisă se dormea încă, eunucul coafor îmi aplica tortura. Îmi așeza în creștetul capului un corn de cerb înconjurat de păr, apoi, șuviță cu șuviță, îl ridica pe al meu în muntele aceluia coc negru și lucitor. Se considera că acel corn, simbol al virilității, îmi transmitea fluidele sale tonice. Pielea capului, întinsă la maximum, îmi netezea fruntea, tâmplele și obraji. Artificiul odată reușit, doamnele machieuze îmi aplicau pe față patru straturi de pomadă și pudră înainte de a-mi redesena trăsăturile. O bandă lată de pânză înfășurată în jurul taliei îmi ținea spatele, care suferea de greutatea coafurii și a ornamentelor sale. Tunicile cu gulere tari îmi ascundeau gâtul ridat, pieptul lăsat. Mânele lungi îmi acopereau mâinile pătate, cu articulații roșii și noduroase. În timp ce Curtea se extazia în fața tinereții mele veșnice, acceptam lauda aceasta cu un zâmbet plin de amărăciune.

Cum să trișez față de mine însămi? Mă oboseau tulburările intestinale frecvente. Forța mi se scurgea ca un firicel de apă printre degete. Mergeam mai încet, oboseam mai repede, uitam nume și date, iar Blândețe devenea memoria mea. Îmi era greu să-mi încălec bidiviul. Medicii mai întâi mi-au interzis galopul, apoi nu m-au mai lăsat să călăresc. Eram cuprinsă de accese bruște de mânie, apoi, zile întregi, cădeam într-o stare de descurajare. Fără cal, nu mai aveam elan. Nu mai eram eu însămi.

Atunci, în unele zile, când asfințitul cobora peste parcul imperial, porunceam să fiu dusă în vârful unei coline și mă așezam pe terasa unui pavilion. La un semn al meu, eunucii ridicau flămurile și pământul începea să se cutremure. Sute de cai se iveau din pădure și alergau pe o pistă amenajată în jurul colinei. Le priveam cu încântare trupurile încordate, coamele fluturând în vânt. Tinere talentate se ridicau în picioare pe șa și făceau acrobații. Suplețea îmbinată cu viteza mă scotea parcă din trupul meu nemișcat. La orizontul îndepărtat, ca o adevărată maree, noaptea îmi devora treptat viața, curse și bătălii, tumult și furie.

Prietenele și amantele muriseră! În fiecare lună, pe lista deceselor prezentată de guvern recunoșteam dușmance exilate, servitori retrași din funcție, poeți și călugări care-mi transmiseseră știința lor. Toți dispăruseră. Toți își închiseseră ușa, lăsându-mă într-o lume unde lumina se stingea rază după rază.

Noaptea punea stăpânire pe colină. Erau aprinse felinarele și focurile. Undeva, cântau câțiva muzicanti. Lumea mea se micșorase la dimensiunile aceluia pavilion. Lumânările luminau chipurile de pe fresca destinată să-mi împodobească mormântul: Blândețe, cu fruntea încărcată de gânduri și pictată din profil, ținea în mână o trusă de scris. În spatele ei, doamnele de la Curte, servitoarele, rediate după codurile tradiționale, aveau proporții

perfecte și o frumusețe melancolică. Pe fundal, micii eunuci, cu tunici maronii și bonete de in negru, se confundau cu balustradele. Luna era parcă prinsă de o fereastră; obiectele fuseseră desenate minuțios: o cădelniță, un bonsai, un evantai rotund cu mâner lung, un cățeluș buclat, un vas, un ceainic. Un grup de femei, tufe de bujori, stătea cu fața spre Simplitate, îmbrăcat în veșminte tătărăști cu mâneci înguste. Privirile nu li se întâlneau. În depărtare, sub un pâlcc de bambuși, Prosperitate, siluetă grațioasă, cânta la fluier.

Într-o noapte, mi-a apărut în vis orașul Lunga Pace. Aleile sale cu cireși înfloriți și portocali sălbatici aveau splendoarea desuetă a unei concubine părăsite. Cetatea sa Interzisă își înălța porțile și turnurile în norii de aur. Stoluri de păsări se roteau deasupra zidurilor purpurii.

Cuprinsă de o durere puternică, m-am trezit. Luo Yang s-a cutremurat. A fost dată porunca. Curtea și demnitarii au pregătit de plecare mobila, vesela, animalele. Poarta dinspre sud s-a deschis. Au răsunat nechezatul cailor și mersul ritmat al soldaților. În carul meu cu roți de aur, condus de două sute de vizitii, înaintam grabnic spre trecut. Împăratul Chinei avea întâlnire cu Lumină. Fugeam de Luo Yang, unde soarele asfințea, ca să regăsesc zorii de la Lunga Pace.

Mirosul câmpurilor pătrundea prin portierele de brocart brodate cu perle. Curând, vibrațiile pământului galben, muzica lentă a fluviilor sale mi-au bântuit somnul. Îmi veneau în minte frânturi de amintiri din viața dinainte: în careta ce mergea spre Lunga Pace, stăteam ghemuită, cu pântecul strâns de spaimă și plângeam. Îmi lipseau mama și sora cea mică. De ce trebuie să ne facem mari?

Deodată am tresărit, crezând că aud bubuituri de tunet. Mii de voci strigau la unison: „Zece mii

de ani Împăratului Sacru, zece mii de ani Împăratului Sacru, milioane de ani Împăratului Sacru-al-Mandatului-Celest-și-al-Roții-de-Aur!". De la fereastra carului meu, nu vedeam decât călăreții cu picioarele în scărițe de aur și argint, flamurile stacojii care fluturau, pădurea de arme care înainta. Prosperitate mi-a strigat de pe calul lui:

— Lunga Pace e aproape!

— Zăresc zidurile crenelate!

— Maiestate, poporul a ieșit din oraș ca să vă întâmpine! Bătrâni, copii, bărbați și femei s-au prosternat de-a lungul drumului, cu fruntea la pământ!

— Maiestate, orașul întreg e la picioarele voastre. Poporul plânge de bucurie și vă imploră binecuvântarea!

— Maiestate, iată Aleea Păsării Purpurii. Ah, Maiestate, Cetatea Imperială!

Lacrimi mi-au împăienjenit ochii. Am simțit un parfum și s-au ivit câteva siluete uitate de o jumătate de secol. Fruntea le era semeată, ochii priveau în gol, mersul le era lent, precis. Erau servitoarele și guvernantele palatului, venite s-o primească pe noua Talentată.

Eram atât de tânără și acum sunt atât de bătrână!

Perdelele portierei s-au dat în lături. Mai-marii Curții s-au prosternat și m-au rugat să cobor. Am decretat Marea Iertare și începerea erei Lungii Păci, ca să aduc un omagiu orașului care, de douăzeci de ani, îmi așteptase întoarcerea. Am adus ofrande rudelor mele auguste, împăratului Mare Strămoș, împăratului Strămoș Etern, soțului meu, împăratul Înalt Strămoș. Sprijinită în baston, am străbătut Cetatea Interzisă urmată de Blândete, Simplitate și Prosperitate. Am revăzut-o pe sora mea așezată în fața oglinzii de bronz și a sticlutei ei de aur. Am mângâiat sulul de mătase îngălbenit pe care Concubina Delicată Xu își caligrafiasse poemele. M-am recules în pavilionul unde Soția Grațioasă se întinsese goală în lumina purpurie a asfințitului. Le invidiam pe toate acele

femei care defilau, frumuseți neștirbite. Viața se răzbună pe viață. Moartea înainte de vreme este secretul unei tinereți veșnice.

Odată trecută febrilitatea primelor luni, am căzut vlăguită. Mâinile au început să-mi tremure foarte rău. Caligrafia mea, de care eram atât de mândră, a devenit o mazăgălitură chinuită; se întâmpla să mă împiedic, deși picioarele nu întâlneau nici un obstacol. Medicii se perindau unul după altul. Ploua cu diagnostice: rea circulație a suflurilor, luptă între elementele calde și cele reci, tulburare a anotimpurilor interioare. Unii prescriau ceaiuri, băi, pomezi; alții recomandau acupunctură, luare de sânge, exerciții respiratorii. Salutul de dimineață era o provocare la care nu renunțam: trebuia să mă ridic, să merg, să urc într-un car și să îndur călătoria supărătoare până la Curtea din Afară.

Eram mai hotărâtă ca oricând să înving bătrânețea. Am creat concursul imperial militar. Am corectat probele de strategie și am arbitrat înfruntările. I-am primit pe ambasadorii Japoniei care, după o întrerupere de douăzeci de ani, traversaseră iar oceanul agitat și reveniseră să se prosterneze în fața suveranului Imperiului Celest. L-am trimis pe fiul meu Soare să comande războiul împotriva tătarilor din nord-vest care se revoltaseră încă o dată. Am căsătorit o prințesă de sânge cu regele Tibetului. La moartea regelui din Sinra, am trimis un emisar care l-a ajutat pe fratele său mai mic să urce pe tron. Greșelile judiciare din timpul judecătorilor torționari au fost îndreptate, și condamnații, reabilitați. M-am ocupat de biblioteca imperială. Sub conducerea nepotului meu Puritate, aproape o sută de arhiviști și de cărturari lucrau la redactarea analelor dinastiei Tang.

Petrecherile trebuiau să continue. Frumusețea mă făcea să uit de tremur. Am schimbat numele Academiei Cocorilor Sacri în Cancelaria Ofrandelor Supreme. Mutată în Cetatea Interzisă, această instituție reunea poeți și pictori celebri care mă sfătuiau în privința aprecierii operelor de artă, îmi

redactau scrierile și mă urmau în toate deplasările. Adolescenți frumoși și senini, formați de acest nou așezământ, îmi serveau drept valeți de carte și aveau sarcina să dea mai multă viață banchetelor mele cu cântecele și dansurile lor.

Trecuseră doi ani de când plecasem de la Luo Yang. O gripă apărută în timpul iernii m-a țintuit la pat. Convalescența a fost mai lungă decât de obicei. Timp de o lună, am fost nevoită să suspend salutul de dimineață. După ce m-am vindecat, nu m-am mai putut deplasa fără ajutor. Slăbiciunea aceasta m-a speriat. Eram convinsă că devenisem victima unor spirite malefice ce bântuiau Palatul Marii Clarități.

M-am grăbit să mă întorc la Luo Yang.

Curtea era oglinda nemiloasă în care mi se răsfrângea declinul. Zi după zi, Fiul Suprem era din ce în ce mai cocoșat. Așteptarea coroanei îl transformase într-un bătrân. Lună se apropia de patruzeci de ani și era bunică. Regii, nepoții mei implicați în toate intrigile, aveau tâmpilele cărunte și fruntea încrețită. Printre miniștri, cea mai puternică voce nu se mai auzea: cancelarul Di Ren Jie murise. Guvernul își pierduse sufletul, iar eu, brațul meu drept.

Reformele deveniseră ceva obișnuit. Îndrăzneala de ieri ajunsese dogma de azi. Timpul întemeierii trecuse. Miniștrii nu mai inventau, executau. Prosperitatea devenea plicticoasă. Doar amantii reușeau să-mi alunge descurajarea, antrenându-mă în petrecerile lor. Primăvara, se organiza croaziera pe fluviul Luo, vara, erau concerte în aer liber. Toamna, concursurile de poezie erau stropite cu vin și crizanteme. Iarna, în palatul meu împresurat de zăpadă se jucau piese de teatru de păpuși, cu dialoguri pe care eu le compusesem.

Am acceptat titlurile de mari-seniori pe care Curtea le oferea fraților Zhang, însă am refuzat sugestia măgulitoare venită dinspre Viitor, Soare

și Lună de a-i ridica la demnitatea de regi. Favoriții trebuiau să rămână la locul lor.

Dar rigoarea mea nu i-a putut liniști pe miniștri. În timp ce unii îi flatau pe amanții mei ca să-și atragă favoarea stăpânei, alții se ridicau împotriva lor, ca reprezentanți ai virtuții. Unii îmi șopteau laude, ceilalți îmi murmurau că cei doi erau niște potențiali uzurpatori. Am lăsat guvernul cu neli-niștea lui și pe favoriții mei să-și continue petrecerile lipsite de griji. Singurătatea îmi era mai rece ca niciodată. Paralizată de un sentiment de teamă și de disperare, vedeam cum se apropie a optzecea aniversare.

Divinitatea mă punea din nou la încercare. Frământările mă năpădiseră. Cum să-mi părăsesc imperiul, amanții, urmașii? Cum să părăsesc Luo Yang, cu bujorii, canalele și frumusețea lui fermecătoare? Cum să-mi schimb patul moale cu un sicriu, palatul somptuos cu camera subterană? Cum să închid ochii, să nu mai aud și să mă las uitată? Cum să nu mai respir, să nu mai exist? Care va fi următoarea mea viață după moarte? Voi fi cerșetor după ce fusesem împărăteasă? Mă voi preschimba în pasăre care-și va lua zborul de pe piscul omenirii sau în piatră lăsată să cadă de pe culmea unui destin trecut?

Am poruncit să fie aduși exorciști în palat. În numele meu, în mănăstiri, călugării rosteau sutre și rugăciuni de purificare. Mi-am oferit venele sacre lipitorilor, capul divin, acelor de argint ale acupuncturilor. Am îndrăznit mușcătura șerpilor, am suportat nămol cald și băi reci. Am simțit ameliorări scurte, miracole intermitente, dar răul înainta în corpul meu. Nu mai mergeam. Două servitoare robuste mă purtau într-o litieră. Vorbele mi se încurcau în gură. Blândețe devenise interpreta mea. Mișcările și gesturile cele mai simple deveneau o luptă cu mine însămi. Ceva mai puternic decât voința mea era pe cale să învingă. Zeii îi pedepsesc pe oameni pentru vanitatea lor. Micul Fazan, indolent și dezinvolt, avusese un sfârșit

plin de suferință. Eu, care-mi ținusem cu fermitate frâiele destinului, eu, care condusesem cel mai mare imperiu de sub cer, eram lipsită de autoritatea asupra propriului trup.

În fiecare zi, îmi pierdeam câte puțin din control. Șubrezirea asta îi dezorienta pe înalții demnitari, obișnuiți cu autoritatea mea energetică. Se spunea că Fiul Suprem și soția lui își pierdeau răbdarea, că nepoții își corectau strategia, că din ce în ce mai mulți curteni îi părăseau pe Simplitate și Prosperitate ca să treacă în tabăra moștenitorului, că, speriată, familia amanților mei încerca să profite de ultimele clipe ale privilegiilor adunând cât mai multe bunuri.

Conflictele, altădată secrete, au ieșit la lumina zilei. Judecătorii Lojii Purificării au deschis ostilitățile învinuindu-i de corupție pe cei trei frați ai lui Simplitate și Prosperitate. Lângă perna mea, amanții gemeau și susțineau nevinovăția rudelor lor. Deschiderea acestei cercetări a dus la noi plângeri. Dovezile și mărturiile se adunau întruna. Incapabilă să reacționez împotriva regulamentelor impuse chiar de mine, i-am exilat pe vinovați în provincii îndepărtate. Dar mi-am alungat și doi dintre miniștrii eminenți, conducătorii ostilităților împotriva lui Prosperitate și Simplitate. Sub pretextul că legea considera rudele apropiate ca fiind și ele vinovate de o crimă echivalentă, judecătorii cereau să li se retragă favoriților mei funcția și noblețea. Am fost obligată să folosesc viclenia. Pus de mine, marele-ministru Yang Si Jian a grăit indignat:

— Seniorii Zhang au contribuit la menținerea vieții lungi a împăratului. Este un mare merit în fața imperiului. Prin urmare, sunt la adăpost de crimele comise de rudele lor.

Câteva luni mai târziu, judecătorii și-au reluat asaltul, pretinzând că Prosperitate își anexase niște pământuri în vederea extinderii reședinței. A fost nevoie să negociez din nou cu guvernul. Tânărul a primit doar o amendă.

În gineceu, Prosperitate plângea. Lacrimile i se rostogoleau pe chipul lui frumos, picături transparente, rouă a dimineții pe un bujor palid. Chinuită de durere, frumusețea lui era și mai atrăgătoare. Savuram în taină farmecul lacrimilor și uitam să-i fac morală. Ca să-i smulg un zâmbet, i-am promis că-i voi îndepărta de la putere pe dușmanii lui.

Lumea nu știa că dezinteresarea lui Prosperitate îmi era la fel de indiferentă ca obsesia guvernului de a vedea în el un concurent al Fiului Suprem. Voiam să se termine odată și-mi era teamă să mor. Mă pregăteam pentru ceasul din urmă, sperând la un alt deznodământ. Forțele care-mi mai rămăsese erau concentrate asupra pactului meu cu timpul.

La Luo Yang, temperatura scăzuse brusc. Ploaia de toamnă se preschimbase în zăpadă de iarnă. Cerul, ca o placă de fier, nu se mai însenina. Drumurile se desfundaseră și circulația fluvială fusese întreruptă. Izolată de lume, capitala a început să rămână fără rezerve. Am dat poruncă să se deschidă grânarele imperiale ca să fie ajutați săracii și cerșetorii să li se împartă păături.

În oraș a izbucnit o epidemie. În ciuda fântânilor adânci, a zidurilor purpurii înalte și a porților închise, flagelul a pătruns în Cetatea Interzisă. Nici plantele medicinale arse din porunca mea, nici fumul lor gros care băntuia sălile, nici rugăciunile și incantațiile călugărilor împotriva spiritelor aducătoare de boli n-au putut să stăvilească molipsirea. După un număr mare de slujbași, am făcut și eu o febră violentă. Țintuită la pat în Pavilionul Nemuritorilor Reuniți, am pierdut noțiunea timpului.

Umbrele se clătinau. Auzeam plânsете și murmure ca niște valuri îndepărtate. Rătăceam pe culoarele întunecoase și verzi-albăstrui ale unei lumi care nu mai avea decât două anotimpuri: iarna mă îngheța și vara mă frigea pe grătarul ei.

Deodată, am brăzdat orizontul și am văzut un cer mov presărat cu scânteieri misterioase. O clipă mai târziu, mi-am dat seama că era vorba de partea de sus a patului meu, acoperită cu catifea brodată. M-am chinuit să întorc capul. La lumina slabă a lămpilor, am dat cu ochii de Simplitate și Prosperitate, care dormeau direct pe podea, îmbrățișați ca doi copii căzuți pradă disperării. Am simțit o emoție puternică. Mi-au venit în minte câteva imagini. Mi l-am amintit pe Prosperitate, care îmi puneă șervete reci pe fruntea fierbinte, și pe Simplitate, care mă hrănea ținându-mă în brațe. M-am uitat la fețele lor frumoase și palide și m-am gândit la viitorul lor care dispărea. Curtea unui fiu s-ar fi răzbunat pe favoriții unei mame. Fastul prezentului va duce la mizeria viitorului. În gloria de astăzi era înscris destinul necruțător de mâine.

Afară, vântul agita clopoței atârnați sub acoperișuri. Sunetul lor făcea pavilionul meu și mai lugubru.

În ce anotimp eram? Mai trăiam? Oare intrasem deja în eternitate și tinerii mei amanți, ghemuiți și nemișcați, erau două trupuri sacrificate și două suflete prizoniere în mormântul meu?

Luna se rotunjea și descreștea. Ceaiurile tari prescrise de medici au ținut în frâu fierbințele corpului, dar au dezechilibrat suflurile interioare. Am fost doborâtă de o colică puternică. În fiecare dimineață, moștenitorul și miniștrii se prosternau în fața portalului palatului meu. Nevrând să-mi arăt față de ei chipul răvășit de boală, obrajii palizi, corpul foarte slăbit, le spuneam să plece. Încă nu murisem. Fiul meu urma să aștepte.

Asemenea unui vierme de mătase ghemuit în coconul lui opac, mă lăsam coplesită de îngrijirile tandre ale amanților mei: cu mânecele stacojii suflete care dezvăluind căptușeala de culoarea prunei, Simplitate îmi făcea baie; plângând, Prosperitate îmi ștergea escarele cu o batistă verde; cu obrajii

roșii din cauza flăcărilor, Simplitate veghea focul pe care clocotea un ceai medicinal; buzele grenate ale lui Prosperitate suflau în bolul de supă caldă, unde plutea o frunză de coriandru. Degetele fine ale lui Simplitate ciupeau cele șapte coarde orizontale ale țiterii; Prosperitate cânta la fluierul din bambus, siluetă verticală.

Echilibrul organic s-a restabilit lent, mi-am redobândit pofta de mâncare și am putut vorbi din nou. Văzându-mă în afara pericolului, Prosperitate și Simplitate s-au întors să trăiască în locuințele lor din afara Cetății Interzise. În prima noapte în care nu s-au mai culcat la picioarele patului meu, n-am putut să dorm. Absența lor mă făcea geloasă. Mi-l imaginam pe Simplitate îmbrățișând o curtezană frumoasă și pe Prosperitate, deja beat, lăsându-se dezbrăcat.

Fără să părăsesc patul, am început să mă ocup din nou de dosarele de stat. În rapoartele lor, judecătorii îi acuzau pe frații Zhang că nutreau un plan de uzurpare. Un fizionomist recunoscuse, pare-se, pe fața lui Prosperitate trăsăturile unui împărat; tânărul ar fi pus să se construiască, în provincia Ding, un templu a cărui poziție astrală favoriza un destin imperial.

Adunați la ușa camerei mele, judecătorii cereau cu tărie arestarea imediată a presupusului vinovat. În genunchi în fața patului meu, neputând să rostească vreun cuvânt, Prosperitate vărsa un șuvoi de lacrimi. În cele din urmă, am consimțit să li-l dau, cu condiția ca interogatoriul să aibă loc în palatul meu.

Eunucii veneau mereu să-mi povestească desfășurarea ședinței. Curând, m-au anunțat că Prosperitate refuzase să răspundă la întrebări. Cuprins de un elan îndrăzneț, începuse să-i insulte pe marii-miniștri și pe magistrați. Furios, supraveghetorul Song Jing ordonase să fie aduse instrumentele de tortură.

Blândețe a plecat imediat să ducă iertarea imperială. Prosperitate s-a întors plin de sânge, adus

în spate de un eunuc. El, care plângea din nimic, nu mai avea acum nici o lacrimă. S-a prosternat ca să-mi mulțumească și și-a pierdut cunoștința. Amanții s-au mutat în palatul meu. De teamă să nu fie arestați sau uciși, nu mai ieșeau din lumea aceea închisă. Astfel, reușisem să-i am numai pentru mine.

Trupul mi se vindeca treptat. Tandrețea fraților Zhang fusese mai eficace decât toate medicamentele. Am început să mă ridic și să fac primii pași. Anul se apropia de sfârșit. Odată cu încheierea unui ciclu, se năștea speranța unei renașteri. Din palatul meu, am acordat lumii Marea Iertare imperială. Cu excepția șefilor rebeli, toți cei care fuseseră condamnați pentru participare la conspirații împotriva autorității mele au fost grațiați. Am dictat proclamația schimbând era Lungii Păci în era Dragonului Divin. Fie ca suflul său, vijelie ce se ridică până la cer, să-mi dea forța să înfrunt moartea!

În sud, primăvara îmbrățișase deja Fluviul Lung. Peste o lună, avea să ajungă și în Capitala Sacră. Fluviul Luo se va dezgheța. Soarele va alunga norii. Voi atinge acea culme miraculoasă a longevității. Aniversarea celor optzeci de ani ai mei avea să fie o sărbătoare victorioasă. Bujorii din parcul imperial vor înflori încă o dată și eunucii grădinari îmi vor oferi noile soiuri, verde, mov, negru, perlat, auriu...

Voi trăi.

Zăpada dansa. Lemnul de cedru trosnea în sobele de bronz. Cum începeam să tușesc, servitoarele se repezeau să aprindă lumânările și să-mi aducă un ceai. În primul an al erei Dragonului Divin, în a douăzeci și doua zi a primei luni, am fost fericită că m-am trezit. Am privit tavanul, stâlpii purpurii și mi-am oprit ochii asupra unei crengi enorme de prun înflorit adusă de Prosperitate. I-am grăbit pe eunucul coafor și pe doamnele machieuze să sfârșească tortura. Apoi am

îmbrăcat o tunică de nuanța șofranului cu căptușeala de culoarea cernelii și o mantie de brocart violet cu căptușeală stacojie. Întinsă pe pat, am lăsat să-mi atârne jos, din cochetărie, o parte din cingătoarea pictată cu munți înzăpeziți și râuri înghețate, cu păsări zburând pe deasupra unor copaci desfrunziți, cu o grotă adâncă unde zețele apelor, în veșmânt subțire, jucau go.

Un eunuc s-a prosternat la ușă. L-am auzit spunându-i unei doamne de la Curte că Prosperitate și Simplitate își părăsiseră pavilioanele și se îndreptau spre mine. Am urmărit în gând pașii amanților mei: coborau treptele abia măturate de servitoare. Intrau pe o cărare, o galerie acoperită unde crengele încărcate de zăpadă erau grinzi de cristal și căpriori de diamant. Prosperitate purta o haină roșie căptușită cu zibelină. Un paj venea în urma lui cu o umbrelă din pânză unsă cu ulei, de culoarea pinului. Simplitate pășea în urma fratelui său mai mic. Înfășurat într-o capă de damasc alb țesut cu fir de argint și căptușită cu blană de vulpe, avea pe cap o căciulă din piele de tigru alb trasă până la urechi. Mâncile lui albe tulburau fulgii de zăpadă, care se roteau neastâmpărat în aer, înainte de a cădea peste urmele pașilor săi.

În dimineața aceea, am văzut în oglindă că fața mea recăpătase puțin din nuanța ei roz. Trupul îmi era însuflețit de o forță nouă. Simțeam nevoia să înfrunt frigul ca să dau boabe vrăbiilor și veveștelor. Ziua avea să fie lungă. Îi așteptam pe miniștri ca să dezbatem construirea unui nou drum care să ușureze transportul alimentelor spre capitală.

Blândețe întârzia. Oare răcise? Am trimis o doamnă să se intereseze despre ea. Simplitate și Prosperitate încă nu sosiseră. Făcuseră un ocol? Am trimis o servitoare ca să le spună să se grăbească.

Abia a deschis ușa, că am văzut ivindu-se, într-un vârtej de zăpadă, vârfuri de coifuri. Bărbați împlătoși urcaseră treptele și-mi îmbrânceau servitoarele, care încercau să le oprească înaintarea.

Au intrat în camera mea și s-au prosternat în fața patului în zornăit de arme.

Mirosul lor de metal și de piele umezită de zăpadă și de sudoare m-a izbit. M-am uitat țintă la acei bărbați. A urmat un lung moment de tăcere. În sfârșit, am reușit să întreb:

— Ce s-a întâmplat? O revoltă a Palatului?

Marele-cancelar Zhang Jian Zhi a făcut un pas înainte. Acest cărturar trecut de șaptezeci de ani îmbrăcase peste veșmintele de Curte o ținută de luptă. Barba albă, pe care o pieptăna cu mare grijă, era acum răvășită. Blândețea și umilinta îi dispăruseră de pe chip. Pupilele scăpărătoare exprimau cruzimea și hotărârea unuia care tocmai comisese o crimă. Și-a descleștat fălcile:

— Frații Zhang au ținut-o mult timp ostatică pe Maiestatea Voastră. Acum, dușmanii imperiului au fost eliminați. Maiestatea Voastră e în afara pericolului...

Am simțit că amețesc. Inevitabilul se produsese. Simplitate și Prosperitate nu trebuiau să mai trăiască, așa era scris în cartea destinului lor. N-am știut niciodată de ce-i iubisem. Acum, înțelegeam că frumusețea lor tulburătoare fusese sculptată de moarte. Trecuseră opt ani și fiecare zi fericită petrecută cu ei fusese o petală pe care și-o smulgeau din trup ca s-o așeze pe altarul meu.

Am simțit cum mi se strânge inima. Mi-am stăpânit tremurul. Am trecut cu privirea încet peste fețele acelea livide. M-am adresat generalului regimentelor Gărzii Drepte, Li Zhan:

— V-am coplesit, pe tine și pe tatăl tău, cu onoruri și bogății. De ce te afli astăzi aici?

Cu ochii în pământ, stătea mut, inert.

Atunci l-am întrebat pe marele-secretar Cui Yuan Wei:

— În timp ce ceilalți își datorează promovarea recomandărilor miniștrilor, tu singur ai fost format de mine de la începutul carierei. Ce cauți aici? Nu-ți e rușine de ceea ce faci?

S-a retras în genunchi și s-a prosternat la pământ, ca să nu-și mai ridice capul.

M-am adresat Fiului Suprem:

— Viitor, nu e nevoie să te ascunzi. Văd bine că tu te afli aici ca să mă „liniștești“. Acum, că uzurpatorii au fost uciși, poți să te întorci în palatul tău!

A pălit, s-a lovit cu capul de podea și s-a îndreptat spre ușă. Marele-ministru Huan Yan Fan l-a prins de mânecă și a strigat:

— Maiestate, Fiul Suprem nu trebuie să se mai întoarcă în palatul său! Pe vremuri, Împăratul Înalt Strămoș v-a încredințat educația sa; astăzi, e adult. Voința Cerului și dorința poporului vă cer să-i treceți puterea!

Am răspuns:

— Cine este acest obraznic care îndrăznește să vorbească în locul moștenitorului imperial? Să fie dat afară!

Viitor s-a smuls din mâna servitorului său și a plecat în fugă.

Marele-ministru Zhang Jian Zhi s-a prosternat din nou.

— Maiestate, Fiul Suprem e pregătit să domnească. Binevoii să-i acordați încrederea voastră!

— Fiul Suprem a plecat. Ce mai căutați aici?

M-am întors cu spatele. Fără prezența moștenitorului, conspiratorii și-au pierdut curajul și s-au retras unul după altul. S-au auzit plânsetele doamnelor de la Curte. Servitoarele trimise de mine să aducă cele două trupuri neînsufleteite s-au întors: intrarea în pavilionul meu era păzită de soldați și nimeni nu putea să iasă. Am aflat că Blândețe nu va veni. Ea le deschisese conjurațiilor ușa palatului meu.

M-am ridicat împinsă de o forță necunoscută. Împăratul-Sacru-care-Deține-Mandatul-Celest-și-Roata-de-Aur va face să se deschidă toate ușile închise. Se va duce după cadavrele amantilor săi și le va îngropa cu propriile mâini.

În pragul palatului, am simțit cum mă pătrunde vântul rece. Eu, care dejucasem toate comploturile, de ce nu avusesem cunoștință de acesta? Mă

ramolisem într-atât? M-a cuprins amețeala și am tușit până am scuipat sânge. Lăncile scâteietoare ale soldaților au devenit stele răspândite în noapte.

Miniștrii lovesc cu sabia corpurile care palpită. Soldații aruncă într-o brișcă trupurile neînsuflețite și le lasă pe malul unui râu. Fulgii de zăpadă cad, fluturi furioși. Ninsoarea atinge ușor rănilile căscate, bujori negri. Zăpada dispăre în ochii deschiși, găuri care sorb cerul. Corbii își desfac aripile și coboară din copaci croncănind. Lupi și șacali slabi ies din pădure, atingând cu burta zăpada pufoasă. Ciocurile ascuțite crestează fețele vinete și boturile pline de sânge scotocesc în măruntaiele deschise. O vulpe înfometată se învârte în jurul stârvurilor, apoi, brusc, smulge organul genital al lui Prosperitate și fuge în câmpie.

Am fost trezită de urletul sufletului meu.

În camera supraîncălzită de cărbuni aprinși, plânsetele slabe ale femeilor erau ritmate de hârâitul respirației mele. Febra îmi ardea pieptul, în timp ce mâinile și picioarele îmi erau reci ca gheața. Durerea răspândită în corp sporea și mai mult suferința care mă chinuia. Obloanele erau închise, perdelele lăsate, nu știam dacă e zi sau noapte. Flăcările stârneau umbre lungi și altele scurte pe pereți și mi s-a părut că zăream printre ele silueta lui Prosperitate. Totul nu era decât un coșmar! Frații Zhang mă vor trezi din somnul acesta dureros strecurându-se sub cuvertura mea. Cu pielea lor tânără lipită de pielea mea, vom aștepta și vom vedea zorii, cum ferestrele se deschid și lumina alungă amintirile rele.

Un bărbat a început să plângă. Am întors imediat capul și l-am recunoscut pe marele-cancelar Zhang Jian Zhi în genunchi în fața patului meu. Vorbele sale mi-au sfredelit urechile. Prezența lui mi-a amintit că avusese loc un masacru. Totul se sfârșise: Simplitate și Prosperitate muriseră!

Zadarnic a încercat ticălosul să-și motiveze faptele și să mă facă să semnez un edict de abdicare. Monologul lui bâzâit mă exaspera. Nu știam de cât timp mă hărțuia așa. Văzând că nu spun nimic și că stau nemișcată, s-a retras, iar nepotul meu Gândire i-a luat locul ca să mă facă să înțeleg gravitatea situației. Chiar și el mă trădase!

În sfârșit, a apărut și fiica mea Luna. A vorbit despre starea sănătății mele și despre odihna de care aveam nevoie. A spus că un imperiu nu putea supraviețui fără stăpân și că era timpul să-i predau altuia puterea. Vorbele ei pline de bun-simț mi le-au amintit pe cele ale mamei. Asemenea ei, fiica mea nu mă înțelesese niciodată.

Am întrerupt-o: aveam să semnez abdicarea dacă ea se îngrijea să-i îngroape în mod decent pe frații Zhang într-o mănăstire de pe muntele Mang.

M-a privit cu uimire și milă. Dar eu o plângeam pe ea:

— Am purtat coroana ca să feresc Palatul de dezbinare și să întârzii decăderea lumii. Acum, îndemnat de oameni ambițioși, fratele tău o cere cu nerăbdare. I-o dau...

Luna a plecat cu hârtia pe care îmi pusesem sigiliul și amprenta degetului gros. Tăcerea mi-a reaprinș durerea. Am închis ochii și am văzut un grup de soldați înaintând. Am auzit zornăitul armelor, strigătele ofițerilor, zgomot de pași. Simplitate și Prosperitate fugeau prin zăpadă. Deodată, chipul lui Simplitate se schimonosește de durere, ochii se dau peste cap, el se clatină și cade. Prosperitate continuă să alerge spre pavilionul meu. Și-a pierdut încălțările. Se împiedică de cadavrele servitoarelor și strigă: „Maiestate, salvați-mă“. O săgeată străbate aerul și i se înfige în mijlocul frunții. Trupul incremeneste locului. Pupilele i se dilată. Vrea să strige, dar cade în genunchi. O dâră de sânge, lucitoare și înspumată, îi curge între ochi și alunecă pe nas. Fața îi devine atât de transparentă,

încât i se poate citi gândul întrerupt, poezia făcută țândări, răsuflarea care i se stinge.

Simplitate și Prosperitate muriseră. Cea din urmă muzică a vieții mele încetase pentru totdeauna. Ce importanță mai avea restul!

Viitor a urcat pe tron și mi-a conferit titlul de Împărat August al Legii Celeste. Ca să mă îndepărteze de cei credincioși mie, Curtea m-a scos din Cetatea Interzisă și m-a instalat într-un palat de vară, pe malul fluviului Luo, în partea de vest a orașului. La fiecare cinci zile, noua împărăteasă, Lună și Blândețe, intrată în serviciul fiului meu și ridicată la demnitatea de Concubină Delicată, se prezentau la poarta mea să afle cum o mai duceam cu sănătatea. La fiecare zece zile, în fruntea înalților demnitari, Viitor organiza cortegiul imperial și venea să-mi adreseze salutul său respectuos. Curtea era nerăbdătoare să mor. Toată acea agitație artificială era doar o înscenare menită să înșele poporul și Istoria.

În pofida ordinelor date de a fi izolată de lume, informațiile treceau totuși prin zidurile înalte străjuite de soldați. Clanul fraților Zhang fusese nimicit. Slujbașii și artiștii care se număraseră printre prietenii lor fuseseră decapitați. În fața porții dinspre sud a Cetății Interzise fuseseră expuse nenumărate capete, pentru a fi scuipate de trecători. Trei mii de servitoare ale palatului și de doamne de la Curte au fost alungate de împărăteasă, care dorea o mare primenire.

Agitația din Cetatea Interzisă nu mă afecta. Chinul tristeții adânci mă descotorosise de vanitate așa cum dai deoparte niște veșminte inutile. Descoperită până la oase și încolțită de moarte, mă împotriveam. Voința mea de a învinge devenea și mai puternică. Deși zăceam pe pat și sorbeam cu greu aer pe gură, mă hotărâsem să nu-mi mai plâng de milă și să accept voința Cerului cu ochii deschiși.

Viitor a pus capăt dinastiei Zhou inaugurate de mine, a închis Templul sacru al celor Zece Mii de Elemente și mi-a scos strămoșii din Templul Etern. Imperiul a purtat din nou numele Tang. Ministerele au revenit la vechile denumiri, flamura și tunicile oficiale și-au reluat culorile de altădată. Curtea a abolit scrierea inventată de mine și Luo Yang, retrogradat, a cedat întâietatea capitalei Lunga Pace. Lumea pe care o construisem era nimicită și abia dacă sufeream din cauza acestei distrugerii. Copiii aduși pe lume de mine, miniștrii modelați de mine, Blândețe, pe care o eliberasem, mă trădaseră. Această oroare nu mă chinuia. Nu urmasem sfatul procurorului Lai Jun Chen și nu-mi stârpisem cele două familii. N-o pedepsisem crunt pe Blândețe când îmi fusese denunțată legătura ei secretă cu soția Fiului Suprem. Îngăduința mea nu era o greșală, ci o renunțare. Așa cum frumusețea se consumă prin înflorire, acceptasem deja că dinastia mea Zhou fusese un vis prea scurt în marea închipuire a Istoriei.

Ieri Stăpân al Lumii, astăzi prizonieră umilită, captivă a trupului paralizat, trebuia să trec prin ultima încercare a vieții mele. Nu-i disprețuiam pe Zhang Jian Zhi și pe susținătorii lui care îi furaseră puterea suveranului lor șubrezit de bătrânețe. Îi iertam moștenitorului lașitatea de a pune mâna pe coroana unei mame muribunde. Am înțeles alegerea nepoților mei, care încercau să alunece pe creasta valurilor tumultuoase. Oameniiăștia erau nevoiți să continue lupta, iar mie nu-mi mai făcea trebuință nici oglinda, nici sigiliul. Mă eliberasem de aparență. Scăpasem de povară.

Venea primăvara la Luo Yang. Prosperitate și Simplitate nu vor vedea bujorii înflorind și întoarcerea rândunelelor. Pacea s-a așternut peste inima mea. Curtea spera că voi muri, dar eu continuam să respir. Să înfrunt boala, să deschid ochii, să revin la viață erau, la fiecare trezire, o demonstrație de forță, o victorie.

Frustrarea moștenitorului care așteptase prea mult s-a transformat în graba unui împărat de a se bucura de toate plăcerile. Viitor se îmbăta, petrecerile la care mergea se țineau lanț. În Cetatea din Afară, Zhang Jian Zhi și Gândire își disputau puterea. În Cetatea Dinăuntru, împărăteasa Wei o considera pe Lună, Marea Protectoare Imperială, o adversară de temut. Amândouă interveneau în hotărârile politice, rivalizând în influența asupra soțului și fratelui.

Slujbașii regretau deja în taină domnia mea. Ajungeau la mine mesaje din partea lor, cusute în centurile eunucilor. Era prea târziu! Trupul îmi era încă în lumea aceasta, dar spiritul o părăsise deja. Într-o noapte, Gândire a intrat în camera mea. S-a aruncat la picioarele patului și a început să plângă. Nepotul acesta șiret își schimbase felul de a vorbi. A promis că mă va elibera și mă va răzbuna pentru moartea amanților mei. Zadarnic a încercat să-mi smulgă o semnătură care să-l împuternicească să-l răstoarne de pe tron pe Viitor. L-am privit cu milă. Am refuzat să particip la un nou masacru. Uciderea amanților mei nu va fi răzbunată. Dinastia Zhou va muri odată cu mine. Cât voi fi în viață, n-o să mai curgă sânge. Imperiul nu va cădea în haos.

Veștile și mesajele n-au mai ajuns până la mine. Eunucii fideli fuseseră și ei alungați din palat și asupra mea vegheau femei reci și sfidătoare. Primeam fără încetare vizite ale medicilor imperiali. Și ei fuseseră schimbați. În loc să mă vindece, rețetele lor îmi slăbeau și mai mult puterile.

Acum refuzam toate leacurile. Curtea va trebui să-și vadă astfel întârziat ceasul desfrâului. Cât trăiam, eram încă acea conștiință gravă, acea oglindă nemiloasă. Doamnele de companie nu mă mai ajutau să-mi schimb poziția. Probabil primiseră ordin să mă lase să putrezesc. Plăgi purulente mă rodeau zi și noapte, părul și unghiile îmi creșteau. Femeile îmi umpleau camera cu jerbe de flori și coșuri cu fructe, ca să astâmpere mirosul de

putreziciune al crimei lor. Împăratul și Curtea își întrepruseseră salutarile. Lună și Blândețe nu mai veneau. Voiau să măucidă prin uitare.

O ploaie torențială doborâse florile de piersic. Venise vara. O vitalitate misterioasă care sălășluia în mine refuza deocamdată capitularea. Pavilionul meu a prins viață. Simplitate și Prosperitate, cu tunici albe de liliac, cu priviri vapoaroase, parfumau aerul. Sprijinită în baston, mama îmi vorbea despre minunile Pământului Pur al lui Buddha. Micul Fazan intra și ieșea ca o vijelie. Soțul meu celest era grăbit să plece în călătorie. Corăbii cu pânzele în vânt pluteau pe fața mea și se depărtau în ocean. Apoi sute, mii de cai făceau să se cutremure podeaua. Galopau trecând prin camera mea, cu coamele zbârlite.

Zâmbetul meu extatic le-a convertit pe supraveghețoare, care au văzut o lumină aurie iradiind din trupul meu. Mi s-au prosternat la picioare și s-au grăbit să mă venereze. Spălată, coafată, hrănită, am cerut să mi se pună patul sub o fereastră. Măcălendrii, gaițele, papagalii moțați, păunii ciuguleau în grădină, unde stânjeneii se uscaseră și orhideele se pregăteau timid să înmugurească. O potecă largă șerpuia printre pâlcurile de bambus. Pavajul de piatră, pe care nu mai călcase nici un vizitator de luni de zile, era acoperit cu mușchi umed. Am privit cum se deschideau lotușii în mijlocul iazului cu convingerea că participam pentru ultima dată la înflorirea lor.

Am salutat toamna, care a plecat pentru totdeauna. Iarna m-a strâns în brațe. Zăpada cernea. Mi-am amintit că în urmă cu un an, în aceeași perioadă, îi văzusem pe Simplitate și pe Prosperitate cum aruncam cu bulgări de zăpadă în doamnele din suita mea. Râsul și strigătele lor îmi mai răsunau în minte, dar siluetele li se confundaseră deja cu copacii uscați. Simplitate și Prosperitate pleaseră. Nu știam ce se întâmplase cu doamnele din suita mea. Căderea tăcută a florilor albe așternuse

o plasă între cer și pământ, acolo unde se prăbușeau cei vii.

În anul întâi al erei Dragonului Divin¹, în noaptea celei de-a douăzeci și cincea zile a lunii a unsprezecea, ninsoarea s-a oprit. L-am văzut pe Prosperitate apărând dinaintea patului meu. S-a prosternat, apoi a suflat în fluierul lui de bambus. Boabe de cristal cădeau râuri-râuri. Luna s-a pre-schimbat într-un fluviu argintiu, care m-a luat în valurile ei scânteietoare. Am văzut palate de jad deasupra norilor, întindere cețoasă, câmp de lumină!

A doua zi în zori, am cerut să fiu coafată și machiată. Purtând cele mai frumoase bijuterii, îmbrăcată cu o tunică de culoarea focului și un veșmânt de interior de un alb strălucitor, am dictat unei fete epitaful care să fie gravat pe stela mea funerară, ridicată alături de cea a soțului meu.

Oamenilor care se vor opri în fața mormântului meu le voi dezvălui frumusețea dinastiei Zhou. Vor descoperi orașele sale prospere, caii iuți, pădurile adânci și fluviile splendide. Vor admira înflorirea artelor și vor lăuda gloria poeziei. Am vorbit despre mândria mea de a fi adorat zeii, de a fi venerat strămoșii, de a fi împlânzit tumultul oamenilor, de a fi adus sacrificii Cerului și de a fi domnit în Templul Clarității. Mi-am făcut propriul portret, cel al unui suveran umil și supus unei divinități unice, izvor al tuturor divinităților. Sfârșitul va fi începutul, efemerul va deveni infinit. După ce trecusem prin toate încercările, mă întorceam în cer.

A doua zi în zori, sunetul de corn și de tamburine a întrerupt liniștea camerei mele. Vântul a adus până la mine nechezatul cailor și vocile bărbaților: Viitor și curtenii lui participau la o vânătoare în pădurea imperială.

Flamurile fâlfâiau în vânt. Leoparzi și câini de vânătoare alergau dinaintea cailor. Cerbii fugeau prin tufișuri. Crengile se apropiau, îi biciuiau pe

1. Anul 705.

intruși, apoi se dădeau în lături. Zăpada cădea ca un praf fin din vârful copacilor. Respirația mi-a devenit mai grea. Inima bătea gata să-mi spargă pieptul. Deodată a apărut un iaz, bloc de gheață, oglindă a eternității.

Dintr-un salt, sufletul mi s-a desprins de trup și s-a avântat spre cer.

Femeile își loveau piepturile și plângeau. Soldații au plecat în galop să-l anunțe pe suveran. Au răsunat clopotele de bronz. În mănăstiri au început rugăciunile. Cuprinși de năucire și de tristețe, țesătoarele și-au părăsit munca, negustorii și-au lăsat deoparte socotelile, țăranii s-au oprit din treburi. Toți și-au sfâșiat hainele, și-au desfăcut părul și au început să se tânguiască. Într-o noapte, muzica, râsul și culorile vii au dispărut de pe pământul chinez. S-au luat de pe cai șeile brodate, oamenii s-au îmbrăcat în tunici de cânepă strânse cu cordoane de paie. Galerele de război și-au ridicat pânzele albe, pe toate zidurile fâlfâiau drapelurile de doliu.

Curtea îmi modificase testamentul. Conform „ultimelor mele dorințe“, suveranul mi-a suprimat titlul de împărat și m-a onorat cu titlul postum de Împărăteasă Augustă a Legii Celeste. După o lungă dezbatere, Zhang Jian Zhi și susținătorii săi au cedat în fața slujbașilor hotărâți să dea ascultare dorinței mele de a mă întoarce la Lunga Pace, alături de soțul meu.

Palatul a organizat cele douăzeci și șapte de ceremonii funerare ale chemării sufletului, îmbăierii, îmbrăcării, ofrandei, invocării, punerii în sicriu, în timp ce pe muntele Liang, după îndeplinirea ritualurilor de libație destinate îmbunării sufletului soțului meu, slujbașii de la Departamentul Funerariilor puneau să se redeschidă trecerea spre mormântul său. Frescele au fost repictate. Au fost amenajate camerele false și cea adevărată. Obiectele de ceramică tricoloră, reprezentând sclavi, case,

animale și mobile, și-au sporit numărul de-a lungul culoarelor subterane.

Lucrările s-au încheiat odată cu venirea primăverii. În cea de-a cincea lună, în ziua aleasă de ghicitorii imperiali, sicriul meu, în care, înghițite unul de altul, erau patru sarcofage – de lemn lăcuit, de argint, de aur și de jad –, sute de vase și urcioare pline cu gheață au fost așezate pe un car tras de o mie de soldați. Fără bijuterii, fără farduri, fără brocart, suveranul, regii, prințesele, demnitarii au urcat în caretele lor învelite în in alb și mi-au însoțit trupul neînsuflețit care înainta purtat încet, cu demnitate maiestuoasă.

Drumul acoperit de nisip galben șerpuia prin Câmpia de Mijloc. Soarele răsărea, luna apunea. Poporul, venit din cele patru colțuri ale imperiului, așezase de-a lungul drumului ofrande funerare: palate, cai, servitori, monede din hârtie albă și din foițe de aur stăteau înșirate până la Lunga Pace. Seara, după trecerea mea, oamenii dădeau foc acestor daruri, care se preschimbau în mii de coloane de fum ce se ridicau spre stele.

Muntele Liang, mormântul meu, s-a ivit la orizont. Două coline aflate la intrare aveau deasupra două turnuri de arcași care alungau demonii. Poarta Cetății Sacre s-a deschis și a lăsat să i se vadă palatele, templele, pagodele. Cai, grifoni, miniștri, lei de piatră defilau de-o parte și de alta, în timp ce carul mortuar se deplasa pe calea imperială. Două stele enorme se profilau pe cer. Una, strălucind de inscripții suflăte cu praf de aur, purta elogiul adus de mine domniei soțului meu. Cealaltă, netedă ca o oglindă, aștepta inscripția mea destinată oamenilor din viitor.

Soarele s-a retras în zare. Cerul s-a micșorat, apoi a dispărut. În gura muntelui, vântul din tenebre îngusta flacăra torțelor. Pe frescele ce acopereau zidurile, marea paradă imperială înainta spre lumină și cobora în noaptea veșnică.

Torțele au luminat o cameră mare, unde fuseseră așezate cuferele cu veșmintele, cu bijuteriile,

cu picturile și caligrafiile mele. Muncitorii îmi respectaseră testamentul secret și adăugaseră pe frescele murale portretul Scribului Loial, al lui Simplitate și-al lui Prosperitate deghizați în eunuci. Pe tavan, animalele și doamnele din suită trăiau deja în cealaltă lume, lipsită de griji.

Sicriul a intrat într-un catafalc de marmură albă așezat pe o estradă de alabastru, împodobită cu scene de sărbătoare.

Oficanții au recitat ultimele rugăciuni, apoi s-au retras.

Un huruit asurzitor a făcut muntele să se cutremure.

Poarta de stâncă s-a închis.

Se deschide Poarta Cerului.

PAISPREZECE

Imperiul mă venera ca soție și mamă a suveranilor din dinastia Tang. Viitor a distrus epitaful pe care mi-l pregătisem pentru stelă și a luat hotărârea să-l înlocuiască cu un text comemorativ dedicat unei împărătese, nu unui împărat. Miniștrii și prinții au discutat aprins despre cum trebuia formulată fiecare frază. Etapele vieții mele îi tulburau pe bărbații aceia obligați să mă renege, aducându-mi în același timp elogii. Primăvara a trecut și venit iarăși. Deoarece demnitarii de la Curte nu s-au putut pune de acord ca să-mi explice domnia, stela a rămas fără inscripție. Apoi a fost uitată.

La palat, Viitor nu știa să-și deosebească aliații de dușmani. În gineceu, însoțită de Blândețe, împărăteasa Wei a vrut să calce pe urmele mele. A reușit să-și numească fratele și vărul în guvern și și-a avut și ea locul la audiența de dimineață, în stânga împăratului. I-a luat partea lui Gândire împotriva marelui-cancelar Zhang Jian Zhi și l-a trimis în exil pe ministrul septuagenar.

Văzându-și poziția amenințată, moștenitorul, fiul unei concubine imperiale, a hotărât să-și asume viitorul prin forță. Într-o noapte, în fruntea unei trupe formate din înalți slujbași și locotenenți din gardă, l-a asasinat pe Gândire, a intrat în Cetatea Interzisă și a cerut capul împărătesei, care a scăpat alergând până la poarta dinspre miazănoapte. Regimentele imperiale au intervenit la timp. Revoltații

au bătut în retragere. În timp ce fugea, prințul răzvrătit a fost decapitat de un soldat.

Împăratul și-a numit succesori al treilea fiu. Neputând să mai aștepte, împărăteasa Wei și-a otrăvit soțul și s-a proclamat regentă. La numai cinci ani de la urcarea pe tron, Viitor părăsea lumea. Avea doar cincizeci și cinci de ani.

În timp ce rudele și susținătorii noii Împărătese Supreme manevrau ca să fie acceptată încă o dată o femeie-împărat, prințesa Păcii Eterne, Lună, și regele din Xian, Soare, au hotărât să-și aperse descendența. La douăzeci de zile de la moartea lui Viitor, într-o noapte întunecoasă, în fruntea unei armate, al treilea fiu al lui Soare, Moștenire Prosperă, a intrat pe poarta Cetății Interzise. Surprinse în somn, Împărăteasa Supremă Wei și Concubina Delicată Blandețe au pierit de săbiile rebelilor.

Lună a obținut abdicarea fiului lui Viitor și l-a împins pe Soare pe tron. Constrâns de Istorie, acest prinț, care nu dorise niciodată să domnească, a devenit pentru a doua oară împărat. Era acum rândul Marii Prințese a Păcii Eterne, al Marii Protectoare Imperiale să-și dispute influența cu nepotul ei, Moștenire Prosperă, numit Fiu Suprem. Doi ani mai târziu, când Soare a abdicat, noul suveran i-a doborât într-o zi pe toți susținătorii mătușii sale Lună, pe care a silit-o să se spânzure în palatul ei.

La șase ani după moartea mea, toți cei care doriseră să-mi răstoarne dinastia sfârșiseră prin moarte violentă. Convins că blestemasem Curtea, Moștenire Prosperă a trimis vrăjitori la cetatea mea funerară. Pe coasta muntelui Liang, la picioarele mormântului meu, stela fără inscripție domina Câmpia din Mijloc. Bărbații au turnat sânge omenesc în jurul monumentului. Se presupunea că magia lor neagră, conjurând puterea telurică și furia demonilor, îmi va trimite în infern sufletul răzbunător. Dar continuam să bântui imperiul. Deși Moștenire Prosperă ordonase uciderea tuturor bărbaților din clanul Wu, sângele meu curgea

în propriile-i vene. El era o ramură înflorită, iar eu eram copacul.

Imperiul nu și-a redobândit niciodată prosperitatea uimitoare. Veacul a apus și dinastia Tang a decăzut. Invaziile tătarilor, asemenea eroziunii timpului, au distrus pământurile roditoare și orașele înfloritoare. Imperiul s-a fărâmat în cinci regate, care, la rândul lor, au pierit și ele. Lunga Pace, Luo Yang erau acum ruine. Mormintele imperiale, mormintele princiare au fost profanate. Bântuiau hoarde de țărani deveniți jefuitori. Palatele mele fuseseră arse. Bronzul Stâlpului Celest fusese topit demult de o armată ca să făurească din el arme.

Timpul trecea. Roata norocului își urma cursul. Iscușița și măiestria dispăruseră în flăcările războaielor; oamenii nu mai știau să construiască palate care să atingă norii. Tătarii se iveau din deșert și din stepe, dinastiile se perindau una după alta. Femeile părăsiseră artele și-și mutilau picioarele cu bandaje. Împărații continuau tradiția concursului de mandarinat înființat de mine și foloseau Urna Adevărului pe care o inventasem. Aplicau legile mele și-mi perpetuau riturile. Dar devenisem simbolul perversiunii feminine. Analele spuneau că-mi sugrumasem fiica pentru a arunca vina pe împărăteasa Wang. Istoricii misogini mă acuzau că-mi otrăvisem fiul cel mare, Splendoare, care îmi contesta autoritatea. Romancierii mi-au inventat o viață desfrânată, atribuindu-mi fantasmele lor. Cu timpul, adevărurile au devenit nesigure și minciunile au prins rădăcini.

Alte femei au domnit în spatele voalului. Alte femei au guvernat imperiul, dar nici una n-a întemeiat o dinastie. Alți împărați au făcut pelerinajul la munții sacri, dar nici unul nu a cunoscut revelația celestă.

Eternitatea se scurge neîntrerupt. Iedera se târăște pe ziduri, frescele se șterg. Stâlpii de lemn sunt roși de cari și putrezesc sub licheni.

De ce unele obiecte trec dincolo de perdeaua timpului? De ce câteva locuri rezistă ruinei? De

ce un nume, o bijuterie, un vas se mențin până multe secole mai târziu, bărci rătăcitoare ce și-au găsit portul primitiv?

În ținutul unde pe vremuri se întindea Palatul Suflurilor Solare, copacii au fost doborâți. În gale-riile subterane, becuri de sticlă își revarsă lumina lugubră. Muncitorii, plini de o sudoare ca de cer-neală, conduc mașini care extrag din pământ ener-gia întunericului. Unii povestesc că femeii în rochii de muselină, târând după ele mâneci lungi de mătase, intră și ies din pereții de cristale negre. Pretind că au auzit râsete, clinchet de clopoței, o melodie de fluier în răstimpurile când zbârnâitul mecanic tace.

O mie trei sute de ani mai târziu, inundațiile au adus în Râul Bolovănișurilor pământ și roci. Falezile de culoarea smaraldului au devenit gră-mezi de pietre negre. Se mai găsesc încă pe doi pereți poemele gravate acolo la porunca mea. Abia se mai poate citi ceva pe ei. Țăranii spun că, în nopțile cu lună plină, când cerul e senin, când vântul face să foșnească lanurile de grâu, încă pot fi zărite corăbii strălucind de aur și împodobite cu mii de flamuri purpurii navigând însoțite de muzică.

Muntele-mormânt a contemplat războaie civile și invazii străine. A rezistat la căldură, frig, ploi torențiale. Din numele meu batjocorit, din dinas-tia mea uitată, a mai rămas stela. Zadarnic vin oamenii s-o vadă, sperând să găsească în ea un răspuns la întrebările lor. Plată și netedă, se înalță nescrisă spre cer. Unii văd în această absență a oricărei inscripții simbolul umilinței mele: am vrut să le las oamenilor libertatea să înscrie acolo dis-prețul sau laudele lor. Alții o interpretează ca expresie orgolioasă a unei femei devenite împărat: nimeni nu-mi poate comenta destinul.

Divinitatea m-a lipsit de un testament ca să mă facă atemporală, ca să-mi răspândească sufle-tul pe pământ:

Sunt bujorul acesta care roșește, copacul acesta care se leagănă, adierea aceasta care murmură.

Sunt drumul acesta abrupt care-i călăuzește
pe pelerini spre porțile cerului.

Sunt în cuvinte, în urale, în lacrimi.

Sunt o fierbințeală care purifică, o durere care
sculptează.

Străbat anotimpurile, strălucesc ca o stea.

Sunt surâsul melancolic al oamenilor.

Sunt zâmbetul îngăduitor al muntelui.

Sunt surâsul enigmatic al Celui care face să
se învârtă Roata Veșniciei.

În colecția TOP 10+

au apărut:

01. Vladimir Nabokov, *Lolita*
02. Jorge Luis Borges, *Aleph*
03. Bernhard Schlink, *Cititorul*
04. Norman Manea, *Întoarcerea huliganului*
05. Amos Oz, *Să cunoști o femeie*
06. Philip Roth, *Complexul lui Portnoy*
07. Dan Lungu, *Cum să uiți o femeie*
08. F.M. Dostoievski, *Jucătorul*
09. Dino Buzzati, *Deșertul tătarilor*
10. Aldous Huxley, *Minunata lume nouă*
11. Haruki Murakami, *Pădurea norvegiană*
12. Florina Ilis, *Cruciada copiilor*
13. Ian McEwan, *Inocentul*
14. José Saramago, *Toate numele*
15. Ioan Petru Culianu, *Jocul de smarald*
16. Saul Bellow, *Iarna decanului*
17. Tracy Chevalier, *Albastru pur*
18. Filip Florian, *Degete mici*
19. F. Scott Fitzgerald, *Marele Gatsby*
20. Kazuo Ishiguro, *Să nu mă părăsești*
21. Mihail Bulgakov, *Ouăle fatale • Diavoliada*
22. Gabriela Adameșteanu, *Dimineață pierdută*
23. Umberto Eco, *Numele trandafirului*
24. D.H. Lawrence, *Fii și îndrăgostiți*
25. F.M. Dostoievski, *Idiotul*
26. Mircea Nedelciu, *Adriana Babeți, Mircea Mihăieș, Femeia în roșu*
27. Michael Cunningham, *Orele*
28. Michel Houellebecq, *Platforma*
29. W. Somerset Maugham, *Vălul pictat*
30. Jorge Luis Borges, *Cartea de nisip*
31. Simona Popescu, *Exwii*
32. Julio Cortázar, *Șotron*
33. Haruki Murakami, *În căutarea oii fantastice*
34. Mika Waltari, *Amanții din Bizanț*
35. Dan Lungu, *Sunt o babă comunistă!*
36. Mihail Bulgakov, *Inimă de câine. Însemnări pe manșete*
37. John Fowles, *Colecționarul*
38. Dai Sijie, *Balzac și Micuța Croitoreasă chineză*
39. Cecilia Ștefănescu, *Legături bolnăvicioase*
40. Giovanni Papini, *Un om sfârșit*
41. Edgar Allan Poe, *Cărăbușul de aur și alte povestiri*
42. Ismail Kadare, *Generalul armatei moarte*
43. Daniela Zeca, *Istoria romanțată a unui safari*

44. John Fowles, *Iubita locotenentului francez*
45. F.M. Dostoievski, *Frații Karamazov*
46. Ian McEwan, *Amsterdam*
47. Petru Cimpoșu, *Simion liftnicul*
48. George Orwell, *Ferma Animalelor*
49. Ilf și Petrov, *America fără etaje*
50. Haruki Murakami, *La capătul lumii și în țara aspră a minunilor*
51. Cătălin Dorian Florescu, *Zaira*
52. Charles Bukowski, *Femei*
53. Jack Kerouac, *Pe drum*
54. N.V. Gogol, *Mantaua • Nasul • Însemnările unui nebun*
55. Nora Iuga, *Sexagenara și tânărul*
56. José Saramago, *Evanghelia după Isus Cristos*
57. Marguerite Yourcenar, *Ca o apă care curge*
58. John Kennedy Toole, *Conjurația imbecililor*
59. Filip Florian, Matei Florian, *Băiuțeii*
60. Michel Houellebecq, *Particulele elementare*
61. P.G. Wodehouse, *Greșeala lordului Emsworth*
62. Cezar Paul-Bădescu, *Tinerețile lui Daniel Abagiu*
63. F.M. Dostoievski, *Însemnări din subterană*
64. Iris Murdoch, *Marea, marea*
65. Günter Grass, *Toba de tinichea*
66. Oscar Wilde, *Portretul lui Dorian Gray*
67. Horia Ursu, *Asediul Vienei*
68. Elfriede Jelinek, *Pianista*
69. Jonathan Coe, *Clubul putregaiurilor*
70. Paul Auster, *Sunset Park*
71. F.M. Dostoievski, *Demonii*
72. Haruki Murakami, *Dans dans dans*
73. Radu Aldulescu, *Proorocii Ierusalimului*
74. Jorge Luis Borges, *Istoria universală a înfămiei*
75. Daniel Pennac, *La căpcăunii veseli*
76. Chuck Palahniuk, *Fight Club*
77. Elif Shafak, *Bastarda Istanbulului*
78. F. Scott Fitzgerald, *Cei frumoși și blestemați*
79. Ștefan Agopian, *Tache de catifea*
80. Lev Tolstoi, *Anna Karenina*
81. Sylvia Plath, *Clopotul de sticlă*
82. Matei Vișniec, *Sindromul de panică în Orașul Luminilor*
83. Franz Kafka, *Metamorfoza și alte povestiri*
84. Tracy Chevalier, *Fata cu cercei de perla*
85. Arturo Pérez-Reverte, *Tabloul flamand*
86. Kazuo Ishiguro, *Rămășițele zilei*
87. Varujan Vosganian, *Cartea șoaptelor*
88. Jorge Luis Borges, *Relatarea lui Brodie*
89. Ioan Groșan, *O sută de ani de zile la Porțile Orientului*

90. Truman Capote, *Mic dejun la Tiffany*
91. Naghib Mahfuz, *Băieții de pe strada noastră*
92. N.V. Gogol, *Suflete moarte*
93. Zeruya Shalev, *Soț și soție*
94. Dan Lungu, *Raiul găinilor*
95. Irving Stone, *Bucuria vieții*
96. Ryū Murakami, *Albastru nemărginit, aproape transparent*
97. Giovanni Papini, *Gog*
98. Cristian Teodorescu, *Medgidia, orașul de apoi*
99. Honoré de Balzac, *Femeia la treizeci de ani*
100. George Orwell, *O mie nouă sute optzeci și patru*
101. Umberto Eco, *Pendulul lui Foucault*
102. Octavian Soviany, *Viața lui Kostas Venetis*
103. José Saramago, *Eseu despre orbire*
104. Arthur Miller, *Moartea unui comis-voiajor*
105. Anchee Min, *Împărăteasa Orhidee*
106. Andrei Makine, *Testamentul francez*
107. Ioan T. Morar, *Lindenfeld*
108. Aldous Huxley, *Geniul și zeița*
109. Lev Tolstoi, *Sonata Kreutzer • Moartea lui Ivan Ilici*
110. Margaret Mazzantini, *Nu te mișca*
111. Daniela Zeca, *Demonii vântului*
112. W. Somerset Maugham, *Luna și doi bani jumate*
113. Kazuo Ishiguro, *Un artist al lumii trecătoare*
114. Lucian Dan Teodorovici, *Celelalte povești de dragoste*
115. Michael Ondaatje, *Pacientul englez*
116. Edgar Allan Poe, *Povestea lui Arthur Gordon Pym*
117. Dan Lungu, *Băieți de gașcă*
118. Haruki Murakami, *În noapte*
119. Elfriede Jelinek, *Amantele*
120. John Fowles, *Magicianul*
121. Ioan Petru Culianu, *Pergamentul diafan • Ultimele povestiri*
122. Ken Kesey, *Zbor deasupra unui cuib de cuci*
123. Gabriela Adameșteanu, *Provizorat*
124. Dino Buzzati, *O dragoste*
125. Boris Pasternak, *Doctor Jivago*
126. Tatiana Niculescu Bran, *Spovedanie la Tanacu*
127. Charles Frazier, *Cold Mountain*
128. Graham Greene, *Sfârșitul unei iubiri*
129. I.S. Turgheniev, *Povestirile unui vânător*
130. José Saramago, *Intermitențele morții*
131. F. Scott Fitzgerald, *Dincoace de Paradis*
132. Philippa Gregory, *Surorile Boleyn*
133. Thomas Mann, *Iosif și frații săi (vol. I)*
134. Thomas Mann, *Iosif și frații săi (vol. II)*

135. Thomas Mann, *Iosif și frații săi* (vol. III)
136. Johann Wolfgang von Goethe, *Afinitățile elective*
137. A.P. Cehov, *Logodnica. Schițe și povestiri*
138. Guy de Maupassant, *Un caz de divorț. Povestiri fantastice*
139. Eugene O'Neill, *Lungul drum al zilei către noapte*
140. Gustave Flaubert, *Un suflet curat • Legenda sfântului Iulian Ospitalierul • Irodiada*
141. Filip Florian, *Zilele regelui*
142. Maxim Gorki, *Copilăria*
143. Dino Buzzati, *Cele mai frumoase povestiri*
144. Graham Greene, *La drum cu mătușă-mea*
145. Amy Tan, *Clubul Norocoaselor*
146. Doina Ruști, *Zogru*
147. Alain-Fournier, *Cărarea pierdută*
148. Günter Grass, *În mers de rac*
149. Eiji Yoshikawa, *Musashi* (vol. I)
150. Eiji Yoshikawa, *Musashi* (vol. II)
151. A.S. Pușkin, *Dama de pică și alte povestiri*
152. Radu Aldulescu, *Amantul Colivăresei*
153. F. Scott Fitzgerald, *Un diamant cât Hotelul Ritz și alte povestiri*
154. José Saramago, *Peștera*
155. Saul Bellow, *Trăiește-ți clipa*
156. Simona Sora, *Hotel Universal*
157. Virginia Woolf, *Doamna Dalloway*
158. Franz Kafka, *America*
159. Raymond Radiguet, *Neastâmpăr*
160. Ilf și Petrov, *Atitudine nepăsătoare față de stomac și alte povestiri*
161. Helen Fielding, *Jurnalul lui Bridget Jones*
162. Cătălin Dorian Florescu, *Vremea minunilor*
163. María Dueñas, *Iubirile croitoresei*
164. Dino Buzzati, *Monstrul Colombré și alte cincizeci de povestiri*
165. Umberto Eco, *Cimitirul din Praga*
166. Haruki Murakami, *Kafka pe malul mării*
167. Ian McEwan, *Ispășire*
168. Bogdan Suceavă, *Venea din timpul diez*
169. Joseph Conrad, *Inima întinericului*
170. Michel Houellebecq, *Posibilitatea unei insule*
171. Émile Zola, *Greșeala abatelui Mouret*
172. Lucian Dan Teodorovici, *Matei Brunul*
173. Haruki Murakami, *După cutremur*
174. Tracy Chevalier, *Simetria de temut*
175. Shusaku Endo, *Samuraiul*
176. Iris Murdoch, *Oameni buni și oameni de bine*

177. Cătălin Dorian Florescu, *Jacob se hotărăște să iubească*
178. Elif Shafak, *Cele patruzeci de legi ale iubirii*
179. Henry James, *Daisy Miller • O coardă prea întinsă*
180. Haruki Murakami, *Cronica păsării-arc*
181. Aldous Huxley, *Punct contrapunct*
182. Florin Lăzărescu, *Trimisul nostru special*
183. Jeffrey Eugenides, *Sinuciderea fecioarelor*
184. José Saramago, *Călătoria elefantului*
185. Chinua Achebe, *O lume se destramă*
186. John Fowles, *Mantisa*
187. Marin Mălaicu-Hondrari, *Apropierea*
188. Shan Sa, *Jucătoarea de go*
189. Venedikt Erofeev, *Moscova-Petușki*
190. Kingsley Amis, *Jim cel norocos*
191. Magda Cârneci, *FEM*
192. Mihail Bulgakov, *Maestrul și Margareta*
193. José Saramago, *Eseu despre luciditate*
194. Dan Lungu, *În iad toate becurile sunt arse*
195. Edith Wharton, *Vârsta inocenței*
196. Margaret Atwood, *Ochi-de-pisică*
197. Irving Stone, *Comoara grecilor*
198. Dora Pavel, *Agata murind*
199. Evgheni Zamiatin, *Noi*
200. Gellu Naum, *Zenobia*
201. Jeffrey Eugenides, *Middlesex*
202. Vasili Grossman, *Panta rhei*
203. Matei Vișniec, *Cafeneaua Pas-Parol*
204. Harper Lee, *...Să ucizi o pasăre cântătoare*
205. Anna Gavalda, *Împreună*
206. Marcel Proust, *Sfârșitul geloziei și alte povestiri*
207. Haruki Murakami, *Iubita mea, Sputnik*
208. Chuck Palahniuk, *Bântuții*
209. Kenzaburō Ōe, *17*
210. Alexandru Ecovoiu, *Saludos*
211. Haruki Murakami, *La sud de graniță, la vest de soare*
212. Irvine Welsh, *Porno*
213. Joseph Heller, *Catch-22*
214. Bernhard Schlink, *Evadări din iubire*
215. Margaret Atwood, *Asasinul orb*
216. Amin Maalouf, *Scările Levantului*
217. Yann Martel, *Viața lui Pi*
218. Octavian Paler, *Viața pe un peron*
219. Bret Easton Ellis, *American Psycho*
220. Kenzaburō Ōe, *J. Ființa sexuală*
221. Willa Cather, *Ántonia mea*
222. Anna Gavalda, *O iubeam*

223. F. Scott Fitzgerald, *Strania poveste a lui Benjamin Button și alte întâmplări din epoca jazzului*
224. Irvine Welsh, *Trainspotting*
225. Cătălin Dorian Florescu, *Maseurul orb*
226. Sadegh Hedayat, *Îngropat de viu*
227. Adrian Schiop, *Soldații. Poveste din Ferentari*
228. Philip Ó Ceallaigh, *Însemnări dintr-un bordel turcesc*
229. Ian McEwan, *Mângâieri străine*
230. Eowyn Ivey, *Copila de zăpadă*
231. José Saramago, *Cain*
232. Roger Verceles, *Căpitanul Conan*
233. Chuck Palahniuk, *Jurnal*
234. Guy de Maupassant, *Văduvioarele și alte proze poznașe*
235. Ștefan Agopian, *Tobit*
236. Alberto Vázquez-Figueroa, *Tuareg*
237. Philippa Gregory, *Moștenirea Boleyn*
238. Daniel Pennac, *Dictatorul și hamacul*
239. A.P. Cehov, *Stepa și alte povestiri*
240. David Grossman, *Până la capătul pământului*
241. Matei Vișniec, *Negustorul de începuturi de roman*
242. Amin Maalouf, *Samarkand*
243. Shan Sa, *Împărăteasa*

în pregătire:

Sam Savage, *Firmin. Aventurile unei vieți subterane*
 Haruki Murakami, *Salcia oarbă, fata adormită*

www.polirom.ro

Redactor: Mădălina Vatu
 Coperta: Carmen Parii
 Tehnoredactor: Radu Căpraru

Bun de tipar: noiembrie 2014. Apărut: 2014
 Editura Polirom, B-dul Carol I nr. 4 • P.O. BOX 266
 700506, Iași, Tel. & Fax: (0232) 21.41.00; (0232) 21.41.11;
 (0232) 21.74.40 (difuzare); E-mail: office@polirom.ro
 București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A,
 sc. 1, et. 1, sector 4, 040031, O.P. 53
 Tel.: (021) 313.89.78; E-mail: office.bucuresti@polirom.ro

Tiparul executat la S.C. LUMINA TIPO s.r.l.
 str. Luigi Galvani nr. 20 bis, sect. 2, București
 Tel./Fax: 211.32.60, 212.29.27, E-mail: office@luminatipo.com

Contravaloarea timbrului literar se depune în contul
 Uniunii Scriitorilor din România
 Nr. RO44RNCB510100001710001 BCR UNIREA